

PREKAT

Priručnik za Enostavno uporabo KATalogizacijskih pravil

Uredili:

**Zlata Dimec
Matjaž Hočevar
Irena Kavčič**

**Ljubljana
Narodna in univerzitetna knjižnica
2001**

PREKAT
Priročnik za enostavno uporabo katalogizacijskih pravil

Prva popravljena izdaja

Uredili

Zlata Dimec
Matjaž Hočevar
Irena Kavčič

Pri pripravi priročnika je sodelovala Komisija za katalogizacijo pri ZBDS, ki je delovno gradivo, pripombe recenzentov in priročnik kot celoto obravnavala na svojih sejah v obdobju april – november 2000.

Izdala in založila

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani

Oblikovanje in računalniški prelom

Dare Pajnhart

Natisnila

Tiskarna PLEŠKO, Ljubljana
500 izvodov

Ljubljana, 2001

CIP – Kataložni zapis o publikaciji
Narodna in univerzitetna knjižnica, Ljubljana

025.31/.32

PREKAT : priročnik za enostavno uporabo katalogizacijskih pravil / uredili Zlata Dimec, Matjaž Hočevar, Irena Kavčič. – 1. popravljena izd. – Ljubljana : Narodna in univerzitetna knjižnica, 2001

ISBN 961-6162-69-1

1. Dimec, Zlata
112306944

VSEBINA

Predgovor	9
Uvod	10
Uvodna pojasnila	11
I. BIBLIOGRAFSKI OPIS	13
0 UVODNE OPOMBE	13
0.1 Predmet, namen in raba	13
0.1.1 Nivo bibliografskega opisa	13
0.1.2 Obvezne in priporočljive opombe	14
0.2 Definicije	15
0.3 Shema ISBD(G) (elementi in ločila)	15
0.4 Raba ločil	16
0.5 Viri podatkov	17
0.5.1 Zaporedje prednostnih virov	17
0.5.2 Tabela predpisanih virov	19
0.5.3 Kataložni zapis v publikaciji (CIP) kot vir podatkov	21
0.6 Jezik in pisava opisa, velike začetnice, kratice, tiskarske napake in simboli	21
0.6.1 Jezik in pisava opisa	21
0.6.2 Velike začetnice in kratice	21
0.6.3 Tiskarske napake	22
0.6.4 Simboli in drugi znaki	22
1 OBMOČJE NASLOVA IN NAVEDBE ODGOVORNOSTI	23
1.0 Uvodna opomba	23
1.0.1 Vsebina in raba ločil	23
1.1 Stvarni naslov	23
1.1.1 Elementi stvarnega naslova	24
1.1.2 Zbirni naslov in naslovi posameznih del	26
1.1.3 Skupni in podrejeni naslov	26
1.1.4 Naslov suplementa, razdelka, zvezka itn.	27
1.1.5 Več del brez zbirnega naslova	28
1.1.6 Izbira stvarnega naslova	28
1.1.7 Prepis stvarnega naslova	28
1.2 Splošna oznaka gradiva	30
1.2.1 Namen splošne oznake gradiva	30
1.2.2 Splošna oznaka gradiva pri enotah s spremnim gradivom	30
1.2.3 Splošna oznaka gradiva pri enotah brez zbirnega naslova	30
1.2.4 Splošna oznaka gradiva pri večvrstnem gradivu	31
1.3 Vzporedni naslovi	31
1.3.1 Prepis vzporednega naslova	31
1.3.2 Enota brez stvarnega naslova	31
1.4 Dodatek k naslovu	32
1.4.1 Dodatek k naslovu	32
1.4.2 Enota brez stvarnega naslova	33
1.4.3 Vzporedni naslovi in vzporedni dodatki k naslovu	33
1.4.4 Skupni in podrejeni naslov in dodatki k naslovu	34
1.5 Navedbe odgovornosti	35
1.5.1 Navedba odgovornosti	35
1.5.2 Elementi navedbe odgovornosti	35
1.5.3 Kaj ni podatek o odgovornosti	37
1.5.4 Ena ali več navedb odgovornosti	38
1.5.5 Prepis navedbe odgovornosti	39

1.5.6	Vzporedni naslovi in navedbe odgovornosti	41
1.5.7	Enota brez stvarnega naslova	42
1.5.8	Navedbe odgovornosti pri skupnem in podrejenem naslovu	42
2	OBMOČJE IZDAJE	44
2.0	Uvodna opomba	44
2.0.1	Vsebina in raba ločil	44
2.1	Navedba izdaje	44
2.1.1	Izrazi za navedbo izdaje	44
2.1.2	Prepis navedbe izdaje	44
2.1.3	Enota brez navedbe izdaje	45
2.1.4	Navedba izdaje v drugih območjih	45
2.2	Vzporedna navedba izdaje (<i>neobvezno</i>)	45
2.3	Navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na izdajo	46
2.3.1	Navedbe posameznikov ali korporacij, odgovornih za izdajo	46
2.3.2	Navedbe odgovornosti za izdajo, ki ne poimenujejo posameznikov ali korporacij	46
2.3.3	Navedbe odgovornosti za prvo izdajo ali vse izdaje	46
2.4	Dodatne navedbe izdaje	46
2.4.1	Podatek o dodatni navedbi izdaje	46
2.4.2	Prepis podatka o dodatni navedbi izdaje	47
2.4.3	Nespremenjeni natisi kot dodatne navedbe o izdaji	47
2.4.4	Vzporedne dodatne navedbe izdaje	47
2.5	Navedbe odgovornosti, ki sledijo dodatni navedbi izdaje	47
3	OBMOČJE POSEBNIH PODATKOV O GRADIVU (ALI O VRSTI PUBLIKACIJE/ENOTE)	48
3.0	Uvodna opomba	48
3.1	Kartografsko gradivo (CM)	48
3.1.0	Vsebina in raba ločil	48
3.1.1	Navedba merila	48
3.1.2	Navedba projekcije	48
3.1.3	Navedba koordinat	48
3.1.4	Navedba ekvinokcija	49
3.2	Glasbeni tiski (PM)	49
3.2.0	Vsebina in raba ločil	49
3.2.1	Navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku	49
3.2.2	Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku	49
3.3	Elektronski viri (ER)	49
3.3.0	Vsebina in raba ločil	49
3.3.1	Vrsta elektronskega vira	49
3.3.2	Obseg elektronskega vira	50
3.4	Serijske publikacije (S)	50
3.4.0	Vsebina in raba ločil	50
3.4.1	Navedba številčenja	50
3.4.2	Vzporedna navedba številčenja	51
3.4.3	Novo zaporedje številčenja	51
4	OBMOČJE ZALOŽNIŠTVA, DISTRIBUCIJE ITN.	52
4.0	Uvodna opomba	52
4.0.1	Vsebina in raba ločil	52
4.1	Kraj izida in/ali distribucije	52
4.1.1	Prepis kraja izida/distribucije	52
4.1.2	Nepravi kraj izida/distribucije	53
4.1.3	Več krajev izida/distribucije	53
4.1.4	Dodatni podatki h kraju izida/distribucije	53
4.1.5	Vzporedne navedbe h kraju izida	53
4.1.6	Kraj izida/distribucije ni naveden	53

4.2	Ime založnika in/ali distributerja	54
4.2.1	Prepis imena založnika/distributerja	54
4.2.2	Več založnikov	55
4.2.3	Vzporedne navedbe	56
4.2.4	Založnik ni naveden	56
4.3	Navedba funkcije distributerja (<i>neobvezno</i>)	56
4.4	Leto/datum izida in/ali distribucije	56
4.4.1	Navedba leta izida/distribucije	56
4.4.2	Publikacija/enota ima več letnic ali napačno letnico	57
4.4.3	Publikacija/enota nima letnice izida/distribucije	58
4.4.4	Publikacijo/enoto sestavlja več zvezkov/kosov	58
4.5	Kraj tiska/izdelave (<i>neobvezno</i>)	58
4.6	Ime tiskarja/izdelovalca (<i>neobvezno</i>)	58
4.7	Leto/datum tiska/izdelave (<i>neobvezno</i>)	59
4.8	Spremembe v impresumu	59
5	OBMOČJE FIZIČNEGA OPISA	60
5.0	Uvodna opomba	60
5.0.1	Vsebina in raba ločil	60
5.1	Posebna oznaka gradiva in obseg	60
5.1.1	Monografske publikacije (M)	60
5.1.2	Neknjižno gradivo (NBM)	61
5.1.3	Elektronski viri (ER)	62
5.1.4	Kartografsko gradivo (CM)	62
5.1.5	Glasbeni tiski (PM)	62
5.1.6	Starejše (antikvarne) monografske publikacije (A)	63
5.1.7	Serijske publikacije (S)	63
5.2	Druge fizične podrobnosti	64
5.2.1	Monografske publikacije (M), glasbeni tiski (PM), starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) in serijske publikacije (S)	64
5.2.2	Neknjižno gradivo (NBM)	64
5.2.3	Elektronski viri (ER)	65
5.2.4	Kartografsko gradivo (CM)	65
5.3	Mere	65
5.3.1	Monografske publikacije (M), glasbeni tiski (PM) in serijske publikacije (S)	65
5.3.2	Neknjižno gradivo (NBM)	65
5.3.3	Elektronski viri (ER)	66
5.3.4	Kartografsko gradivo (CM)	66
5.3.5	Starejše (antikvarne) monografske publikacije (A)	66
5.4	Navedbe spremnega gradiva (<i>neobvezno</i>)	67
5.5	Večvrstni kompleti	68
6	OBMOČJE ZBIRKE	69
6.0	Uvodna opomba	69
6.0.1	Vsebina in raba ločil	69
6.1	Stvarni naslov zbirke ali podzbirke	69
6.1.1	Prepis stvarnega naslova zbirke	69
6.1.2	Skupni naslov in naslov razdelka ali podrejene zbirke	69
6.1.3	Enota pripada več zbirkam	69
6.2	Vzporedni naslov zbirke ali podzbirke	70
6.3	Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke (<i>neobvezno</i>)	70
6.4	Navedba odgovornosti, ki se nanaša na zbirko ali podzbirko	70
6.5	Mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke	71
6.6	Številčenje v zbirki ali podzbirki	71
7	OBMOČJE OPOMB	72
7.0	Uvodna opomba	72
7.0.1	Vsebina in raba ločil	72

7.0.2	Zaporedje opomb	72
7.1	Opombe k območju naslova in navedbe odgovornosti	72
7.1.1	Opombe o prevodih in predelavah	72
7.1.2	Opombe o viru naslova in dodatka k naslovu	73
7.1.3	Opombe o variantnih in vzporednih naslovih ter dodatkih k naslovu	73
7.1.4	Opombe o naravi, namenu, obliki, povodu za nastanek, jeziku in pisavi	73
7.1.5	Opombe k navedbi odgovornosti	74
7.2	Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti dela	74
7.2.1	Serijske publikacije (S)	74
7.2.2	Elektronski viri (ER)	76
7.3	Opombe k območju posebnih podatkov o gradivu ali zvrsti publikacije	76
7.3.1	Elektronski viri (ER)	76
7.3.2	Kartografsko gradivo (CM)	76
7.3.3	Glasbeni tiski (PM)	77
7.3.4	Serijske publikacije (S)	77
7.4	Opombe k območju založništva, distribucije itn.	77
7.5	Opombe k fizičnemu opisu in trajanju	77
7.5.1	Elektronski viri (ER)	77
7.6	Opombe k območju zbirke	78
7.7	Opombe o vsebini in dodatkih k vsebini	78
7.7.1	Opombe o vsebini	78
7.7.2	Opombe o dodatkih k vsebini	79
7.8	Opombe o vezavi, standardni (ali drugi) številki in dostopnosti	80
7.9	Opombe o izvodu	80
7.9.1	Elektronski viri (ER)	81
7.9.2	Serijske publikacije (S)	81
7.10	Povzetek	81
7.11	Opombe o uporabnikih	81
7.12	Druge opombe	81
8	OBMOČJE STANDARDNE (ALI DRUGE) ŠTEVILKE IN POGOJEV DOSTOPNOSTI	82
8.0	Uvodna opomba	82
8.0.1	Vsebina in raba ločil	82
8.1	Standardna (ali druga) številka	82
8.2	Ključni naslov	83
8.3	Pogoji dostopnosti in/ali cena	83
8.4	Pojasnilo	84
9	MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE V VEČ ZVEZKIH/KOSIH	85
9.0	Uvodna opomba	85
9.1	En bibliografski zapis	85
9.1.1	Enostopenjski opis	86
9.1.2	Večstopenjski opis	86
9.2	Več bibliografskih zapisov	90
10	SESTAVNI DELI	91
10.0	Uvodna opomba	91
10.0.1	Celotni opis sestavnega dela	91
10.0.2	Raba ločil	91
10.0.3	Viri podatkov	91
10.0.4	Jezik in pisava	92
10.0.5	Okrajšave in kratice	92
10.1	Opis sestavnega dela	92
10.1.1	Območje naslova in navedbe odgovornosti	92
10.1.2	Območje izdaje	93
10.1.3	Območje fizičnega opisa	93

10.1.4	Območje zbirke	93
10.1.5	Območje opomb	93
10.1.6	Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dostopnosti	93
10.2	Povezovalni element	93
10.3	Identifikacija matične publikacije/enote	94
10.3.0	Opis elementov	94
10.3.1	Območje naslova in navedbe odgovornosti	94
10.3.2	Območje izdaje	95
10.3.3	Območje posebnih podatkov o gradivu (ali zvrsti publikacije/enote)	95
10.3.4	Območje založništva, distribucije itn.	95
10.3.5	Območje fizičnega opisa, območje zbirke in območje opomb	96
10.3.6	Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dostopnosti	96
10.4	Lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti	96
10.4.1	Sestavni del v monografski publikaciji v enem zvezku	97
10.4.2	Sestavni del v monografski publikaciji v več zvezkih	97
10.4.3	Sestavni del v neknjižni publikaciji/enoti, ki je izšla v enem kosu	97
10.4.4	Sestavni del v neknjižni publikaciji/enoti, ki je izšla v več kosih	97
10.4.5	Sestavni del (članek) v serijskih publikacijah	98
10.5	Primeri popolnih opisov	98
11	ZBIRNI ZAPISI	99
II.	DOLOČANJE AVTORSTVA	100
12	DOLOČANJE AVTORSTVA	100
12.0	Avtorstvo	100
12.1	Primarni avtorji	100
12.1.1	Individualni primarni avtor	100
12.1.2	Korporativni primarni avtor	101
12.2	Sekundarni avtorji	101
12.3	Avtorstvo nadaljevanj, priredb in predelav del	101
12.3.1	Nadaljevanja	101
12.3.2	Priredbe	102
12.3.3	Predelave	103
12.4	Anonimna dela	105
12.5	Enota vsebuje eno delo	105
12.5.1	Eno delo enega primarnega avtorja	105
12.5.2	Eno delo dveh ali več primarnih avtorjev	107
12.5.3	Eno delo dveh ali več primarnih avtorjev z različnimi vrstami prispevka	108
12.5.4	Delo neznanega avtorja	110
12.6	Enota vsebuje več del	111
12.6.1	Več del enega primarnega avtorja	111
12.6.2	Več del več primarnih avtorjev	111
12.7	Dodatni vpisi	114
III.	ZNAČNICE	115
13	OSEBNA ZNAČNICA	116
13.0	Uvod	116
13.0.1	Slovenski avtorji	116
13.0.2	Tuji avtorji	116
13.1	Izbor imena za enotno osebno značnico	116
13.1.1	Splošno navodilo	116
13.1.2	Variantne oblike imena	117
13.2	Struktura in oblika osebne značnice	119
13.2.1	Splošno navodilo	119

13.2.2	Iztočnica je priimek	119
13.2.3	Vladarji, cerkveni dostojanstveniki, redovniki itn.	123
13.2.4	Staroveški in srednjeveški avtorji	124
13.2.5	Apelativ, začetnice, krajšave	125
13.3	Identifikacijske oznake	125
14	KORPORATIVNA ZNAČNICA	126
14.0	Uvod	126
14.1	Splošno navodilo	126
14.2	Variantne oblike imena	127
14.2.1	Jezik	127
14.2.2	Druge variantne oblike imena	127
14.3	Političnoteritorialne enote	128
14.3.1	Države	129
14.3.2	Sekundarne političnoteritorialne enote	129
14.3.3	Formalna značnica	130
14.4	Kvalifikatorji	130
14.4.1	Zemljepisno ime	130
14.4.2	Pojasnjevalni kvalifikatorji	131
14.5	Sestanki	131
14.5.1	Poimenovani sestanki	131
14.5.2	Sestanki brez imena	132
14.6	Podrejene korporacije	132
14.6.1	Ime podrejene korporacije zadostuje za identifikacijo	132
14.6.2	Ime podrejene korporacije kot podznačnica	133
14.6.3	Korporacije, podrejene političnoteritorialnim enotam	133
14.7	Cerkvene ustanove	134
14.7.1	Katoliška cerkev	134
14.7.2	Nacionalne in regionalne cerkve in verske skupnosti	134
14.7.3	Lokalne enote cerkvenih ustanov	134
14.7.4	Verski redovi in združenja	134
15	STVARNA ZNAČNICA	136
16	ENOTNI NASLOV	138
IV.	DODATKI	140
A	DEFINICIJE	140
B	KRATICE	148
C	VRSTNI RED KVALIFIKATORJEV IN PRIPOROČENI IZRAZI ZA POJASNJEVALNE KVALIFIKATORJE	150
Č	TRANSLITERACIJSKE TABELE	151
D	RAZVRŠČANJE V KATALOGU	155
	STVARNO KAZALO	157
	BELEŽKE	165

PREDGOVOR

Slovenija je prva lastna katalogizacijska pravila dobila leta 1947 (*Abecedni imenski katalog*¹), leta 1967 pa je izšla druga izdaja², ki je bila že usklajena s pariškimi načeli. Kasneje smo po dogovoru komisij za katalogizacijo zaradi poenotene obdelave gradiva v nacionalnih knjižnicah bivše Jugoslavije sprejeli *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* (v nadaljnjem besedilu PPIAK) Eve Verone, vendar smo v praksi ohranili uporabo nekaterih določil prejšnjega pravilnika. Za katalogizacijo vseh vrst neknjižnega gradiva smo uporabljali ustrezne ISBD-je.

Ob uveljavitvi slovenskega vzajemnega kataloga COBIB smo ugotovili, da je katalogizacijska praksa v naših knjižnicah v resnici zelo različna. Stanje se je še poslabšalo, ker so izhajale nove izdaje ISBD-jev in je pravilnik začel zastarevati. Veljavna določila so bila tako razpršena v različnih publikacijah, člankih in sklepih Komisije za katalogizacijo pri ZBDS. Za rešitev stanja so bile pregledane različne možnosti:

- 1) prevod PPIAK,
- 2) prevod angloameriških katalogizacijskih pravil (AACR2),
- 3) priprava novega slovenskega pravilnika.

Zaradi zastarelosti prevod PPIAK ni bil smiseln, zaradi velikih razlik pa tudi ne prehod na uporabo angloameriških pravil. Izdelava novega pravilnika, ki bi z upoštevanjem najnovejših mednarodnih priporočil sicer temeljil tako na prejšnjem slovenskem pravilniku kot na PPIAK, je seveda dolgoročen projekt. Ta publikacija predstavlja njegovo prvo fazo, in sicer pregled stanja oz. pravil, ki veljajo v slovenskem vzajemnem katalogu. Cilj pregleda je bil na enem mestu zbrati navodila za uporabo različnih veljavnih pravilnikov, pa tudi dogovore in sklepe strokovnih teles.

Struktura priročnika je okvirno povzeta po skrajšani izdaji angloameriških pravil (*The Concise AACR2 / prepared by Michael Gorman. 1998 revision. Chicago : ALA, 1999*), ki je namenjena študentom, začetnikom in vsem knjižničarjem, ki se morajo s tem delom seznaniti, vendar niso nujno (samo) katalogizatorji. Zato je posebej primerna za knjižničarje v manjših knjižnicah, ki niso specialisti za katalogizacijo, morajo pa obvladati obdelavo različnih vrst gradiva.

V Sloveniji večina knjižnic sodeluje v vzajemnem katalogu COBIB v okviru sistema COBISS. Čeprav je kadrovska zasedba v teh knjižnicah zelo različna, so kriteriji za kakovost zapisov enaki za vse članice. Pri pripravi tega priročnika smo zato upoštevali najpogostejše probleme, ki jih opažamo pri spremljanju dela katalogizatorjev, in vsebino priročnika temu ustrezno priredili. Priročnik je sestavljen tako, da vsebuje določila za katalogizacijo vseh vrst knjižničnega gradiva, od tiskanih monografskih in serijskih publikacij do vseh vrst neknjižnega gradiva in člankov oz. sestavnih delov. Ob posameznih točkah so reference na določila v obstoječih standardih in pravilnikih ter na sklepe Komisije za katalogizacijo pri ZBDS. Določila, ki izražajo uveljavljeno prakso, so podčrtana. Posebej pa želimo opozoriti, da je ta priročnik lahko le osnovni pripomoček pri katalogizaciji in enako kot *The Concise AACR2* primeren predvsem za začetnike in knjižničarje, ki se s katalogizacijo ukvarjajo občasno in v manjšem obsegu. Knjižničarji, ki se ukvarjajo večinoma ali izključno s katalogizacijo, bodo vsaj pri bolj zapletenih primerih še vedno uporabljali ustrezne ISBD-je in PPIAK.

Pregled obstoječih pravil in katalogizacijske prakse je pomembna prva faza pri pripravi novega slovenskega pravilnika. Zato bomo sistematično spremljali uporabo tega priročnika ter zbirali pripombe in predloge. Na podlagi teh izkušenj in z upoštevanjem mednarodnih priporočil bomo pripravili izhodišča za nov pravilnik, ki bo za katalogizatorje obsežnejši in trajnejši pripomoček.

December 2000

Zlata Dimec

¹ Abecedni imenski katalog. Ljubljana : DZS, 1947

² Kalan, Pavle. Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967

UVOD

Katalogizacijska pravila, ki jih vsebuje ta priročnik, izhajajo še iz obdobja klasičnih listkovnih katalogov in so namenjena izdelavi abecednega imenskega kataloga, urejenega po abecedi imen avtorjev oz. naslovov.

Abecedni imenski katalog velja za osnovni knjižnični katalog, torej seznam publikacij in/ali drugega gradiva, ki je dostopno v knjižnici. Glede na pariška načela naj bi bilo iz abecednega imenskega kataloga razvidno:

- 1) ali knjižnica ima publikacijo, za katero sta znana avtor in/ali stvarni naslov,
- 2) katera dela določenega avtorja ima knjižnica,
- 3) katere izdaje določenega dela so v knjižnici.

Listkovni katalog mora za vsako publikacijo vsebovati vsaj en vpis, in sicer takega, po katerem bo uporabnik najverjetneje iskal. Pravila pa poleg tega določajo še, v katerih primerih so poleg glavnega vpisa potrebni še dodatni. Če knjižnica vodi samo abecedni imenski katalog, je torej iskanje možno najmanj po enem dostopnem elementu. V računalniškem katalogu pa en sam zapis vsebuje vse dostopne elemente, ki so sicer razpršeni po različnih listkovnih katalogih, zato postaja razlikovanje med glavnimi in dodatnimi vpisi nepotrebno. Vendar računalniški katalog lahko služi tudi za izpisovanje listkovnih katalogov ali drugih seznamov (npr. bibliografij), pri katerih je vsaka publikacija izpisana samo enkrat, in v takih primerih so nekatera na videz zastarela določila katalogizacijskih pravil še vedno uporabna.

Glede na usmeritve, ki se kažejo tudi v okviru IFLE, in glede na model, prikazan v njeni študiji *Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise*³, pa lahko v prihodnosti pričakujemo nastanek novih katalogizacijskih pravil, ki bodo prirejena razvoju novih tehnologij.

---

³ Functional requirements for bibliographic records. München : Saur, 1997 (Slov. prevod: Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise. Ljubljana : Filozofska fakulteta, 2000)

PREDGOVOR

Slovenija je prva lastna katalogizacijska pravila dobila leta 1947 (*Abecedni imenski katalog*¹), leta 1967 pa je izšla druga izdaja², ki je bila že usklajena s pariškimi načeli. Kasneje smo po dogovoru komisij za katalogizacijo zaradi poenotene obdelave gradiva v nacionalnih knjižnicah bivše Jugoslavije sprejeli *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* (v nadaljnjem besedilu PPIAK) Eve Verone, vendar smo v praksi ohranili uporabo nekaterih določil prejšnjega pravilnika. Za katalogizacijo vseh vrst neknjižnega gradiva smo uporabljali ustrezne ISBD-je.

Ob uveljavitvi slovenskega vzajemnega kataloga COBIB smo ugotovili, da je katalogizacijska praksa v naših knjižnicah v resnici zelo različna. Stanje se je še poslabšalo, ker so izhajale nove izdaje ISBD-jev in je pravilnik začel zastarevati. Veljavna določila so bila tako razpršena v različnih publikacijah, člankih in sklepih Komisije za katalogizacijo pri ZBDS. Za rešitev stanja so bile pregledane različne možnosti:

- 1) prevod PPIAK,
- 2) prevod angloameriških katalogizacijskih pravil (AACR2),
- 3) priprava novega slovenskega pravilnika.

Zaradi zastarelosti prevod PPIAK ni bil smiseln, zaradi velikih razlik pa tudi ne prehod na uporabo angloameriških pravil. Izdelava novega pravilnika, ki bi z upoštevanjem najnovejših mednarodnih priporočil sicer temeljil tako na prejšnjem slovenskem pravilniku kot na PPIAK, je seveda dolgoročen projekt. Ta publikacija predstavlja njegovo prvo fazo, in sicer pregled stanja oz. pravil, ki veljajo v slovenskem vzajemnem katalogu. Cilj pregleda je bil na enem mestu zbrati navodila za uporabo različnih veljavnih pravilnikov, pa tudi dogovore in sklepe strokovnih teles.

Struktura priročnika je okvirno povzeta po skrajšani izdaji angloameriških pravil (*The Concise AACR2 / prepared by Michael Gorman. 1998 revision. Chicago : ALA, 1999*), ki je namenjena študentom, začetnikom in vsem knjižničarjem, ki se morajo s tem delom seznaniti, vendar niso nujno (samo) katalogizatorji. Zato je posebej primerna za knjižničarje v manjših knjižnicah, ki niso specialisti za katalogizacijo, morajo pa obvladati obdelavo različnih vrst gradiva.

V Sloveniji večina knjižnic sodeluje v vzajemnem katalogu COBIB v okviru sistema COBISS. Čeprav je kadrovska zasedba v teh knjižnicah zelo različna, so kriteriji za kakovost zapisov enaki za vse članice. Pri pripravi tega priročnika smo zato upoštevali najpogostejše probleme, ki jih opažamo pri spremljanju dela katalogizatorjev, in vsebino priročnika temu ustrezno priredili. Priročnik je sestavljen tako, da vsebuje določila za katalogizacijo vseh vrst knjižničnega gradiva, od tiskanih monografskih in serijskih publikacij do vseh vrst neknjižnega gradiva in člankov oz. sestavnih delov. Ob posameznih točkah so reference na določila v obstoječih standardih in pravilnikih ter na sklepe Komisije za katalogizacijo pri ZBDS. Določila, ki izražajo uveljavljeno prakso, so podčrtana. Posebej pa želimo opozoriti, da je ta priročnik lahko le osnovni pripomoček pri katalogizaciji in enako kot *The Concise AACR2* primeren predvsem za začetnike in knjižničarje, ki se s katalogizacijo ukvarjajo občasno in v manjšem obsegu. Knjižničarji, ki se ukvarjajo večinoma ali izključno s katalogizacijo, bodo vsaj pri bolj zapletenih primerih še vedno uporabljali ustrezne ISBD-je in PPIAK.

Pregled obstoječih pravil in katalogizacijske prakse je pomembna prva faza pri pripravi novega slovenskega pravilnika. Zato bomo sistematično spremljali uporabo tega priročnika ter zbirali pripombe in predloge. Na podlagi teh izkušenj in z upoštevanjem mednarodnih priporočil bomo pripravili izhodišča za nov pravilnik, ki bo za katalogizatorje obsežnejši in trajnejši pripomoček.

December 2000

Zlata Dimec

¹ Abecedni imenski katalog. Ljubljana : DZS, 1947

² Kalan, Pavle. Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967

UVOD

Katalogizacijska pravila, ki jih vsebuje ta priročnik, izhajajo še iz obdobja klasičnih listkovnih katalogov in so namenjena izdelavi abecednega imenskega kataloga, urejenega po abecedi imen avtorjev oz. naslovov.

Abecedni imenski katalog velja za osnovni knjižnični katalog, torej seznam publikacij in/ali drugega gradiva, ki je dostopno v knjižnici. Glede na pariška načela naj bi bilo iz abecednega imenskega kataloga razvidno:

- 1) ali knjižnica ima publikacijo, za katero sta znana avtor in/ali stvarni naslov,
- 2) katera dela določenega avtorja ima knjižnica,
- 3) katere izdaje določenega dela so v knjižnici.

Listkovni katalog mora za vsako publikacijo vsebovati vsaj en vpis, in sicer takega, po katerem bo uporabnik najverjetneje iskal. Pravila pa poleg tega določajo še, v katerih primerih so poleg glavnega vpisa potrebni še dodatni. Če knjižnica vodi samo abecedni imenski katalog, je torej iskanje možno najmanj po enem dostopnem elementu. V računalniškem katalogu pa en sam zapis vsebuje vse dostopne elemente, ki so sicer razpršeni po različnih listkovnih katalogih, zato postaja razlikovanje med glavnimi in dodatnimi vpisi nepotrebno. Vendar računalniški katalog lahko služi tudi za izpisovanje listkovnih katalogov ali drugih seznamov (npr. bibliografij), pri katerih je vsaka publikacija izpisana samo enkrat, in v takih primerih so nekatera na videz zastarela določila katalogizacijskih pravil še vedno uporabna.

Glede na usmeritve, ki se kažejo tudi v okviru IFLE, in glede na model, prikazan v njeni študiji *Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise*³, pa lahko v prihodnosti pričakujemo nastanek novih katalogizacijskih pravil, ki bodo prirejena razvoju novih tehnologij.

---

³ Functional requirements for bibliographic records. München : Saur, 1997 (Slov. prevod: Funkcionalne zahteve za bibliografske zapise. Ljubljana : Filozofska fakulteta, 2000)

UVODNA POJASNILA

Pričujoči priročnik navaja vse elemente, ki so potrebni za opis in identifikacijo vseh vrst gradiva v knjižničnih zbirkah, predpisuje vrstni red elementov v opisu in določa način rabe ločil v bibliografskem opisu. Obsega tudi navodila za določanje avtorstva in oblikovanje značnic. Vsebuje navodila za katalogizacijo posameznih vrst knjižničnega gradiva, ki jih povzema iz splošnega in posameznih mednarodnih standardnih bibliografskih opisov (dalje ISBD), *Abecednega imenskega kataloga* Pavleta Kalana in *Priručnika i pravilnika za izradbu abecednih kataloga* Eve Verone. Vključuje tudi odločitve Komisije za katalogizacijo pri ZBDS in uveljavljeno prakso. Nanje se bomo v pričujočem priročniku sklicevali z naslednjimi okrajšavami in oznakami:

- G**   **ISBD(G)** : splošni mednarodni standardni bibliografski opis. Predelana izd. Ljubljana : NUK, 1997
- M**   **ISBD(M)** : mednarodni standardni bibliografski opis monografskih publikacij. Predelana izd. Ljubljana : NUK, 1997
- Standard uporabljamo za opis tiskanih monografskih publikacij v enem ali več zvezkih oz. z vnaprej določenim številom fizično ločenih zvezkov. Opis je omejen na publikacije, nastale po letu 1800 oz. po uvedbi strojnega tiska (ca. 1830), ki vsebujejo besedilo ali ilustracije v očem čitljivi obliki (npr. tiskane knjige ali knjige v reliefnem tisku za slepe (npr. knjige v Braillovi pisavi)). Za monografske publikacije pred letom 1830 gl. ISBD(A).*
- NBM**   **ISBD(NBM)** : mednarodni standardni bibliografski opis neknjižnega gradiva. Predelana izd. Ljubljana : NUK, 1997
- Standard uporabljamo za opis različnih vrst neknjižnega gradiva, ki niso predmet drugih ISBD-jev. Sem štejemo filme in videoposnetke, zvočne posnetke, projicirno in slikovno gradivo, mikrooblike in holograme, predmete in garniture, sestavljene iz dveh ali več medijev itn.*
- ER**   **ISBD(ER)** : mednarodni standardni bibliografski opis elektronskih virov. Ljubljana : NUK, 2000
- Elektronski viri obsegajo gradiva, s katerimi upravlja računalnik, vključno z gradivi, za katere je potrebna na računalnik priključena periferna oprema (npr. predvajalnik za CD-ROM). Elektronske vire delimo po zvrsti na podatke in programe ter kombinacijo obeh. Delimo pa jih tudi glede na dostop. Pri lokalno dostopnih gradivih lahko opišemo fizični nosilec (npr. disketo, CD-ROM), viri z dostopom na daljavo pa so dostopni le po omrežju ali telekomunikacijah.*
- CM**   **ISBD(CM)** : mednarodni standardni bibliografski opis kartografskega gradiva. Predelana izd. Ljubljana : NUK, 1999
- Kartografsko gradivo v celoti ali po delih predstavlja Zemljo ali katerokoli drugo nebesno telo v kakršnemkoli merilu; to so na primer dvo- ali tridimenzionalni zemljevidi in načrti; digitalni zemljevidi; aeronavtične, navigacijske in nebesne karte; globusi; pregledne sheme; deli zemljevidov; fotografije, posnete iz zraka, iz satelita ali v vesolju; daljinski posnetki; atlasi; posnetki s ptičje perspektive itn.*
- PM**   **ISBD(PM)** : mednarodni standardni bibliografski opis glasbenih tiskov. 2. predelana izd. Ljubljana : NUK, 1998
- Standard uporabljamo za opis glasbenih publikacij v čitljivi obliki, razmnoženih s tiskarskimi postopki, s fotokopiranjem, s posebnimi načini razmnoževanja itn. H glasbenim tiskom sodijo izvedbi namenjene muzikalije, šole, etude, vaje in faksimilirane izdaje rokopisnih muzikalij.*

- A** **ISBD(A)** : mednarodni standardni bibliografski opis starejših (antikvarnih) monografskih publikacij. 2. predelana izd. Ljubljana : NUK, 1997
Starejše monografske publikacije so v glavnem tiste, ki so izšle pred uvedbo strojnega tiska v 19. stoletju (do ca. leta 1830). Standard lahko uporabimo tudi za opis publikacij, ki so izšle kasneje in so bile natisnjene z metodo ročnega tiska.
- S** **ISBD(S)** : mednarodni standardni bibliografski opis serijskih publikacij. Predelana izd. Ljubljana : NUK, 1997
Serijske publikacije so publikacije na kateremkoli mediju, ki imajo praviloma številčne in/ali časovne oznake in izhajajo redno ali neredno v zaporednih številkah; to so npr. časniki, časopisi, letne publikacije in zbirke.
- CP** Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov. Ljubljana : NUK, 1998
Smernice uporabljamo za opis sestavnih delov publikacij/enot (poglavja v knjigi, članka v serijskih publikacijah, posameznih skladb pri zvočnih posnetkih ali glasbenih tiskih itn.). Sestavni deli so po zvrsteh lahko: besedila, ilustracije, glasbeni tiski itn.; mikrooblike; zvočni posnetki, filmi, avdiovizualno gradivo itn.; kartografsko gradivo; elektronski viri.
- OSKZ** Oblika in struktura korporativnih značnic. Ljubljana : NUK, 1998
- KZPE** Korporativne značnice političnoteritorialnih enot. Spremembe in dopolnitve. – V: Oblika in struktura korporativnih značnic. Ljubljana : NUK, 1998
- SNNV** Smernice za normativne in napotilne vpise. Ljubljana : NUK, 1998
- ISBD** Vsi ISBD-ji.
- AIK67** Kalan, Pavle. Abecedni imenski katalog. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967
- PPIAK** Verona, Eva. Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga. Zagreb : Hrvatsko bibliotekarsko društvo, 1983–1986
- AACR2R** Anglo-American cataloguing rules. 2nd ed., 1998 revision. Chicago : ALA, 1998
- ZBDS-AIK** Sklepi Komisije za katalogizacijo pri ZBDS.
- [podčrtano]** Podčrtano besedilo označuje uveljavljeno prakso.

Priročnik sestoji iz štirih delov:

- I. Bibliografski opis (poglavja 0-11)
- II. Določanje avtorstva (poglavje 12)
- III. Značnice (poglavja 13-16)
- IV. Dodatki A-D

I. BIBLIOGRAFSKI OPIS

0 UVODNE OPOMBE

0.1 Predmet, namen in raba

ISBD 0.1

Opis po ISBD je le del celotnega bibliografskega zapisa in je namenjen identifikaciji gradiva. Ostali elementi, ki sestavljajo popoln bibliografski zapis (značnica, enotni naslovi, pripomočki za razvrščanje in podatki o dodatnih vpisih), so navedeni v nacionalnih pravilnikih za katalogizacijo (PPIAK; AIK67), v tem priročniku pa v poglavjih 13-16.

Bibliografski opis izdelamo za publikacijo kot samostojno celoto. Pri monografskih publikacijah v več zvezkih/kosih izdelamo en zapis ali več zapisov, glede na določila v 9. poglavju *Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*.

Opis serijske publikacije je lahko narejen v različnih obdobjih njenega izhajanja: po prvem, zadnjem ali vmesnem zvezku. Kadar opis ni narejen po prvem objavljenem zvezku serijske publikacije, je to navedeno v opombi. Podatki o manjših spremembah stvarnega naslova, navedbe odgovornosti, prejšnjem ali kasnejšem založniku ali kraju izida itn. niso navedeni v glavnem delu opisa, ampak v opombah (gl. 7. območje). V primeru večjih sprememb je potreben nov opis: kadar sprememba naslova ni zanemarljiva, kadar je stvarni naslov generični izraz in izdajatelj spremeni naziv ali kadar se spremeni navedba izdaje. Nov opis je prav tako potreben, kadar doslej podrejeni naslovi postanejo samostojni. Povezavo med novim in prejšnjim opisom navedemo v opombi k bibliografski preteklosti (gl. 7. območje).

S 0.1.3

0.1.1 Nivo bibliografskega opisa

ISBD
0.1.2-0.1.3
ZBDS-AIK

Namen ISBD-jev je omogočiti mednarodno izmenjavo strojno čitljivih bibliografskih zapisov med nacionalnimi bibliografskimi ustanovami in v celotni mednarodni knjižnični in informacijski skupnosti. Po priporočilih ISBD je nacionalna bibliografska ustanova odgovorna za popolni bibliografski zapis. Druge katalogizacijske ustanove v državi pa lahko same izbirajo med obveznimi in neobveznimi elementi bibliografskega opisa za lastne potrebe, vendar pa morajo upoštevati predpisani vrstni red in ustrezna ločila pripadajočih ISBD-jev. Tako priporočamo, da knjižnice za določeno gradivo in/ali določen namen izberejo naslednje tri nivoje obsega podatkov v bibliografskih opisih. Shema treh nivojev je okvirna, v tabeli 0.3 so označeni podatki, ki jih po potrebi lahko ponovimo. Splošno oznako gradiva uporabljamo po določitih v točki 1.2.

1. Popolni bibliografski nivo praviloma uporabljamo za sloveniko. Navedemo vse ustrezne podatke z vsemi obveznimi in neobveznimi elementi, ki jih predpisujejo ISBD-ji.

Stvarni naslov = Vzporedni stvarni naslov : dodatek k naslovu / prva navedba odgovornosti ; naslednje navedbe odgovornosti. – Navedba izdaje, dodatni podatek o izdaji. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida (kraj tiskanja : ime tiskarja, leto tiskanja). – Fizični opis. – (Stvarni naslov knjižne zbirke / prva navedba odgovornosti (*če je le-ta potrebna*), ISSN ; številčenje v zbirki. Navedba podzbirke, ISSN ; številčenje v podzbirki).

Vse ustrezne opombe (gl. 0.1.2)
Standardna ali druga številka

2. Srednji nivo bibliografskega opisa praviloma uporabimo za tuje knjižnično gradivo.

Stvarni naslov = Vzporedni stvarni naslov : dodatek k naslovu / prva navedba odgovornosti ; naslednje navedbe odgovornosti. – Navedba izdaje, dodatni podatek o izdaji. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida. – Fizični opis. – (Stvarni naslov knjižne zbirke / prva navedba odgovornosti (*če je le-ta potrebna*), ISSN ; številčenje v zbirki. Navedba podzbirke, ISSN ; številčenje v podzbirki)

Opombe (gl. 0.1.2)
Standardna ali druga številka

3. Nivo skrajšanega bibliografskega opisa pa lahko knjižnice uporabijo za izdelavo kataložnega zapisa v publikaciji (CIP) in za naročila.

Stvarni naslov / prvi podatek o odgovornosti, če se ta razlikuje od značnice v obliki in številu ali ima stvarno značnico. – Navedba izdaje. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida. – (Stvarni naslov knjižne zbirke ; številčenje v zbirki)

Obvezne opombe (gl. 0.1.2). – Prevod dela. – Pisava
Standardna ali druga številka

0.1.2 Obvezne in priporočljive opombe

ISBD(M): Opomba o prevodu dela (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o priključenem delu. – Opombe o povodu, disertaciji, jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe o vsebini. – Opombe o dodatkih k vsebini (predgovor, uvod, spremna beseda; bibliografija; povzetek; kazalo) (*obvezno*)

ISBD(NBM): Opomba o jeziku (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe o vsebini

ISBD(ER): Opombe o sistemskih zahtevah (*obvezno za elektronske vire z lokalnim dostopom*). – Opombe o načinu dostopa (*obvezno za elektronske vire z dostopom na daljavo*). – Opombe o viru stvarnega naslova (*obvezno*) oz. variantah naslova. – Opombe o naravi, predmetu ali namenu enote. – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti (*obvezno, če je potrebno*). – Opombe o vsebini. – Opombe o samem opisovanem viru

ISBD(CM): Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe k območju matematičnih podatkov. – Opombe o vsebini

ISBD(PM): Opomba o prevodu dela. – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o glasbeni obliki ali zasedbi in naravi, predmetu, namenu ali jeziku publikacije. – Opombe k

navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti publikacije. – Opombe k območju posebnih podatkov o glasbenih tiskih

ISBD(A): Opomba o bibliografskem citatu (*obvezna za inkunabule*)

ISBD(S): Navedba pogostosti izhajanja, če ni navedena v 1. območju (*obvezno*). – Opomba o prevodu dela (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova (*obvezno*). – Opombe o povodu, disertaciji, jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti serijske publikacije (*obvezno*). – Opombe k ISSN (*obvezno*). – Opombe k opisovanemu izvodu, če opis ni narejen po prvem objavljenem zvezku (*obvezno*)

0.2 Definicije

G 0.2

V priročniku večinoma uporabljamo izraz »enota«, čeprav gre za vse vrste gradiv: monografske publikacije, neknjižno gradivo, elektronske vire, kartografsko gradivo, glasbene tiske, starejše (antikvarne) monografske publikacije ter serijske publikacije in sestavne dele.

Izraz »enota« pomeni dokument, skupino dokumentov ali del dokumenta v kakršnikoli fizični obliki, ki je celota in predmet posameznega bibliografskega opisa.

Definicije za vse izraze so v Dodatku A.

0.3 Shema ISBD(G) (*elementi in ločila*)

Opomba: Pred vsakim območjem, razen pred prvim, je pika, presledek, pomišljaj, presledek (. –).

<i>Območje</i>	<i>Predpisano ločilo, ki je pred elementom (ali ga obdaja)</i>	<i>Element</i>
1. Območje naslova in navedbe odgovornosti		1.1 Stvarni naslov
	[ ]	1.2 Splošna oznaka gradiva
	=	*1.3 Vzporedni naslov
	:	*1.4 Dodatek k naslovu
	/	1.5 Navedbe odgovornosti
	;	Prva navedba *Naslednje navedbe
2. Območje izdaje		2.1 Navedba izdaje
	=	*2.2 Vzporedna navedba izdaje
	/	2.3 Navedbe odgovornosti, nanašajočih se na izdajo
	;	Prva navedba *Naslednje navedbe
	,	*2.4 Dodatna navedba izdaje
	/	2.5 Navedbe odgovornosti za dodatno navedbo izdaje
	;	Prva navedba *Naslednje navedbe

<i>Območje</i>	<i>Predpisano ločilo, ki je pred elementom (ali ga obdaja)</i>	<i>Element</i>
3. Območje posebnih podatkov o gradivu (ali zvrsti publikacije)		
4. Območje založništva, distribucije itn.		4.1 Kraj izida, distribucije Prvi kraj *Naslednji kraj
	;	*4.2 Založnik, distributer itn.
	: [ ]	*4.3 Navedba funkcije distributerja
	,	4.4 Leto izida, distribucije itn.
	(	*4.5 Kraj izdelave
	:	*4.6 Izdelovalec
	,)	4.7 Leto izdelave
5. Območje fizičnega opisa		5.1 Posebna oznaka gradiva in obseg enote
	:	5.2 Druge fizične podrobnosti
	;	5.3 Mere enote
	+	*5.4 Navedba spremnega gradiva
6. Območje zbirke		6.1 Stvarni naslov zbirke ali podzbirke
	=	*6.2 Vzporedni naslov zbirke ali podzbirke
	:	*6.3 Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke
		6.4 Navedbe odgovornosti za zbirko ali podzbirko Prva navedba *Naslednje navedbe
Opomba: Navedba zbirke / je v okroglem oklepaju. ; Če sta navedeni dve zbirki , ali več, je vsaka v svojem okroglem oklepaju. ;		6.5 Mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke
		6.6 Številčenje v zbirki ali podzbirki
7. Območje opomb		
8. Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dobave		8.1 Standardna (ali druga) številka
	=	8.2 Ključni naslov
	:	8.3 Pogoji dostopnosti in/ali cena
	( )	8.4 Pojasnilo kateregakoli od gornjih elementov

Z zvezdico označeni elementi so ponovljivi, če je to potrebno.

ISBD 0.4 0.4 Raba ločil

Pred vsakim območjem ISBD, razen pred prvim, je pika, presledek, pomišljaj, presledek, ali pa se novo območje začne v novi vrsti (praviloma 7. in 8. območje).

Če se ponovi katerikoli element, je vsakokrat ponovljeno tudi ločilo, predpisano za ta element.

Ločila, ki jih predpisuje ISBD, je treba obdržati, četudi pride do dvojnih ločil, vendar:

1. izd. –

ne 1. izd.. –

; [fotografije Maja Čonč ... et al.]

ne ; [fotografije Maja Čonč ... [et al.]]

Ločila, ki jih uporabljamo v vseh območjih ali v večini le-teh:

- Oglati oklepaj ([ ]) je predpisano ločilo in obdaja določene elemente v 1. in 4. območju, prav tako je predpisano ločilo znotraj elementa v 5. območju. Obdaja tudi podatke, ki niso iz predpisanega vira podatkov (gl. 0.5), in vrinke v opisu (gl. 0.6).
- Znak za izpuščanje, tj. tri pike (...) pomeni, da je bil izpuščen del elementa, pred tremi pikami in za njimi je presledek.
- Okrogli oklepaj (( )) je predpisano ločilo, ki obdaja vsako navedbo zbirke v 6. območju in podatke znotraj določenih elementov v 3., 4., 5. in 8. območju.
- Kadar je element zabeležen v dveh ali več jezikih in/ali pisavah, je pred vsakim podatkom v drugem jeziku in/ali pisavi presledek, enačaj, presledek (=).
- Tri črtice (---) uporabimo namesto treh pik, ki so na predpisanem viru del naslova, vzporednega naslova ali dodatka k naslovu. Pred tremi črticami in za njimi je presledek.
- Koničasti oklepaj (<>) uporabljamo v določenih primerih pri nezaključenih monografskih publikacijah v 4. in 5. območju (gl. 9.1.2.2).

PPIAK 189/7

0.5 Viri podatkov

ISBD 0.5

0.5.1 Zaporedje prednostnih virov

Pri opisovanju enote imajo podatki v enoti sami prednost pred podatki iz drugih virov. Podrobnosti o prednostnih virih podatkov in o predpisanih virih podatkov za posamezne vrste gradiva določajo ustrezni ISBD-ji v točki 0.5.

ISBD(M), ISBD(PM), ISBD(A)

Podatke, ki jih uporabimo v opisu publikacije, prepisemo z naslovne strani in drugih virov, predpisanih za določena območja po prednostnem zaporedju virov:

- pri publikacijah v enem zvezku je to naslovna stran;
- pri publikacijah v več zvezkih, ki imajo vsak svojo naslovno stran, za naslovno stran izberemo naslovno stran prvega zvezka;
- kadar ni naslovne strani, ki bi jo lahko uporabili za naslovno stran celotne publikacije, ampak ima vsak del v takšni celoti svojo naslovno stran, izberemo za enotni vir podatkov več naslovnih strani skupaj (enako velja pri publikacijah z različnimi, v obratni smeri tiskanimi deli);
- naslovne strani, ki niso izbrane za naslovno stran, spadajo med začetne naslovne strani;
- če publikacija nima naslovne strani, izberemo kot nadomestilo naslovne strani alternativni vir podatkov iz same publikacije, v katerem so navedeni najpopolnejši podatki, in ne vir zunaj publikacije.

ISBD(NBM)

Pri neknjižnem gradivu, kjer ni naslovne strani ali njenega nadomestila, prepíšemo podatke z nalepk, embalaže ali ovitka ali iz spremnega gradiva, npr. iz priročnika. Kriteriji, ki določajo vrstni red, so naslednji:

- viri, ki praviloma spadajo h gradivu, imajo prednost pred viri, ki spremljajo gradivo po naključju ali občasno. Tako imajo najavne/odjavne špice filma, nalepke na obeh straneh gramofonske plošče, zvočne kasete, napisi na CD-jih in optičnih diskih ali osrednji del stereografskega koluta prednost pred embalažo ali spremnim besedilom;
- v vsakem primeru pa je treba dati prednost viru, ki enoto najustrezneje identificira. Včasih ima npr. opisni listič, ki izide skupaj s kaseto, prednost pred podatki na nalepki na kaseti. Podobno ima pri enotah iz več kosov skupna embalaža prednost pred nalepkami itn. na posameznih kosih;
- pisani viri imajo običajno prednost pred zvočnimi viri. Kadar pa so pisni podatki pomanjkljivi, izberemo ustrežnejši zvočni vir.

ISBD(ER)

Podatke prepíšemo iz določenih virov po predpisanem prednostnem zaporedju. Viri znotraj same elektronske publikacije imajo prednost pred vsemi drugimi viri:

- podatki morajo biti formalno navedeni (npr. na naslovnem zaslonu, v glavnem zbirnem meniju, v programski vrstici, v prvem prikazu podatkov, v glavi datoteke v vrstici z navedbo »Subject«, na vstopni strani, v glavi TEI (Text Encoding Initiative) itn.). Kadar je popolnost podatkov v teh virih različna, izberemo vir z najpopolnejšimi in najobširnejšimi podatki.

Kadar podatki iz teh virov ne zadoščajo ali pa jih sploh ni, lahko izberemo druge vire v naslednjem prednostnem zaporedju:

- trajno pritrjeni ali vtisnjeni napisi na fizičnem nosilcu vira;
- dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo. Kadar je v ovoju več enot in je zbirni naslov le na ovoju, uporabimo podatke z ovoja in ne podatkov s posameznih enot;
- v primeru, da potrebnih podatkov ni v nobenem od navedenih virov, izberemo med:
  - drugimi objavljenimi opisi vira (npr. bibliografije, pregledi);
  - drugimi viri.

ISBD(CM)

Podatke vzamemo iz določenih virov v naslednjem zaporedju:

- kartografska enota sama;
- embalaža (mapa, ovoj, ovojnica) ali škatla, ležišče ali stojalo za globus itn.;
- spremno gradivo ali brošura;
- viri izven same kartografske enote (npr. katalogi, bibliografije itn.).

ISBD(S)

Pri opisu celotne serijske publikacije so osnova za opis podatki iz prvega zvezka (ali prvega dostopnega zvezka).

Prednostno zaporedje virov za opis posameznega zvezka serijske publikacije:

- naslovna stran;
- ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon;
- druge začetne strani in podatki na ovitku ter na vrhu in dnu strani z besedilom (npr. tekoči naslov);
- preostali deli zvezka: predgovori, spremne besede, kazalo vsebine, besedilo, dodatki itn.;
- zunanji referenčni viri (npr. bibliografije, založniški katalogi itn.).

Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov (CP)

Pri opisu sestavnih delov se podatki in njihovi prednostni viri razlikujejo glede na zvrst sestavnega dela.

A) Besedila, ilustracije, glasbeni tiski itn. (M, A, PM)

- naslovna stran, ki je pred sestavnim delom in se nanj nanaša;
- prva stran sestavnega dela (čelni naslov nad člankom, partituro itn.);
- zbirna naslovna stran matične enote, na kateri so navedeni podatki, ki se nanašajo na sestavni del;
- stran z vsebino matične enote;
- katerikoli drug del publikacije, vključno s platnicami, ovitkom itn.;
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

B) Mikrooblike (NBM)

- naslovna slika, ki je pred sestavnim delom in se nanj nanaša;
- prva slika sestavnega dela;
- zbirna naslovna slika matične enote, na kateri so podatki, ki se nanašajo na sestavni del;
- slika z vsebino matične enote;
- drugi viri, ki so izdani skupaj z matično enoto (npr. kuverta, nalepka, vložek itn.);
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

C) Zvočni posnetki, filmi, avdiovizualno gradivo itn. (NBM)

- vir, ki je neločljivo povezan s sestavnim delom (npr. nalepka, prilepljena na ploščo ali kaseto, naslovna slika filma ali diafilma itn.);
- drugi viri, ki so bili izdani skupaj s sestavnim delom (npr. priloga z opisom);
- vir, ki je vezan na matično enoto kot celoto (npr. ovitek, nalepka na embalaži itn.);
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

Č) Kartografsko gradivo (CM)

- sestavni del, vključno z ovitkom, embalažo, škatlo itn., ki so bili izdani skupaj s sestavnim delom, ali katerokoli tiskano gradivo ali brošura, ki spremlja sestavni del;
- matična enota, vključno z ovitkom, embalažo, škatlo itn., ki so bili izdani skupaj z matično enoto, ali katerokoli tiskano gradivo ali brošura, ki spremlja matično enoto;
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

D) Večdelni sestavni deli

Če je opisovani sestavni del sestavljen iz več kot enega dela (npr. tridelni članek, izdan v nadaljevanjih v serijski publikaciji, ali stalna rubrika ali prispevek v časopisu ali časniku), se zgoraj navedeno prednostno zaporedje virov nanaša na prvi del večdelnega sestavnega dela ali na tisto matično enoto, v kateri je prvi del.

0.5.2 Tabela predpisanih virov

Tabela je preglednica predpisanih virov iz prejšnje točke (gl. 0.5.1). Navedeni so predpisani viri za posamezna območja pri različnih vrstah gradiva. Podatek, ki ga najdemo zunaj predpisanega vira, v posameznih območjih zapišemo v oglatem oklepaju. Druga možnost je, da tak podatek navedemo brez oglatega oklepaja v 7. območju. Posebnosti so navedene pri posameznih poglavjih ISBD-jev.

OBMOČJE:	PREDPISANI VIRI PODATKOV:							
	Monografske publikacije ISBD(M)	Neknjižno gradivo ISBD(NBM)	Elektronski viri ISBD(ER)	Kartografsko gradivo ISBD(CM)	Glasbeni tiskni ISBD(PM)	Starejše (antikvarne) monografske publikacije ISBD(A)	Serijske publikacije ISBD(S)	Sestavni deli Smernice za uporabo ISBD-jev ... CP
1. Območje naslova in navedbe odgovornosti	Naslovna stran	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustreznejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran	Naslovna stran	Naslovna stran	Glavni vir
2. Območje izdaje	Naslovna stran, druge začetne strani, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustreznejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran	Naslovna stran	Glavni vir
3. Območje posebnih podatkov o gradivu	Se ne uporablja v ISBD(M)	Se ne uporablja v ISBD(NBM)	Katerikoli vir (Oznaka vira in obseg vira)	Katerikoli vir (Območje matematičnih podatkov)	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Se ne uporablja v ISBD(A)	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Katerikoli vir v enoti
4. Območje založništva, distribucije itn.	Naslovna stran, druge začetne strani, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustreznejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran, kolofon in druge začetne strani	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Se ne uporablja
5. Območje fizičnega opisa	Celotna publikacija	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Celotna publikacija	Celotna publikacija	Celoten zvezek	Celoten sestavni del
6. Območje zbirke	Naslovna stran, druge začetne strani, ovoj, hrbet, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustreznejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran, druge začetne strani, ovoj, hrbet, kolofon	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Katerikoli vir v sestavnem delu
7. Območje opomb	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir
8. Območje standardne številke in pogojev dostopnosti	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir

0.5.3 Kataložni zapis v publikaciji (CIP) kot vir podatkov

Podatke za opis publikacije/enote lahko vzamemo iz CIP-a, kadar jih drugje ni oz. so v njem bolj izčrpni. CIP velja za predpisani vir podatkov za 3., 4., 6., 7. in 8. območje, kadar pa podatke uporabimo v 1. ali 2. območju, v opombi pojasnimo izvor podatkov. V 1. območju so podatki iz CIP-a zapisani v oglatem oklepaju. Kadar se podatki v CIP-u razlikujejo od podatkov v drugem predpisanem viru, jih lahko navedemo v opombi. **ZBDS-AIK**

Primeri:

Mednarodno poslovanje : [gradivo za vaje]

Opomba v 7. območju: Dodatek k nasl. naveden v CIP-u

Pogumno, Fen / Ann Bryant ; [prevod Nataša Švab]

Opomba v 7. območju: Prevajalka navedena v CIP-u

Urbanistično planiranje : univerzitetni učbenik / Andrej Pogačnik. – 3. pre-delana izd.

Opomba v 7. območju: Podatek o izd. naveden v CIP-u

in

Dve predavanji o umetniškosti poezije & slikarstva

Opomba v 7. območju: Nasl. v CIP-u: Dve predavanji o poeziji in slikarstvu

Državljska kultura

Opomba v 7. območju: Nasl. v kolofonu in v CIP-u: Družboslovje – državljanska kultura

0.6 Jezik in pisava opisa, velike začetnice, kratice, tiskarske napake in simboli **ISBD 0.6-0.11**

0.6.1 Jezik in pisava opisa

Akcente in diakritične znake, ki na predpisanem viru manjkajo ali so napisani nepravilno, zapišemo v pravilni obliki. Za starejše (antikvarne) monografske publikacije glej določilo 0.6 v ISBD(A). **PPIAK 182/5**

Elemente v 1., 2., 4. in 6. območju običajno prevzemamo z enote in so zato v jeziku(-ih) in/ali pisavi(-ah) enote. Vrinski v teh območjih so v oglatem oklepaju, in sicer v jeziku in/ali pisavi besedila določenega dela opisa, razen:

- predpisanih kratic in predpisanih vrinkov;
- splošne oznake gradiva (gl. 1.2) in navedbe distributerjeve funkcije (gl. 4.3), ki sta, če ju navajamo, v jeziku in/ali pisavi katalogizacijske ustanove.

Navedbe v 5., 7. in 8. območju niso v oglatem oklepaju. Pišemo jih v jeziku in/ali pisavi katalogizacijske ustanove, razen:

- kadar v 7. območju navajamo citirane naslove;
- kadar v 7. območju navajamo citate;
- kadar v 8. območju navedemo ključni naslov.

Opise enot v pisavi, ki je katalogizacijska ustanova ne uporablja, lahko brez oklepajev transliteriramo ali transkribiramo v pisavo te ustanove. V Sloveniji do nadaljnega uporabljamo transliteracijske tabele po PPIAK I (gl. Dodatek Č).

0.6.2 Velike začetnice in kratice

Na splošno velja, da prvi element vsakega območja pišemo z veliko začetnico. Z veliko začetnico pišemo tudi prvo besedo naslednjih elementov: splošno oznako gradiva, vzporedni naslov, alternativni naslov ter oznako in naslov razdelka. Druge velike začetnice naj ustrezajo pravopisu jezika(-ov) ali pisave(-av), v katerih je podatek zapisan. **ISBD 0.8**
PPIAK 182/2

Pri angleških naslovih so na predlogi večkrat uporabljene velike začetnice pri vsaki besedi, razen pri predlogih in členih, vendar se pri prepisu držimo slovnčnih pravil. Edina izjema so imena korporacij (institucij – tudi založb in sestan-kov), predvsem v angleščini, kjer ohranimo velike začetnice v skladu s predlo-go.

Uporabljamo sprejete kratice, ki so navedene v PPIAK II, Dodatek VII. Izbor kratic je v Dodatku B.

0.6.3 Tiskarske napake

ISBD 0.10
PPIAK
182/1, 4

Tiskarske napake prepisemo tako, kot se pojavljajo v enoti. Za njimi lahko napišemo »sic« ali »!« v oglatem oklepaju ([sic] ali [!]). Lahko jih tudi popravi-mo v oglatem oklepaju, pred popravkom pa napišemo »i. e.« (id est). Izpuščene črke in številke v besedilu ali v datumih lahko dodamo v oglatem oklepaju (v tem primeru pred oklepajem in za njim ni presledka).

Primeri:

Virtual lib[r]ary

Kontrabandt [i. e. Kontrabant]

Oblaki nad San Francisom [!]

Zaobljuba : povest / hrvaški spisal Ferd. Bečić [!]

Ur. op.: Pravo avtorjevo ime je Ferdo Becić.

0.6.4 Simboli in drugi znaki

ISBD 0.11

Simbole in druge znake, ki jih ne moremo ustrezno reproducirati (navadno znaki, ki niso niti številke niti črke), opišemo ali jih nadomestimo z ustreznimi črkami ali besedami. Nadomestno obliko zapišemo v oglatem oklepaju in dodamo v opombi pojasnilo, če je potrebno.

Primeri:

/ by [E. B. C.]

Opomba v 7. območju: Avtorjeve začetnice so zapisane na naslovni strani v obliki glasbenih not

[3rd] ed.

Opomba v 7. območju: Številka izdaje je na publikaciji označena s tremi zvezdicami

I [love] Paris

Opomba v 7. območju: Beseda »love« je na publikaciji ponazorjena s simbolom srca

1 OBMOČJE NASLOVA IN NAVEDBE ODGOVORNOSTI

1.0 Uvodna opomba

Stvarni naslov ne vključuje vzporednih naslovov (1.3) in dodatkov k naslovu (1.4), vključuje pa alternativne naslove in veznik, ki povezuje alternativni naslov s prvim delom stvarnega naslova. Stvarni naslov je lahko sestavljen iz skupnega naslova oz. glavnega naslova publikacije in podrejenega naslova, kadar naslov ali oznaka dela itn. ne zadošča za njegovo identifikacijo. Enote brez zbirnega naslova obravnavamo kot enote brez stvarnega naslova (gl. 1.1.7.2). Posamezni ISBD-ji vsebujejo določila za izbor stvarnega naslova, kadar se naslov pojavi v več kot enem jeziku in/ali pisavi (v istem viru ali v različnih virih). G1

1.0.1 Vsebina in raba ločil

1.1 Stvarni naslov* ali naslov prvega dela	
Naslov naslednjega dela istega avtorja	;
Naslov naslednjega dela drugega avtorja	.
Oznaka podrejenega naslova	.
Podrejeni naslov	,
	(če je za oznako podrejenega naslova)
	<i>ali</i> . (če ni oznake podrejenega naslova)
1.2 Splošna oznaka gradiva (<i>neobvezno</i>)	[ ]
1.3 Vzporedni naslovi	=
1.4 Dodatek k naslovu	:
1.5 Navedbe odgovornosti	
Prva navedba odgovornosti	/
Naslednje navedbe odgovornosti	;

1.1 Stvarni naslov

Stvarni naslov je prvi element opisa, tudi kadar so v predpisanem viru podatkov pred njim navedeni elementi ali drugi podatki, ki niso naslov. ISBD 1.1.1
PPIAK 189/1

Ur. op.: Pri vseh primerih za neknjižno gradivo v širšem smislu je stvarnemu naslovu dodana splošna oznaka gradiva (gl. 1.2).

Primeri:

Antigona
 Filozofija
 Prvih sto let novomeške bolnišnice
 Presečišče 5
 Spodbude za nadaljnje učenje [Dva medija]
 Požgana trava [Zvočni posnetek]
 Pes čarodej in ostale risanke [Videoposnetek]
 Veliki nemško-slovenski slovar [Elektronski vir]
 Republika Slovenija 1:150.000 [Kartografsko gradivo]
 Sprenevedanja [Glasbeni tisk]
 Ta drugi deil tiga noviga Testamenta
 Strojniški vestnik
 Strah pred drugačnostjo

* *Ur. op.:* Stvarni naslov lahko sestoji iz skupnega in podrejenega naslova (gl. 1.1.3).

1.1.1 Elementi stvarnega naslova

- M/NBM/ER/
PM/A/S
1.1.2.1** 1.1.1.1 Stvarni naslov lahko sestoji izključno iz besede (besed), ki označuje(jo) vrsto dela ali njegovo intelektualno ali umetniško vsebino.

Primeri:

Proceedings
Plays
Collected works
Zbornik referatov
Izbrano delo
Šest iger
Katalog likovnih del
Risbe, slike in skulpture
Drawings [Slikovno gradivo]
Survey data [Elektronski vir]
Plan [Kartografsko gradivo]
Concerto [Glasbeni tisk]
Journal
Textes et documents
Bilten
Pesmi

- M/NBM/ER/
PM/A/S
1.1.2.2
PPIAK 189/20** 1.1.1.2 Stvarni naslov sestoji iz imena osebe ali korporacije, kadar v predpisanem viru podatkov ni drugega naslova kot le to ime.

Primeri:

William Wordsworth
The British Museum
Moderna galerija
France Mihelič
1. konferenca Avtomatizacija v industriji in gospodarstvu
Srednja lesarska šola Nova Gorica
3. velika nagrada risbe Alpe-Jadran
Kongres geografa Jugoslavije, Rijeka – Pula – Gorica, 3.-8. X. 1949
Adlai Stevenson [Videoposnetek]
The Beatles [Zvočni posnetek]
Michigan Institute on the Teaching of Librarianship [Zvočni posnetek]
Dian Fossey [Elektronski vir]
International Summer School on Computational and Mathematical Linguistics [Elektronski vir]
The Beatles [Glasbeni tisk]
Salustius
Tabby to Pindar
Il Petrarca
Syndicat national des fabricants de bronzes, luminaires, vitrines et étalages, ferronnerie d'art et industries annexes
Krka

- M/NBM/ER/
PM/A/S
1.1.2.3
PPIAK 190/16** 1.1.1.3 Stvarni naslov je sestavljen iz skupine začetnic ali akronima, če so na predpisanem viru navedeni poudarjeno. Izpisano obliko, ki se pojavi na predpisanem viru podatkov, a je nismo izbrali za stvarni naslov, zapišemo kot dodatek k naslovu ali kot navedbo odgovornosti.

Primeri:

ISBD(M)
IQ [Videoposnetek]
BASIC [Elektronski vir]

USA [Kartografsko gradivo]
 MM 51 [Glasbeni tisk]
 P.M.S : an elegiac poem in memory of ... William Whitmore Esquire
 P.M.L.A.
 IFLA
 ICSU review

ISBD(M) : mednarodni standardni bibliografski opis monografskih publikacij
 PIL : pisani list
 IKS : informacije kranjskih sindikatov

- 1.1.1.4 Stvarni naslov sestoji iz navedbe odgovornosti, imena založnika ali podatkov, ki se nanašajo na druge elemente opisa (npr. podatek o izdaji), kadar le-ti z naslovom tvorijo jezikovno celoto in je takšen podatek neločljivi del naslova.

**M/NBM/PM/
 A 1.1.2.6
 ER/S 1.1.2.5
 CM 1.1.2.3
 PPIAK
 189/9–10**

Primeri:

Marlow's plays
 The sermons of John Donne
 Poezije doktorja Franceta Prešerna
 Nepoznati Degas i Renoir
 Bibliografija Založbe Mladinska knjiga
 Proceedings of the International Workshop on Intelligent Communications and Multimedia Terminals, [Ljubljana, Slovenia, November 19-21, 1998]
 Zbornik referatov 17. Goljevščkovega dne, 27. marec 1998
 Bernard Miles on gun dogs [Videoposnetek]
 Adventure games of Derek Tyne [Elektronski vir]
 The Oxford map of Qatar [Kartografsko gradivo]
 Mozarts Klavierkonzerte [Glasbeni tisk]
 Monsieur Bossu's treatise of the epicke poem
 Willing's press guide

Vendar pri igranih filmih in videoposnetkih navedba izvajalca, avtorja, režiserja, producenta itn., ki je pred stvarnim naslovom ali pa za njim, ponavadi ne velja za del stvarnega naslova, tudi če je z njim jezikovno povezana.

Primeri:

Victor/Victoria [Videoposnetek]
ne Blake Edward's Victor/Victoria
 Star wars [Videoposnetek]
Ur. op.: *Najavna špica filma je Twentieth Century presents Star Wars.*

- 1.1.1.5 Stvarni naslov je lahko sestavljen iz dveh delov (od katerih bi lahko vsak bil stvarni naslov), povezanih z veznikom »ali« (ali ustreznico v drugem jeziku). Drugi del imenujemo alternativni naslov in ga pišemo z veliko začetnico. Ločila dodamo v skladu s pravopisom jezika, v katerem je naslov.

**M/NBM/ER/
 PM/A 1.1.2.4
 CM 1.1.2.1
 PPIAK 189/8**

Primeri:

Ta veseli dan ali Matiček se ženi
 Eric, or, Little by little
 Gospod Pepi ali Zgodnje iskanje imena
 Velika slovenska kuharica ali Kako okusno kuhati navadna in imenitna jedila
 Marcel Marceau ou L'art du mime [Film]
 Space zone, or, The quest for Cleopatra [Elektronski vir]
 Lutèce ou Premier plan dela ville Paris [Kartografsko gradivo]
 Nina o La folle par amour [Glasbeni tisk]
 Rechtschaffener Tantzmeister, oder Gründliche Erklärung der frantzösischen Tants-Kunst

1.1.2 Zbirni naslov in naslovi posameznih del

M/NBM/
PM/A 1.1.2.7
ER 1.1.2.6
CM 1.1.2.4
CP 1.1.1.1
PPIAK 196/1

Kadar enota/publikacija vsebuje dve ali več posameznih del in predpisani vir poleg zbirnega naslova prinaša tudi naslove posameznih del, za stvarni naslov izberemo zbirni naslov. Naslove posameznih del navedemo v 7. območju (gl. 7.7).

Primeri:

Matematika

Opomba v 7. območju: Vsebina na nasl. str.: Kombinatorika ; Verjetnostni račun ; Statistika

Komedije

Opomba v 7. območju: Vsebina na nasl. str.: Ščuke pa ni ; Ščuke pa ne ; Ščuka, da te kap ; Oskubite jastreba ; Na svidenje nad zvezdami ; Moj ata, socialistični kulak

Uničevanje Indijancev in evangelizacija

Opomba v 7. območju: Vsebina na nasl. str.: Zelo kratko poročilo o uničenju Indij / prevedla Barbara Pregelj ; Le na en sam način lahko pravo vero razširimo po celem svetu / prevedel Tomaž Erzar

Disneyland [Projicirno gradivo]

Opomba v 7. območju: Vsebina: Tomorrow ; Fantasyland ; Frontierland ; Adventureland ; Main Street, USA

Winter games [Elektronski vir]

Opomba v 7. območju: Vsebina: Hit the slopes ; Hit the ice

Cartes pour servir à l'histoire de l'Amérique et des colonies jusq'en 1763 [Kartografsko gradivo]

Opomba v 7. območju: Vsebina: Les secteurs sanitaires ; Ensemble des médecins spécialistes libéraux par secteur sanitaire au 1. 1. 1979 ; Evolution de la densité des médecins libéraux par secteur sanitaire du 1. 1. 1976 au 1. 1. 1979

Songs of the Beatles [Glasbeni tisk]

Opomba v 7. območju: Vsebina: Yellow submarine ; Yesterday ; Maxwell's silver hammer

The spinning wheel's garland, containing several excellent new songs ...

Opomba v 7. območju: Vsebina na nasl. str.: I. The good housewife's coat of arms. II. The spinning wheel's glory. III. The taylor dissapointed of his bride. IV. The changeable world

1.1.3 Skupni in podrejeni naslov

M/NBM/
PM/A 1.1.2.8
ER 1.1.2.7
CM 1.1.2.5
S 1.1.2.6;
1.1.4.2
CP 1.1.1.2

Stvarni naslov je lahko sestavljen iz skupnega in podrejenega naslova, kadar naslov razdelka, suplementa, kosa, dela itn. sam ne zadostuje za identifikacijo. Pred podrejenim naslovom je lahko še oznaka podrejenega dela.

Primeri:

Advanced calculus. Student handbook

Fizika 8. Delovni listi

Matematika 1. Realna števila, linearna funkcija

Presečišče 6. Matematika za šesti razred osnovne šole

Presečišče 6. Vodnik

Presečišče 6. Letna razporeditev učne snovi

Matematične metode z zbirko nalog. Linearna algebra

Ekonomika in organizacija podjetja. Knj. 1, Ekonomika podjetja

Ekonomika in organizacija podjetja. Knj. 2, Organizacija podjetja

Matematične strukture. 1, Množice, relacije, funkcije

Matematične strukture. 2, Operacije

Matematične strukture. 3, Okolice

The German pre-classics. Series A, George Philipp Telemann [Zvočni posnetek]
 Star trek. Generations [Videoposnetek]
 Mix and Match games. Module 1, Letters [Elektronski vir]
 Internationale Quartär-Karte von Europe. Blatt 8, Magnitogorsk [Kartografsko gradivo]
 Državna topografska karta Republike Slovenije 1:25.000. 171, Kočevje [Kartografsko gradivo]
 Italian secular song, 1600-1636. Florence [Glasbeni tisk]
 Die Missiongeschichte späterer Zeiten, oder Gesammelte Briefe der katholischen Missionare aus allen Theilen der Welt. Der Briefe aus Ostindien erster Theil
 Acta Universitatis Carolinae. Philologica
 Slovenska bibliografija. A, Serijske publikacije
 Katoliška cerkev v demokratični Sloveniji. 1, Laicizem kot državna nereligijska
 Katoliška cerkev v demokratični Sloveniji. 2, Strniti vse moralne moči

1.1.4 Naslov suplementa, razdelka, zvezka itn.

Stvarni naslov je lahko tudi naslov razdelka, suplementa, zvezka itn., kadar ga lahko ločimo od skupnega naslova ali naslova glavne publikacije ali glavne enote. Če je primerno, skupni naslov navedemo v 6. območju.

M/NBM/
 PM/A 1.1.2.9
 ER 1.1.2.8
 CM 1.1.2.6
 CP 1.1.1.3

Primeri:

Mining and minerals
V 6. območju: (The law of South Africa ; vol. 18)
 Maska rdeče smrti
V 6. območju: (Izbrana dela / Edgar Allan Poe ; 2)
 Art music from the Far East [Zvočni posnetek]
V 6. območju: (Musical scores)
 U.S. grain sales and shipments [Elektronski vir]
V 6. območju: (GSR agricultural surveys)
 Bathymétrie de la terminaison sud de l'arc insular des Nouvelles-Hébrides [Kartografsko gradivo]
V 6. območju: (Contribution à l'étude géodynamique du Sud-Ouest ; H. V. III-I) (Travaux et documents de l'O.R.S.T.O.M. ; 147)
 Ernani [Glasbeni tisk]
V 6. območju: (The works of Giuseppe Verdi. Series I, Operas = Le opere di Giuseppe Verdi. Sezione I, Opere teatrali ; vol. 5)
 De puiterveense Helleveeg
V 6. območju: (Toneel Speelen ; t. 6)

Kadar skupni naslov ali naslov glavne publikacije tvori jezikovno celoto z naslovom razdelka, suplementa, posameznega dela, dodatka, zvezka itn., je stvarni naslov sestavljen iz skupne navedbe obeh naslovov.

Primeri:

Supplement to Hain's Repertorium bibliographicum
 Japonsko-slovenski in slovensko-japonski slovarček k učbeniku Sodobni japonski jezik
 Supplementary material for Skewed views of civics [Več medijev]
 More graphics for Imagine that! [Elektronski vir]
 Geological basis for Vegetation of Southwest Africa [Kartografsko gradivo]
Ur. op.: Naslov glavne enote je *Vegetation of Southwest Africa*.
 Superfluous hair, from Mail orders Madrigals [Glasbeni tisk]

1.1.5 Več del brez zbirnega naslova

Če publikacija/enota vsebuje dve deli ali več brez zbirnega naslova, potem velja, da je brez stvarnega naslova. Za popis takšnih naslovov gl. 1.1.7.2.

ER 1.1.2.9 1.1.6 Izbira stvarnega naslova

CM 1.1.2.7

**PPIAK
197; 198**

1.1.6.1 Kadar ima enota eno naslovno stran oz. en predpisan vir podatkov, ta pa vsebuje dva variantna naslova ali več takih naslovov v istem jeziku in/ali pisavi, stvarni naslov izberemo glede na grafični poudarek ali zaporedje, v katerem so naslovi navedeni v predpisanem viru podatkov.

**ISBD 1.1.3.1
PPIAK 189/3**

Kadar so naslovi v različnih jezikih in/ali pisavah (torej vzporedni naslovi, gl. 1.3), je stvarni naslov tisti naslov, ki je napisan v jeziku in/ali pisavi vsebine enote. Kadar tega kriterija ne moremo uporabiti, stvarni naslov izberemo glede na grafični poudarek ali zaporedje, v katerem so naslovi navedeni v predpisanem viru podatkov.

1.1.6.2 Kadar ima enota več kot eno naslovno stran oz. več kot en predpisan vir podatkov, kot je to v primeru enot v več jezikih ali pisavah, pri katerih so naslov in podatki navedeni v vsakem jeziku posebej, stvarni naslov izberemo iz tistega vira podatkov, ki je pisan v jeziku in/ali pisavi enote.

Kadar tega kriterija ne moremo uporabiti (bodisi ker enota ne vsebuje besedila ali ker je vsebina predstavljena v dveh ali več jezikih in/ali pisavah), za vir podatkov o stvarnem naslovu izberemo prvega od dveh ali več zaporednih virov.

ISBD 1.1.3.2

V primeru obrnjeno tiskane publikacije, ko sta besedilo in naslovna stran v dveh različnih jezikih in/ali pisavah predstavljena enakovredno, je izbira naslovne strani prepuščena katalogizacijski ustanovi.

**ISBD 1.1.3.3
PPIAK 190/9**

1.1.6.3 Variantne naslove (druge kot vzporedne naslove, gl. 1.3), ki jih ne izberemo za stvarni naslov, obravnavamo kot dodatke k naslovu, kadar se pojavljajo v predpisanem viru podatkov. Variantne naslove, ki se pojavljajo drugje v publikaciji/enoti, navedemo v 7. območju.

Primeri:

Kastelka : (Gadje gnezdo)
Die Sage von den Nibelungen : Nibelunglied
Symphony no. 3 [Zvočni posnetek] : Eroica
Concerto, op. 7,7 [Glasbeni tisk] : Konzert A-Dur für Streichorchester
Hodoegus : Igaszsagra vezerlö kalauz

1.1.7 Prepis stvarnega naslova

**ISBD 1.1.4.1
PPIAK
189/2, 4, 5, 7**

1.1.7.1 Stvarni naslov dobesedno prepisemo z naslovne strani oz. iz predpisanega vira podatkov, vendar ne nujno velikih začetnic ali ločil (gl. 0.4, 0.6). Izjemoma lahko zelo dolg stvarni naslov skrajšamo na sredini ali na koncu, če s tem ne spremenimo njegovega pomena, če ne izpustimo bistvenih podatkov ali uvedemo kake slovnične nepravilnosti. Krajšanje označimo s tremi pikami (...). Kadar so v stvarnem naslovu tri pike (...), jih v bibliografskem opisu spremenimo v tri črtice (---).

Primeri:

Tresel se je kurnik ---
Mat & fotr & mulc & pes & PC

Kolar, B.: Ekologija živali in varstvo okolja divjadi ...

Ur. op.: Članek je prikaz oz. ocena knjige avtorja B. Kolarja. Knjiga ima naslov »Ekologija živali in varstvo okolja divjadi«. Naslov članka se še nadaljuje s podatki, kje in kdaj je knjiga izšla itn.

1.1.7.2 Enota brez stvarnega naslova:

- a) Kadar publikacija/enota vsebuje dve deli ali več in nima zbirnega naslova, naslove posameznih del navajamo glede na grafični poudarek ali zaporedje na naslovni strani ali v predpisanem viru podatkov.

**M/NBM/ER/
CM/PM/A
1.1.4.2.1
PPIAK
197; 198**

Primeri:

The Wilson paper. The Cole-Hatt papers
Grivarjevi otroci ; Pastirci
Medved Pu ; in Hiša na Pujevem oglu
Linearna algebra ; Polinomi ; Analitična geometrija
Infancy [Videoposnetek] ; Childhood
Pepelka [Zvočni posnetek] ; Volk in sedem kozličkov
Le Croisic [Kartografsko gradivo] ; Batz
Intrada [Glasbeni tisk] ; och Saraband
The serving-man become a queen. Jockey of the green. The lass of Richmond Hill

Kadar je posameznih del zelo veliko, lahko navedemo prve tri naslove, ki jim sledijo tri pike kot znak opuščanja. Popolno vsebino lahko navedemo v 7. območju.

Primeri:

The double dealer ; Love for love ; The way of the world ; The mourning bride
Electronic writing [Elektronski vir] ; Functional grammar ; Verbal communication ...

- b) Kadar ima publikacija/enota besedilo, nima pa naslova (npr. plakati, letaki, stenske slike), besedilo prepisemo bodisi v celoti ali pa ga skrajšamo. Opuščanja celotnih besednih zvez ali stavkov ne označujemo, krajšanje besednih zvez ali besed označimo s tremi pikami. Zaporedje navedb v opisu je odvisno od njihovega pomena ter grafične in oblikovne podobe. Navedemo pomembne dele vsebine besedila, npr. imena izdelkov ali organizacij, in imena, kraje in datume dogodkov. Dodatne podatke lahko navedemo v 7. območju.

**M/NBM/ER/
PM/A
1.1.4.2.2
PPIAK 189/21**

Primeri:

Emprunt national 1920 – Souscrivez – Banque de Paris et des Pays-Bas [Slikovno gadivo]
Court cases 1969 ... by counties in southeastern Connecticut [Elektronski vir]
Sončni žarek je ...
Ur. op.: Pesem je brez naslova, zato prepisemo prve besede prve kitice.

- c) Pri enotah z malo besedila ali brez njega in pri zbirnih zapisih določimo vsebini ustrezen naslov v jeziku in pisavi enote, lahko pa tudi v jeziku in pisavi katalogizacijske ustanove. Tako oblikovan naslov zapišemo v oglatem oklepaju.

**NBM/ER
1.1.4.2.3
CM 1.1.5**

Primeri:

[Slovenska vina]
Ur. op.: Primer za zbirni zapis.
[Vesoljsko vozilo] [Predmet]
[Computer and information science technical reports, University of Florida]
[Elektronski vir]
[Carte de la Lune] [Kartografsko gradivo]

1.2 Splošna oznaka gradiva

1.2.1 Namen splošne oznake gradiva

Namen splošne oznake gradiva je, da s splošno razumljivim izrazom in v začetnem delu opisa povemo, kakšni vrsti gradiva enota pripada. Splošna oznaka gradiva neposredno sledi stvarnemu naslovu in je v jeziku in pisavi bibliografske ustanove.

ISBD 1.2.2

Splošne oznake gradiva »Tiskano besedilo«, ki jo ISBD določa za monografske in serijske publikacije, v katerih prevladuje tiskano besedilo, ne uporabljamo. Kadar pa gre za reliefni tisk, uporabimo oznako »Braillova pisava«. Splošne oznake gradiva za neknjižno gradivo so v Dodatku C ISBD (NBM). Za elektronske vire uporabimo izraz »Elektronski vir«, za kartografsko gradivo »Kartografsko gradivo«, za glasbene tiske »Glasbeni tisk« ter za reliefni tisk v Braillovi pisavi »Glasbeni tisk, Braillova pisava«.

Primeri:

Volk in sedem kozličkov [Zvočni posnetek]
Ljubezen [Videoposnetek]
Mala morska deklica [Dva medija]
Kemija v kartah [Garnitura] : didaktična igra za učenje kemije
Ekonometrija [Elektronski vir] : študijsko gradivo
Alpe-Adria [Kartografsko gradivo] = Alpen-Adria = Alpe-Jadran = Alpok-Adria

1.2.2 Splošna oznaka gradiva pri enotah s spremnim gradivom

ISBD 1.2.3

Kadar vsebuje enota poleg osnovnega dela tudi spremno gradivo, ki ne pripada isti zvrsti gradiva (npr. elektronski vir s priročnikom in stensko karto), se splošna oznaka gradiva nanaša le na osnovno enoto.

Primeri:

Lepo je v naši domovini [Braillova pisava]
Examining documents [Projicirno gradivo]
Opomba v 7. območju: Diapozitivi s spremnim zvočnim posnetkom, priročnikom za učitelja, delovnimi zvezki in izpitnimi vprašanji
E-Z math [Elektronski vir]
Opomba v 7. območju: Programska oprema s spremnim priročnikom za učitelje, učbeniki za študente in delovnimi listi

1.2.3 Splošna oznaka gradiva pri enotah brez zbirnega naslova

M/ER/PM/A 1.2.4 NBM 1.2.5.1

Kadar enota vsebuje več del brez zbirnega naslova, navedemo splošno oznako gradiva za prvim naslovom.

Primeri:

La mer [Zvočni posnetek] ; Khamma ; Rapsody for clarinet and orchestra / Claude Debussy
Ko se zabavam s teboj [Zvočni posnetek] ; Midva, ki nisva niti Rusa niti Nemca niti Slovenca ; Vsako oblast je treba rušit ; Vojak v tebi / Center za dehumanizacijo
Tax writer [Elektronski vir] ; Managing income ; Taking stock / Donald Gaudreau
Follia [Glasbeni tisk] : Bewegungen / Klaas de Vries. Muziek II / Peter-Jan Wagemans

1.2.4 Splošna oznaka gradiva pri večvrstnem gradivu

Kadar enota vsebuje sestavine različnih zvrsti gradiva (npr. zbirka učnega gradiva, ki vsebuje zvočni zapis, diafilme in stenske slike) in za nobeno od njih ne moremo reči, da je najpomembnejša, so ustrezne oznake »Dva medija«, »Več medijev« ali »Garnitura«.

NBM/S 1.2.4

Primeri:

Mentor o računalniku [Več medijev]
Slovenski tarok [Garnitura]

1.3 Vzporedni naslovi

ISBD 1.3

PPIAK 191

1.3.1 Prepis vzporednega naslova

Kadar so v predpisanem viru podatkov naslovi v več kot enem jeziku in/ali pisavi, naslove, ki jih ne izberemo za stvarni naslov, navedemo kot vzporedne naslove. Prepišemo jih dobesedno, kar ne velja nujno za velike začetnice in ločila.

Primeri:

Skrivnosti = Tajne
Dosje Trst = Dossier Trieste
Slovenska krajevna imena v Italiji = Toponimi sloveni in Italia
Meso in mesnine za kakovostno prehrano = Meat and meat products for quality nutrition
Herfra til evigheden [Film] = From here to eternity
Beyond horizons [Elektronski vir] = Allende los horizonte
Die Schweiz aus der Vogelschau [Kartografsko gradivo] = La Suisse vue à vol d'oiseaux = La Svizzera a volo d'uccello = A bird's view of Switzerland
Album for the young [Glasbeni tisk] = Album für die Jugend

Kadar je v predpisanem viru podatkov več vzporednih naslovov, jih prepišemo glede na grafični poudarek ali pa njihovo zaporedje v predpisanem viru podatkov.

Primeri:

Quattro concerti per l'organo ed altri stromenti [Zvočni posnetek] = Vier Orgelkonzerte = Four organ concertos = Quatre concertos pour orgue
Pet = Five = Fünf = Cinque = Cinq

Izvirni naslov v jeziku, ki je različen od jezika stvarnega naslova, navedemo kot vzporedni naslov, če je na naslovni strani oz. v predpisanem viru podatkov in ni slovnično povezan s kakim drugim elementom opisa. Izvirni naslov v jeziku, ki je različen od stvarnega naslova in ni v predpisanem viru podatkov, navedemo v 7. območju.

Primeri:

Tri miša, tri mačke i sve po tri = 3 × 3 an einem Tag
Das Zeitalter der Atomkraft
Opomba v 7. območju: Prevod dela : The era of atomic power
Ur. op.: Izvirni naslov je naveden na hrbtu naslovne strani.

1.3.2 Enota brez stvarnega naslova

Kadar enota vsebuje dve deli ali več brez zbirnega naslova (gl. 1.1.5 in 1.1.7.2) in ima vsako od njih ali samo nekatera vzporedni naslov ali naslove, vzporedne naslove navedemo za stvarnimi naslovi, ki jim pripadajo.

Primeri:

The enticing products of France [Projicirno gradivo] = Les produits séduisant de la France. Grape harvesting in Languedoc = La vendange en Languedoc
Du er ikke alene [Elektronski vir] = You are not alone. Opname = In for treatment
Še je topla ... = Still there is warmth ... ; Piši o njenih očeh ... = Write of her eyes ; Bilo je srečno ... = She was happy ...

Naslov v drugem jeziku, ki je na enoti, vendar ni v predpisanem viru podatkov, navedemo v 7. območju.

ISBD 1.4 1.4 Dodatek k naslovu

PPIAK

190; 192

1.4.1 Dodatek k naslovu

Dodatek k naslovu se lahko pojavlja skupaj s stvarnim naslovom, vzporednim naslovom ali vzporednimi naslovi ali naslovi posameznih del, ki jih vsebuje enota in jim je podrejen. Navedba dodatka k naslovu lahko vsebuje navedbo odgovornosti, navedbo o založništvu in distribuciji ali podrobnosti, ki so povezane z drugimi elementi opisa (npr. navedbo izdaje), kadar je takšna navedba v jezikovnem smislu sestavni del dodatka k naslovu.

Dodatek k naslovu dobesedno prepíšemo za naslovom, ki mu pripada, kar pa ne velja nujno za velike začetnice in ločila.

Primeri:

Antropologija in antropologi : britanska moderna šola
Tunder Lala : meseregeny
Slovar poslovnofinančnih izrazov : slovensko-angleški, angleško-slovenski
Vilfanov zbornik : pravo, zgodovina, narod
In search of light : the broadcasts of Edward R. Murrow 1938-1961
Lesarski utrip : novice, les, posel

Dodatek k naslovu iz predpisanega vira podatkov, ki se pojavlja pred stvarnim naslovom (nadnaslov), prepíšemo za stvarnim naslovom, kadar je to jezikovno ali drugače ustrezno. Kadar to ni mogoče, nadnaslov navedemo v 7. območju.

Primeri:

Women's track and field [Projicirno gradivo]
Opomba v 7. območju: Nad stv. nasl.: Here are your colour slides
Tam-Tam [Glasbeni tisk] : aus dem Repertoire von Nico Palermo
Ur. op.: »Aus dem Repertoire von Nico Palermo« je nadnaslov.

Kadar je v predpisanem viru podatkov več dodatkov k naslovu, jih prepíšemo glede na grafični poudarek ali zaporedje v predpisanem viru podatkov.

Primeri:

Spirit of an age : New Zealand in the seventies : essays in honour of W. B. Sutch
Z glasbo skozi čas : učbenik za glasbeno vzgojo : 7. razred
Animal stories [Zvočni posnetek] : dramatized readings : a recorded anthology
Offshore oil drilling [Elektronski vir] : data analysis : from Neil Oil Research Council
Distribution of principal kinds of soils [Kartografsko gradivo] : orders, suborders, and great groups : National Soil Survey classification of 1967
6 succès d'Elvis Presley [Glasbeni tisk] : album : piano, chant et guitare

A Christian funeral : a brief essay on that case, what should be the behaviour of a Christian at a funeral? : or, Some directions how to regulate a funeral by the rules of religion

1.4.2 Enota brez stvarnega naslova

Kadar enota nima stvarnega naslova in kadar so navedeni dodatki k enemu ali več naslovom vsebovanih del, jih navedemo za naslovi, na katere se nanašajo.

Primeri:

Youth : a narrative ; Heart of darkness ; The end of the tether
 Some effects of geographical factors in combat simulations [Elektronski vir]
 : presentation / Zvonimir Bratun. Model Horus as a training method in Slovenian Armed Forces : presentation ; Model Horus as a training method in Slovenian Army / Dušan Marinčič
 Leonardo da Vinci [Projicirno gradivo] : a pictorial biography ; The Medici : power and patronage in Renaissance Florence
 Le chevalier du guet [Glasbeni tisk] : chanson folklorique française. Qui frappe ici? : Louisiane
 Vortigern : an historical tragedy, in five acts ... ; and Henry the Second : an historical drama

Podatek v predpisanem viru podatkov, ki predstavlja dodatek k naslovu in se nanaša na več kot eno delo istega avtorja, prepisemo za naslovi del, na katere se nanaša, če je to mogoče. Kadar pa si dela enega avtorja ne sledijo drugo za drugim, podatek navedemo v 7. območju.

Primeri:

Endstation Sehnsucht ; Die Glasmenagerie : zwei Theaterstücke
 Obligacijska razmerja I ; Obligacijska razmerja II : (odškodninsko pravo in druge neposlovne obveznosti)
 Pow! [Elektronski vir] ; Zap it : two adventure games
 Lied auf dem Dach [Glasbeni tisk] ; Tafelmusik ; Ausklang : für grosses Orchester
 Včasih ; Raje : pesmi

Podatku iz predpisanega vira podatkov, ki predstavlja dodatek k naslovu, lahko po potrebi v oglatem oklepaju dodamo kratko pojasnilo ali pa dodatek k naslovu navedemo v 7. območju.

Primeri:

Die grosse Liebe ; Wie sie starben : [beide umfassen] Dichter- und Frauen-Porträts

Podatek iz predpisanega vira podatkov, ki predstavlja dodatek k naslovu in se nanaša na vsa dela, ki jih enota vsebuje, pripadajo pa različnim avtorjem, navedemo v 7. območju.

1.4.3 Vzporedni naslovi in vzporedni dodatki k naslovu

Kadar je v predpisanem viru podatkov en ali več vzporednih naslovov in dodatkov k naslovu v več jezikih in/ali pisavah, vsak dodatek k naslovu prepisemo za naslovom, s katerim je jezikovno povezan.

Primeri:

On tour : 10 British jewellers in Germany and Australia = Auf Tournee : zehn britische Goldschmiede in Deutschland und Australien

Le tracce di Giasone : poema in cinque tempi con epilogo = Jazonova sled : pesnitev v petih slikah z epilgom
Apocalypse de Jean [Zvočni posnetek] : lecture = Apocalyps [sic] of John : a reading
Vienna [Elektronski vir] : hotel and tourist guide = Wien : Hotel- und Reiseführer
Geografski obzornik : časopis za geografsko vzgojo in izobraževanje = Geographical horizon : newspaper for geographical teaching and education

Kadar se v predpisanem viru podatkov število vzporednih naslovov in število dodatkov k naslovu ne ujema, navedemo vzporedne dodatke k naslovu za zadnjim vzporednim naslovom.

Primeri:

Veliki česko-hrvatski rječnik = (Česko-chorvatsky slovník) : za praktičnu i školsku upotrebu
Bumerangi = The boomerangs = Die Bumerange = Les boomerangs = Los boomerangs : aforizmi = aphorisms
Pet = Five = Fünf = Cinque = Cinq : revija Zveze društev za cerebralno paralizo Slovenije
Raziskovalec = Researcher : revija za komunikacijo v znanosti

M/NBM/
ER 1.4.4.6.3
PM 1.4.4.6.4
A 1.4.4.5.2

Kadar vzporedni naslov povzema vsebino stvarnega naslova in dodatka k naslovu, pisanega v jeziku stvarnega naslova, zapišemo dodatek k naslovu za stvarnim naslovom in pred vzporednim naslovom.

Primeri:

Verbände und Gesellschaften der Wissenschaft : ein Internationales Verzeichnis = World guide to scientific associations

Kadar vzporednega naslova ni, dodatki k naslovu pa so navedeni v predpisanem viru podatkov v več kot enem jeziku in/ali pisavah, izberemo dodatek k naslovu v jeziku in/ali pisavi stvarnega naslova. Kadar to ni mogoče, prepíšemo tisto navedbo, ki je v predpisanem viru prva. Lahko navedemo tudi druge dodatke k naslovu, pred vsakim je presledek, enačaj, presledek.

Primeri:

Slovenia : hotel and tourist guide = Hotel- und Reiseführer
Vilfanov zbornik : pravo, zgodovina, narod = Recht, Geschichte, Nation
Astérix [Slikovno gradivo] : calendar = calendrier = Kalender = calendario

1.4.4 Skupni in podrejeni naslov in dodatki k naslovu

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega in podrejenega naslova, posamezne dodatke k naslovu prepíšemo za naslovom oz. za naslovi, na katere se nanašajo. Kadar to ni možno, dodatek k naslovu napišemo za celotnim stvarnim naslovom.

Primeri:

Talent : ekspertni sistemi za usmerjanje otrok in mladine v športno panogo.
Uporabniški priročnik
Slovenija na dlani 1. Alpski svet : vaje za spoznavanje družbe
Jigsaw puzzles [Projicirno gradivo] : a visual survey. Children's art : a decade of examples
Odkrivajmo angleščino [Dva medija] : jezikovni tečaj za otroke. 9, Poizvedovanje napreduje
Naravno učenje tujih jezikov [Zvočni posnetek] : sugestopedija, superlearning, celostno učenje. Angleščina

Dodatek k naslovu, ki je na enoti, a ne v predpisanem viru podatkov, lahko v oglatem oklepaju prepisemo za stvarnim ali vzporednim naslovom, na katerega se nanaša, če se nam zdi pomemben za identifikacijo enote in razumljivost opisa. Običajno pa tak dodatek k naslovu navedemo v 7. območju.

1.5 Navedbe odgovornosti

1.5.1 Navedba odgovornosti

Navedba odgovornosti se lahko nanaša na katerokoli osebo ali korporacijo, ki je odgovorna za intelektualno ali umetniško vsebino ter realizacijo oz. izvedbo dela, ki ga opisovana enota vsebuje. To so lahko npr.:

- pisci, likovni umetniki, koreografi itn., katerih delo je v enoti neposredno zajeto, npr. avtor besedila, urednik, sestavljalec, prevajalec in ilustrator;
- avtorji, katerih delo je v enoti zajeto posredno, npr. avtor romana, po katerem je posnet film;
- prirejevalci že obstoječih del na enakem ali drugačnem mediju;
- zbiratelji različnih podatkov;
- organizacije (korporacije) ali posamezniki, ki so sponzorirali delo zgoraj navedenih;
- organizacije (korporacije) ali posamezniki, ki so organizatorji posvetovanj, izdajatelji publikacije itn.

V navedbi odgovornosti pri opisu raznovrstnih gradiv so izražene značilnosti teh gradiv. Tako npr.:

- pri neknjižnem gradivu (NBM) v navedbi odgovornosti lahko navajamo režiserje, producente posnetkov zabavne glasbe, izvajalce. Pri filmih in videoposnetkih navajamo producente, režiserje in druge posameznike, ki imajo najpomembnejšo ustvarjalno vlogo v kontekstu določene filmske zvrsti, npr. snemalce, pisce scenarijev, avtorje filmske glasbe, animatorje pri animiranih filmih;
- pri elektronskih virih (ER) navajamo programerje, glavne raziskovalce, grafične umetnike, skladatelje, animatorje, razvijalce in načrtovalce, vodje projektov, video režiserje;
- pri kartografskem gradivu (CM) navajamo kartografe, zbiratelje, graverje, državne kartografske ustanove;
- pri glasbenih tiskih (PM) navajamo skladatelje, prireditelje, pisce glasbenih besedil ipd.

Praviloma ne navajamo tistih odgovornosti, katerih prispevek je manj pomemben in povsem tehnične narave ali povezan le z določenim vidikom dela. To so npr. lektorji, opremljevalci, tehnični uredniki, drugi uredniki, recenzenti, mentorji, postavljalci razstav, člani filmske tehnične ekipe itn. Lahko pa jih navedemo v opombah, če se katalogizacijski ustanovi podatek zdi pomemben.

1.5.2 Elementi navedbe odgovornosti

1.5.2.1 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz imen(a) oseb(e) ali korporacij(e), z vezno besedo ali s kratko besedno zvezo ali brez nje, ki označuje vlogo posameznika ali korporacije.

ISBD 1.5.2.1
PPIAK 193/3
(primeri)

Primeri:

Ljubezem v času samote / Dušan Jelinčič
Katalog stalne razstave / Pokrajinski muzej Murska Sobota
Kazensko pravo. Splošni del / Ljubo Bavcon, Alenka Šelih

Esti kréta : [versek] / Party Nagy Lajos
Vloga nacionalnega sodstva v Evropski skupnosti / Dnevi slovenskega sodstva, Portorož, 1998 ; uredil Aleš Zavrl
Elektrotehniški priročnik / Gerhard Brechmann ... [et al.] ; prevod Amidas
Model planetarium [Predmet] / Cary Johnson
Amazing universe CD-ROM [Elektronski vir] / produced by Hopkins Technology
Comus : a mask / John Milton
Seznam novosti : izbor / Univerzitetna knjižnica Maribor
Franjo Frančič : intervju / pogovor pripravil Franjo Gaberc

ISBD 1.5.2.2 1.5.2.2 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz besedne zveze brez imena, kadar besedna
PPIAK 193/22 zveza opisuje intelektualni prispevek ali je kako drugače pomembna.

Primeri:

The city and the child / Aleš Debeljak ; translated by Christopher Merrill and the author
Jaz vem, kako sem se rodil / [avtorica Bojana Urbančič ; ilustracije otroci vrtca Semedela]
Motorno vozilo / [avtorji Max Bohner ... [et al.] ; prevedla Mateja Šmalc ; ilustracije po izvirniku]
The eternal smile and other stories / by Pär Lagerkvist ; translated from the Swedish
Autumn leaves [Več medijev] / by a group of teachers representative of primary grades
Bankware [Elektronski vir] / Arden Wilson ; with graphics by author ... / extracted from a chart drawn by Joseph A. W. Kislingbury
Ballade pour violon et orchestre [Glasbeni tisk] / A. F. Barescotti ; réduction violon piano
The following of Christ / translated out of Latin into English, newlie corrected and amended

ISBD 1.5.2.3 1.5.2.3 Navedba odgovornosti sestoji iz samostalnika ali samostalniške besedne zveze
PPIAK 193/21 in tudi imen(a), kadar takšna besedna zveza predvsem opisuje vlogo posameznika ali korporacije in ne narave dela.

Primeri:

Evropski parlament / brošuro je pripravila služba Evropskega parlamenta ; fotografije Fotografska služba Evropskega parlamenta
Uvajanje gorniške vzgoje v vrtec / Eva Perušek ; [fotografije [in] risbe arhiv Planinskega krožka]
A centenary exhibition of the work of David Octavius Hill, 1820-1870, and Robert Adamson, 1821-1848 / selection and catalogue by Katherine Michaelson
Roman Britain [Projicirno gradivo] / research and text by Colin Barham
Xwaisq interface [Elektronski vir] / development and debugging Philip Goldman
... / surveys and sketches by J. B. Armstrong
Jealous guy [Glasbeni tisk] / Text und Musik John Lennon
Paradise lost : a poem in twelve books / the author John Milton

ISBD 1.5.2.4 1.5.2.4 Navedba odgovornosti lahko vsebuje tudi podrobnosti, povezane z drugimi
PPIAK 193/7 elementi opisa (z izvirnimi naslovi, podatki o izdaji prevedenega dela), kadar so ti podatki jezikovno neločljivi del navedbe odgovornosti.

Primeri:

Balada o smutné kavárne / Carson Mccullersová ; dramatizace Edward Albee ; s anglického originálu »The ballad of the sad café« přeložili Luba i Rudolf Pellarovi

Zimski večeri / po nemškem izvorniku C. W. Kaiserja »Der praktische Raiffeisenmann« z dovoljenjem pisatelja prirejeno za Slovence
 Zdravilna zelišča / prirejeno po knjižici župnika Ivana Küzlerja »Chrut und Unchrut«
 High comedy [Mikrooblika] / selected and translated from »La divina comedia« by J. G. Roman
 3 men and a little lady [Videoposnetek] = Trije možje in mlada dama / music by James Newton Howard ; director of photography Adam Greenberg ; based on »Trois hommes et un couffin« written by Coline Serreau
 Alice's wonders [Elektronski vir] / adapted from »Alice in Wonderland« by Wilford Hagers

- 1.5.2.5 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz navedb, nanašajočih se na dodatke in drugo spremno gradivo, kadar te podatke najdemo v predpisanem viru podatkov.

ISBD 1.5.2.5
PPIAK 193/27

Primeri:

Sen kresne noči / William Shakespeare ; [prevedel Milan Jesih ; spremna beseda Mirko Jurak]
 Center za dehumanizacijo : etnološki oris rock skupine / [Rajko Muršič ; kazala Gorazd Beranič]
 Barring the stars [Hologram] / by Fantasies Unlimited ; with descriptive notes by a specially constellated task force
 Career choices of teenage girls [Elektronski vir] / principal investigator Harriet D. Lippetz ; with appended data on entry level job openings by a joint educational task force
 ... / with an introduction by Scott Keltie

- 1.5.2.6 Navedba odgovornosti lahko sestoji iz imena korporacije, ki je pokrovitelj izida enote, kadar je korporacija imenovana v predpisanem viru podatkov in je povezava med delom in pokroviteljem izrecno označena (ali pa jo lahko izrazimo z dodano ustrežno besedo ali besedno zvezo v jeziku enote v oglatem oklepaju). Kadar je pokroviteljevo ime del impresuma (pred imenom je besedna zveza »izdano za ... «), ga vključimo v 4. območje.

M/NBM/ER/
PM/A/S
1.5.2.6
CM 1.5.2.8
PPIAK 193/33

Primeri:

Vodna ujma – Slovenija, november 1990 : Slovenj Gradec, Galerija likovnih umetnosti, 17. 01. 1991- 07. 02. 1991 / pokrovitelj Republiški sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora
 Oil over the Andes [Film] / [sponsored by] Occidental Petroleum Corporation ; made by Sandler Institutional Films, Inc.
 Unchurched Americans, April 1978 [Elektronski vir] / [sponsored by] Coalition of Religious Groups in America ; conducted by Gallup Organization

1.5.3 Kaj ni podatek o odgovornosti

- 1.5.3.1 Podatek, ki ni povezan z odgovornostjo za intelektualno ali umetniško vsebino enote, ni podatek o odgovornosti. Navedbe, kot npr. moto, posvetilo in navedbe o pokroviteljstvu in nagradah (npr. »Winner of the Tchaikovski Award, 1971«), izpustimo ali navedemo v 7. območju.

ISBD 1.5.2.7
CM 1.5.2.6
PPIAK 190/18

- 1.5.3.2 Ime odgovorne osebe ali korporacije ni podatek o odgovornosti, kadar je jezikovno neločljivo povezano z drugimi elementi opisa in smo ga kot takega tudi navedli (npr. kot del stvarnega naslova; kot dodatek k naslovu; del navedbe o založništvu, distribuciji).

M/NBM/ER/
PM/A/S 1.5.2.8
CM 1.5.2.7
PPIAK 193/23

Primeri:

Dve ljubezni Vitana Mala / besedila pripravil in spremno besedo napisal Iztok Ilich

Zbornik posvetovanja Obnova vegetacije ob daljinskih cestah
Zbornik referatov s Posvetovanja Procesna tehnika v ekologiji in biotehnolo-
giji, Maribor, 14. in 15. oktober 1989
Seminar Maščobe v prehrani, Ljubljana, september 1991
Sargent conducts Vaughan Williams [Zvočni posnetek]
Yaeger Political Associates on national management policies [Elektronski
vir]

Izjema so primeri, ko se ime osebe ali korporacije ponovi v predpisanem viru podatkov kot formalna navedba odgovornosti.

Primeri:

The John Franklin Bardin omnibus / John Franklin Bardin
Poezije Dóktorja Francéta Prešérna / France Prešeren
Loto rhytmique Martenot [Več medijev] / par Maurice Martenot
Allan Knights graphics [Elektronski vir] / by Allan Knight
Michelin, autoroutes [Kartografsko gradivo] : [de France] / dressé par la
manufacture française des pneumatiques Michelin
Schubert's songs to texts by Goethe [Glasbeni tisk] / by Franz Schubert

**M/NBM/ER/
PM/A/S
1.5.2.9** 1.5.3.3 Za navedbo odgovornosti ne moremo uporabiti imena korporacije, ki je navede-
no v predpisanem viru podatkov, a njena funkcija ni opredeljena ali razvidna iz
same enote ali od drugod. V tem primeru ime navedemo v 7. območju.

1.5.4 Ena ali več navedb odgovornosti

**ISBD 1.5.3.1
PPIAK 193/8-9** 1.5.4.1 Eno navedbo odgovornosti navajamo takrat, kadar se v predpisanem viru podat-
kov pojavlja en sam podatek. V takšnem podatku je lahko navedenih več
posameznikov ali korporacij, kadar npr. opravljajo isto funkcijo ter kadar
opravljajo različne funkcije, njihova imena pa so povezana z veznikom. Kadar
veznikov pri navedbi posameznikov ni, jih ločimo z vejico, pri korporacijah pa
veznike dodamo v oglatih oklepajih in v jeziku predpisanega vira.

Primeri:

Oxford classical dictionary / edited by N. G. L. Hammond and H. H. Scul-
lard
Matematika za dvoletne poklicne šole / T. Uran, A. Kuzman ; tehnične
ilustracije Darko Simeršek, ilustracije Nedžad Žujo
Izbrani zdravnik in ambulantno vodenje bolnika : (novosti s področij nevro-
logije, motenj spolnosti in urgentne medicine) / Srečanje skupin v osnov-
nem zdravstvu, Ljubljana, 14. in 15. maja 1999 ; [organizatorji] Združe-
nje zdravnikov družinske/splošne medicine, Slovensko zdravniško društ-
vo [in] Katedra za družinsko medicino, Medicinska fakulteta Univerze v
Ljubljani [in] Inštitut za varovanje zdravja Republike Slovenije
BASIC games and recreation [Elektronski vir] / developed by Dale Kahn
with Laurie Fenster
... / par L. Meyère et J. Hansen
A new method of discovering the longitude both at sea and land ... / by
William Whiston and Humphrey Ditton

**ISBD 1.5.3.2
PPIAK 193/6** 1.5.4.2 Več kot eno navedbo odgovornosti imamo, kadar več posameznikov ali korp-
racij opravlja različne funkcije, njihova imena pa niso povezana z vezniki.

Primeri:

The education of children from the standpoint of theosophy / by Rudolf
Steiner ; translated by W. B.
Geografija. Shematski pregledi / avtorji priredbe Karel Natek, Marjeta Hoče-
var, Marjeta Vidmar ; ilustracije po izvirniku in Tanja Simonič

A memory of my heart [Videoposnetek] = Spomini srca / music by Mark Snow ; director of photography Donald D. Morgan ; written by Lindsay Harrison and Renee Longstreet ; directed by Harry Winer
 Xmag [Elektronski vir] : screen magnification program / written by Danny Shapiro ; ported to Motif by Philip Schneider
 Živa celica [Elektronski vir] : prostorske animacije in delovanje celice / Tomaž Amon ; risbe Marija Prelog, Milijan Šiško
 ... / by G. Robertson ; engraved by Morris
 Dance suite [Glasbeni tisk] / by Michael Praetorius ; arranged for orchestra by N. J. Milner-Gulland

- 1.5.4.3 Navedba odgovornosti, ki se nanaša na dodatke in drugo spremno gradivo, je dodatna navedba odgovornosti in sledi navedbi, ki velja za enoto v celoti ali njen glavni del. **ISBD 1.5.3.3**
PPIAK 193/27

Primeri:

Preshern.doc : za domišljjsko potovanje in domače branje : [izbor poezije dr. Franceta Prešerna] / [izbor in ureditev Igor Saksida ; spremna beseda Igor Grdina ; spremno besedilo k posameznim pesmim Marica Žveglič ; uvodna beseda Miha Mazzini ; izbor iz spominov na pesnika Miha Mohor ; ilustracije Adriano Janežič ; fotografije iz nadaljevanke TV Slovenija o dr. Francetu Prešernu Manja Zore, Blaž Zupančič ; fotografija Boštjan Kovač]
 ... / attributed to Thomas Cavendish the circumnavigator ; with descriptive text by F. C. Wieder
 Concerto in A für Cembalo und Streichorchester [Glasbeni tisk] / von Johann Christian Bach ; mit Kadenzen versehen von Li Stadelmann

1.5.5 Prepis navedbe odgovornosti

- 1.5.5.1 Navedbo odgovornosti dobesedno prepisemo s predloge. Navedbo odgovornosti, ki ni v predpisanem viru podatkov, ampak drugje na enoti, zapišemo v oglatem oklepaju. Navedbo odgovornosti iz vira zunaj same enote lahko navedemo v 7. območju. **ISBD 1.5.4.1-2**
PPIAK 193/4, 12

Primeri:

Bears / [written and planned by Jennifer Vaughan]
 Telesna vadba / [avtor Matjaž Vrtovec]
 Učimo se brati in pisati pisane črke / [zasnova in izdelava vaj Berta Fende ; ilustracija Mojca Pintar]
 Pod rečiškim zvonom : življenjske zgodbe Rečičanov in okoličanov / [uredila Marija Makarovič]

- 1.5.5.2 Kadar navedba odgovornosti ni jezikovno povezana z naslovom, na katerega se nanaša, ime posameznika ali korporacije navedemo za poševno črto. **CM 1.5.4.5**
M/ER/PM/S 1.5.4.8

Primeri:

Le Père Goriot / Honoré de Balzac
 The mariage of Figaro [Zvočni posnetek] / Mozart
 Retrospective UK MARC file, 1950-1974 [Elektronski vir] / British Library Bibliographical Services Division
 Traces [Glasbeni tisk] : pour violoncello seul / Jacques Lenot
 Songs of innocence and of experience / William Blake

NBM/A 1.5.4.9
PPIAK 193/3

- 1.5.5.3 V eni navedbi odgovornosti navedemo največ tri posameznike ali korporacije. Kadar so v eni navedbi odgovornosti več kot trije posamezniki ali korporacije, navedemo prvo osebo ali korporacijo, sledijo ji tri pike kot znak opuščanja ter okrajšava »et al.« v oglatem oklepaju. Če so imena oseb povezana z vezniki, jih **ISBD 1.5.4.3**
PPIAK 193/9-11

prepišemo, sicer pa jih ločimo z vejicami. Imena korporacij vedno ločimo z vezniki, ki jih prepišemo ali po potrebi v oglatem oklepaju dodamo v jeziku publikacije/enote.

Primeri:

Industrielle Kostenrechnung / Dieter Ahlert, Klaus Peter Franz
 The world of the lion / by Samuel Devend ... [et al.]
 Dober dan, Zemlja. Delovni učbenik za spoznavanje narave in družbe za 3. razred osnovne šole / [Darja Dimec-Skribe ... [et al.] ; ilustracije Božo Kos ; fotografije Drago Bole ... et al.]
 Phoenix in flames [Slikovno gradivo] / prepared by Albert Kreissinger, Ken Merrill [for] Alpha Unlimited
 How working mothers cope [Elektronski vir] / Human Resource Management Service [and] Commision on Career Development
 Topography of the South Pacific [Kartografsko gradivo] / by J. Mammerickx ... [et al.]
 Mathematical Tables ... / by Mr Briggs ... [et al.]

M/ER/PM 1.5.4.5
 NBM/A/S 1.5.4.6
 PPIAK 193/13
 1.5.5.4 Kratice, ki označujejo pripadnost društvom, akademske nazive itn., navedbe položaja ali stopnjo izobrazbe, ki sledijo imenom, prepišemo, kadar so te kratice potrebne zaradi jezikovne povezave, za identifikacijo osebe ali njene dejavnosti. V vseh drugih primerih kratice itn. niso del navedbe odgovornosti in jih zato izpuščamo. Izpuščanja ne označujemo, razen pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A), kjer izpuščanje označimo z znakom za opuščanje, tj. tremi pikami (...).

CM 1.5.4.4
 M/ER/PM/S 1.5.4.7
 NBM/A 1.5.4.8
 PPIAK 193/5
 1.5.5.5 Navedbo odgovornosti, ki vključuje ime korporacije v hierarhični obliki, prepišemo v obliki in zaporedju, kakršna sta na enoti.

Primeri:

Kratko poročilo o delu v letu 1990 / Slovenska akademija znanosti in umetnosti, Biblioteka, Ljubljana
 Razprave / Akademija znanosti in umetnosti, Razred za filološke in literarne vede

M/ER/PM/S 1.5.4.9
 NBM/A 1.5.4.10
 PPIAK 193/18
 1.5.5.6 Kadar odnos med navedbo odgovornosti in naslovom ni jasen, v oglatem oklepaju dodamo besedo ali kratko besedno zvezo.

Primeri:

Phaedra : Racine's Phedre / [verse translation by] Robert Lowell
 Pleši, pleši črni kos : slovenske ljudske pesmice za otroke / [ilustrirala] Marlenka Stupica
 Vue de la ville de Rouen [Slikovno gradivo] / [gravée par] Ch. Lemas
 Strikeout, and other simulation games [Elektronski vir] / [collected by] Jim Good

M/ER/PM/S 1.5.4.10
 NBM/A 1.5.4.11
 PPIAK 193/6
 1.5.5.7 Kadar je navedb odgovornosti več, je njihov vrstni red odvisen od grafičnega poudarka ali zaporedja v predpisanem viru podatkov, ne od obsega odgovornosti, ki ga označujejo posamezne navedbe. Kadar navedbe vzamemo iz kakega drugega vira, jih navajamo v logičnem zaporedju in v oglatem oklepaju.

Primeri:

The essential of education / Rudolf Steiner ; [translated by Lady Maitland-Heriot ; edited by H. Collison]
 Ureditvev lovišč in gospodarjenje z malo divjadjo / Lojze Černe ; [fotografije Lojze Černe, Gregor Bolčina in Franc Jensterle ; risbe in skice Boris Leskovic]

NBM 1.5.4.11.2
 1.5.5.8 Pri vrstnem redu navedb odgovornosti pri *zvočnih zapisih*, kjer je navedb odgovornosti več, se ravnamo po zaporedju različnih kategorij odgovornosti, in

sicer skladatelj(i), vključno s posamezniki, katerih improvizacije lahko imamo za del ustvarjalnega procesa; avtor(ji) besedila; nastopajoči v naslednjem vrstnem redu: solist(i)/igralac(-ci)/recitator(ji); zbor, zborovodja; orkester; dirigent; režiser gledališke predstave; producent posnetka zabavne glasbe.

1.5.6 Vzporedni naslovi in navedbe odgovornosti

- 1.5.6.1 Kadar je v predpisanem viru podatkov en ali več vzporednih naslovov in/ali drugih dodatkov k naslovu, poleg tega pa je navedba odgovornosti v več kot enem jeziku in/ali pisavi, vsaka od njih sledi naslovu ali dodatku k naslovu, s katerim je jezikovno povezana. Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) sledimo zaporedju podatkov na naslovni strani in le izjemoma zapišemo navedbe odgovornosti pred vzporednim naslovom ali pred vzporednim dodatkom k naslovu.

CM 1.5.4.6.1
M/ER/PM
1.5.4.11.1
NBM/A/S
1.5.4.12.1
PPIAK 194/2

Primeri:

National accounts statistics, 1950-1968 / Organisation for Economic Co-operation and Development = Statistique des comptes nationaux, 1950-1968 / Organisation de coopération et de développement économiques

Familias norte-americanas [Projicirno gradivo] : los De Stefano / colaborador de educación Beryl L. Bailey = American families : the De Stefanos / educational colaborator Beryl L. Bailey

Canadian urban sources [Elektronski vir] : a survey / Canadian Council on Urban and Regional Research = Sources urbaines canadiennes : un aperçu / Conseil canadien de la recherche urbaine

Carte minéralogique de l'Afrique [Kartografsko gradivo] / Organisation des Nations Unies pour l'éducation, la science et la culture ; [préparée par] Association des services géologiques africains = Mineral map of Africa / United Nations Educational Scientific and Cultural Organization ; [prepared by] Association of African Geological Surveys

Die Zauberflöte für zwei Flöten oder Violinen [Glasbeni tisk] / W. A. Mozart ; nach einer Ausgabe aus dem Jahr 1792 herausgegeben von Gerhard Braun = The magic flute : for two flutes or violins / W. A. Mozart ; from an edition of 1792 edited by Gerhard Braun

Anatomia uteri humani gravidi tabulis illustrata / auctore Gulielmo Hunter ... = The anatomy of the human gravid uterus exhibited in figures / by William Hunter

- 1.5.6.2 Kadar je v predpisanem viru podatkov en vzporedni naslov ali več in/ali en vzporedni dodatek k naslovu ali več, a je navedba odgovornosti v enem samem jeziku in/ali pisavi, jo napišemo za zadnjim vzporednim naslovom ali (vzporednim) dodatkom k naslovu.

CM 1.5.4.6.2
M/ER/PM
1.5.4.11.3
A/S 1.5.4.12.2
NBM 1.5.4.12.3
PPIAK 194/3

Primeri:

Bibliotecas = Libraries = Bibliothèques / Ernest Malaga

Opominjevanja za sveto leto = Admonition for the holy year = Exhortation pour l'année sainte = Esortazione per l'anno santo / Friderik Irenej Baraga ; pripravil za tisk Bruno J. Korošak

Jezik kamna : pesmi = Lingua di pietra : poesia = Steinsprache : Gedichte / [[pesmi in] grafike] Gertrud Schlosser-Laukel, Venčeslav Šprager ; [prepesnitev v slovenščino Venčeslav Šprager, prepesnitev v italijanščino Jolka Milič]

- 1.5.6.3 Kadar vzporednega naslova ni, navedbe odgovornosti pa najdemo v predpisanem viru podatkov v več kot enem jeziku in/ali pisavi, potem navedbo odgovornosti prepišemo v jeziku in/ali pisavi stvarnega naslova; kadar ta kriterij ni uporaben, upoštevamo grafični poudarek ali zaporedje navedb v predpisanem viru podatkov. Lahko prepišemo tudi druge navedbe odgovornosti, pred vsako je presledek, enačaj, presledek.

M/ER/PM
1.5.4.11.4
A/S 1.5.4.12.3
NBM 1.5.4.12.4
PPIAK 194/4

Primeri:

Madame Bovary [Videoposnetek] / réalisateur Jean Marais ; d'après le roman de Flaubert = director Jean Marais ; after the novel by Flaubert

1.5.7 Enota brez stvarnega naslova

CM 1.5.4.7.1 1.5.7.1 Kadar enota nima stvarnega naslova in kadar je navedba odgovornosti za vsa
M/ER/PM dela ista, jo prepíšemo za vsemi naslovi in dodatki k naslovom.
1.5.4.12.1

NBM/A

1.5.4.13.1

PPIAK 197/1

Primeri:

Grivarjevi otroci ; Pastirci / France Bevk

Baby doll : the script for the film ; Something unspoken ; Suddenly last summer / Tennessee Williams

CM 1.5.4.7.2 1.5.7.2 Različne navedbe odgovornosti:

M/ER/PM

1.5.4.12.2

NBM/A

1.5.4.13.2

PPIAK 198/1

a) Kadar so navedbe odgovornosti za posamezna dela različne, jih navedemo za posameznimi naslovi, vzporednimi naslovi in dodatki k naslovom, h katerim spadajo.

Primeri:

Smrt na počitnicah : tragikomične halucinacije v oseki bivanja / Igor Torkar.

Likovne meditacije : o večnem plesu Smrti in Hudiča / Milan Bizovičar
Teorija kredita / Milutin Čirović. Teorija dopunskog kredita : skripta / Vjekoslav Meichner

Listvennicy nad dolinoy / Miško Kranjec ; [perevod M. I. Ryžovoj, M. L. Beršadskoj ; predislovie M. I. Ryžovoj]. V derevne / Ivan Potrč ; [perevod i predislovie A. D. Romanenko]. Pominki / Ivan Zupančič ; [perevod i predislovie N. M. Vagapovoj]

Linearna algebra / Jože Grasselli. Linearno programiranje / Alojzij Vadnal

b) Kadar imajo posamezna dela lastne navedbe odgovornosti, v predpisanem viru podatkov pa so tudi navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na enoto v celoti, potem slednje navedemo za drugimi navedbami, pred njimi pa je presledek, podpičje, presledek. Odnos med navedbami odgovornosti pojasnimo z veznikom ali kratko besedno zvezo v oglatem oklepaju. Če tega ni mogoče pojasniti z besedami ali pa bi pojasnilo nerodno ali okorno zvenelo, navedbo odgovornosti in/ali ustrezno razlago vnesemo v 7. območje.

Primeri:

Pisma izkušenega hudiča ; Zdravica izkušenega hudiča / Clive Staples Lewis ; [[prvo delo] prevedla Katarina Bogataj-Gradišnik, [drugo delo] prevedel Jože Stabej]

Smrt Smail-age Čengića ; Stihovi ; Proza / Ivan Mažuranić. Pogled u Bosnu / Matija Mažuranić ; [priredivo Ivo Frangeš ; crteži Boris Dogan ; grafička oprema Majstorska radionica Krste Hegedušica]

Opomba v 7. območju: Podatka o uredniku in ilustratorju veljata za vso publikacijo

Spellbinder [Elektronski vir] / Tom Leach. The music director / Bob Dithridge. Word magic / Charles Zipf ; editor [of the three works] Glenn Furness

M/ER/PM

1.5.4.13

NBM

1.5.4.13.5

A/S 1.5.4.14

1.5.8 Navedbe odgovornosti pri skupnem in podrejenem naslovu

Kadar stvarni naslov sestavljata skupni naslov in podrejeni naslov, navedbe odgovornosti sledijo tistim delom stvarnega naslova, na katere se nanašajo. V primeru nejasnosti ali kadar se navedba odgovornosti nanaša na stvarni naslov v celoti, jo prepíšemo za stvarnim naslovom.

Primeri:

- Priročnik za UNIMARC. Format za bibliografske podatke / [pripravila]
Mednarodna zveza bibliotekarskih združenj in ustanov
- Izobraževanje odraslih v Sloveniji. Izvajalci in programi ... [Elektronski vir]
/ Andragoški center Slovenije
- Urban and regional references. Supplement [Elektronski vir] / compiled by
Canadian Council on Urban and Regional Research

2 OBMOČJE IZDAJE

G 2.1 2.0 Uvodna opomba

Podatek o izdaji sestavljajo besede, besedne zveze ali skupine znakov, ki se nanašajo na:

- vse izvode enote, ki formalno predstavljajo imenovano in/ali oštevilčeno izdajo
- ali*
- vse izvode enote v določeni pojavnih obliki, ki se intelektualno ali umetniško bistveno razlikujejo od drugih izvodov v isti obliki, pri tem pa ni pomembno, ali enota prinaša formalno navedbo izdaje ali ne.

2.0.1 Vsebina in raba ločil

2.1	Navedba izdaje	. –
2.2	Vzporedna navedba izdaje (<i>neobvezno</i>)	=
2.3	Navedba odgovornosti za izdajo	
	Prva navedba odgovornosti	/
	Naslednje navedbe odgovornosti	;
2.4	Dodatna navedba izdaje	,
2.5	Navedba odgovornosti za dodatno navedbo izdaje	/

2.1 Navedba izdaje

2.1.1 Izrazi za navedbo izdaje

M/NBM/ER/
CM/PM/A
2.1.1
PPIAK 201/2

Navedba izdaje ponavadi vključuje bodisi besedo izdaja (ali ustreznico v drugem jeziku) ali pa soroden izraz skupaj z vrstilnim števnikom (»2. izdaja«) ali pa izraz, ki izraža razliko od drugih izdaj (»nova izdaja«, »popravljen izdaja«, »predelana izdaja«, »četrti natis«, »izdaja v poudarjenem tisku« itn.) ali »verzija« ali »odtis« (za grafične liste). Podatek o izdaji lahko vključuje tudi druge besedne zveze, ki so jezikovno vezane na druge elemente opisa (npr. izvorni naslov v obliki kot »abridgement of ...«).

2.1.2 Prepis navedbe izdaje

M/NBM/ER/
CM/PM 2.1.2
Delno velja
PPIAK
201/2, 4

Navedbo izdaje z enote prepisemo dobesedno. Če ni vzeta iz predpisanega vira podatkov, jo navedemo v oglatem oklepaju. Uporabljamo lahko standardne okrajšave. Drugačne številke nadomestimo z arabskimi. Navedbi izdaje lahko dodamo pojasnilo, če je to potrebno za identifikacijo enote.

Primeri:

- . – 4th revised ed.
- . – 3. Aufl.
- . – Nuova ed.
- . – 67th ed., complete with street plan
- . – Reprinted
- . – 5. popravljeni ponatis
- . – 3. natis, tiskan brez premene po izdaji od leta 1883

A 2.1.2
PPIAK 201/2

2.1.2.1 Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) navedbo izdaje prepisemo z izrazi iz publikacije. Prepis mora biti natančen, če je navedba vzeta iz predpisanega vira podatkov.

Primeri:

- . – The second edition
- . – Editio ad usum Delphini

2.1.3 Enota brez navedbe izdaje

Kadar na enoti ni navedbe izdaje, vemo pa, da so med opisovano enoto in prejšnjimi izdajami pomembne razlike, lahko v oglatem oklepaju navedemo ustrezen podatek v jeziku predpisanega vira. Kadar smo ta podatek prebrali v uvodu ali spremni besedi, v opombi navedemo pojasnilo.

M/NBM/ER/
PM/A 2.1.3
Delno velja
PPIAK 201/8

Primeri:

- . – [New ed.]
- . – [3. natis]
Opomba v 7. območju: »... tretjega natisa ...« – – > Uvod
- . – [Reprint]

2.1.4 Navedbe izdaje v drugih območjih

Naslednjih navedb izdaje ne prepisemo v območje izdaje:

2.1.4.1 Navedbe izdaje, ki je sestavni del elementa kakega drugega območja (npr. stvarnega naslova) in smo jo tam že navedli, v območju izdaje ne ponovimo.

M/NBM/ER/
PM/A 2.1.4.1
CM 2.1.3
PPIAK 201/10

Primeri:

- The compact edition of the Oxford English dictionary
ne The Oxford English dictionary. – Compact ed.

2.1.4.2 Navedb(e) izdaje enega ali več del, ki so vključena v enoto, ki vsebuje več sestavnih delov, nima pa skupnega naslova, ne navajamo v območju izdaje, ampak s predpisano interpunkcijo v 1. območju.

M/NBM/ER/
PM/A 2.1.4.2
CM 2.1.3
PPIAK 204

Primeri:

- Predpisi o sodnih in upravnih taksah s taksno tarifo ; Tarifa o odvetniških storitvah, **3. spremenjena in dopolnjena izd.**
My very first prayer book [Projicirno gradivo] / by Mary Fletcher ; illustrations by Treyer Evans, **revised ed.** Now I lay me down to sleep / text and pictures by Rex Catto

2.1.4.3 Pri serijskih publikacijah (S) ne veljajo kot navedba izdaje:

S 2.1.5

- številčenje zvezkov ali kronološke oznake (vključujemo jih v 3. območje);
- podatke o rednih predelavah vključimo v 7. območje.

2.2 Vzporedna navedba izdaje (*neobvezno*)

Lahko navedemo tudi vzporedne podatke o izdaji, če so na predpisanem viru. Kadar je v predpisanem viru podatkov navedba izdaje v več kot enem jeziku in/ali pisavi, podatek o izdaji navedemo v jeziku stvarnega naslova. Kadar tega kriterija ne moremo uporabiti, navedemo tisti podatek o izdaji, ki je grafično najbolj poudarjen ali naveden na prvem mestu.

M/NBM/ER/
PM/S/A 2.2
PPIAK 203

Primeri:

- . – Canadian ed. = Ed. canadienne
- . – Students' ed. = Ed. pour les étudiants
- . – Ponatisnjeno = Ristampato

2.3 Navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na izdajo

2.3.1 Navedbe posameznikov ali korporacij, odgovornih za izdajo

M/NBM/ER/
CM/PM/A
2.3.1–2
PPIAK 202/3, 6

Navedba odgovornosti, ki se nanaša na izdajo, lahko označuje posameznike ali korporacije in njihovo funkcijo prirejevalca nove izdaje ali odgovornost za spremno gradivo, supleme in. v novi izdaji. Navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na opisovano izdajo ali na posamezne dele te izdaje, beležimo v skladu s točko 1.5 v območju izdaje, če je navedba v predpisanem viru podatkov. Kadar se ti podatki ne pojavljajo v predpisanem viru, jih navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri:

- . – 2nd ed. / with a new epilogue by the author
Soil [Projicirno gradivo] : the earth's greatest treasures. – Revised ed. / photographer William P. Gottlieb
- Pridi, moj mili Ariel / Mira Mihelič. – Ponatis / z ilustracijami Franceta Miheliča
- Sacrum promptuarium Janeza Svetokriškega / izbral in uredil Mirko Rupel. – Nova izd. / z uvodno besedo Matjaža Kmecla

2.3.2 Navedbe odgovornosti za izdajo, ki ne poimenujejo posameznikov ali korporacij

M/NBM/ER/
CM/PM/A
2.3.3
PPIAK 201/4

Navedbe odgovornosti, ki se nanašajo na opisovano izdajo, vendar ne poimenujejo ali kako drugače identificirajo posameznika ali korporacije, zabeležimo kot del navedbe izdaje. Takšna navedba ima pogosto obliko pojasnila.

Primeri:

- . – 2nd ed., with a new epilogue
  - . – [New ed.], with epilogue, 1964-1974
- Ur. op.: Podatek v oklepaju je dodal katalogizator.*

2.3.3 Navedbe odgovornosti za prvo izdajo ali vse izdaje

M/NBM/ER/
PM/A 2.3.4-5
CM/S 2.3.4
PPIAK
202/9, 10; 203

Navedbe odgovornosti, ki se nedvoumno nanašajo na prvo izdajo ali na vse izdaje dela, ter navedbe odgovornosti, za katere ni nedvoumno jasno, ali se nanašajo samo na eno ali samo na nekatere izdaje dela, zabeležimo v 1. območju. Vzporedne navedbe odgovornosti, ki se nedvoumno nanašajo na izdajo, lahko zabeležimo, pred njimi je presledek, enačaj, presledek.

2.4 **Dodatne navedbe izdaje**

2.4.1 Podatek o dodatni navedbi izdaje

M/NBM/ER/
PM/A/S 2.4.1
PPIAK
201/5; 202/8

Dodatno navedbo izdaje zabeležimo:

- a) kadar je na enoti formalni podatek, ki kaže na to, da enota pripada izdaji znotraj kake izdaje ali izdaji, ki je enaka prvi navedeni izdaji;

Primeri:

- . – 2nd ed., revised issue
- . – 2. izpopolnjena izd., [3. ponatis]

- b) kadar se vsebina enote bistveno razlikuje od drugih natisov obširnejše izdaje, katere del je. Ločilo je vejica, presledek.

Primeri:

- . – 3rd ed., [with an appendix]

2.4.2 Prepis podatka o dodatni navedbi izdaje

Dodatne navedbe izdaje prepisemo v skladu s točko 2.1.1 in 2.1.2.

M/NBM/ER/
PM/A/S 2.4.2

Primeri:

- . – Poljudna izd. / priredil Julian Borchardt, 4. pregledani in dopoljnjeni natis
- . – Abridged ed., 2nd ed.

Dodatna navedba izdaje je lahko jezikovno povezana z navedbo izdaje in jo tako tudi prepisemo.

Primeri:

- . – 2. ponatis 12. slovenske izd. / pripravil Jože Puhar

2.4.3 Nespremenjeni natisi kot dodatne navedbe o izdaji

Navedemo dodatne navedbe izdaje o nespremenjenih natisih.

M/NBM/ER/
PM/A/S 2.4.3

Primeri:

- . – 2nd ed., 2nd printing
- . – Italian version, reissued
- . – Dopolnjena izd., 2. natis

2.4.4 Vzporedne dodatne navedbe izdaje

Vzporedne dodatne navedbe izdaje lahko navedemo; pred njimi je presledek, enačaj, presledek.

M/NBM/ER/
PM/A/S 2.4.4

2.5 Navedbe odgovornosti, ki sledijo dodatni navedbi izdaje

Navedbe odgovornosti, ki sledijo dodatni navedbi izdaje, prepisemo v skladu z navodili v točki 2.3.

M/NBM/ER/
PM/A/S 2.5

Primeri:

- . – 2nd ed., reissued / with an afterword by the course convener
- . – Version 2.4, corr. / with diagrams by Harry Weeks

Lahko navedemo tudi vzporedne navedbe odgovornosti, ki sledijo dodatni navedbi izdaje, pred njimi je presledek, enačaj, presledek.

3 OBMOČJE POSEBNIH PODATKOV O GRADIVU (ALI O VRSTI PUBLIKACIJE/ENOTE)

3.0 Uvodna opomba

- G 3** Območje je namenjeno podatkom, ki so značilni za posamezno vrsto gradiva in jih druga območja bibliografskega opisa ne vključujejo. Območje se uporablja pri opisu kartografskega gradiva (CM), glasbenih tiskov (PM), elektronskih virov (ER) in serijskih publikacij (S). Če enota spada na področje več standardov (npr. zemljevid, ki izhaja kot serijska publikacija), lahko 3. območje ponovimo. V takem primeru navedemo najprej 3. območje za kartografsko gradivo (npr. merilo), nato za glasbene tiske in elektronske vire, na zadnjem mestu pa je vedno območje številčenja za serijske publikacije. V 3. območju uporabljamo jezik opisovane enote (CM, PM, S) ali jezik katalogizacijske ustanove (ER).

3.1 Kartografsko gradivo (CM)

3.1.0 Vsebina in raba ločil

1	Navedba merila	. –
2	Navedba projekcije	;
3	Navedba koordinat (neobvezno)	(
4	Navedba ekvinokcija	;))

3.1.1 Navedba merila

- CM 3.1.1-8** Merilo prepisemo z enote v obliki razmerja (1:), pred in za dvopičjem ni presledka. Tisočice pri imenovalcu označimo s piko. Pred navedbo razmerja je lahko izraz za besedo merilo v jeziku enote. Če je merilo navedeno opisno, ga pretvorimo v razmerje in navedemo v oglatem oklepaju, opisno merilo pa lahko navedemo za njim. Če merilo ni navedeno in ga ne moremo izračunati, napišemo izraz »Nedoločljivo merilo« ali drug ustrezen izraz v jeziku enote.

Primeri:

- . – 1:50.000
- . – [Ca. 1:10.000]
- . – Scale 1:25.000
- . – [Nedoločljivo merilo]
- . – [Različna merila]

3.1.2 Navedba projekcije

- CM 3.2.1-2** Navedba projekcije je obvezna, če je navedena na kartografski enoti. Prepisemo jo z enote in uporabimo standardne krajšave.

Primeri:

- ; Gauss-Krugerjeva proj.

3.1.3 Navedba koordinat (*neobvezno*)

- CM 3.3.1-3** Koordinate označujejo obseg prikazanega območja in jih navajamo s stopinjami (°), minutami (') in sekundami (") v naslednjem zaporedju:
 najzahodnejša meja kartografske enote (geografska dolžina)
 najvzhodnejša meja kartografske enote (geografska dolžina)

najsevernejša meja kartografske enote (geografska širina)
 najjužnejša meja kartografske enote (geografska širina)

Primeri:

(E 79°-E 86°/N 20°-N 12°)

3.1.4 Navedba ekvinokcija

Samo pri nebesnih kartah ekvinokcij navedemo vedno, kadar navajamo koordinate. Pred navedbo ekvinokcija je okrajšava »ekv.«, ki ji sledi leto. **CM 3.4**

Primeri:

(RA 16. hr./Decl.-23° ; ekv. 1950)

3.2 Glasbeni tiski (PM)

3.2.0 Vsebina in raba ločil

- 1 Navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku . –
- 2 Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku (*neobvezno*) =

3.2.1 Navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku

Navedbo posebnih podatkov o glasbenem tisku prepisemo z izrazi z enote. **PM 3.1.1-3**

Primeri:

- . – Full score
- . – Partitura za izvajanje

3.2.2 Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku (*neobvezno*) **PM 3.2**

Vzporedna navedba posebnih podatkov o glasbenem tisku je navedba v drugem jeziku in jo lahko prepisemo, če je na publikaciji.

3.3 Elektronski viri (ER) (*obvezno za posredno dostopne vire*)

Uporaba 3. območja je obvezna za elektronske vire z dostopom na daljavo ali shranjenih na trdem disku osebnega računalnika. Za te elektronske vire je značilno, da ni samostojnega fizičnega nosilca, ki bi ga lahko opisali s fizičnim opisom. Zato v teh primerih 3. območje nadomešča fizični opis. Pri ostalih elektronskih virih uporaba 3. območja ni obvezna.

3.3.0 Vsebina in raba ločil

- 1 Vrsta elektronskega vira (*obvezno za posredno dostopne vire*) . –
- 2 Obseg elektronskega vira (*neobvezno*) ( )

3.3.1 Vrsta elektronskega vira (*obvezno za posredno dostopne vire*)

ISBD(ER) ločuje dve vrsti elektronskih virov: podatke (informacije v obliki črk, števil, grafičnih znakov, slik, zvoka ali kombinacije teh oblik) in programe (navodila za izvajanje določenih nalog) in njuno kombinacijo (npr. onlajn servisi, interaktivni multimediji).

V 3. območju lahko za opis vira uporabimo izraza »podatki« in »program(i)« ali enega od natančnejših izrazov, ki so navedeni v Dodatku C ISBD (ER). Pred izrazom je izraz »elektronski« oz. kratica »el.«, ki pa jo lahko izpuščamo, ker v 1. območju uporabljamo splošno oznako gradiva [Elektronski vir].

ER 3.1 Če nobeden od predlaganih izrazov ne ustreza opisovani enoti, lahko uporabimo izraz z enote same ali ustrezen izraz določimo sami.

Primeri:

- . – El. podatki
- . – El. program
- . – El. igre

3.3.2 Obseg elektronskega vira (*neobvezno*)

ER 3.2 Obseg vira navajamo, kadar so podatki dostopni in jih bibliografska ustanova želi zapisati. Obseg vira predstavlja število datotek, ki sestavljajo vsebino podatkov ali programa, in drugi ustreznimi podatki o obsegu. Za podatkovne vire navajamo število zapisov in/ali znakov, za programe pa lahko navajamo število ukazov/vrstic in/ali znakov.

Primeri:

- . – El. podatki (2 datoteki : 800, 1250 zapisov, 2 megabajta)
- . – El. sistemski program (2 datoteki : 1,2; 1,5 MB)
- . – El. zvočni podatki (4 datoteke)
Opomba v 7. območju: Velikost vira 11.000, 33.006, 55.007, 91.325 znakov

3.4 Serijske publikacije (S)

3.4.0 Vsebina in raba ločil

- 1 Navedba številčenja . –
- 2 Vzporedna navedba številčenja =
- 3 Novo zaporedje številčenja ;

Območje številčenja sestavljajo številčne in/ali časovne oznake, ki označujejo časovno obdobje med prvo in zadnjo številko serijske publikacije s stvarnim naslovom, navedenim v 1. območju. Če je bibliografski opis narejen po vmesni številki in vir podatkov o številčenju prve in/ali zadnje številke ni dostopen, lahko podatke o prvi in/ali zadnji številki, ki so nam znani, navedemo v 7. območju. Območja ne navajamo, če nimamo podatka niti o prvi niti o zadnji številki. Vezaj za številčno in/ali časovno oznako prve številke povezuje številčenje prve in zadnje številke serijske publikacije ali označuje, da publikacija še izhaja.

3.4.1 Navedba številčenja

S 3.1-5 Podatke o številčenju prepisemo v obliki in zaporedju iz opisovane številke, z arabskimi številkami pa zamenjamo drugače izpisane številčne oznake. Oznake za zvezke, številke itn. navedemo v standardni okrajšani obliki (gl. seznam kratic v Dodatku B). Številčna in/ali časovna oznaka lahko vsebuje:

- oznako letnika/volumna (npr.: Vol. 1; Bd. 2; Letn. 1)
in/ali
- oznako številke (npr.: 1; št. 1; no. 3/4; Bd. 6)
in/ali
- datum (npr.: 1989; 1990/91; apr. 1993; 12. 7. 1999)

Primeri:

- . – 1996, 1-
- . – Letn. 1, št. 1/2 (1996)-
- . – 1991/92-
- . – Letn. 1, št. 1 (1938) - letn. 20, št. 99 (1959)
- . – Vol. 1, no. 1 (Jan. 1971) - vol. 5, no. 12 (Dec. 1975)
- . – 1990-1999

3.4.2 Vzporedna navedba številčenja

Če je način številčenja izražen z različnimi oznakami, jih navedemo z vmesnim presledkom, enačajem, presledkom. **S 3.6-7**

Primeri:

- . – Vol. 6 = 13, no. 3/4 (1969)-
- . – Bd. 1, Nr. 1 - Bd. 6, Nr. 3 = Nr. 1 (Frühling 1970) - Nr. 24 (Winter 1975)

3.4.3 Novo zaporedje številčenja

Če se pri serijski publikaciji začne novo zaporedje številčenja, stvarni naslov pa se ne spremeni, navedemo novo številčenje za številčenjem prvega zaporedja, za presledkom, podpičjem in presledkom. Če ostaja oznaka novega zaporedja (npr. nova serija, Neue Folge itn.), jo okrajšano navedemo pred navedbo novega številčenja. **S 3.8**

Primeri:

- . – Bd. 1 (1962) - Bd. 6 (1967) ; N. F., Bd. 1 (1968)-
- . – Vol. 1, no. 1 (Jan. 1941) - vol. 4, no. 5 (May 1950) ; n. s., vol. 1, no. 1 (June 1950) - vol. 2, no. 12 (May 1952)

4 OBMOČJE ZALOŽNIŠTVA, DISTRIBUCIJE ITN.

4.0 Uvodna opomba

- G 4** Izraz »založništvo, distribucija itn.« zajema vse dejavnosti, ki se tičejo zalaganja, distribucije, izdajanja in izhajanja knjižničnega gradiva. Pri reprodukcijah navedemo podatke, ki veljajo za opisovano enoto, impresum izvirnika pa navedemo v opombi v 7. območju. V 4. območju zabeležimo tudi podatke, ki se nanašajo na tisk ali drugačne načine izdelave, vendar so ti podatki ločeni od podatkov o založništvu, distribuciji itn. Izjemoma podatke o izdelavi obravnavamo kot del podatkov o založništvu, kadar se oseba ali korporacija ukvarja z obema dejavnostma ali kadar ni jasno, na katero dejavnost se navedbe nanašajo.

4.0.1 Vsebina in raba ločil

Podatke za to območje jemljemo iz predpisanega vira, določenega v posameznem ISBD. Če podatkov ne vzamemo iz predpisanega vira, jih navedemo v oglatem oklepaju.

4.1 Prvi kraj izida in/ali distribucije	. –
Naslednji kraj izida in/ali distribucije	;
4.2 Ime založnika in/ali distributerja	:
4.3 Navedba funkcije distributerja (<i>neobvezno</i>)	[ ]
4.4 Leto/datum izida	,
4.5 Kraj tiska/izdelave (<i>neobvezno</i>)	(
4.6 Ime tiskarja/izdelovalca (<i>neobvezno</i>)	:
4.7 Leto/datum tiskanja/izdelave (<i>neobvezno</i>)	.)

4.1 Kraj izida in/ali distribucije

4.1.1 Prepis kraja izida/distribucije

M/NBM/ER/
PM/S
4.1.1; 4.1.8
CM 4.1; 4.1.5
A 4.1.1; 4.1.5
PPIAK 206/2, 4

Kraj izida ali distribucije prepíšemo s publikacije. To je kraj ali širše geografsko območje, povezano z založnikom ali distributerjem. Kraj navedemo v takšni pravopisni obliki in sklonu, kot je naveden v publikaciji, pri tem predlog prepíšemo le, če vpliva na obliko imena. Prednost pri izbiri kraja ima navedba z naslovne strani ali njenega nadomestila.

Primeri:

- . – Ljubljana
- . – V Celju
- . – Berlin
- Ur. op.: Na publikaciji: In Berlin.*
- . – Labaci

- A 4.1.9** 4.1.1.1 Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) predlog pred imenom glavnega kraja izida itn. prepíšemo, prav tako spremljajoče besede ali besedila, povezana z imenom kraja, ki pa niso slovnično povezana z imenom založnika itn., naslovom ali signetom. Besede in besedilo, povezane z imenom založnika itn., naslovom ali signetom, vključimo v navedbo založništva.

Primeri:

- . – In London
- . – V' Lublani
- . – Impressum ... Venetiis
- . – Imprinted in London

4.1.2 Nepravi kraj izida/distribucije

Če vemo, da navedeni kraj ni pravi, v oglatem oklepaju za kratico »i. e.« lahko dodamo pravi kraj.

M/NBM/ER/
PM/A/S 4.1.2
PPIAK 211

Primeri:

. – Ljubljana [i. e. Domžale]

Ur. op.: Ljubljana je navedena na naslovni strani, Domžale kot pravi kraj izida je ugotovil katalogizator.

vendar

. – Celje [i. e.] Laško

Ur. op.: Celje je navedeno na naslovni strani, Laško v kolofonu.

4.1.3 Več krajev izida/distribucije

Pred drugim in vsakim naslednjim krajem izida/distribucije je presledek, podpičje, presledek (;). Če sta(so) v publikaciji dva ali trije kraji izida, ju(jih) navedemo; če jih je več, navedemo prvi kraj in mu v oglatem oklepaju dodamo kratico »etc.«

M/NBM/ER/
PM/A/S 4.1.3-4
CM 4.1.2
PPIAK 206/7

Primeri:

. – Koper ; Ljubljana ; Maribor

. – Celovec ; Ljubljana ; Dunaj

. – New York [etc.]

4.1.4 Dodatni podatki h kraju izida/distribucije

Kraju lahko dodamo ime pokrajine ali države, če je to potrebno zaradi identifikacije. Tak dodatni podatek navedemo v okroglem oklepaju, če ga najdemo v predpisanem viru, in v oglatem oklepaju, če ga črpamo od drugod. Če je potrebno, lahko kraju na enak način dodamo tudi polni naslov založnika.

M/NBM/ER/
PM/S 4.1.9
CM/A 4.1.6
Delno velja
PPIAK 206/5

Primeri:

. – Paris (Texas)

. – London [Ontario]

. – Cambridge (Mass.)

4.1.5 Vzporedne navedbe h kraju izida

Če je kraj na naslovni strani ali njenem nadomestilu naveden v več jezikih in/ali pisavah, vzporedne oblike lahko navedemo za presledkom, enačajem in presledkom.

M/NBM/ER/
PM/S 4.1.12
CM/A 4.1.8
PPIAK 206/10

Primeri:

. – Celovec = Klagenfurt

4.1.6 Kraj izida/distribucije ni naveden

Če kraj izida/distribucije ni naveden in ga lahko ugotovimo, ga navedemo v oglatem oklepaju. Če ne moremo ugotoviti natančnega kraja izida/distribucije, lahko v oglatem oklepaju navedemo širše geografsko območje (pokrajino, državo, celino). Če tudi to ni možno, v oglatem oklepaju navedemo kratico »s. l.« (sine loco = brez kraja).

M/NBM/ER/
PM/S 4.1.13-15
CM/A 4.1.9-11
PPIAK
206/6, 11, 12

Primeri:

. – [Maribor]

. – [Slovenija]

- . – [London?]
Ur. op.: Vprašljiv kraj izida.
- . – [USA]
- . – [S. l.]

- A 4.1.9** 4.1.6.1 Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) kraj izida, ki je naveden ob založnikovem imenu, zapišemo kot del navedbe založništva, zapišemo pa ga tudi v oglatem oklepaju kot kraj izida.

Primeri:

- . – [V' Lublani] : is bukvalisha P. P. Augushtinar. Diskalceatov per S. Joshefu v' Lublani
- . – [Bresslaw] : bey Caspar Closemman, Buchhändlern in Bresslaw zube-finden

4.2 Ime založnika in/ali distributerja

4.2.1 Prepis imena založnika/distributerja

Ime založnika sledi navedbi kraja(-ev), v katerem(-ih) ima sedež. Prednost pri navedbi ima oblika z naslovne strani. Ime založnika prepisemo s publikacije v imenovalniku, pri tem pa:

- M/NBM/ER/PM/S 4.2.5**
CM 4.2.3
PPIAK 207/4, 7, 14
- 4.2.1.1 Izpustimo generične izraze za založbo (založba, casa editrice, publishing house, Verlag itn.), če niso jezikovno povezani z imenom založnika in če skrajšana oblika omogoča identifikacijo založnika. V skladu z istim merilom izpustimo tudi kratice za pravno organizacijo založbe (d.d., Ltd., GmbH itn.).

Primeri:

- : Obzorja
Ur. op.: Na publikaciji: Založba Obzorja.
- : Springer
Ur. op.: Na publikaciji: Springer Verlag.

vendar

- : Cankarjeva založba
- : Oxford University Press

- PPIAK 207/13, 19**
- 4.2.1.2 Ime individualnega založnika (tj. ustanovitelja/lastnika založbe) ali samozaložnika navedemo s kratico osebnega imena in priimkom. Individualni založnik je tudi avtor diplomske naloge, doktorske disertacije itn., ki je bila razmnožena za zagovor. Če je pri samozaložnikih naveden izraz »samozaložba«, ga prepisemo v skrajšani obliki (samozal.). Okrajšavo v oglatem oklepaju dodamo tudi, če je na publikaciji ni. Če je samozaložnik avtor ali katerikoli sodelavec pri publikaciji/enoti, podatek prepisemo z besedami s predloge.

Primeri:

- : J. Wiley
Ur. op.: Na publikaciji naveden založnik: John Wiley.
- : [J. Novak]
Ur. op.: Avtor doktorske disertacije.
- : samozal. D. Kunaver
- : [samozal.] J. Volarič
- : [samozal.] pisec
- : [samozal.] prevajalec

- PPIAK 207/11** 4.2.1.3 Če je založnik poimenovan po osebi, to ime navedemo v navednicah in ga ne krajšamo.

Primeri:

- : »Otokar Keršovani«

- 4.2.1.4 Če je založnik že naveden v 1. ali 2. območju (npr. v navedbi odgovornosti), lahko v 4. območju ime krajšamo. M/NBM/ER/
PM/S 4.2.6
CM 4.2.4
PPIAK 207/17
- Primeri:*
: SAZU
Ur. op.: V 1. območju: Slovenska akademija znanosti in umetnosti.
- 4.2.1.5 Če je založnik naveden skupaj z nadrejeno organizacijo, podatke prepisemo v vrstnem redu s publikacije/enote. PPIAK 207/9
- Primeri:*
: Klinični center, Klinika za nuklearno medicino
: Inštitut za vrtnarstvo in oblikovanje krajine, Biotehniška fakulteta
: Filozofska fakulteta Univerze
- 4.2.1.6 Če je založnik izvajalec za drugega založnika in je to iz podatkov razvidno, navedemo najprej ime izvršnega založnika, za ustreznim izrazom s predloge pa ime naročnika. PPIAK 207/16
- Primeri:*
: Pergamon Press for the Commission of the European Communities
- 4.2.1.7 Pri opisu starejših (antikvarnih) monografskih publikacij (A) so pri navedbi imena založnika še naslednje posebnosti:
- a) Ime založnika prepisemo s publikacije dobesedno, skupaj z vsemi spremnimi izrazi. Če navedbe za imenom založnika izpustimo, to označimo z znakom za opuščanje (...). Namesto imena založnika lahko navedemo tudi ime distributerja, knjigotržca ali tiskarja, če so navedeni v predpisanem viru podatkov. A 4.2.1-3; 4.2.6
- Primeri:*
: se najde per Adam Heinrich Hohn ...
: chez Augustin Courbé
: skusi Ioannesa Mandelza
: per Janesu Retzerju natiskavzu
: natisnenu per Leopold Egerju
: printed and are to be sold by Randal Taylor
- b) Če je podatek o založniku naveden v kakem drugem območju opisa ali ugotovljen iz virov, ki niso predpisani za 4. območje, ga navedemo v oglatem oklepaju in v najkrajši ustrezni obliki. A 4.2.4
- Primeri:*
[London : Francis Barlow], 1605
Ur. op.: Zadnji del naslova se glasi: illustrated with ... sculptures by Francis Barlow and are to be sold at his house.
- 4.2.2 Več založnikov
- Če sta(so) v publikaciji dva ali trije založniki, ju(jih) navedemo; če jih je več, navedemo prvega založnika in mu v oglatem oklepaju dodamo kratico »etc.« M/NBM/ER/
PM/S 4.2.1-3
CM 4.2.
A 4.2.2
PPIAK
207/20-22
- Primeri:*
. – Zagreb : Globus ; Ljubljana : Mladinska knjiga
. – Ljubljana [etc.] : Državna založba Slovenije [etc.]
Ur. op.: Na publikaciji: Ljubljana – Državna založba Slovenije, Sarajevo – Svjetlost, Zagreb – Mladost, Beograd – Prosveta, Titograd – Pobjeda, Novi Sad – Matica srpska, Skopje – Misl.
. – chez Claude Barbin ... [etc.]

4.2.3 Vzporedne navedbe

M/NBM/ER/
PM/S 4.2.8
CM 4.2.5
PPIAK
207/26-27

Če je založnik na naslovni strani ali njenem nadomestilu naveden v več jezikih in/ali pisavah, lahko vzporedne oblike navedemo za presledkom, enačajem in presledkom.

Primeri:

. – Klagenfurt = Celovec ; Wien : Mohorjeva = Hermagoras

4.2.4 Založnik ni naveden

M/NBM/ER/
PM/S 4.2.9-10
CM 4.2.7
A 4.2.7-9
PPIAK 207/29

Če založnik ni naveden in ga lahko ugotovimo, ga navedemo v oglatem oklepaju. Če to ni možno, v oglatem oklepaju navedemo kratico »s. n.« (sine nomine = brez imena). Tiskarja/izdelovalca ne navajamo namesto založnika, razen če je istočasno tudi založnik ali lahko sklepamo na to.

Primeri:

: Imprimerie nationale

: [s. n.]

4.3 Navedba funkcije distributerja (*neobvezno*)

M/NBM/ER/
CM/PM/S 4.3
PPIAK 208/1-4
Ne velja
PPIAK 208/5-6

Kadar predpisani vir v impresumu vključuje funkcijo distributerja, jo v celoti prepisemo. Ime distributerja navedemo v sklonu, če je to potrebno zaradi jezikovne povezave funkcije in imena. Če funkcija distributerja ni navedena, jo dodamo v oglatem oklepaju in v jeziku katalogizacijske ustanove [distributer]. Za starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) ta člen ne velja.

Primeri:

. – Ljubljana : [samozal.] D. Kunaver : distributer Cankarjeva založba, Knjigarna Nebotičnik

. – Ljubljana : Tiskarna Mladinska knjiga : Fattori [distributer] : Marbona [distributer]

. – Maribor : samozal. : knjigo trži Založba Obzorja

. – New York : released by Beaux Arts Co.

4.4 Leto/datum izida in/ali distribucije

4.4.1 Navedba leta izida/distribucije

M/NBM/ER/
CM/PM 4.4.1-4
PPIAK 209/1-4

Navedemo leto izida ali distribucije publikacije, ki jo popisujemo. Leta gregorijanskega koledarja navedemo z arabskimi številkami. Letnice, ki niso iz gregorijanskega koledarja, prepisemo s publikacije, v oglatem oklepaju pa dodamo letnico gregorijanskega koledarja, če jo lahko ugotovimo. Če sta navedeni letnici gregorijanskega in drugega koledarja, prepisemo samo letnico gregorijanskega koledarja. Če je poleg letnice naveden tudi dan in/ali mesec, ju ne prepisemo, razen če sta potrebna za ločevanje izida enake publikacije v istem koledarskem letu. Pač pa polni datum lahko navedemo pri opisu dinamičnih elektronskih virov (gl. 7.2).

Primeri:

, 1990

, 4308 [1975]

, marec 2000

- 4.4.1.1 Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) se datum izida lahko A 4.4.2
 pojavi znotraj navedbe kraja ali založništva. Zapišemo ga kot tretji element območja založništva itn. in z znakom za izpuščanje označimo, da smo ga izpustili iz navedbe kraja ali založništva. Če je datum slovnično povezan z navedbo kraja ali založništva, ga tam zapišemo, vendar ga v oglatem oklepaju navedemo še kot datum izida. Če se datum ne pojavi na publikaciji v impresumu, temveč je bil že naveden v 1. in 2. območju, ga vseeno navedemo še kot datum izida v oglatem oklepaju.

Leta krščanske ere in datume, vzete iz kronograma, zapišemo z arabskimi številkami, imena mesecev pa v jeziku navedbe in okrajšana, če je primerno.

Primeri:

, 1614

, 7 July 1766

, 18 Maij 1507

Ur. op.: *Podatek v kolofonu: Anno gratiae millesimo quingentesimo septimo die vero decimoctavo Maij.*

, [1701]

Opomba v 7. območju: Letnica navedena v kronogramu v naslovu

Ur. op.: *Stvarni naslov vsebuje kronogram: Apes ACaDeMICae operosorum Labacensium.*

Datume, ki ne zaznamujejo krščanske ere, in navedbe dneva izida ali tiskanja, ki niso navedene z izrazi koledarskega meseca, zapišemo z izrazi iz publikacije. V oglatem oklepaju dodamo ustrezno obliko datuma(-ov) v moderni kronologiji, če je potrebno.

Primeri:

, an 6, 1797

, 5530 [1798 ali 1799]

, prid. Kal. Dec. 1488 [30. nov. 1488]

Ur. op.: *Pri navajanju datumov izida itn. rimski način datiranja ne ustreza koledarskemu mesecu.*

4.4.2 Publikacija/enota ima več letnic ali napačno letnico

Če vemo, da je v publikaciji navedeno leto nepravilno (tiskarska napaka) ali je navedeno z rimskimi številkami, ga prepisemo, v oglatem oklepaju pa dodamo popravek. Če je v publikaciji več letnic, za leto izida določimo najkasnejšo letnico. Vedno pa prepisemo letnico z naslovne strani, ki ji za pojasnilom [i. e.] po potrebi dodamo pravilno letnico, ki jo prepisemo z drugega mesta v publikaciji ali ugotovimo kako drugače.

M/NBM/ER/
 CM/PM 4.4.5
 A/S 4.4.3
 PPIAK 209/7
 Ne velja
 PPIAK 209/10

Pri dotisih, ki izidejo kasneje kot že opisana publikacija, pa se v ničemer ne razlikujejo od prejšnje izdaje, ne dodajamo podatka o letu dotisa.

Primeri:

, 1697 [i. e. 1967]

Ur. op.: *Tiskarska napaka.*

, 1987, [i. e.] 1988

Ur. op.: *Na naslovni strani je letnica 1987, v kolofonu letnica 1988.*

, 1987, [i. e.] 1988

Ur. op.: *Na videotraku je letnica 1987, na škatli letnica 1988.*

, 1996 [i. e. 1998]

Ur. op.: *V publikaciji je letnica 1996, prava letnica pa je navedena na ovoju ali jo je ugotovil katalogizator.*

4.4.3 Publikacija/enota nima letnice izida/distribucije

M/NBM/ER/
CM/PM 4.4.6-8
A/S 4.4.4-6
PPIAK
209/5-6, 8

Kadar podatka o letu izida/distribucije ni, namesto tega navedemo leto copyrighta z ustreznim pojasnilom ali leto tiska. Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah navedemo leto privilegija. Pri neknjižnem gradivu lahko navedemo leto posnetja (zvočni posnetki) ali proizvodnje z ustreznim pojasnilom. Leto copyrighta/privilegija lahko tudi dodamo letu izida ali distribucije, predvsem če je med letnicama velika razlika, ki nakazuje starost podatkov. Če v publikaciji ni nobene letnice, določimo približen čas izida in letnico napišemo v oglatem oklepaju ter z ustreznim pojasnilom. Del letnice, ki ga ne moremo ugotoviti, nadomestimo z vezajem.

Primeri:

- , cop. 1998
- , 1989, cop. 1980
- , p 1991
- , 1996, p 1963-65, cop. 1998
- Ur. op.: Zvočni posnetek.*
- , [ca 1979]
- , 1999, p 1982
- Ur. op.: Videoposnetek.*
- , [po 1998]
- Ur. op.: Dodana bibliografija/diskografija ima najkasnejšo letnico 1998.*
- , [med 1990 in 1993]
- , [1982 ali 1983]
- , [1998?]
- Ur. op.: Publikacija je verjetno izšla leta 1998.*
- , [199-]
- Ur. op.: Publikacija je izšla v 90. letih 20. stoletja.*
- , [19--]
- Ur. op.: Publikacija je izšla v 20. stoletju.*

4.4.4 Publikacijo/enoto sestavlja več zvezkov/kosov

M/NBM/ER/
PM 4.4.9-10
CM 4.4.8
A 4.4.7
S 4.4.1-4
PPIAK
244/4; 245/3

Če je publikacija izhajala več let, navedemo leto izida prvega zvezka/kosa in leto izida zadnjega zvezka/kosa ter ju povežemo z vezajem. Če izhajanje še ni zaključeno, navedemo leto izida prvega zvezka/kosa in mu dodamo vezaj (gl. tudi 9. poglavje: *Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*). Letnice izida pri serijski publikaciji se lahko ujemajo z letnicami številčenja v 3. območju, lahko pa so drugačne.

Primeri:

- , 1990-1992
- , 1995-

4.5 Kraj tiska/izdelave (*neobvezno*)

&

4.6 Ime tiskarja/izdelovalca (*neobvezno*)

Kraj tiska/izdelave in ime tiskarja/izdelovalca navedemo v okroglem oklepaju za letom izida/distribucije. Uporabljena ločila so enaka kot pri navedbi kraja izida in imena založnika.

Podatke o tisku je potrebno navesti:

- če sta kraj izida in/ali ime založnika neznana,
- pri sloveniki (kriterij nacionalne bibliografije) – ne velja za serijske publikacije.
- pri samozaložnikih.

Pri navedbi podatkov o kraju tiska/izdelave in imenu tiskarja/izdelovalca upoštevamo določila v 4.1 in 4.2. **ISBD 4.5-4.6**
PPIAK 210/1-5

Primeri:

[S. l. : s. n.], 1999 (Radeče : Basovič)
(Labaci : literis Egerianis)

Če je v publikaciji naveden samo tiskar/izdelovalec, poskušamo ugotoviti kraj tiska/izdelave in podatek napišemo v oglatem oklepaju ali uporabimo kratico »s. l.« **PPIAK 210/4**

Primeri:

([Ljubljana] : Paco)
([s. l. : s. n.]

Če je naveden samo kraj tiska/izdelave in ne moremo ugotoviti imena tiskarja/izdelovalca, pa imamo dve možnosti:

- prepišemo celotno navedbo o tisku (npr. printed in Hongkong) in ne navajamo kratice »s. n.« namesto imena tiskarja/izdelovalca

Primeri:

Ljubljana : DZS, 1996 (printed in Slovakia)

- kraj tiska/izdelave navedemo v skladu z določili v 4.1 in za dvopičjem dodamo kratico »s. n.« v oglatem oklepaju.

Primeri:

[Ljubljana] : Egmont, 1999 (Vimperk : [s. n.]
Ljubljana : Kmečki glas, 1998 (Singapore : [s. n.]
[S. l. : s. n, 1999?] ([s. l. : s. n.]

4.7 Leto/datum tiska/izdelave (neobvezno)

Leto tiska/izdelave navedemo za krajem tiska/izdelave in/ali za imenom tiskarja/izdelovalca, lahko pa je edini element podatkov o tisku. Če navedemo leto tiska/izdelave namesto leta izida (gl. 4.4.3), ga tu ne ponavljamo. Leto tiska/izdelave navajamo, kadar se razlikuje od leta izida/distribucije. **ISBD 4.7**
PPIAK 210/6-7

Primeri:

, 1999 (tiskano 2000)
• – Ljubljana : Cankarjeva založba, 1962 (Ljubljana : Delo, 1963)

4.8 Spremembe v impresumu

Pri serijskih publikacijah (S) spremembe v podatkih impresuma, ki nastanejo v času izhajanja publikacije, navedemo v 7. območju. **S 4.8**

5 OBMOČJE FIZIČNEGA OPISA

5.0 Uvodna opomba

V tem območju navedemo posebno oznako gradiva, ki ji opisovana enota pripada, število kosov, ki jo sestavljajo, obseg ali trajanje, druge fizične značilnosti, mere in spremno gradivo.

G 5
M 5.1.1
PPIAK 214/1

Za fizični opis uporabimo jezik katalogizacijske ustanove in standardne okrajšave (gl. Dodatek B).

5.0.1 Vsebina in raba ločil

5.1	Posebna oznaka gradiva in obseg	. –
5.2	Druge fizične podrobnosti	:
5.3	Mere	;
5.4	Navedba spremnega gradiva (<i>neobvezno</i>)	+

5.1 Posebna oznaka gradiva in obseg

G 5.1
PPIAK 214/2

Navedemo ustrezen izraz za posebno oznako gradiva, ki mu enota pripada. Vsi ustrezni izrazi so naštet v posameznih ISBD-jih, najpogosteje rabljeni pa v tem poglavju. Pred posebno oznako gradiva z arabsko številko navedemo število fizičnih kosov, ki sestavljajo enoto. Pri tiskanih monografskih publikacijah v enem zvezku praviloma ne navajamo posebne oznake gradiva, ampak samo obseg (število strani).

Primeri:

- . – 329 str.
- . – Str. A-K
- . – 1 gramof. plošča
- . – 36 diapozitivov
- . – 1 videokaseta
- . – 1 video DVD
- . – 1 garnitura
- . – 2 el. optična diska
- . – 3 diskete
- . – 1 atlas
- . – 1 zvd.
- . – 1 partitura
- . – 90 zv.

5.1.1 Monografske publikacije (M)

5.1.1.1 Monografske publikacije v enem zvezku

M 5.1.2.1-9
PPIAK
214/3-17

Navedemo število strani (str.), listov (f.) ali stolpcev (stolp.). Zapišemo številko zadnje oštevilčene strani, lista ali stolpca ter ji dodamo ustrezno okrajšavo. Kadar so strani oštevilčene kot del večje celote ali označene s črkami, navedemo številki/črki s prve in zadnje strani, okrajšava »str.«, »f.« ali »stolp.« pa je pred navedbo. Upoštevamo arabske ali rimske številke oz. črke z enote. Če ima publikacija dve ali tri vrste številčenja, jih navedemo eno za drugim z vmesnimi vejicami. Če je številčenj več, jih seštejemo in vsoto navedemo z oznako »loč. pag.« ali pa to oznako navedemo za izrazom za posebno oznako gradiva. Če enota nima oblike zvezka, ji določimo drugo ustrezno posebno oznako gradiva

(npr. »mapa«, »zglobanka«, »lepak«) in število strani ali listov dodamo v okroglem oklepaju. Če številčenja ni ali je oštevilčen le manjši del enote, preštejemo neoštevilčene strani, liste ali stolpce in število navedemo v oglatem oklepaju.

Primeri:

- . – 234 str.
- . – 175 f.
- . – 351 stolp.
- . – IV, 145 str.
- . – IV, 286, 15 str.
- . – F. a-k
- . – Str. 328-367
- . – 45 str., str. A-H
- . – 598 str. loč pag.

ali

- . – 1 zv. (loč. pag.)
- . – 1 zglobanka (8 str.)
- . – [86] str.
- . – 20, [142 str.]

Skupno število strani ali listov prilog z ilustracijami, zemljevidi, faksimili itn., ki niso vključene v glavno številčenje, navedemo na koncu vseh oštevilčenih zaporedij. Če priloge niso oštevilčene, jih seštejemo in njihovo število navedemo v oglatem oklepaju.

M 5.1.2.10
PPIAK
214/18–24

Primeri:

- . – 184 str., 24 str. pril.
- . – XIV, 295 str., [8] f. barvnih pril.

5.1.1.2 Monografske publikacije v več zvezkih

Navedemo ustrezno posebno oznako gradiva in pred njo arabsko številko, ki označuje število kosov. Spremenno gradivo v številčenje ni vključeno. Nezaključene publikacije v več zvezkih/kosih in tiste, pri katerih imajo posamezni zvezki/kosi poleg številčenja tudi svoj lastni naslov, popišemo po navodilih v 9. poglavju (*Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*). Za posebno oznako gradiva v oklepaju dodamo številčenje posameznih zvezkov po določilih v točki 5.1.1.1.

M 5.1
PPIAK 244

Med številčenjem posameznih zvezkov je vedno pripeto podpičje.

Ne velja
M 5.1.4.3
PPIAK 244/3

Primeri:

- . – 2 zv. (398 str.)
Ur. op.: Paginacija se v drugem zvezku nadaljuje.
- . – 2 zv. (120; 135 str.)
- . – 2 zv. (VI, 276; XII, 312 str.)
- . – 3 zv. ([XXIV], 638 str.)
Ur. op.: Glavna paginacija se nadaljuje v drugem in tretjem zvezku, vsak zvezek pa ima svoje posebno številčenje z rimskimi številkami.

5.1.2 Neknjižno gradivo (NBM)

Ustrezen izraz za posebno oznako gradiva izberemo v Dodatku C ISBD(NBM), kjer so navedeni ob pripadajoči splošni oznaki gradiva. Če noben izraz v seznamu ne ustreza, lahko izberemo izraz z opisovane enote ali ga določimo sami. Število kosov enote označimo z arabsko številko pred posebno oznako gradiva.

- NBM 5.1** Posebni oznaki gradiva lahko v oklepaju dodamo:
- število sestavnih delov enote,
  - tovarniško znamko, ki je pomembna za uporabo enote,
  - trajanje reprodukcije.

Primeri:

- . – 1 videokaseta (VHS) (ca 90 min)
- . – 1 video DVD (135 min)
- . – 1 stenska slika
- . – 1 diafilm (40 sl.)
- . – 2 koluta mikrofilma
- . – 2 zvočni kaseti (45 min, 30 sek; 42 min, 45 sek)
- . – 2 CD (ca 140 min)
- . – 1 zvočni DVD (90 min)
- . – 1 blok slik (12 listov)
- . – 1 sestavljanica (350 kosov)
- . – 1 garnitura

5.1.3 Elektronski viri (ER)

Fizični opis izdelamo le za elektronske vire, ki so na voljo na dostopnem fizičnem nosilcu. Pri elektronskih virih z dostopom na daljavo fizičnega opisa ne izdelamo, ampak ga nadomestimo z uporabo 3. območja (Območje vrste in obsega vira).

Ustrezen izraz za posebno oznako gradiva izberemo v Dodatku C ISBD(ER). Število kosov enote označimo z arabsko številko pred posebno oznako gradiva.

- ER 5.1** Posebni oznaki gradiva za optične diske lahko v okroglem oklepaju dodamo oznako formata.

Primeri:

- . – 1 disketa
- . – 2 el. optična diska (CD-ROM)
- . – 1 el. optični disk (CD-I)
- . – 1 el. optični disk (DVD-RAM)

5.1.4 Kartografsko gradivo (CM)

- CM 5.1** Ustrezen izraz za posebno oznako gradiva izberemo v Dodatku C ISBD(CM).

Primeri:

- . – 1 načrt
- . – 1 zemeljski globus
- . – 1 atlas
- . – 1 zvd. na 2 listih

5.1.5 Glasbeni tiski (PM)

5.1.5.1 Glasbeni tiski v enem zvezku

- PM 5.1.1-2** Ustrezen izraz za posebno oznako gradiva izberemo v Dodatku C ISBD(PM). Če ne ustreza noben izraz, uporabimo določila ISBD(M) (gl. 5.1.1.1). V oklepaju dodamo število strani. Priloge navajamo po določilih ISBD(M).

Primeri:

- . – 1 partitura (312 str.)
- . – 1 klavirski izvleček (VI, 80 str.)
- . – 1 part (32 str., [4] f. pril.)
- . – 1 žepna partitura ([55] str.)
- . – IV, 241 str.

5.1.5.2 Glasbeni tiski v več zvezkih

Navedemo ustrezno posebno oznako gradiva in pred njo arabsko številko, ki označuje število enot. Spremno gradivo v številčenje ni vključeno. Nezaključene publikacije v več zvezkih in tiste, pri katerih imajo posamezni zvezki poleg številčenja tudi svoj lastni naslov, popišemo po navodilih v 9. poglavju (*Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*). Za posebno oznako gradiva v oklepaju dodamo številčenje posameznih zvezkov po določilih 5.1.1.2.

PM 5.1.3
PPIAK 244

Med številčenjem posameznih zvezkov je vedno pripeto podpičje.

Ne velja
PM 5.1.4.3
PPIAK 244/3

Primeri:

- . – 1 partitura v 2 zv. (398 str.)
Ur. op.: Paginacija se v drugem zvezku nadaljuje.
- . – 2 partituri (86; 105 str.)
- . – 2 zv. (VIII, 164; IX, 117 str.)

5.1.6 Starejše (antikvarne) monografske publikacije (A)

Smiselno uporabimo določila iz točke 5.1.1.1.

Neoštevilčene strani, liste ali stolpce, ki so bili že ob izidu sestavni del publikacije, vendar niso bili vključeni v štetje, opišemo z izrazi, ki veljajo za opis ostale publikacije. Upoštevamo prazne in potiskane strani ter njihovo število zapišemo z arabskimi številkami v oglatem oklepaju.

A 5.1.2.1-8
A 5.1.3

Primeri:

- . – III, [2], 296, [16] str.
- . – [312] f.

5.1.7 Serijske publikacije (S)

Po ISBD(S) opišemo serijske publikacije v tiskani ali drugačni obliki. Za serijske publikacije v neknjižni obliki pri opisu upoštevamo tudi ustrezni ISBD za neknjižno gradivo.

S 5.1.1

5.1.7.1 Tiskane serijske publikacije

Prvi element fizičnega opisa uporabimo le, če je serijska publikacija zaključena. Navedemo lahko število letnikov, zvezkov ali števil.

S 5.1.2

Primeri:

- . – 20 zv.

5.1.7.2 Serijske publikacije v neknjižni obliki

Posebno oznako gradiva navedemo v skladu z ustreznim ISBD. Če je serijska publikacija zaključena, pred posebno oznako gradiva napišemo arabsko število za število kosov.

S 5.1.2

Primeri:

. – CD-ROM

Ur. op.: Serijska publikacija še izhaja.

. – 57 mikrofišev

Ur. op.: Serijska publikacija je zaključena.

5.2 Druge fizične podrobnosti

G 5.2 To so fizični podatki o enoti, razen posebne oznake gradiva (gl. 5.1), mer (gl. 5.3) ter podatkov v opombah (gl. 7. območje).

Glede na vrsto gradiva v tem elementu fizičnega opisa lahko navajamo:

- podatke o ilustracijah
  - prisotnost barv, zvoka
  - vrsto materiala
- itn.

5.2.1 Monografske publikacije (M), glasbeni tiski (PM), starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) in serijske publikacije (S)

M/PM/A/S 5.2
PPIAK 215

Navedemo prisotnost barvnih in/ali črnobelih ilustracij, fotografij, grafičnih prikazov, zemljevidov, načrtov, tabel, not itn., ki predstavljajo dodatek k osnovni vsebini enote. Uporabimo najustreznejši izraz in ga okrajšamo (kratice so v Dodatku B). Navedemo lahko več vrst ilustracij. Izraz »ilustracije« je najširši in ga lahko uporabimo namesto ostalih izrazov.

Primeri:

: ilustr.

: graf. prikazi

: ilustr., zvd.

: barvne fotogr.

: tabele

. – 1 partitura : barvne ilustr.

. – 40 zv. : ilustr.

Ur. op.: Zaključena serijska publikacija.

. – Ilustr.

Ur. op.: Nezaključena serijska publikacija.

. – CD-ROM : barve, zvok

Ur. op.: Nezaključena serijska publikacija v neknjižni obliki.

Pri serijskih publikacijah v neknjižni obliki lahko navedemo vse vrste fizičnih podrobnosti, ki jih predpisuje ustrezní ISBD (gl. ostale točke razdelka 5.2).

5.2.2 Neknjižno gradivo (NBM)

Glede na vrsto gradiva v tem elementu fizičnega opisa navajamo:

- vrsto materiala
  - stopnjo pomanjšanja (kadar ni standardna – 16× do 30×) in/ali lego sličic na filmu
  - prisotnost posebnih vrst ilustracij, npr. zemljevidov, diagramov
  - prisotnost barv, zvoka
  - hitrost reprodukcije, število stez in/ali zvočnih kanalov, postopke za zmanjševanje šumov
- itn.

NBM 5.2

Ne navajamo podatkov, ki so razvidni iz posebne oznake gradiva (npr. pri zvočnih posnetkih ne navajamo prisotnosti zvoka).

Primeri:

- . – 1 model : plastika
- . – 2 mikrofliša : diazo, 60×
- . – 1 diafilm (24 sl.) : vodoravna lega
- . – 20 prosojnic : graf. prikazi
- . – 1 videokaseta (VHS, PAL) (ca 110 min) : barve in č-b, zvok
- . – 1 gramof. plošča : 33 o/m, stereo
- . – 2 zvočni kaseti (150 min, 30 sek) : stereo, Dolby
- . – 1 video DVD (150 min) : barve, zvok

5.2.3 Elektronski viri (ER)

Glede na vrsto gradiva v tem elementu fizičnega opisa navajamo prisotnost barv in/ali zvoka. **ER 5.2**

Primeri:

- . – 1 optični disk (CD-ROM) : barve, zvok

5.2.4 Kartografsko gradivo (CM)

V tem elementu fizičnega opisa navajamo:

- način izdelave (navajamo, kadar ne gre za običajni tisk)
- vrsto materiala
- prisotnost barv

Primeri:

- . – 1 zvd. : barve
- . – 1 zemeljski globus : plastika, barve
- . – 1 načrt : rkp., č-b
- . – 1 zvd. : dvostransko, barve
Ur. op.: 1 zemljevid na obeh straneh lista.
- . – 2 zvd. : obojestransko, barve
Ur. op.: Na vsaki strani lista po 1 zemljevid.

5.3 Mere

Mere enote so dolžinske mere (višina, širina, globina) in/ali dimenzije, ki so zaradi ustrezne opreme pomembne za njeno uporabo.

5.3.1 Monografske publikacije (M), glasbeni tiski (PM) in serijske publikacije (S)

Mere navedemo v centimetrih s kratico »cm«. Merimo višino hrbta in mere zaokrožimo na naslednji polni centimeter. Če so mere enote neobičajne (npr. pri prečnem formatu, ko je širina večja od višine), lahko razen višine navedemo še druge mere. **M/PM/S 5.3**
PPIAK 216

Primeri:

- ; 22 cm
- ; 20 × 25 cm

5.3.2 Neknjižno gradivo (NBM)

Mere navajamo praviloma v centimetrih s kratico »cm«. Izjema so mere pri filmskih trakovih, ki jih navajamo v milimetrih (»mm«). Navedbo mer izpusti-

mo pri standardnih velikostih kaset in sklenjenotračnih kaset oz. kadar so mere vključene v druge dele opisa (npr. videokasete VHS).

- NBM 5.3** Mere dvodimenzionalnih enot navajamo v obliki višina × širina, pri okroglih pa navedemo premer in to besedo dodamo v okroglem oklepaju. Če za uporabo enote potrebujemo določeno napravo, mere okroglih enot navajamo brez zaokrožanja. Mere tridimenzionalnih enot navajamo v obliki višina × širina × globina; če to ni primerno, pa samo višino. Podatke o merah lahko po potrebi navedemo in/ali dopolnimo v opombi (gl. 7.5).

Primeri:

- . – 1 plakat : barve ; 80 × 64 cm
- . – 3 stenske slike : č-b ; 50 × 36 cm in manj
- . – 1 razglednica : barve ; 20 cm (premer)
- . – 1 CD (ca 45 min) : stereo ; 12 cm
- . – 1 kolut filma : barve ; super 8 mm
- . – 1 model : les, barve ; 12 × 8 × 5 cm

5.3.3 Elektronski viri (ER)

- ER 5.3** Mere navajamo praviloma v centimetrih s kratico »cm« (zaokroženo na naslednji polni centimeter). Navajamo mere fizičnega nosilca samega, pri enotah v več kosih pa lahko navedemo mere škatle v obliki višina × širina × globina. Če enoto sestavljajo različno veliki nosilci, navedemo mere najmanjšega in največjega ter ju povežemo z vezajem.

Primeri:

- . – 1 optični disk (foto CD) : barve ; 12 cm
- . – 2 disketi ; 9 cm

5.3.4 Kartografsko gradivo (CM)

- CM 5.3** Mere navajamo v centimetrih s kratico »cm«. Mere dvodimenzionalnih enot navajamo v obliki dolžina × širina, pri okroglih pa navedemo premer. Merimo kartografski del enote, po potrebi lahko dodamo mere celotne enote in/ali mere zložene enote. Podatke o merah lahko po potrebi navedemo in/ali dopolnimo v opombi (gl. 7.5).

Primeri:

- . – 1 zvd. : barve ; 9 × 30 cm na listu 40 × 60 cm, zložen na 21 × 10 cm
- . – 1 globus : les, barve ; premer 40 cm

- CM 5.5** Pri **atlasih** fizični opis izdelamo v skladu z ISBD(M), fizični opis pa začnemo s posebno oznako gradiva »atlas«, pred katero stoji arabska številka, s katero označimo število fizičnih kosov.

Primeri:

- . – 1 atlas (XV, 406 str.) : barve ; 35 cm

5.3.5 Starejše (antikvarne) monografske publikacije (A)

- A 5.3** Bibliografski (naravni) format navedemo s številko, ki ji sledi dvignjeni o (°). Višino zunanjega ovoja dodamo s kratico »cm« v okroglem oklepaju za navedbo naravnega formata in mere zaokrožimo na naslednji polni centimeter. Če naravnega formata ne moremo ugotoviti, navedemo samo mere v cm brez okroglega oklepaja. Če so mere enote neobičajne (npr. pri prečnem formatu, ko je širina večja od višine), lahko razen višine navedemo še druge mere.

Primeri:

- ; 4° (18 cm)
- ; 2° (21 × 30 cm)
- ; 24 cm

5.4 Navedbe spremnega gradiva (neobvezno)

Spremno gradivo lahko popišemo na dva načina:

ISBD 5.4

- a) kot 4. element 5. območja (uvaja ga ločilo presledek, plus, presledek (+))

ali

- b) za celotnim bibliografskim opisom (uvajata ga dva pomišljaja (—)).

- a) Navedbo spremnega gradiva opisovane publikacije/enote, ki je (ali naj bi) izšlo istočasno z njo in je namenjeno uporabi skupaj s publikacijo/enoto, uvedemo z znakom plus (+), pred in za katerim je presledek.

Spremno gradivo navedemo z besedo ali izrazom, ki označuje naravo gradiva.

Primeri:

- . – 271 str. : ilustr. ; 21 cm + cenik
- . – 1 zvd. : barve ; 108 × 37 cm, zložen na 30 × 21 cm + študija
- . – 1 partitura (329 str.) ; 18 cm + 25 partov + libreto
- . – 272 str. : ilustr. ; 8° (24 cm) + cenik
- . – 25 zv. : ilustr. ; 20 cm + 200 reprodukcij

Kratek opis spremnega gradiva lahko navedemo za besedo ali izrazom, ki gradivo označuje. Opišemo ga v skladu z napotki 5.1, 5.2 in 5.3 ustreznih ISBD-jev.

Primeri:

- + priročnik (10 str. ; 30 cm)
- + knjižica (30 str.)
- + 1 zvd. : barve ; 60 × 40 cm
- + uporabniški priročnik (206 str. ; 22 cm)
- + priročnik (16 str. ; 20 cm)
- + 1 zvočna kasetna (45 min) : stereo

Kadar spremno gradivo obstaja v različnih fizičnih oblikah, potem za navedbo uporabimo splošen izraz, podrobnosti pa navedemo v opombi.

Primeri:

- . – 47 diapozitivov : barve ; 5 × 5 cm + zvočni posnetek
- Opomba v 7. območju:* Zvočni posnetek v obliki gramof. plošče (14 min) : 33 1/3 o/m, mono ; 17,5 cm, in v obliki zvočne kasete (14 min)

- b) Obsežnejše spremno gradivo navedemo za bibliografskim opisom glavnega dela opisovane publikacije/enote. Za dvema pomišljajema navedemo vse tiste podatke, ki so značilni za spremno gradivo in pri tem upoštevamo zaporedje območij in elementov ter ločila po ISBD.

PPIAK 217/4

Primeri:

- Gradim slovenski jezik. Pravorečje in pravopis. – 53 str. : barvne ilustr. ; 28 cm. – Ov. nasl.
- Vse sorte je že blou [Zvočni posnetek] / [zbrala] Marija Krejan. – 1 CD ; 12 cm

5.5 Večvrstni kompleti

NBM 5.5 Ti kompleti vsebujejo sestavine na dveh ali več različnih medijih, sestavine pa so si med seboj enakovredne. Kot splošno oznako gradiva v teh primerih uporabimo izraza [Dva medija] oz. [Več medijev] (gl. 1.2.4). V takih primerih lahko v fizičnem opisu:

a) sestavine naštejemo, npr.:

. – 1 videokaseta, 2 zv.

b) uporabimo splošen izraz (npr. garnitura), podrobnosti pa navedemo v opombi o vsebini (gl. 7.5);

NBM 5.1.9 c) izdelamo poseben fizični opis za vsako sestavino in vsakega pišemo v novi vrsti, tj. ne uporabimo pike, presledka, pomišljaja, presledka, ampak vsak fizični opis v svoji vrsti umaknemo za en znak v desno, npr.:

. – Ljubljana : Mladinska knjiga, 1997

1 zv. (211 str.) ; 21 cm + [4] str. (navodila za uporabo jezik. tečaja)

4 zvočne kasete : stereo

(Zbirka Cicero)

6 OBMOČJE ZBIRKE

6.0 Uvodna opomba

Šesto območje uporabljamo samo takrat, kadar so vsi kosi enote objavljeni (ali bodo objavljeni) v okviru iste zbirke ali podzbirke. V drugih primerih zbirko ali podzbirko navedemo v 7. območju. **PPIAK 226**

Kadar enota spada v več kot eno zbirko in/ali podzbirko, območje ponovimo. Zaporedje podatkov je odvisno od zaporedja prednostnih virov za to območje; kadar so viri enako pomembni, se pri navedbah ravnamo po zaporedju podatkov, ki so v izbranem viru.

6.0.1 Vsebina in raba ločil

6.1	Stvarni naslov zbirke ali podzbirke	. –
6.2	Vzporedni naslov zbirke ali podzbirke	=
6.3	Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke (<i>neobvezno</i>)	:
6.4	Navedba odgovornosti za zbirko ali podzbirko	/
6.5	Mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke	,
6.6	Številčenje v okviru zbirke ali podzbirke	;

Celotna navedba zbirke je v okroglem oklepaju.

6.1 Stvarni naslov zbirke ali podzbirke

PPIAK 219/2-6

6.1.1 Prepis stvarnega naslova zbirke

Stvarni naslov iz predpisanega vira prepisemo dobesedno, kar pa ne velja nujno za velike začetnice in ločila.

**M/NBM/ER/
CM/PM/A
6.1.2
S 6.1.1
PPIAK 219/2**

Primeri:

- . – (Graeco-Roman memoirs)
- . – (Premier pas)
- . – (Pravljice na plošči)
- . – (Dr. roman)
- . – (IBK)
- Ur. op.: Inštitut »Boris Kidrič«.*
- . – (Knjižnica Mestnega gledališča Ljubljanskega)
- . – (Zbirka XX. stoletje)

6.1.2 Skupni naslov in naslov razdelka ali podrejene zbirke

Kadar stvarni naslov zbirke sestoji iz skupnega naslova in naslova razdelka ali podrejenega naslova podzbirke, najprej navedemo skupni naslov, ki mu sledi oznaka razdelka ali oznaka podzbirke in/ali naslov razdelka ali podzbirke.

**M/NBM/ER/
CM/PM/A
6.1.4
PPIAK 224/2**

Primeri:

- . – (Biblioteca románica hispánica. I, Tratados y monografías)
- . – (XIe domaine de recherches. Série B, A la cour de Frédéric II)
- . – (Knjižnica Cerkevne glasbenika. Zbirka 7, Priročnik za organiste)

6.1.3 Enota pripada več zbirkam

Kadar enota pripada več kot eni zbirki in/ali podzbirki hkrati, območje ponovimo (gl. uvodno pripombo na začetku poglavja). Na prvem mestu navedemo

PPIAK 226/2

zbirko, ki je ožje povezana s stvarnim naslovom enote. Najprej navedemo šteto zbirko, potem nešteto.

Primeri:

- . – (Zbrana dela Angele Vode ; knj. 3) (Knjižna zbirka Krt, ISSN 1408-1105 ; 111)
- . – (The collected works of C. G. Jung ; vol. 15) (Bollingen series ; 20)
- . – (Filozofija skozi psihoanalizo ; 3) (Zbirka Analecta)

ISBD 6.2   **6.2**   **Vzporedni naslov zbirke ali podzbirke**
PPIAK 225

Kadar je stvarni naslov zbirke ali podzbirke v predpisanem viru podatkov naveden v več jezikih in/ali pisavah, navedemo vzporedne naslove zbirke. Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova, vzporedni skupni naslov in vzporedni podrejeni naslov navedemo za celotnim stvarnim naslovom.

Primeri:

- . – (Jeux visuels = Visual games ; 13)
- . – (Sounds of the theatre. Music = Voci del teatro. La musica ; 4)

M/NBM/ER/   **6.3**   **Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke (*neobvezno*)**
CM/PM/A 6.3
PPIAK 220, 224

Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke navedemo, kadar je naveden na enoti in potreben za identifikacijo zbirke.

Primeri:

- . – (Die Reihe : Delikte, Indizen, Ermittlungen)
- . – (Words : their origin, use and spelling)
- . – (Gibraltar : sodobni evropski roman ; 2)

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova, dodatek k naslovu sledi tistemu delu stvarnega naslova, na katerega se nanaša. Kadar smo v dvomu, dodatek k naslovu navedemo za celotnim stvarnim naslovom. Navedba izdaje, ki se nanaša na zbirko, velja za dodatek k naslovu. Navedemo jo po določilih za 2. območje.

Primeri:

- . – (Early learning series : 2nd ed.)

M/NBM/ER/   **6.4**   **Navedba odgovornosti, ki se nanaša na zbirko ali podzbirko**
CM/PM/A 6.4
PPIAK 221

Kadar je stvarni naslov zbirke ali podzbirke generični izraz, je prva navedba odgovornosti *obvezna*. V drugih primerih prvo in naslednje navedbe odgovornosti lahko navedemo, kadar so napisane na enoti in so potrebne za identifikacijo zbirke. Vzporedne navedbe odgovornosti lahko navedemo; pred vsako je presledek, enačaj, presledek.

Primeri:

- . – (Sämtliche Werke / Thomas Mann)
- . – (Zbrani spisi / Ivan Cankar)
- . – (A century of French romance / edited by Edmund Gosse ; with portraits notes by Octave Uzanne)
- . – (Dziela wszystkie = Complete works / Fryderyk Chopin)

Kadar stvarni naslov sestoji iz skupnega naslova in podrejenega naslova, posamezne podatke o odgovornosti navajamo za delom naslova, na katerega se nanašajo. Kadar smo v dvomih, jih navedemo za celotnim stvarnim naslovom.

- 6.5 Mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke** **M/NBM/ER/
CM/PM/A 6.5.1
PPIAK 222**
- Mednarodno standardno številko (ISSN) zbirke ali podzbirke navedemo v skladu z veljavnim standardom.
- Primeri:*
- . – (Other lands packs, ISSN 0037-5834)
  - . – (Zbirka Sophia, ISSN 1408-0966)
- 6.6 Številčenje v zbirki ali podzbirki** **M/NBM/ER/
CM/PM/A 6.6
PPIAK 223/2-4**
- Številčenje enote znotraj zbirke ali podzbirke navajamo z izrazi, ki so navedeni na enoti. Uporabljamo standardne okrajšave (gl. Dodatek B). Z arabskimi številkami nadomestimo drugačne številke in z besedo izpisana števila. Izraz za zvezek, številko itn. navedemo pred številčno oznako in ga ustrezno okrajšamo.
- Primeri:*
- . – (Cambridge University monographs ; 7)
  - . – (Famous scientists ; chart 13)
- Kadar so številčeni posamezni kosi večdelne enote, navedemo vse številke oz. druge črke in jih ločimo s podpičjem, presledkom. Če publikacija v enem zvezku/kosu obsega dve ali več števil, ju (jih) med sabo povežemo z vezajem (-i).
- Velja
PPIAK 223/1
Ne velja
ISBD 6.6.3**
- Primeri:*
- ; vol. 11-15
  - ; vol. 131; 145; 152
  - ; 4-7
  - ; A-F

7 OBMOČJE OPOMB

7.0 Uvodna opomba

- G 7** V tem območju navedemo podatke, ki jih nismo navedli v drugih območjih opisa, so pa pomembni in dopolnjujejo opis. Opombe si sledijo enako kot območja bibliografskega opisa.

7.0.1 Vsebina in raba ločil

ISBD/Vsebina
PPIAK
186/1; 227/1-5

Opombe lahko povzemamo po podatkih v enoti ali jih dodajamo sami. Uporabimo tudi ločila, značilna za posamezna območja, h katerim navajamo opombe. Opombe pišemo v jeziku katalogizacijske ustanove in uporabljamo standardne uvodne fraze in okrajšave (gl. Dodatek B). Več opomb lahko smiselno združimo v eno samo.

Sedmo območje vedno začnemo v novi vrsti, pred vsako naslednjo opombo je pika, presledek, pomišljaj, presledek.

7.0.2 Zaporedje opomb

Pri navajanju opomb sledimo zaporedju posameznih območij bibliografskega opisa v posameznih ISBD-jih, potem navedemo še vse ostale.

- A 7.0** 7.0.2.1 Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah (A) je prva opomba bibliografski citat, ki vsebuje citat v standardni obliki opisa publikacije v seznamu, ki opisuje starejše tiskane monografske publikacije.

Primeri:

Bibliografski citat: Hain 7039

- S 7.0** 7.0.2.2 Pri serijskih publikacijah (S) obvezno navedemo pogostnost izhajanja, razen če je podatek naveden že v 1. območju. Navedemo tudi spremembe pogostnosti izhajanja.

Primeri:

Tednik

Mesečnik med šolskim letom

Trikrat tedensko, od leta 1996 dnevnik

7.1 Opombe k območju naslova in navedbe odgovornosti

7.1.1 Opombe o prevodih in predelavah

M/NBM/ER/
CM/PM/A
7.1.1.1
PPIAK 228

Pred navedbo izvirnega naslova (izvirnih naslovov) v enoti objavljenih del uporabimo uvodni frazi »Prevod(i) del(a):«, če je izvirni naslov v enoti naveden, oz. »Izv. stv. nasl.:«, če izvirni naslov najdemo zunaj enote.

Primeri:

Prevod dela: The lord of the rings

Ur. op.: Izvirni naslov je v enoti naveden.

Izv. stv. nasl.: Dissertatio physica de natura et remediis fulminum

Ur. op.: Izvirni naslov v enoti ni naveden.

Dialogi v angl., podnapisi v slov.

Zaslonski prikaz v angl. in franc.

Prevod in priredba dela: Grande atlante geografico

7.1.1.1 Pri prevodu **serijske publikacije (S)** v opombi navedemo izvorni ključni naslov in ISSN.

Primeri:

Soviet radiochemistry

Opomba v 7. območju: Prevod publikacije: Radiokhimija =
ISSN 0033-8311

7.1.2 Opombe o viru naslova in dodatka k naslovu

Kadar naslov in/ali dodatek k naslovu vzamemo iz vira, ki ni predpisan za to območje, vir navedemo v opombi.

M/NBM/CM/
PM/A/S 7.1.1.2
PPIAK 229

Primeri:

Ov. nasl.

Čelni nasl.

7.1.2.1 Pri **elektronskih virih (ER)** mora biti vir stvarnega naslova naveden v vseh primerih, tudi če je povzet iz predpisanega vira.

ER 7.1.1.2

Primeri:

Nasl. z nasl. zaslona

Nasl. na disketi

7.1.3 Opombe o variantnih in vzporednih naslovih ter dodatkih k naslovu

Variantni naslovi so naslovi v jeziku stvarnega naslova, ki jih nismo izbrali za stvarni naslov (npr. izpisana oblika stvarnega naslova, ki ga sestavljajo številke ali začetnice). Vzporedni naslovi so naslovi v drugih jezikih. Variantne naslove ter naslove in dodatke k naslovu v drugih jezikih, ki niso navedeni v predpisanem viru, citiramo in navedemo njihovo mesto v enoti.

ISBD 7.1-4
M/NBM/ER/
PM/A 7.1.1.3
S 7.1.1.3-5
CM 7.1.1.2
PPIAK
230; 231/1

Primeri:

Nasl. na ov.: Srečanje slušno prizadetih

Nasl. na škatli: Prizori iz trgovskega centra

Nasl. v kolofonu: Pregledna karta Republike Slovenije 1:400.000

7.1.3.1 Pri **serijskih publikacijah (S)** dodamo opombe k manjšim spremembam naslova (manjše spremembe so tiste, zaradi katerih se ključni naslov in ISSN ne spremenita), skupaj z oznako številčenja zvezkov s spremenjenim naslovom; lahko pa samo navedemo, da se naslov spreminja. Za manjše spremembe naslova veljajo (če je jezikovno sprejemljivo):

S 7.1.1.6

- spremenjeni, dodani ali izpuščeni členi, predlogi in vezniki;
- spremembe v črkovanju, ki ne spremenijo pomena;
- sprememba obrazila, npr. iz ednine v množino;
- prehodne spremembe v vrstnem redu naslovov pri publikacijah z naslovom v dveh ali več jezikih;
- spremembe v povezavi stvarnega naslova z imenom izdajatelja: ime izdajatelja je bodisi izpuščeno ali dodano na koncu stvarnega naslova.

7.1.4 Opombe o naravi, namenu, obliki, povodu za nastanek, jeziku in pisavi

Te opombe navedemo, kadar iz opisa samega ni jasno, za kakšno vrsto dela gre. Navedemo lahko literarno zvrst, žanr, podatek o učbeniku, diplomskem delu, doktorski disertaciji itn. V opombi navedemo tudi podatek o nelatiničnih pisavah in jeziku enote, če se ta razlikuje od jezika podatkov v ustreznem viru.

ISBD 7.1.2
NBM 7.1.1.1
PPIAK 233/1-6

Primeri:

Dokt. disert., Fak. za strojništvo, Ljubljana

Dipl. delo, Fil. fak., Ljubljana

Ur. op.: V 1. območju ni podatka, da gre za doktorsko, diplomsko delo.

Fak. za družbene vede, Ljubljana

Ur. op.: V 1. območju je podatek, da gre za magistrsko delo.

Dokumentarni film

Interaktivna avanturistična igra

Besedilo v lat.

Vzpor. slov. besedilo in prevod v angl.

Cir.

Lat. in cir.

Opera v treh dejanjih

7.1.5 Opombe k navedbi odgovornosti

ISBD 7.1.5
PPIAK 234

Navedemo vir podatka o glavnem avtorju oz. glavnih avtorjih, kadar podatka ni v predpisanem viru. Navedemo tudi druge podatke o odgovornosti, ki jih nismo vključili v druga območja, podatke o variantnih imenih oseb ali korporacij in/ali podatke o odgovornosti, ki jih v publikaciji/enoti sicer ni. Pri serijskih publikacijah navedemo lahko tudi manjše spremembe v obliki imena korporacije.

Primeri:

Avtor naveden na hrbtu nasl. str.

Pravo avtorj. ime Lovro Kuhar

Na vrhu nasl. str: Mednarodna zveza bibliotekarskih združenj in ustanov

Igrajo: Gabriel Byrne, Kevin Spacey, Stephen Baldwin, Chazz Palmintieri, Pete Postlethwaite

Izvajalci: Simfoniki RTV (dirigent Marko Munih), Mešani pevski zbor Anton Foerster (zborovodja Jože Trošt), zbor Consortium musicum (zborovodja Mirko Cuderman) in solisti

Animacija Gary Simski ; svetovanje Micro Industries

Prevajalec je Severus Sever; podatek iz Slovenskega biografskega leksikona

7.2 Opombe k območju izdaje in o bibliografski preteklosti dela

M/NBM/ER/
PM/A/S 7.2
PPIAK 235-236

Navedemo lahko opombo o viru podatka o izdaji, podatke o prejšnjih objavah del(a) itn.

Primeri:

Podatek o izd. v CIP-u

Faks. izv. izd.: Lublana : A. Gaffler, 1799

P. o.: Slovenci in država ; 1995

Osnova: topografske karte VGI 1:200.000

Posneto kot nova verzija filma Invasion of the body snatchers iz leta 1956

3. izd.; 1. izd., manj obsežna, je izšla 1733 pod naslovom Tobiove bukve,

2. izd. 1742

7.2.1 Serijske publikacije (S)

S 7.2

Pri serijskih publikacijah (S) navedemo opombo o redno revidiranih izdajah (*obvezno*) in podatke o povezavi serijske publikacije z drugimi serijskimi publikacijami oz. z drugimi izdajami:

- reprodukcije

Primeri:

Le pianiste : [journal spécial, analytique et instructif]. – [Reprod. en fac.-sim.]. – Genève ; Minkoff, 1972. – Portr. ; 31 cm
Opomba v 7. območju: Ponatis mesečnika [nato] dvomesečnika, Paris : H. Lemoine

- različne izdaje serijske publikacije

Primeri:

Ima večerno in jutranjo izdajo in pet lokalnih izdaj
 Ima izd. na CD-ROM-u: Večer = ISSN 1580-2701
 Ima el. izd.: Večer = ISSN 1580-2639

- nadaljevanje serijske publikacije

Primeri:

Je nadaljevanje: Sedem dni = ISSN 1318-6361
 Nadaljuje se kot: Ventil = ISSN 1318-7279

- združitev

Primeri:

Delo

Opomba v 7. območju: Nastalo z združitvijo: Ljudska pravica = ISSN 1318-5152; in: Slovenski poročevalec = ISSN 1318-4946

Slovenski poročevalec

Opomba v 7. območju: Združi se z: Ljudska pravica = ISSN 1318-5152; in nastane: Delo = ISSN 0350-7521

- cepitev

Primeri:

Slovenska bibliografija

Opomba v 7. območju: Razcepi se na: Slovenska bibliografija. A, Serijske publikacije = ISSN 0353-1724; in na: Slovenska bibliografija. B, Knjige = ISSN 1318-0479; in na: Slovenska bibliografija. C, Članki in leposlovni prispevki v serijskih publikacijah in zbornikih = ISSN 0353-4340

Literatura

Opomba v 7. območju: Odcepi se od: Problemi. Literatura = ISSN 0353-4022

- prevzem

Primeri:

Slovenske novice

Opomba v 7. območju: L. 1991 prevzamejo: Delo plus = ISSN 0353-7331

Delo plus

Opomba v 7. območju: L. 1991 ga prevzamejo: Slovenske novice = ISSN 0354-1088

- vrnitev k prejšnjemu naslovu

Primeri:

Razprave in gradivo

Opomba v 7. območju: Od 1960 do 1986 izhajalo z istim naslovom: Razprave in gradivo (1960) = ISSN 0034-0251. Od 1987 do 1990 izhajalo z naslovom: Revija za narodnostna vprašanja = ISSN 0353-2720

- suplementi in priloge

Primeri:

Zdravstveno varstvo

Opomba v 7. območju: Ima suplement: Zdravstveno varstvo. Suplement = ISSN 0353-3352

Zdravstvena kultura

Opomba v 7. območju: Priloga k: Zdravstveno varstvo = ISSN 0351-0026

- povezava zbirke in podzbirke

Primeri:

Documentos de la Facultad de Filosofía, Letras y Ciencias

Opomba v 7. območju: Ima podzbirki: Cuadernos de geohistoria regional; Cuadernos de investigación social

7.2.2 Elektronski viri (ER)

ER 7.2 Pri elektronskih virih (ER) *obvezno* navedemo vir podatka o izdaji, če se razlikuje od vira naslova.

Primeri:

Podatek o izd. iz spremne knjižice

Poleg tega lahko navedemo:

- podatke o povezanosti z drugimi enotami,
- podatke o spreminjanju vsebine elektronskega vira z dostopom na daljavo,
- datume, ki predstavljajo s podatki zajeto obdobje, ali datume zbiranja podatkov.

Primeri:

Nadgradnja igre Age of empires

Tedenske dopolnitve; zadnje dopolnilo: 20.10.1999

Vključuje gradivo z letnico izida do 1998

7.3 Opombe k območju posebnih podatkov o gradivu ali zvrsti publikacije

7.3.1 Elektronski viri (ER)

ER 7.3 Pri elektronskih virih (ER) v opombah k območju posebnih podatkov o gradivu ali zvrsti publikacije lahko navedemo dodatne podatke o vrsti, obsegu in drugih značilnostih elektronskega vira.

Primeri:

Program zmore obdelavo do 2.000 zapisov

7.3.2 Kartografsko gradivo (CM)

CM 7.3 Pri kartografskem gradivu (CM) navedemo dodatne podatke k območju matematičnih podatkov:

Primeri:

Začetna meridiana: Ferro in Pariz

Dejansko merilo karte znaša: v smeri vzhod-zahod 1:250.619, v smeri sever-jug 1:250.614

7.3.3 Glasbeni tiski (PM)

Pri glasbenih tiskih (PM) v opombah k območju posebnih podatkov o glasbenih tiskih navedemo posebnosti ali razlike med deli publikacije. **PM 7.3**

Primeri:

V klavirskem partu je izpuščena navedba posebne oblike glasbenega tiska

7.3.4 Serijske publikacije (S)

Pri serijskih publikacijah (S) v opombah k območju številčenja navedemo podrobnosti, ki jih nismo navedli v 3. območju. Če opis ni narejen po prvi številki, lahko navedemo številčenje prve številke v opombi. **S 7.3**

7.4 Opombe k območju založništva, distribucije itn.

V opombi navedemo podrobnosti o drugih založnikih ali distributerjih, pojasnila o napačnih podatkih, spremembe podatkov o času izhajanja serijske publikacije ali monografske publikacije v več zvezkih/kosih in/ali dodatna pojasnila o datumu izida. **ISBD 7.4**
PPIAK 237

Primeri:

Izšlo tudi v Svetu knjige

Založba je po izidu 1. zv. spremenila ime v Park

Podatek o založbi in letu izida z nalepke, pod njo: Skripta, 1960

Uvod datiran s 23. dec. 1990

Od leta 1993 založnik Mladina

Presneto s posnetkov iz let 1953 do 1968

Cop. na disketi: 1997-98

Stanje: 6. 1990

Podatki o kraju tiska, tiskarju in založniku iz kolofona, kjer je datum tiska 1613

7.5 Opombe k fizičnemu opisu in trajanju

V opombi navedemo dodatna pojasnila k fizičnemu opisu, pri glasbenih tiskih pa lahko tudi trajanje celote ali posameznih skladb. **ISBD 7.5**
PM 7.9
PPIAK 238

Primeri:

Hrbtne str. listov prazne

Zvd. na spojnih listih

Na ov. vgrajen kužek z zvočnim signalom

Sestavine v škatli, 11 × 25 × 30 cm

Garnitura vsebuje igralno ploščo, figure in kocko

Slike v JPG formatu

Oba zvd. v skupnem ovoju

Trajanje: 150 min

Signature: A-G⁸, H-H⁴

Od letnika 1998 dalje format 22 cm

Občasno dodano reklamno gradivo

7.5.1 Elektronski viri (ER)

7.5.1.1 Opombe o sistemskih zahtevah (*obvezno za elektronske vire z lokalnim dostopom*)

ER 7.5.1 Pri elektronskih virih (ER) na prvem mestu navedemo opombe o sistemskih zahtevah. Navajamo jih z vmesnim podpičjem in presledkom v naslednjem vrstnem redu:

Ime, model in/ali številka računalnika
Kapacitete pomnilnika
Ime operacijskega sistema
Programske zahteve (tudi programski jezik)
Periferna oprema
Strojna oprema

Opombo o sistemskih zahtevah lahko ponovimo (npr. če enoto sestavlja več fizičnih nosilcev). Opombo uvedemo z izrazom »Sistemske zahteve«. Primeri navajanja sistemskih zahtev so v Dodatku E ISBD(ER).

Primeri:

Sistemske zahteve: multimedijski PC s procesorjem 486 ali več; 8 MB RAM-a; vsaj 4 MB prostora na disku; okolje Microsoft (Windows 3.1 ali Windows 95); CD-ROM enota (dvojna hitrost ali več); slušalke ali zvočniki; miška; zvočna kartica; SVGA monitor z najmanj 256 barvami

7.5.1.2 Opombe o načinu dostopa (*obvezno za elektronske vire z dostopom na daljavo*)

ER 7.5.1 Opomba o načinu dostopa sledi opombi o sistemskih zahtevah; če opombe o sistemskih zahtevah ni, je opomba o načinu dostopa prva. Opombo uvedemo z izrazom »Način dostopa«.

Primeri:

Način dostopa (URL): <http://www.ifla.org>

7.6 Opombe k območju zbirke

ISBD 7.6 V opombi navedemo dodatna pojasnila k območju zbirke.

Primeri:

Del naklade izšel tudi v zbirki Nova slovenska zakonodaja

ISBD 7.7 PPIAK 239-240 7.7 Opombe o vsebini in dodatkih k vsebini

PPIAK 239 7.7.1 Opombe o vsebini

V opombi o vsebini lahko navedemo:

- naslove samostojnih del, ki jih vsebuje publikacija z zbirnim naslovom, ki ga izberemo za stvarni naslov;
- naslov(e) samostojnega dela (samostojnih del), ki je dodano (so dodana) glavnemu delu v publikaciji;
- podatke o značilnostih posameznega zvezka, kadar opisujemo publikacijo v več zvezkih (gl. tudi 9. poglavje: *Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*).

Pri navajanju podatkov uporabljamo enako zaporedje elementov in enaka ločila kot v glavnem delu opisa.

Primeri:

Vseбина na nasl. str.: Apologija ; Kriton ; Faidon

Vsebina: Beli prah ; Gora brez Prometeja ; Bela cipresa ; Zelena dvorana do konca ; Zaliv plešočih rib ; Celica izdanega upanja ; Tri reči

Ur. op.: *Publikacija z zbirnim naslovom »Gora brez Prometeja« vsebuje novele Vitomila Zupana, naslovi posameznih novel so navedeni v kazalu vsebine.*

Vsebina: Lutka pleše / Alojz Ajdič. Humoreska / Jani Golob. Impromptu pastoral / Uroš Krek. Recitativ in skerco / Lojze Lebič. Miniatura : mala meditacija / Marijan Lipovšek. Melodija / Pavel Mihelčič. Zimska pesem / Ivo Petrič. Ostinato / Primož Ramovš. Sympathie / Uroš Rojko. Danse sentimentale / Alojz Srebotnjak. Hommage à Amadeus / W. A. Mozart ; [priredil] Alojz Srebotnjak. Malo sem – malo tja : hommage à P. Hindemith / Pavel Šivic

Ur. op.: *Glasbeni tisk z zbirnim naslovom »Slovenski skladatelji mladim klarinetistom«.*

Vsebina:

1: Spomini na deda ; Jesenska noč med slovenskimi polharji ; Jurij Kozjak ; Hči mestnega sodnika ; Deseti brat. – 457 str.

2: Domen ; Sosedov sin ; Kratka proza ; Rokovnjači. – 435 str.

Ur. op.: *Publikacija z zbirnim naslovom »Josip Jurčič« v dveh zvezkih vsebuje njegove povesti.*

Vsebuje tudi: Slovenski jezik pa »krajnska špraha« / Janez Bleiweis

Vsebuje tudi: Zakon o ustavah

Dosedanja vsebina:

Knj. 1. – 1999. – 250 str.

Vsebina:

1: Beli bober. – 1993. – 1 zvočna kaset (ca 40 min)

2: Novo kolišče. – 1994. – 1 zvočna kaset (ca 40 min)

3: Mogočni rod. – [1995]. – 1 zvočna kaset (ca 40 min)

Ur. op.: *Dramatizacija Jalnovih Bobrov na zvočnih kasetah.*

Vsebina:

Pars prima. – 1784. – [16], 550 str. – Prstni odtis (po FEI): u-i-a, i-c.nu*Ion 3 1784A 1

Pars secunda. – 1786. – [4], 623, [1] str. – Prstni odtis (po FEI): a-n-i:na l.n.me*G 3 1786A 2

Vsebuje tudi: Andohti pouna visha S. Masho slishati. / od svelizhanega Patra Leonarda. Od Portu Mauritio ... ; od eniga isteistiga Ordna na Nemshku sdaj pak na Krajnsku preberena

7.7.2 Opombe o dodatkih k vsebini

PPIAK 240

V opombi o dodatkih k vsebini lahko navedemo:

- a) spremna besedila (uvod, predgovor, spremna študija)
Naslov spremnega besedila citiramo; če spremno besedilo nima naslova, uporabimo kratek izraz v jeziku katalogizacijske ustanove.
- b) bibliografije, kazala, povzetke
Pri navedbi uporabljene literature vedno uporabimo izraz »Bibliografija«; če je izraz iz publikacije natančnejši, ga lahko citiramo. Za vse vrste kazal (imensko, stvarno itn.; **ne** navajamo kazal vsebine) uporabimo izraze kazalo,

kazali ali kazala v jeziku katalogizacijske ustanove. Pri navajanju povzetkov uporabimo izraz iz publikacije.

Ne velja
PPIAK 240/4
(2. odstavek)

Pri navajanju dodatkov k vsebini navedemo podatek o mestu in/ali obsegu v publikaciji; izjema so navedbe kazal in povzetkov, ki jim podatka o obsegu ne dodamo. Podatek o obsegu vedno navedemo za naslovom in navedbo odgovornosti.

Primeri:

Spremna beseda / Alfonz Gspan: str. 119-[135]

Ur. op.: V oglatem oklepaju navedemo številko strani, ki je za zadnjo oštevilčeno stranjo v publikaciji; pri vmesnih nepaginiranih, vendar štetih straneh oglatega oklepaja ne uporabimo.

Kurt Vonnegut in izgubljeni ameriški sen / Andrej Blatnik: str. 175-193

Bibliografija: str. 120-122

Selected bibliography: str. 234-237

Bibliografija pri večini prispevkov

Kazali

Povzetek ; Summary ; Zusammenfassung

Diskografija v spremni knjižici

Spređaj in zadaj turistične informacije in informacije o hotelih

Zadaj: kratek zgodovinski opis Črnomlja, tudi v angl., nem. in it., pomembnejši naslovi, seznama naselij in ulic, zvd. Bele krajine in slike mesta

Nemški predgovor tiskarja Janža Mandelca in slovenski predgovor Jurija Dalmatina

S 7.8
PPIAK 238/7

7.8 Opombe o vezavi, standardni (ali drugi) številki in dostopnosti

Navedemo opombe o vezavi in opombe v zvezi z dostopnostjo. Opombo o številu izvodov naklade navedemo pri sloveniki. Če je na publikaciji naveden napačni ISSN, v opisu pa smo navedli pravega, v opombi obvezno navedemo napačni ISSN s publikacije.

Primeri:

Del naklade v usnjeni vezavi

2.000 izv.

Samo za člane Sveta knjige

Program v javni domeni

Za distribucijo na mejnih prehodih

Ni naprodaj

Omejeno število izv. za osmošolce

M/NBM/CM/
PM/A 7.9
PPIAK 241

7.9 Opombe o izvodu

Navedemo značilnosti posameznega izvoda, ki so nastale po izidu, npr.:

- manjkajoče dele,
- privezke in vezavo, ki se razlikuje od izvirne,
- dodane oznake in vpise (npr. žigi, ekslibrisi prejšnjih lastnikov, ročno vpisane opombe itn.).

Primeri:

Manjkajo str. 11-14

Z avtorjevim posvetilom

Fotografija ročno kolorirana

S skladateljevim podpisom

Izvod iz knjižnice Žige Zoisa, vezan v rjavo usnje s po 3 praznimi listi spređaj in zadaj in zapiski na hrbtu zadnjega lista s kolofonom

7.9.1 Elektronski viri (ER)

Pri elektronskih virih (ER) navedemo opombe o izdaji ali objavi, na kateri temelji opis dinamičnega vira z dostopom na daljavo. **ER 7.9**

Primeri:

Opis vira z dne 25. 1. 2000

7.9.2 Serijske publikacije (S)**S 7.9**

Če pri serijski publikaciji (S) opis ni narejen po 1. številki, v opombi *obvezno* navedemo, po kateri številki je serijska publikacija opisana.

Primeri:

Popis po zv. 32 (1996)

7.10 Povzetek

V povzetku na kratko opišemo vsebino dela, pri čemer lahko uporabimo besedilo z enote same. **NBM/ER 7.10**

Primeri:

S pomočjo pospešenih posnetkov prikazuje rast kristalov
Omogoča izbiro določene vloge (vladarja, poglavarja, poveljnika) in prikazuje posledice njegovih odločitev v določeni situaciji

7.11 Opombe o uporabnikih

Navedemo podatek o tem, kateri ciljni skupini je enota namenjena. **NBM/ER 7.11**

Primeri:

Za otroke od 6. leta dalje
Za člane diskusijske skupine

7.12 Druge opombe

Navedemo katerekoli druge opombe, ki pojasnjujejo opis in/ali so pomembne za katalogizacijsko ustanovo. **M/PM/CM/S 7.10**

Sem sodijo opombe o lokalnem imenu datoteke in o datumu, ko je bila vsebina vira kopirana iz drugega vira ali v drugi vir.

Primeri:

Lokalno ime datoteke: UNIGUIDE
Vir kopiran 2. 2. 2000 z lokalne mreže

ER 7.10

8 OBMOČJE STANDARDNE (ALI DRUGE) ŠTEVILKE IN POGOJEV DOSTOPNOSTI

8.0 Uvodna opomba

G.8 V tem območju navedemo standardne ali druge številke in pogoje dostopnosti. Standardne ali druge številke služijo nedvoumni identifikaciji publikacije in jih uporabljamo pri naročanju. Območje lahko ponovimo, če ima enota več števil (npr. v primeru več založnikov ali različnih vezav) ali če ima vsak kos enote svojo številko. V takem primeru vsaki številki dodamo ustrezno pojasnilo. Pojasnilo lahko dodamo tudi pogojem dostopnosti in/ali ceni.

8.0.1 Vsebina in raba ločil

8.1 Standardna (ali druga) številka	nova vrsta (oz. . –)
8.2 Ključni naslov	=
8.3 Pogoji dostopnosti in/ali cena (<i>neobvezno</i>)	:
8.4 Pojasnilo	( )

Primeri:

ISBN
 ISBN (*pojasnilo : cena*)
 ISBN : pogoji dostopnosti
 ISBN : cena (*pojasnilo*)
 ISSN = ključni naslov
 ISSN = ključni naslov : cena

8.1 Standardna (ali druga) številka

Navedemo ustrezno mednarodno standardno (ali drugo) številko, npr.:

- **ISBN** (*Mednarodna standardna knjižna številka = International Standard Book Number*)

M/NBM/ER/
 CM/PM 8.1
 PPIAK 242

Pred številko je kratica ISBN, posamezne skupine v ISBN pa med sabo ločimo z vezaji, tudi če jih na enoti ni. Če ima publikacija več števil ISBN, prepisemo vse in jim v oklepaju dodamo ustrezno pojasnilo (gl. 8.4). Pojasnilo je v jeziku katalogizacijske ustanove, za različne vrste vezav pa lahko prepisemo tudi standardne izraze oz. kratice s publikacije. Če je na publikaciji naveden napačen ISBN, ga prepisemo in v oklepaju pojasnimo, da gre za napačno številko. Če poznamo tudi pravi ISBN, ga navedemo.

Primeri:

ISBN 961-6014-67-6
 ISBN 0-88802-121-6 (Canadian Library Association)
 ISBN 0-85365-681-9 (Library Association)

Ur. op.: Publikacija je izšla pri dveh založnikih.

ISBN 0-340-16427-1
 ISBN 0-340-16427-2 (napačno)

Ur. op.: Na publikaciji je napačen ISBN, ki ga navedemo poleg pravilnega.

ISBN 961-6014-54-8 (pbk)

- **ISSN** (*Mednarodna standardna številka serijske publikacije = International Standard Series Number*)

Pred številko je kratica ISSN, obe skupini v ISSN pa med sabo ločimo z vezajem, tudi če ga na enoti ni. Če je na enoti napačen ISSN, navedemo pravilnega in dodamo pojasnilo (»popravljen«). **S 8.1**

Primeri:

ISSN 0017-7495 (popravljen)

- **ISMN** (*Mednarodna standardna številka glasbenega tiska = International Standard Music Number*)

Pred številko je kratica ISMN, posamezne skupine v ISMN pa med sabo ločimo z vezaji, tudi če jih na enoti ni. Če ima publikacija več ISMN, prepíšemo vse in jim v oklepaju dodamo ustrezno pojasnilo (gl. 8.4). Pojasnilo je v jeziku katalogizacijske ustanove, za različne vrste vezav pa lahko prepíšemo tudi standardne izraze oz. kratice s publikacije. Če je na publikaciji naveden napačen ISMN, ga prepíšemo in v oklepaju pojasnimo, da gre za napačno številko. Če poznamo tudi pravi ISMN, ga navedemo.

Primeri:

ISMN M-900-5213-0-9

- **Nestandardne številke**

Nestandardne številke lahko sestavljajo numerične ali alfanumerične oznake. Če je poleg še navedba tovarniške znamke, poleg oznake prepíšemo tudi to. Pri prepisu upoštevamo presledke in ločila na enoti. **NBM 8.1**

Primeri:

KD 854

DD 0066

VFB 08244

- **Prstni odtis**

V starejših publikacijah ni standardnega sistema številčenja, zato so poizkusili iz vsake publikacije potegniti podatek, ki bi nadomestil standardne ali druge številke za identifikacijo. Sestavlja ga skupina znakov, prepisanih z določenih mest v publikaciji. Za določanje prstnega odtisa uporabljamo določila v publikaciji *Fingerprints = Empreintes = Imprime. Paris : Institut de Recherche et d'Histoire des Textes, 1984* (fei).

Primeri:

Prstni odtis (po fei): i.ot te is JES. spSp 3 1810A

Če uporabljamo ISBD(A) za opis publikacij z mednarodno standardno knjižno številko, upoštevamo določila ISBD(M).

8.2 Ključni naslov

Pri serijskih publikacijah za ISSN navedemo ključni naslov, ki ga določi nacionalni center za ISSN. **S 8.2**

Primeri:

ISSN 1580-1705 = Gozdovnik (Ljubljana)

8.3 Pogoji dostopnosti in/ali cena (*neobvezno*)

Navedemo lahko pogoje, po katerih je publikacija na voljo.

M/NBM/ER/
CM/PM/S 8.3

Primeri:

- : £ 8.99
- : za člane društva
- : £ 5.60 (4.00 za naročnike)

8.4 Pojasnilo

ISBD(G)

Pojasnilo je izraz, ki ga dodamo kateremukoli elementu v točkah 8.1 in 8.3 in ki opredeljuje, razlaga, spreminja ali popravlja podatke, navedene v tem elementu.

Primeri:

- . – ISBN 0-00-211202-7 (v škatli) : SIT 4.400
- . – ISSN 0351-9805 : SIT 7.500 (za člane 6.500)
- . – \$ 40 (komplet). – \$ 0.50 (posamezni listi)

9 MONOGRAFSKE PUBLIKACIJE V VEČ ZVEZKIH/KOSIH

9.0 Uvodna opomba

Publikacije v več zvezkih oz. pri neknjižnem gradivu v več kosih so tiste, pri katerih pri posameznih zvezkih/kosih obstaja poleg skupnega naslova tudi neka oznaka zaporedja (številčna ali drugačna), lahko pa tudi naslov posameznega zvezka/kosa. Pri katalogizaciji takih publikacij se lahko ob upoštevanju možnosti v ISBD-jih odločimo za različne načine opisa in pri tem izdelamo en sam zapis ali pa več zapisov. V poglavju so opisani različni načini in predstavljeni kriteriji za njihovo uporabo.

Izbira ustreznega načina je odvisna predvsem od določitve stvarnega naslova (gl. 1.1.6). Pri tem upoštevamo najprej podatke z naslovne strani, njihov grafični poudarek, pa tudi podatke iz drugih delov publikacije. Glede na izhajanje posameznih zvezkov/kosov je možno, da zapis ob izidu enega zvezka/kosa izdelamo po enem od opisanih načinov, vendar ga ob izidu naslednjih zvezkov/kosov spremenimo in uporabimo drugačen, ustrežnejši način.

Možnosti:

- 1 En bibliografski zapis (za vse zvezke/kose skupaj)
  - 1.1 Enostopenjski opis
  - 1.2 Večstopenjski opis
    - 1.2.1 Zaključene monografske publikacije
    - 1.2.2 Nezaključene monografske publikacije
- 2 Več bibliografskih zapisov (za vsak zvezek/kos posebej)

9.1 En bibliografski zapis

Ta način uporabimo pri zaključenih ali nezaključenih monografskih publikacijah v več zvezkih/kosih praviloma v naslednjih primerih:

- pri opisu publikacij v več zvezkih/kosih, ki se med seboj razlikujejo le po številčni oznaki, nimajo pa lastnega naslova;
- pri opisu publikacij v več zvezkih/kosih, pri katerih je pomembno, da ohranimo pregled nad celoto, npr.:
  - pri opisu leposlovnih publikacij (npr. romani v več zvezkih);
  - pri opisu zbranih/izbranih del, kadar za stvarni naslov določimo generični izraz (npr. Zbrano delo);
  - če naslov posameznega zvezka/kosa sam izraža neko zaporedje (abece-dni ali časovni razpon, zgodovinska obdobja itn.), iz katerega je razvidno, da se vsi zvezki/kosi uporabljajo kot celota.

Izbira ustreznega načina je odvisna predvsem od določitve stvarnega naslova. Pri tem upoštevamo najprej podatke z naslovne strani, njihov grafični poudarek, pa tudi podatke iz drugih delov publikacije. Glede na izhajanje posameznih zvezkov/kosov je možno, da zapis ob izidu enega zvezka/kosa izdelamo po enem izmed opisanih načinov, vendar ga ob izidu naslednjih zvezkov/kosov spremenimo in uporabimo drugačen, ustrežnejši način.

Pri izdelavi zapisov moramo biti še posebej pozorni na to, da v posameznem zapisu ne združimo zvezkov/kosov različnih izdaj. Vsaka izdaja mora biti namreč opisana v svojem zapisu. Izjema so publikacije v več zvezkih/kosih, ki izidejo kot celota (največkrat tudi hkrati), v kateri so združeni ponatisi različnih izdaj.

PPIAK 245/12

PPIAK 244/3-9 9.1.1 Enostopenjski opis

Uporabimo ga za zaključene monografske publikacije v več zvezkih/kosih, pri katerih se posamezni zvezki/kosi med seboj razlikujejo:

- (vedno) po oznaki zaporedja,
- (običajno) po obsegu,
- (lahko tudi) po oznaki številčenja v zbirki,
- (lahko tudi) po letu izida, če gre za dva zvezka/kosa, ki sta izšla v različnih letih, vendar je prvi izšel pred drugim,
- (lahko tudi) po ISBN ali drugi standardni številki.

V takem primeru izdelamo en sam bibliografski zapis, v katerem so vsi podatki o več zvezkih/kosih razvidni iz fizičnega opisa, v določenih primerih pa tudi iz letnic izida in/ali številčenja v zbirki.

Če je izhajanje publikacije zaključeno v enem koledarskem letu, v 4. območju navedemo to leto. Če pa je vsak zvezek/kos publikacije **od skupno dveh** izšel v različnih letih, navedemo najprej leto izida prvega zvezka/kosa, za vezajem pa leto izida drugega zvezka/kosa. V 5. območju navedemo število zvezkov/kosov, v okroglem oklepaju pa dodamo število strani ali druge ustrezne podatke za vsak posamezen zvezek/kos).

Primeri (navedena so le tista območja opisa, ki so pomembna za enostopenjski opis):

- . – Murska Sobota : Pomurska založba, 1990 (Murska Sobota : Pomurski tisk). – 2 zv. (337; 338 str.) ; 21 cm
Oba zvezka sta izšla istočasno in se razlikujeta le v številu strani.
- . – V Ljubljani : Cankarjeva založba, 1976 (v Ljubljani : Ljudska pravica). – 3 zv. (179, 269; 389; 343 str.) ; 18 cm. – (Zbirka Sto romanov ; 93)
Trije zvezki publikacije so izšli istočasno in imajo enako oznako za številčenje v zbirki. Razlikujejo se v številu strani.
- . – Maribor : Obzorja, 1990 (Maribor : Mariborski tisk). – 2 zv. (452; 436 str.) ; 21 cm. – (Svet v knjigi ; 277; 278)
Oba zvezka publikacije sta izšla istočasno. Razlikujeta se v številu strani in številčenju v zbirki.
- . – Ljubljana : DZS, 1994-1996 ([Nova Gorica] : Grafika Soča). – 2 zv. (169; 191 str.) : graf. prikazi, tabele ; 24 cm
Publikacija v dveh zvezkih, od katerih je prvi izšel pred drugim. Zvezka se razlikujeta tudi po številu strani.
- . – Kranj : Vernar Consulting, 1996. – 2 zvočni kaseti : stereo, Dolby
Publikacija v obliki dveh zvočnih kaset, ki sta izšli istočasno.

Delno velja
PPIAK 245
ZBDS-AIK 9.1.2 Večstopenjski opis

Večstopenjski opis uporabimo pri publikacijah, kjer se posamezni zvezki/kosi razlikujejo v toliko elementih, da enostopenjski opis ni možen. Spodaj naštetih primeri seveda ne obsegajo vseh možnosti:

- posamezni zvezki imajo tudi svoj lastni naslov in/ali navedbe odgovornosti *in/ali*
- posamezni zvezki se razlikujejo po dodatku k naslovu (podnaslovu), založbi itn. *in/ali*

- publikacija izide v dveh zvezkih/kosih, vendar drugi izide pred prvim *in/ali*
- trije zvezki ali več izidejo v različnih letih *itn.*

Pri večstopenjskem opisu v glavnem delu opisa navedemo podatke, ki veljajo za publikacijo kot celoto, v opombi pa podatke, ki veljajo za posamezne zvezke/kose. Dela iz posameznih zvezkov lahko opišemo tudi na analitični način (gl. 10. poglavje).

9.1.2.1 Zaključene monografske publikacije v več zvezkih/kosih

Če je izhajanje publikacije zaključeno v enem koledarskem letu, v 4. območju navedemo to leto. Če pa je vsak zvezek/kos publikacije izšel v različnih letih, navedemo najprej leto izida prvega zvezka/kosa, za vezajem pa leto izida zadnjega zvezka/kosa. V 5. območju navedemo število zvezkov/kosov, v okroglem oklepaju pa dodamo število strani ali druge ustrezne podatke le v primeru, ko gre za neprekinjeno številčenje ali drugače izražen obseg, ki velja za celoto). Sicer pa obseg posameznih zvezkov/kosov navedemo v opombi o vsebini.

Podatke o posameznih zvezkih/kosih navedemo v opombi o vsebini. Za uvodno frazo (npr. »Vsebina:«) navedemo vse potrebne podatke (npr. številčne oznake, naslove posameznih zvezkov/kosov, navedbe odgovornosti, leto izida, obseg *itn.*) in pri tem upoštevamo območja in ločila ISBD. Opis vsakega zvezka/kosa navedemo v svoji vrsti.

Primeri (navedena so le tista območja opisa, ki so pomembna za večstopenjski opis):

. – V Ljubljani : Državna založba Slovenije, 1947-1951. – 4 zv. ; 21 cm

Vsebina:

Knj. 1: Poezije I ; Poezije II ; Nezbrane pesmi (1864-1888). – 1947 (Vir pri Domžalah : Veit). – 477 str. – 5.000 izv.

Knj. 2: Poezije III ; Nezbrane pesmi (1889-1906). – 1948 (v Kamniku : Kamniška tiskarna). – 467 str. – 5.000 izv.

Knj. 3: Prepesnitve ; Proza ; Dostavki ; Pisma 1870-1884. – 1951 (v Ljubljani : Triglavsko tiskarna). – 486 str. – 3.000 izv.

Knj. 4: Pisma 1885-1906. – 1951 (v Ljubljani : Triglavsko tiskarna). – 503 str. – 3.000 izv. – Kazalo

Zbrano delo Simona Gregorčiča je izšlo v 4 zvezkih med letoma 1947 in 1951. Naslove del, objavljenih v posameznih zvezkih, navedemo v opombi o vsebini.

. – Ljubljana : Slovenska matica, 1956-1971. – 7 zv. : ilustr. ; 26 cm

Vsebina:

1: Do začetkov romantike / [napisali Alfonz Gspan ... et al.]. – 1956 (v Ljubljani : Triglavsko tiskarna). – 459 str. – 8.500 izv. – Bibliografija: str. 6

2: Romantika in realizem I / [napisala Lino Legiša in Anton Slodnjak]. – 1959 (v Ljubljani : Triglavsko tiskarna). – 398 str., [1] f. pril. s Prešernovo sl. – 8.500 izv.

3: Realizem II / [napisal Anton Slodnjak]. – 1961 (v Ljubljani : Triglavsko tiskarna). – 383 str. – 8.000 izv.

4: Nova struja (1895-1900) in nadaljnje oblike realizma in naturalizma / [napisal Anton Slodnjak]. – 1963 (Ljubljana : Delo, obrat Triglavsko tiskarna). – 310 str. – 8.000 izv.

- 5: Obdobje moderne / [napisal Joža Mahnič]. – 1964 (Ljubljana : Delo). – 419 str., [1] f. pril. s Cankarjevo sl. – 8.000 izv.
- 6: V ekspresionizmu in novi realizem / napisal Lino Legiša. – 1969 (Ljubljana : Delo). – 448 str. – 7.000 izv.
- 7: Slovo v letih vojne 1941-1945 / spisal Viktor Smolej. – 1971 (Ljubljana : Delo). – 389 str. – 6.000 izv.

Zapis za publikacijo Zgodovina slovenskega slovstva, pri kateri so posamezne zvezke za določena obdobja napisali različni avtorji.

- . – Ljubljana : DZS : Društvo za primerjalno religiologijo, 1996 (Ljubljana : Delo). – 3 zv. : ilustr. ; 25 cm

Vsebina:

- 1: Od kamene dobe do elevzinskih misterijev. – 315 str., LXVIII str. barvnih pril.
- 2: Od Gotame Buddhé do zmagoslavja krščanstva. – 338 str., LXXX str. barvnih pril.
- 3: Od Mohameda do reformacije. – 235 str., XLVIII str. barvnih pril.

Publikacija v treh zvezkih, ki so izšli istočasno. Naslovi posameznih zvezkov izražajo zgodovinska obdobja.

- . – Gorica : Goriška Mohorjeva družba, 1974-1994 (v Gorici : Budin). – 20 zv. ; 24 cm

20 snopičev kasneje zvezanih v 4 knjige

Vsebina:

- Knj. 1: Abram-Juvančič / uredila uredniški odbor (1. do 6. snopič), Martin Jevnikar (7. snopič). – 1974-1981. – 606 str.
- Knj. 2: Kacin-Pirjevec / uredil Martin Jevnikar. – 1982-1985. – 672 str. – Vsebuje snopiče 8-11
- Knj. 3: Pirjevec-Theuerschuh / uredil Martin Jevnikar. – 1986-1989. – 648 str. – Vsebuje snopiče 12-15
- Knj. 4: Tič-Žvanut, in Dodatek A-Ž / uredil Martin Jevnikar. – 1990-1994. – 870 str. – Vsebuje snopiče 16-20

Primorski slovenski biografski leksikon je izhajal v posameznih snopičih, vnaprej namenjenih vezavi v zvezke. Izhajanje publikacije je zaključeno in iz 20 snopičev so nastali 4 zvezki.

9.1.2.2 Nezaključene monografske publikacije v več zvezkih/kosih

Za te publikacije je značilen t.i. odprti impresum, pri katerem navedemo:

- leto izida prvega zvezka/kosa, ki mu sledi vezaj, npr.: 1998-
(*ko izide prvi zvezek/kos*)
- leto izida prvega zvezka/kosa-<leto izida začasno zadnjega zvezka/kosa>, npr.: 1995-<1999>
(*ko že izide več zvezkov/kosov*)

V 5. območju v koničastem oklepaju navedemo oznake posameznih zvezkov/kosov.

Podatki v koničastem oklepaju so začasni. Ob izidu vsakega naslednjega zvezka/kosa spremenimo leto izida začasno zadnjega zvezka v 4. območju in dopolnimo oznake zvezkov v 5. območju. Po izidu zadnjega zvezka/kosa upoštevamo navodila v 9.A.2.1.

Podatke o posameznih zvezkih/kosih navedemo v opombi o vsebini. Za uvodno frazo (npr. »Dosedanja vsebina:«) navedemo številčne ali črkovne oznake, naslove posameznih zvezkov/kosov ter po potrebi še ostale podatke (navedbo

odgovornosti, leto izida, obseg itn.) in pri tem upoštevamo območja in ločila ISBD. Opombe o vsebini dopolnjujemo ob izidu vsakega naslednjega zvezka/kosa.

Primeri (navedena so le tista območja opisa, ki so pomembna za večstopenjski opis):

- . – Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987–<1998> (Ljubljana : Mladinska knjiga). – Zv. <1-12> : ilustr. ; 30 cm

Od 7. zv. dalje glavni in odgovorni urednik Dušan Voglar, od 11. zv. dalje odgovorni urednik Martin Ivanič. – Urednica posameznih zvezkov Alenka Dermastia. – Urednik za področje geologije v zv. 9-11 Rajko Pavlovec

Dosedanja vsebina:

- 1: A-Ca. – 1987. – XVII, 421 str. – 30.000 izv.
- 2: Ce-Ed. – 1988. – XV, 416 str. – 31.000 izv.
- 3: Eg-Hab. – 1989. – XV, 416 str. – 30.000 izv.
- 4: Hac-Kare. – 1990. – XVII, 416 str. – 30.000 izv.
- 5: Kari-Krei. – 1991. – XV, 416 str. – 22.000 izv.
- 6: Krek-Marij. – 1992. – XV, 416 str. – 20.000 izv.
- 7: Marin-Nor. – 1993. – XV, 416 str. – 20.000 izv.
- 8: Nos-Pli. – 1994. – XVI, 416 str. – 20.000 izv.
- 9: Plo-Ps. – 1995. – XV, 416 str. – 20.000 izv.
- 10: Pt-Savn. – 1996. – XV, 416 str. – 20.000 izv.
- 11: Savs-Slovenska m. – 1997. – XV, 416 str. – 18.000 izv.
- 12: Slovenska n-Sz. – 1998. – XV, 416 str. – 18.000 izv.

ISBN 86-11-14288-8 (komplet)

ISBN 86-11-14269-1 (zv. 8)

ISBN 86-11-14345-0 (zv. 9)

ISBN 86-11-14792-8 (zv. 10)

ISBN 86-11-15070-8 (zv. 11)

ISBN 86-11-15344-8 (zv. 12)

V Enciklopediji Slovenije vsako leto izide en zvezek. Vsakič ustrezno dopolnimo oz. spremenimo impresum, fizični opis, opombo o vsebini in dodamo novi ISBN.

- . – V Ljubljani : Državna založba Slovenije, 1993–<1997> (v Ljubljani : Delo). – Zv. <1-4> ; 21 cm. – (Zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev)

Od zv. 2 dalje založba DZS

Dosedanja vsebina:

- Knj. 1: Žalostne roke (1922) ; Vigilije (1923) ; Nezbrane objavljene pesmi (1915-1923) ; Mladostni prozni poskusi (1915-1919) ; Zgodnji rokopisi (1916-1923). – 1993 (v Ljubljani : Delo). – 431 str. – 1.000 izv.
- Knj. 2: Skozi vrtove (1941) ; Srebrni rog (1948) ; Talitá, kumi (fragment rokopisne zbirke, 1923). – 1995 (v Ljubljani : Delo). – 467 str. – 1.000 izv.
- Knj. 3: Zlati krogi (1952) ; Glas tišine (1959) ; Sončni mlini (1964) ; Nezbrane pesmi (1923-1964). – 1996 (Ljubljana : Delo). – 536 str.
- Knj. 4: Članki ; Knjižne ocene in poročila ; Uvodniki, razmišljanja, nagovori in glose ; Polemični spisi ; Pogovor ; Pisma ; Dodatek: Neobjavljeni zgodnji spisi. – 1997 (Ljubljana : Delo). – 533 str.

ISBN 86-341-1520-8 (knj. 2)

ISBN 86-341-1724-3 (knj. 3)

ISBN 86-341-1785-5 (knj. 4)

V zbranih delih Antona Vodnika so doslej izšli štiri zvezki.

9.2 Več bibliografskih zapisov

Za oblikovanje več bibliografskih zapisov se odločimo v naslednjih primerih:

- če so posamezni zvezki zaključene tematske celote, ki jih lahko samostojno uporabljamo in se ne navezujejo neposredno na druge zvezke z enakim skupnim naslovom. Praviloma to velja za strokovno literaturo;
- če publikacija ni zaključena.

Stvarni naslov v takih primerih sestavljajo skupni naslov, številčna oznaka podrejenega naslova in podrejeni naslov.

Primeri (navedena so le tista območja opisa, ki so pomembna za stopenjski opis):

1. zvezek:

Strojni elementi. Del 1, Osnove, spoji in zveze, gredi, ležaji / Jože Hlebanja. – Ljubljana : Univerzitetna založba, 1961 (Ljubljana : Univerzitetna založba). – 275 str. : ilustr. ; 29 cm

Bibliografija: str. 275

2. zvezek:

Strojni elementi. Del 2, Sklopke, torna gonila, gonila s ploščatimi in klinastimi jermeni / Jože Hlebanja. – Ljubljana : Univerzitetna založba, 1963 (Ljubljana : Univerzitetna založba). – IV, 304 str. : ilustr. ; 24 cm

Na ov.: 1964. – Bibliografija: str. 303-304

3. zvezek:

Strojni elementi. Del 3, Verige in verižna gonila / Jože Hlebanja. – Ljubljana : Univerzitetna založba, 1963 (Ljubljana : Univerzitetna založba). – III, 150 str. : ilustr. ; 24 cm

Bibliografija: str. 149

Publikacija v treh zvezkih, od katerih je vsak vsebinsko zaključena celota in ga lahko uporabljamo samostojno.

Slovenski pravopis. 1, Pravila / [izdaja] Slovenska akademija znanosti in umetnosti, [Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ; uredniški odbor Jože Toporišič ... et al.]. – 4., pregledana izd. s stvarnim kazalom. – Ljubljana : DZS, 1994 (Ljubljana : Delo). – 283 str. ; 24 cm

Kazalo

Pravila kot 1. zvezek Slovenskega pravopisa so izšla že v več popravljenih in pregledanih izdajah, slovarski del pa še ni izšel.

Star trek. 6, The undiscovered country [Videoposnetek] = Zvezdne steze. 6, Nepoznana dežela / music composed and conducted by Cliff Eidelman ; director of photography Hiro Narita ; story by Leonard Nimoy and Lawrence Konner & Mark Rosenthal ; screenplay by Nicholas Meyer & Denny Martin Flinn ; directed by Nicholas Meyer. – [Šentrupert] : Karantanija film, 1996, posneto 1991. – 1 videokaseta (VHS, PAL) (ca 109 min) : barve, zvok

Podnaslovljeno v slov. – Igrajo: William Shatner, Leonard Nimoy, Christopher Plummer

P-087

Igrane filme s številčnimi oznakami praviloma obravnavamo kot samostojne enote.

10 SESTAVNI DELI

10.0 Uvodna opomba

*Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov (CP)*⁴, ki jih citiramo v tem poglavju, so namenjene samo opisu sestavnih delov publikacij/enot, niso pa namenjene opisu delov publikacij, ki so bibliografsko samostojni (npr. posebej naslovljeni zvezki pri publikacijah v več zvezkih ali posamezne monografske publikacije v zbirkah). Prav tako niso namenjene opisu sestavnih delov, ki so bili ponovno izdani ali so dosegljivi ločeno kot samostojne enote (npr. separati iz serijskih publikacij).

Sestavni del je del publikacije/enote (poglavje v knjigi, članek v serijski publikaciji, skladba na zvočnem posnetku itn.), ki je za potrebe bibliografske identifikacije ali dostopa odvisen od identifikacije publikacije/enote, v kateri je.

10.0.1 Celotni opis sestavnega dela

Pri opisu sestavnega dela je poleg opisa le-tega nujno potrebna tudi identifikacija matične publikacije/enote, v kateri je, in navedba natančnih podatkov o lokaciji sestavnega dela znotraj matične enote. Za opis sestavnega dela uporabljamo *Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov* (dalje CP).

Celotni opis je sestavljen iz štirih segmentov:

CP 0.3

1. opis sestavnega dela,
2. povezovalni element,
3. identifikacija matične publikacije/enote,
4. lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti.

10.0.2 Raba ločil

Ločila v prvem in tretjem segmentu (tj. v opisu sestavnega dela in pri identifikaciji matične publikacije/enote) uporabljamo v skladu s predpisano rabo ločil v ISBD-jih. Edina dovoljena izjema je uporaba ločil za ločevanje posameznih območij opisa. Pri strnjeni obliki opisa lahko izpustimo pomišljaj, ki stoji pred vsakim območjem. Za ločitev enega območja od drugega lahko uporabimo samo piko in en ali dva presledka.

O rabi ločil v drugem segmentu glej 10.2.

O rabi ločil v lokaciji sestavnega dela v matični publikaciji/enoti glej 10.4.

10.0.3 Viri podatkov

CP 0.5

Opis sestavnega dela temelji na podatkih, prevzetih iz določenih virov po predpisanem prednostnem zaporedju le-teh. Viri in njihovo prednostno zaporedje se razlikujejo glede na zvrst sestavnega dela (besedila, glasbeni tiski, mikrooblike, zvočni posnetki, kartografsko gradivo itn.).

Vir za identifikacijo matične enote in prednostno zaporedje se spreminjata glede na gradivo ali obliko matične publikacije/enote. Za njuno določitev je potrebno upoštevati ustrezen ISBD.

⁴ Uporabljamo od leta 1988, vendar vsa določila še niso bila ustrezno realizirana v slovenskem vzajemnem katalogu COBIB.

10.0.4 Jezik in pisava

- CP 0.6** Elemente v prvem in tretjem segmentu prepíšemo ali vrinemo v jeziku publikacije ali pa elemente dodamo v jeziku ustanove, ki pripravlja opis, tako da upoštevamo določila ISBD-jev. V drugem segmentu je povezovalni element v jeziku in pisavi ustanove, ki pripravlja opis. Izraze, ki jih uporabljamo v četrtem segmentu, prepíšemo, če je to mogoče, v jeziku in pisavi matične publikacije/enote oz. upoštevamo določila tistega ISBD-ja, ki mu matična publikacija/enota pripada. Izraze, ki se ne pojavljajo na matični publikaciji/enoti, dodamo v jeziku ustanove, ki pripravlja opis.

10.0.5 Okrajšave in kratice

- CP 0.7** Elemente lahko krajšamo samo pod pogoji, določenimi v ISBD-jih. Standardne kratice lahko uporabljamo, če to dovoljujejo ISBD-ji. Poleg tega kratice lahko uporabljamo v naslovu matične publikacije/enote, če so v skladu z mednarodnimi navodili za krajšanje besed v naslovu⁵ ali so razložene v seznamu kratic.

10.1 Opis sestavnega dela

- CP 0.3.1** Opis sestavnega dela je izdelan po shemi ISBD(G) in vsebuje vsa območja opisa, razen območja založništva in distribucije. Na splošno so določila za elemente v opisu sestavnega dela enaka določilom, navedenim v ISBD-ju za tisto zvrst publikacije/enote, ki po zgradbi ali obliki najbolj ustreza sestavnemu delu.

Določila, ki so navedena spodaj, se nanašajo samo na tiste značilnosti, ki so tipične za sestavne dele in zahtevajo posebno obdelavo. Za vsa območja in elemente opisa uporabljamo določila ustreznega ISBD, razen če ni določeno drugače.

10.1.1 Območje naslova in navedbe odgovornosti

10.1.1.1 Stvarni naslov

- CP 1.1.1**
- Če večdelni sestavni del vsebuje dva podrejena sestavna dela ali več in so poleg zbirnega naslova v glavnem viru navedeni tudi naslovi le-teh, zbirni naslov izberemo kot stvarni naslov. Naslove posameznih podrejenih sestavnih delov lahko navedemo v območju opomb.

Primeri:

Four poems / by Tomaž Šalamun ; translated from the Slovene by Christopher Merrill and Tomaž Šalamun

Opomba v 7. območju: Vsebina: What is your favourite colour ... ; Trieste, Alexandria, Saint-Nazaire ; Žare

- CP 1.1.1**
- Stvarni naslov podrejenega sestavnega dela je lahko sestavljen iz skupnega naslova in podrejenega naslova, če naslov podrejenega sestavnega dela ali njegova oznaka ne zadoščata za identifikacijo.

Primeri:

Razstava Pabla Picassa v Cankarjevem domu. 2, Kdo je Zorana de Kide? / Marijan Zlobec

Razstava Pabla Picassa v Cankarjevem domu. 3, Picasso ni nobena redkost / Marijan Zlobec

⁵ ISO 4 (1984). Documentation - Rules for the abbreviation of title words and titles of publications. Geneva : International Organization for Standardization, 1984.

10.1.1.2 Dodatek k naslovu

Če stvarni naslov predstavitve ali recenzije knjige, komentarja itn. vsebuje samo naslov dela, ki ga predstavlja itn., lahko dodamo besedo ali besedno zvezo kot dodatek k naslovu v oglatem oklepaju ter tako pojasnimo odnos med sestavnim delom in delom, ki ga opisuje naslov. V praksi besede ali besedne zveze ne navajamo kot dodatka k naslovu, ampak v opombi. Navedbo odgovornosti, ki se nanaša na predstavljeno delo in je vključena v naslov, navajamo kot del stvarnega naslova.

CP 1.1.2

Primeri:

Marjan Svetličič: Teorije mednarodne proizvodnje / Marko Kos
Opomba v 7. območju: Ocena knjige

10.1.2 Območje izdaje

Območje izdaje je vključeno v opis sestavnega dela samo takrat, kadar se podatek o izdaji posebej nanaša na sestavni del.

CP 1.2

10.1.3 Območje fizičnega opisa

Če sta posebna oznaka gradiva in obseg razvidna iz podatkov o matični publikaciji in o lokaciji, ju v opisu sestavnega dela izpustimo, sicer pa navedemo posebno oznako gradiva in obseg, kot je določeno v ustreznem ISBD-ju. Če so strani sestavnega dela oštevilčene ločeno od ostalega dela publikacije, mora opis vsebovati podatek o obsegu.

CP 1.5

Primeri:

Koroški plebiscit in razmejitev z Italijo 1920 [Kartografsko gradivo] / zemljevide poglavja Slovenija v zgodovini narisal Ciril Vojvoda. – [1:200.000]. – 1 zvd. : barve ; 12 × 13 cm
Ur. op.: Vnos in izpis podatka o fizičnem opisu v sistemu COBISS programsko še nista rešena.

10.1.4 Območje zbirke

CP 1.6

Območja zbirke ne vključujemo v opis sestavnega dela.

10.1.5 Območje opomb

V območje opomb pri opisu sestavnega dela vključimo samo tiste opombe, ki se nanašajo na sestavni del. Opombe, ki se nanašajo na matično enoto kot celoto, navedemo v opombi pri tretjem segmentu, če je potrebno.

CP 1.7

10.1.6 Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dostopnosti

Standardne (ali druge številke) so vključene v opis sestavnega dela samo takrat, kadar se nanašajo na sam sestavni del. Številke, ki se nanašajo na matično enoto kot celoto, navedemo v tretjem segmentu.

CP 1.8

10.2 Povezovalni element

Povezovalni element ima dvojen namen: jasno označi, kje je konec opisa sestavnega dela in kje se začne identifikacija matične publikacije/enote; poleg

CP 2.0

tega posredno ali neposredno označi fizično zvezo med sestavnim delom in matično publikacijo/enoto. V ta namen uporabljamo predlog »V« in dvopičje »:«. V skrajšani obliki opisa uporabljamo dve poševni črti »//«.

- CP 2.1** Prvi in tretji segment opisa sta med seboj ločena s presledkom, dvojno poševno črto, presledkom (//). Če sta prvi in tretji segment navedena v ločenih odstavkih, predpisano ločilo izpustimo (glej primera v popolni obliki).

Primeri:

Slavospev naravi in gozdu / Rino Simoneti. // Razgledi. ISSN 1318-0401.
Št. 15 (4. avg. 1999), str. 19-20

ali

Slavospev naravi in gozdu / Rino Simoneti
V: Razgledi. – ISSN 1318-0401. – Št. 15 (4. avg. 1999), str. 19-20

Violeti ; Konflikt ; Pokopal sem Ireno / Dušan Brešar. // Hotenja. ISSN
0352-3888. Št. 2 (1981), str. 58-62

ali

Violeti ; Konflikt ; Pokopal sem Ireno / Dušan Brešar
V: Hotenja. – ISSN 0352-3888. – Št. 2 (1981), str. 58-62

10.3 Identifikacija matične publikacije/enote

10.3.0 Opis elementov

- CP 3.0** Za identifikacijo matične publikacije uporabljamo predpise posameznega ISBD-ja, in sicer tistega, ki ga uporabimo za opis matične publikacije. Ker je namen tega segmenta samo identifikacija matične enote, ne pa njen opis, vse elemente, ki jih lahko uporabimo za opis matične enote, vključimo le izjemoma.

10.3.1 Območje naslova in navedbe odgovornosti

- CP 3.1** 10.3.1.1 Stvarni naslov

- CP 3.1.1** Pri identifikaciji matične publikacije/enote vedno navedemo stvarni naslov. Pri serijskih publikacijah lahko namesto stvarnega naslova uporabimo tudi ključni naslov.

10.3.1.2 Splošna oznaka gradiva

- CP 3.1.2** Splošne oznake gradiva pri identifikaciji matične publikacije/enote običajno ne navajamo. Splošna oznaka gradiva je obvezna le, če ima sestavni del drugačno splošno oznako gradiva kot matična publikacija/enota ali če imata dve matični publikaciji, ki sta sicer v različnih oblikah, enak naslov, enake navedbe odgovornosti, enake navedbe izdaje in enake podatke o založništvu.

Splošne oznake gradiva pri tiskanih publikacijah ne navajamo (gl. 1.2.1), uporabljamo pa jo pri drugih vrstah gradiva.

Primeri:

V: Problemi. – ISSN 0555-2419

V: Jama [Elektronski vir] – ISSN 1408-8754

10.3.1.3 Vzporedni naslov

Vzporednih naslovov običajno pri identifikaciji matične publikacije/enote ne navajamo. CP 3.1.3

Primeri:

V: Šolska kronika. – ISSN 1318-6728

Ur. op.: Časopis ima vzporedni naslov »School chronicle«.

10.3.1.4 Dodatek k naslovu

Dodatek k naslovu je vključen v opis samo takrat, kadar pojasnjuje neizrazit stvarni naslov, npr. generični izraz (npr. Razprave) ali ime, ki identificira več različnih publikacij/enot (npr. Zbornik, Diskusija) ali neznačilne kratice itn. Dodatek k naslovu pa vsebuje navedbo odgovornosti ali kak drug določevalen izraz, ki služi razlikovanju med matično enoto in drugimi enotami z enakim stvarnim naslovom. CP 3.1.4

Primeri:

V: Naš glas : glasilo krajevne skupnosti Boštanj. – ISSN C500-3008

V: Naš glas : časopis za Posavje in okolico. – ISSN C500-1285

Ur. op.: Vnos in izpis dodatka k naslovu v sistemu COBISS programsko še nista rešena.

10.3.1.5 Navedba odgovornosti

Prva navedba odgovornosti ima prednost pred dodatkom k naslovu, kadar je potrebno matične publikacije/enote med seboj ločevati. CP 3.1.5

Primeri:

V: Zbornik posvetovanja / Dnevi slovenske informatike, Portorož, 12. - 14. april 1995

V: Novice / Narodna in univerzitetna knjižnica

10.3.2 Območje izdaje

Podatek o izdaji, ki se pojavlja na predpisanem viru za območje izdaje matične publikacije/enote, pri identifikaciji matične publikacije vedno navajamo. CP 3.2

Vnos in izpis podatka o izdaji v sistemu COBISS programsko še nista rešena.

10.3.3 Območje posebnih podatkov o gradivu (ali zvrsti publikacije/enote)

Podatkov o gradivu ali o zvrsti enote pri identifikaciji serijskih publikacij običajno ni potrebno navajati. Lahko pa so potrebni pri identifikaciji kartografskega gradiva, pri glasbenih tiskih in elektronskih virih (gl. primere popolnih opisov v točki 10.5). CP 3.3

10.3.4 Območje založništva, distribucije itn.

10.3.4.1 Kraj izida in/ali distribucije itn.

Glavni kraj izida običajno navajamo pri identifikaciji matične publikacije/enote, razen kadar je ta serijska publikacija. Pri serijskih publikacijah vključi- CP 3.4.1

mo kraj izida v opis le takrat, kadar je potrebno razlikovati med serijskimi publikacijami z enakimi naslovi itn.

Primeri:

V: Zbornik posvetovanja / Dnevi slovenske informatike, Portorož, 12. - 14. april 1995. – Ljubljana

10.3.4.2 Ime založnika, distributerja itn.

- CP 3.4.2** Ime glavnega založnika običajno navajamo le pri identifikaciji monografskih matičnih publikacij/enot (vključno z monografskimi publikacijami v neknjižni obliki). Kadar je matična enota serijska publikacija, ime založnika običajno izpustimo, razen kadar je navedba potrebna za razlikovanje med matično enoto in drugimi enotami z enakim naslovom in krajem izida.

Primeri:

V: Zbornik posvetovanja / Dnevi slovenske informatike, Portorož, 12. - 14. april 1995. – Ljubljana : Slovensko društvo Informatika

10.3.4.3 Leto izida, distribucije itn.

- CP 3.4.3** Za identifikacijo monografske matične publikacije vedno uporabljamo kraj izida, založbo in leto izida. V primeru serijske matične publikacije teh podatkov ne uporabljamo, ker serijsko publikacijo identificira ISSN.

Primeri:

V: Zbornik posvetovanja / Dnevi slovenske informatike, Portorož, 12. - 14. april 1995. – Ljubljana : Slovensko društvo Informatika, 1995

10.3.5 Območje fizičnega opisa, območje zbirke, območje opomb

- CP 3.5-7** Območje fizičnega opisa, območje zbirke in območje opomb pri identifikaciji matične publikacije/enote ponavadi ni vključeno.

10.3.6 Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dostopnosti

10.3.6.1 Standardna (ali druga) številka

- CP 3.8.1** Če mednarodna standardna številka obstaja, jo v opisu matične publikacije/enote vedno navedemo, in sicer tisto, ki se nanaša na opisovani del.

Primeri:

V: Primorska srečanja. – ISSN 0350-5723

V: Logarjev zbornik / uredili Zinka Zorko, Mihaela Koletnik. – Maribor : Slavistično društvo, 1999

Ur. op.: Pri identifikaciji monografske matične publikacije ne uporabljamo mednarodne standardne številke, čeprav jo publikacija ima. ISBN je lahko enak za ponatise, zato ga izpuščamo, kljub temu pa je dovolj podatkov za identifikacijo matične publikacije.

10.4 Lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti

- CP 4.0** Četrty segment opisa vsebuje natančne podatke o lokaciji sestavnega dela v matični publikaciji/enoti. Oblika teh podatkov se spreminja glede na vrst sestavnega dela in matične publikacije/enote.

10.4.1 Sestavni del v monografski publikaciji v enem zvezku

Navedemo le številko prve in zadnje strani, kjer se sestavni del začne oz. konča. Pred številkami napišemo kratico za strani »str.«, med prvo in zadnjo številko strani je vezaj. **CP 4.1**

Primeri:

Str. 163-167

Str. B1-B15

10.4.2 Sestavni del v monografski publikaciji v več zvezkih

Če je sestavni del le v enem od zvezkov, moramo navesti oznako zvezka in strani, kjer se sestavni del začne in konča. Uporabljamo arabske številke in z njimi tudi nadomestimo druge ali z besedami izpisane številke (npr. prva knjiga → Knj. 1). Oznako zvezka navajamo pred navedbo strani in ju ločimo z vejico. **CP 4.2**

Primeri:

Zv. 1, str. 15-30

Zv. 3, str. 78-115

V: Enciklopedija Slovenije / glavni ur. Marjan Javornik. – Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987-<1999>. – [Zv.] 8 (1994), str. 121-122

Ur. op.: Izjemoma vpišemo še letnico izida 8. zvezka, da je razvidna letnica izida sestavnega dela.

10.4.3 Sestavni del v neknjižni publikaciji/enoti, ki je izšla v enem kosu

Če je matična enota neknjižna publikacija v enem kosu (npr. gramofonska plošča ali kasetna, videokaseta itn.), lokacijo sestavnega dela navedemo z izrazi, ki ustrezajo zvrsti gradiva. Kjer je mogoče, uporabimo številčenje in izraze, ki se pojavljajo na sami publikaciji/enoti. Z arabskimi številkami nadomestimo druge številke in številke, izpisane z besedami. **CP 4.3**

Primeri:

Der freundliche Autofahrer [Zvočni posnetek] / Musik Felix Parday ; Text Jürgen Albrecht

V: Die Abenteuer des Mädchens Britta [Zvočni posnetek]. – Hamburg : Dt. Grammophon-Ges., 1979. – Best. – Nr. Poly : 2961226. – Str. 2

Bohor je vstal [Zvočni posnetek] / Radovan Gobec

V: Partizanski pevski zbor [Zvočni posnetek] / pesmi skladateljev Karla Pahorja in Radovana Gobca. – Ljubljana : samozal., 1999. – Št. 18 (2 min, 9 sek)

10.4.4 Sestavni del v neknjižni publikaciji/enoti, ki je izšla v več kosih

Če sestavni del izide v publikaciji/enoti v več kosih enake zvrsti (npr. več gramofonskih plošč, več kolutov traku, več diafilmov) ali različnih zvrsti (npr. več medijev – kompleti ali garniture različnih vrst gradiva), vključimo v lokacijo sestavnega dela podatke tako o oznaki enote kot tudi o lokaciji sestavnega dela v matični enoti. Oznaka enote je navedena za izrazom, ki ga uporabljamo v publikaciji/enoti za njen opis (če je navedena). Če v publikaciji/enoti ni nobenega izraza, dodamo primerne. Z arabskimi številkami nadomestimo druge številke in številke, izpisane z besedami. Oznako enote navajamo pred lokacijo sestavnega dela v enoti in ju ločimo z vejico. **CP 4.4**

Primeri:

Prelude and fugue for 18-part string orchestra [Zvočni posnetek] / Britten
V: L'Orchestre mondial des Jeunesses musicales, 1970-1989 [Zvočni po-
snetek]. – [Montréal] : Radio Canada International, [1980]. – Plošča 5,
str. 1

10.4.5 Sestavni del v serijskih publikacijah

CP 4.5

Če je matična publikacija/enota serijska publikacija, lokacija vsebuje podatke o oznaki zvezka serijske publikacije/enote, v kateri je sestavni del. Oznako zvezka serijske publikacije navajamo v obliki, ki jo določa območje številčenja v ISBD(S) (3. območje). Lokacijo sestavnega dela navedemo s prvo in zadnjo stranjo, kjer se sestavni del začne in konča.

Primeri:

Letn. 7, št. 3 (1998), str. 4-15
Leto 41, št. 298 (23. dec. 1999), str. 83
20, št. 3 (1992/1993), str. 170-173
28 (1995), str. 7-15
Št. 22/23 (1998), str. 25-32
Št. 1 (jun. 1992), str. 46-51
1989, str. 253-258

10.5 Primeri popolnih opisov:

Obračun ali sprava? / Jože Krašovec

V: Bogoslovni vestnik. – ISSN 0006-5722. – Letn. 59, [št.] 3 (1999), str. 279-288

Motivni paralelizem pri Avguštinu in Župančiču / Joža Mahnič

V: Zvon. – ISSN 1408-645X. – Letn. 1, št. 2 (jul. 1998), str. 41-43

Začarani krog / Andrej Likar.

V: Presek. – ISSN 0351-6652. – 20, št. 3 (1992/1993), str. 170-173

Koroški plebiscit in razmejitev z Italijo 1920 [Kartografsko gradivo] / zemljevide poglavja Slovenija v zgodovini narisal Ciril Vojvoda. – [1:200.000]. – 1 zvd. : barve ; 12 × 13 cm

V: Atlas evropske zgodovine [Kartografsko gradivo] / angleško izdajo so pripravili Thomas Cussans ... [et al.]. – Ljubljana : Slovenska knjiga, 1995. – Str. 198

Lili Novy [Slikovno gradivo]. – 1 reprodukcija : č-b ; 2 × 2 cm

V: 98 [Slikovno gradivo] / oblikovanje Žare Kerin, Kompas design. – Ljubljana : March sharp & dohme idea, [1997]. – List za feb. 1998

Kako najti dobrega kiropraktika [Elektronski vir] / Samuel Homola ; prevod Iza Ciglencečki. – Str. 1-7

Način dostopa (URL): <http://www.mf.uni-lj.si/jama/jama98-5/html/kiropraktik.html>. – Opis z dne 7. 4. 2000

Pod oknom [Glasbeni tisk] : [mešani zbor] / Anton Hajdrih ; [besedilo] France Prešeren

V: Zbori za štiri moške glasove [Glasbeni tisk] / uredil Josip Čerin. – V Ljubljani : Glasbena matica, 1897. – Str. 161

11 ZBIRNI ZAPISI

Zbirni zapis pomeni izdelavo enega samega bibliografskega opisa za večje število kosov knjižničnega gradiva s skupno značilnostjo, pri čemer ustvarimo tako imenovano tvorjeno zbirko in ji sami določimo naslov, ki ga navedemo v oglatem oklepaju.

Zbirni zapisi so primerni za gradivo, ki bibliografsko sicer ni povezano, ga pa družijo določena skupna značilnost. To je lahko posameznik, ustanova, dogajanje, proces ali obdobje, vsebina, jezik, žanr itn. Za zbirne zapise pridejo v poštev predvsem drobni tiski oz. neknjižno gradivo, ki po enem ali več gornjih kriterijih predstavljajo določeno celoto (imajo skupen socialnozdgovinski pomen, npr. predvolilni letaki in pamfleti, drobni tiski in brošure, ki jih izdajajo politične stranke, verske skupnosti in druge interesne skupine, razglednice, letaki, plakati ipd.), gradivo, napisano v pri nas manj uporabljenih jezikih in/ali pisavah, katerega vsebina je enaka do te mere, da jo je mogoče opredeliti z eno ali nekaj skupnimi značilnostmi (na primer poljudne in prirejene izdaje svetopisemskih zgodb v tujih jezikih in/ali pisavah) ali glede na žanr (otroške slikanice brez besedila).

Zbirni zapisi združujejo gradivo, ki ga uporabniki praviloma nikoli ne iščejo po naslovu ali celo avtorju, ampak vedno tematsko.

Prednosti zbirnih zapisov:

- en sam zapis za gradivo, ki sicer po vsej verjetnosti sploh ne bi bilo katalogizirano;
- informacija o »zbirki« je bogatejša kot le informacija o enem samem kosu.

V vsakem primeru pa je odločitev o tem, katero gradivo je primerno za to vrsto obdelave, odvisna od tipa posamezne knjižnice.

Pri opisovanju elementov veljajo smernice ISBD-jev (gl. poglavja 1-8).

Primeri:

[VOLITVE 1990]. – [Slovenija], 1990. – [82] enot
Opomba v 7. območju: Vsebuje volilne letake, plakate, zloženke, spise kandidotov, propagandne brošure in drugo gradivo

[SLOVENSKA kulturna akcija]. – Buenos Aires : Slovenska kulturna akcija, [19--]. – Ca. [1000] enot
Opomba v 7. območju: Vsebuje vabila na prireditve, programe prireditvev, različne brošure, besedila pesmi

DRUŽBA sv. Cirila in Metoda (Ljubljana)
 [Družba sv. Cirila in Metoda]. – 1883-1938. – Ca. [150] enot
Opomba v 7. območju: Vsebuje pravila, poročila, publikacije o delovanju

[SLOVENSKA vina]. – [S. l. : s.n.], 1982- . – <43> enot
Opomba v 7. območju: Vsebuje informativno gradivo o slovenskih vinih in nalepke za steklenice

II. DOLOČANJE AVTORSTVA

12 DOLOČANJE AVTORSTVA

12.0 Avtorstvo

Avtor je oseba ali korporacija, ki je nosilka odgovornosti za intelektualno in/ali umetniško vsebino dela ali je pri tem sodelovala. Glede na avtorstvo v publikaciji/enoti objavljenega dela (objavljenih del) v vsakem bibliografskem zapisu za enoto določimo značnico glavnega vpisa in po potrebi še značnice dodatnih vpisov. Tako v katalogu lahko najdemo bibliografski opis vsake publikacije/enote pod eno značnico ali več značnicami. Pri abecednem razvrščanju bibliografske zapise uredimo po abecedi glavnih vpisov, dodatni vpisi pa po potrebi omogočijo razvrstitev istega zapisa v to abecedno zaporedje po drugem razvrstitvenem elementu. Dodatne vpise lahko izdelamo za avtorje, za stvarni ali enotni naslov ali za avtorja in pripadajoči enotni naslov dela (analitični dodatni vpisi).

Glavni vpis in dodatne vpise določamo glede na to, kolikšen je prispevek posameznega avtorja pri določenem delu. Avtor je lahko v publikaciji/enoti naveden ali pa ga ugotovimo.

Opomba: V primerih so navedeni samo tisti elementi bibliografskega opisa, ki so ključni pri določanju avtorstva.

12.1 Primarni avtorji

Primarni avtor je tisti, ki nosi odgovornost za **celotno** delo ali za **glavnino** dela in ga zato izberemo za značnico glavnega vpisa. V primeru več primarnih avtorjev upoštevamo določila v točkah 12.5.2 in 12.5.3.

12.1.1 Individualni primarni avtor

PPIAK 4; 27-30

Individualni primarni avtorji so praviloma nosilci naslednjih vrst odgovornosti:

- avtor samostojno izdanega besedila, zbirke besedil, scenarija ali snemalne knjige;
- sestavljalec slovarja, bibliografije, leksikona, statističnega pregleda, zbirke formul itn. (izraz sestavljalec pomeni avtorja, ki je podatke zbral in/ali obdelal);
- sestavljalec samostojno izdanega bibliografskega kazala za serijsko publikacijo;
- avtor objavljenih pisem, objavljenega govora, predavanja itn.;
- likovni umetnik, kadar enoto sestavljajo večinoma reprodukcije njegovih del;
- avtor komentarja, npr. k zakonskim aktom, če prevladuje besedilo komentarja (gl. tudi 12.1.2 in 12.5.3);
- oseba, ki intervju vodi in mu da končno obliko;
- pri člankih intervjuvanec;
- nosilec projekta, avtor idejne zasnove itn.;
- pri glasbenih tiskih skladatelj skladbe ali zbirke skladb;
- pri kartografskem gradivu kartograf, kadar gradivo ni bilo izdelano v kartografski ustanovi;

Ne velja
PPIAK 68

- pri elektronskih virih avtor računalniškega programa in/ali podatkov;
- pri zvočnih posnetkih:
  - pri klasični glasbi praviloma skladatelj, razen kadar podatki na enoti poudarjajo drug avtorski prispevek (npr. dirigent, izvajalec);
  - pri zabavni glasbi praviloma izvajalec;
- pri učnih in dokumentarnih filmih in videoposnetkih scenarist.

12.1.2 Korporativni primarni avtor

Korporacija (gl. točko 14.1) je primarni avtor dela, v katerem so predstavljeni rezultati skupnega dela korporacije, njena stališča, dejavnost, zbirka, proizvodni itn. To so npr.:

PPIAK 9

- poročila o delu korporacije, njenem finančnem poslovanju, organizaciji itn.;
- delovni in učni načrti, sezname predavanj in izpitov, ki jih izvajajo itn.;
- statuti, poslovnik in pravilniki o delovanju ustanove;
- katalogi proizvodov ali zaloge, ceniki, vodiči po zbirkah itn.;
- sezname uslužbencev ali članov korporacije;
- programi, zapisniki, zborniki referatov s posvetovanj, sestankov itn., ki imajo svoje ime (gl. točko 14.6);
- ustave, zakoni, predpisi političnoteritorialnih enot (razen če prevladuje besedilo komentarja, gl. točki 12.1.1 in 12.5.3);
- pri zvočnih posnetkih:
  - korporativni izvajalec skladb(e) pri zabavni glasbi (ansambel, pevski zbor itn.);
  - korporativni izvajalec skladb(e) pri klasični glasbi, če je na enoti njegova funkcija poudarjena (pevski zbor, orkester ali manjša instrumentalna zasedba itn.).

12.2 Sekundarni avtorji

Sekundarni avtorji pri nastanku dela sodelujejo z manjšim prispevkom. To so npr. prevajalci, uredniki, ilustratorji, pisci spremnih besedil itn. Za sekundarne avtorje štejemo tudi korporacije, ki so sicer nosilke odgovornosti za vsebino dela, vendar ne izpolnjujejo kriterijev iz točke 12.1.2. Za sekundarne avtorje izdelamo dodatni vpis v primerih, ki so opisani v točki 12.7.

12.3 Avtorstvo nadaljevanj, priredb in predelav del

12.3.1 Nadaljevanja

PPIAK 13

- a) Če neki avtor ustvari nadaljevanje določenega dela in je to nadaljevanje po vsebini nesamostojno in objavljeno kot celota skupaj s prvotnim delom, glavni vpis izdelamo za prvotnega avtorja, za avtorja nadaljevanja pa izdelamo dodatni vpis.
- b) Če je nadaljevanje po vsebini samostojno, izdelamo glavni vpis pod imenom avtorja nadaljevanja, za avtorja prvotnega dela pa izdelamo analitični dodatni vpis.

Primeri:

Scarlett : the sequel to Margaret Mitchell's *Gone with the wind* / by Alexandra Ripley

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Ripley, analitični dodatni vpis pa pod imenom M. Mitchell in njenim delom.

Mrs. de Winter : [the sequel to Daphne du Maurier's Rebecca] / [a novel by] Susan Hill

Glavni vpis izdelamo pod imenom S. Hill, analitični dodatni vpis pa pod imenom D. Du Maurier in njenim delom.

12.3.2 Priredbe

Priredbe so tiste izdaje nekega dela, ki jih kljub določenim spremembam še lahko pripišemo prvotnemu avtorju.

12.3.2.1 Nove izdaje in priredbe v prozo

PPIAK 31/2, 4

Za popravljene, dopolnjene ali skrajšane izdaje nekega dela ter za priredbe iz drugih literarnih oblik v prozo izdelamo glavni vpis pod imenom avtorja prvotnega dela (izjema so priredbe, ki so postale znane pod avtorjem priredbe in jih obravnavamo kot predelave, gl. 12.3.3.1). Za avtorja priredbe, ki je naveden v predpisanem viru podatkov, izdelamo dodatni vpis.

Primeri:

Sense and sensibility / Jane Austen ; abridged and simplified by Norman Wymer ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom J. Austen, dodatni vpis pa pod imenom avtorja priredbe.

Iliada : prvi, šesti, deveti, enajsti, šestnajsti, osemnajsti, dvaindvajseti, štiriindvajseti spev / Homer ; [prevedel Anton Sovrè ; priredil Kajetan Gantar]

Glavni vpis izdelamo pod imenom Homerja (gl. točko 13.3.4.1a), dodatnega vpisa za avtorja priredbe ne izdelamo, ker ni naveden v predpisanem viru.

Odiseja / Homer ; [prevedel in za mladino priredil] Anton Sovrè

Glavni vpis izdelamo pod imenom Homerja (gl. točko 13.3.4.1.a), dodatni vpis pa pod imenom avtorja priredbe, ker je na predpisanem viru podatkov videti kot primarni avtor.

Veneti, Iliri, Slovani / B. Hacquete ; poslovenil in priredil Rasto Švajgar

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Hacqueta, dodatni vpis pa pod imenom avtorja priredbe.

Črni lepotec / Anna Sewell ; priredil John Escott ; ....

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Sewell, dodatni vpis pa pod imenom avtorja priredbe.

Halliwell's who's who in the movies / Leslie Halliwell. – 13th ed., expanded and updated / edited by John Walker

Glavni vpis izdelamo pod imenom L. Halliwella, dodatni vpis za J. Walkerja.

12.3.2.2 Prevodi

PPIAK 32/1

Za prevode nekega dela izdelamo glavni vpis pod imenom prvotnega avtorja. Za prevajalca izdelamo dodatni vpis samo v primeru, ko velja njegov prispevek za izjemno pomemben dosežek ali če je na naslovni strani navedeno samo njegovo ime in je videti kot avtor dela.

Primeri:

Elektronsko poslovanje za telebane / Carmen Marusich, Sandy Blackthorn ; [prevedel Stojan Brajkovič]

Glavni vpis izdelamo pod imenom C. Marusich, dodatni vpis pa pod imenom S. Blackthorn. Za prevajalca dodatnega vpisa ne izdelamo.

Odiseja / Homer ; [poslovenil in uvod napisal Anton Sovrè]

Glavni vpis izdelamo pod imenom Homerja (gl. točko 13.3.4.1.a), dodatni vpisi niso potrebni.

Kitajska lirika / [poslovenil] Alojz Gradnik ; ...

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, ker gre za antologijo (gl. točki 12.4.c in 12.6.2.2). Za A. Gradnika izdelamo dodatni vpis, ker je na predpisanem viru podatkov videti kot primarni avtor.

Jezus Sirah / [prevedel] Jurij Dalmatin ; ...

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, ker gre za del sv. pisma (gl. točko 12.4.a). Za J. Dalmatina izdelamo dodatni vpis, ker je na predpisanem viru podatkov videti kot primarni avtor.

Če je prevajalec delo tudi priredil ali predelal, upoštevamo točke 12.3.2.1, 12.3.2.3 in 12.3.3. **PPIAK 32/2**

Primeri:

Družinski pogovori : reševanje konfliktov med otroki in starši / Thomas Gordon ; priredila Anica Uranjek

Glavni vpis izdelamo pod imenom Th. Gordona, za avtorico priredbe (ki je obenem tudi prevajalka) izdelamo dodatni vpis.

12.3.2.3 Priredbe del za zvočne posnetke

Če je neko delo dramatisirano in izdano v obliki zvočnega posnetka, za značnico glavnega vpisa izberemo prvotnega avtorja, za avtorja dramatizacije izdelamo dodatni vpis (gl. tudi 12.3.3.1).

Primeri:

Grdi raček [Zvočni posnetek] / Hans Christian Andersen ; [dramatizacija in režija Irena Glonar ; glasbena oprema Larisa Vrhunc]

Glavni vpis izdelamo pod imenom H. Ch. Andersena, dodatni vpis za I. Glonar.

Hlapci [Zvočni posnetek] / Ivan Cankar ; [v režiji Slavka Jana ; radijska režija Mirč Kragelj ; glasbena oprema Marko Stopar]

Glavni vpis izdelamo pod imenom I. Cankarja, dodatna vpisa za S. Jana in M. Kraglja.

12.3.3 Predelave

Predelave so tiste izdaje nekega dela, ki so bile vsebinsko in/ali oblikovno tako spremenjene, da postanejo avtorsko delo predelovalca.

12.3.3.1 Za predelave nekega dela v obliki verzifikacije, dramatizacije, scenarija, stripa, parafraze, transkripcije itn. izdelamo glavni vpis pod imenom predelovalca (izjema so dramatizacije na zvočnih posnetkih, gl. 12.3.2.1). Za avtorja prvotnega dela izdelamo analitični dodatni vpis. **PPIAK 31/1, 10**

Primeri:

Visoška kronika : scenarij po istoimenskem romanu Ivana Tavčarja / Drago Šega

Glavni vpis izdelamo pod imenom D. Šege, dodatni vpis pa pod imenom I. Tavčarja.

Mačja zgodba : zabavna radijska igra / P. G. Wodehouse ; [za radio priredil] Pavel Lužan ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom P. Lužana, ki je izvorno delo dramatisiral. Za P. G. Wodehousea izdelamo dodatni vpis.

Tugomer / Josip Jurčič ; radijska priredba Aleš Jan

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Jana, dodatni vpis pa pod imenom J. Jurčiča.

Pika Nogavička ; Ljubezenska zgodba / Marjan Amalietti

Publikacija vsebuje dva stripa, Pika Nogavička je predelava dela A. Lindgren. Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Amaliettija, dodatni vpis pa pod imenom A. Lindgren.

Kekec na Hudi poti / [ilustriral Matjaž Schmidt ; po Josipu Vandotu]

Glavni vpis izdelamo pod imenom ilustratorja M. Schmidta, dodatni vpis pa pod imenom J. Vandota.

Jane Austen's Sense & sensibility / the screenplay & diaries by Emma Thompson ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom E. Thompson, dodatni vpis pa pod imenom J. Austen.

PPIAK 31/5

Kot predelavo obravnavamo tudi priredbo v prozo, ki je postala znana pod avtorjem priredbe (prim. 12.3.2.1).

Primeri:

Pripovedke iz Shakespeara / Charles in Mary Lamb ; ...

Gre za delo, ki je znano pod imenoma obeh prirediteljev. Glavni vpis izdelamo pod imenom Ch. Lamba, dodatni vpis pa pod imenom M. Lamb.

PPIAK 31/3

12.3.3.2 Spremenjene in popravljene izdaje strokovnega dela, pri katerih je izvornik bistveno spremenjen, veljajo za novo delo in glavni vpis izdelamo pod avtorjem nove izdaje, za prvotnega avtorja pa izdelamo dodatni vpis. Če je avtorjev nove izdaje več, upoštevamo določila točke 12.5.2.

Primeri:

Priročnik za elektrotehniko in elektroniko / [ustanovitelj Wilhelm] Friedrich ; [prireditelja] Horst Rohlfing, Harry Schmidt ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom prvega prireditelja H. Rohlfinga, dodatna vpisa pa pod imenoma drugega prireditelja H. Schmidta in avtorja prvotne izdaje W. Friedricha.

Harrison's principles of internal medicine / editors Kurt J. Isselbacher ... [et al.]

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatni vpis pa izdelamo pod imenom avtorja prvotnega dela T. R. Harrisona in urednika K. J. Isselbacherja.

Magdalene Pleiweisove Slovenska kuharica. – 6. natis / izpopolnila in predelala Felicita Kalinšek ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Pleiweis, dodatni vpis pa pod imenom F. Kalinšek.

vV naslednji izdaji M. Pleiweis ni več niti omenjena:

Slovenska kuharica / priredila Felicita Kalinšek. – 7. izpopolnjena in pomnožena izd.

Glavni vpis izdelamo pod imenom F. Kalinšek, dodatni vpis pa pod imenom M. Pleiweis, ki jo v opombi navedemo kot avtorico prejšnjih izdaj.

12.3.3.3 Spremenjene in popravljene izdaje leposlovnega dela, pri katerem je bila bistveno spremenjena vsebina in/ali dikcija besedila, veljajo kot avtorsko delo predelovalca. Dodatni vpis izdelamo za avtorja prvotnega dela, v primerih predelave klasičnih anonimnih del (npr. sv. pisma) pa za enotni naslov.

Primeri:

Stare grške bajke / Eduard Petiška ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom E. Petiške.

Zvezdna ladja Titanik : (ali Kako je avtor Štoparskega vodnika po galaksiji sklatil novo zvezdo uspešnico) / Douglas Adams ; [po predlošku Douglasa Adamsa napisal] Terry Jones ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom T. Jonesa, dodatni vpis pa pod imenom D. Adamsa.

David and Goliath / retold by Penny Frank ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom P. Frank, dodatni vpis pa pod enotnim naslovom po določitih točke 16.4.

Lev in miška : stara Ezopova basen, ki jo je ponovno zapisala in ilustrirala Bernadette ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom Bernadette, dodatni vpis pa pod imenom Ezopa po določitih točke 13.3.4.1.

Volk in sedem kozličkov / [besedilo Gisela Fischer ; ilustracije Linda Birkinshaw ; prevod Tina Vizjak]

Avtorja izvirnika v publikaciji nista navedena. Glavni vpis izdelamo pod imenom G. Fischer, dodatna vpisa pa pod imenoma J. in W. Grimma.

12.4 Anonimna dela

Anonimna dela so po tem priročniku tista, za katera izdelamo značnico glavnega vpisa pod stvarnim naslovom (tj. stvarno značnico). To so:

- a) dela, pri katerih avtor ni znan (npr. ljudsko blago, svete knjige verskih skupnosti) ali ugotovljen (gl. 12.5.4 in 12.7.); **PPIAK 7; 56**
- b) dela več kot treh primarnih avtorjev z istovrstnim prispevkom (gl. 12.5.2.2);
- c) antologije leposlovnih del (vključno s šolskimi berili); **PPIAK 54**
- č) zborniki samostojnih del ali prispevkov različnih avtorjev z zbirnim naslovom (gl. 12.6.2.2), za katere ne moremo uporabiti korporativne značnice; **PPIAK 57**
- d) igrani filmi na filmskem in video traku (gl. 12.5.3.4).

12.5 Enota vsebuje eno delo

12.5.1 Eno delo enega primarnega avtorja

Če enota vsebuje eno delo enega primarnega avtorja, za značnico glavnega vpisa izberemo ime tega avtorja. Kot eno delo upoštevamo tudi enote, ki vsebujejo več del z zbirnim naslovom, ki jim lahko določimo individualnega ali korporativnega primarnega avtorja (gl. 12.1.1 in 12.1.2). **PPIAK 5; 10**

Primeri (individualni avtor):

Lov za zgubljenimi rolerji / [zgodba in ilustracije] Grega Mastnak ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom G. Mastnaka.

Slovenski kdo je kdo / Drago Bajt

Glavni vpis izdelamo pod imenom D. Bajta.

Terminatorji : ameriške razglednice / Aleš Debeljak

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Debeljaka.

Igre: volčje in ovčje : priročnik za hazarderje in proti njim / zbral in preigral Branko Gradišnik ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Gradišnika.

Maruška Potepuška / Marjan Amalietti

Publikacija vsebuje samo ilustracije brez besedila. Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Amaliettija.

Po zemlji, vodi in zraku / [narisal Tomaž Berčič]

Publikacija vsebuje samo ilustracije brez besedila. Glavni vpis izdelamo pod imenom T. Berčiča.

Magna Purga danes in nikdar več / [avtor Kostja Gatnik]

Glavni vpis izdelamo pod imenom avtorja stripa K. Gatnika, dodatni vpis pa pod stvarnim naslovom (gl. 12.7.d).

Sweet dreams (are made of this) : scenarij / Miha Mazzini

Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Mazzinija.

Pripovedke iz medenega cvetličnjaka : snemalna knjiga za TV nadaljevan-ko v petih delih / Božo Šprajc

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Šprajca.

Edmund Husserl bibliography / compiled by Steven Spileers

Glavni vpis izdelamo pod imenom S. Spileersa.

Bibliografsko kazalo Kronike, časopisa za slovensko krajevno zgodovino : I-XX (1953-1972) / Anka Vidovič-Miklavčič

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Vidovič-Miklavčič, dodatni vpis pa pod stvarnim naslovom serijske publikacije.

Polka za pihalni orkester [Glasbeni tisk] / Bojan Adamič

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Adamiča.

Ethnographische Karte der Oesterreichischen Monarchie [Kartografsko gradivo] / entworfen von Karl Freiherrn von Czoernig

Glavni vpis izdelamo pod imenom K. Czoerniga, dodatni vpis pa pod stvarnim naslovom (gl. 12.7.d).

Študentova zgoščanka [Elektronski vir] / vodja projekta Uroš Razpet

Glavni vpis izdelamo pod imenom U. Razpeta, dodatni vpis pa pod stvarnim naslovom (gl. 12.7.d).

Od semena do semena [Videoposnetek] / [avtor slike in besedila] Janez Kramberger ; [kamera Marjan Dvoržak]

Glavni vpis izdelamo pod imenom J. Krambergerja, dodatni vpis pa pod stvarnim naslovom (gl. 12.7.d).

Primeri (korporativni avtor):

Pravilnik in poslovnik Lovske družine Bled

Glavni vpis izdelamo pod imenom Lovske družine Bled.

Svetovalne storitve Podjetniškega centra Ljubljana

Glavni vpis izdelamo pod imenom Podjetniškega centra Ljubljana.

Slovenci v XX. stoletju : katalog stalne razstave / Muzej novejšje zgodovine ; [Nataša Urbanc (glavna urednica) ; ...

Glavni vpis izdelamo pod imenom Muzeja novejšje zgodovine, dodatni vpis pa pod imenom urednice.

Seznam knjig, katere je izdala založba Hram v letih 1931-1941

Glavni vpis izdelamo pod imenom založbe Hram po določilih v poglavju 14.

Množične smrti na Slovenskem : zbornik referatov / 29. zborovanje slovenskih zgodovinarjev, Izola, 22. – 24. 10. 1998 ; uredila Stane Granda, Barbara Šatej ; [prevodi Niko Hudelja]

Glavni vpis izdelamo pod imenom 29. zborovanja slovenskih zgodovinarjev po določilih v poglavju 14, dodatna vpisa pa pod stvarnim naslovom in imenom prvega urednika.

Branje – skrb vseh / 2. strokovno posvetovanje Bralnega društva Slovenije, Ljubljana, 21. in 22. november 1997 ; [prispevke so napisali Meta Grosman ... [et al.] ; uredila Silva Novljan]

Glavni vpis izdelamo pod imenom 2. strokovnega posvetovanja Bralnega društva Slovenije po določilih v 14. poglavju, dodatna vpisa pa pod stvarnim naslovom in imenom urednice.

Managing multimedia collections / 23rd Library Systems Seminar, Bled, 21-23 April 1999 ; [organized by European Library Automation Group – ELAG [and] National and University Library, Ljubljana ; edited by Maja Žumer, Paula Goossens]

Glavni vpis izdelamo pod imenom za 23. Library Systems Seminar po določilih v 14. poglavju, dodatne vpise pa pod stvarnim naslovom in prvo urednico.

Ustava Republike Slovenije

Avtor je Republika Slovenija, značnico glavnega vpisa izdelamo po določilih v 14. poglavju.

Cenik gradbenih del / Inženiring biro Marinko

Glavni vpis izdelamo pod imenom za Inženiring biro Marinko po določilih v 14. poglavju.

Program dela Društva multiple skleroze Slovenije

Glavni vpis izdelamo pod imenom Društva multiple skleroze Slovenije po določilih v 14. poglavju.

Statut Mohorjeve družbe v Celju

Glavni vpis izdelamo pod imenom Mohorjeve družbe v Celju po določilih v 14. poglavju.

Dejavnosti šole v letu ... / Osnovna šola Karla Destovnika-Kajuha

Glavni vpis izdelamo pod imenom Osnovne šole Karla Destovnika-Kajuha v Ljubljani po določilih v 14. poglavju.

Seznam predavanj za študijsko leto ... / Univerza v Ljubljani, Fakulteta za farmacijo

Glavni vpis izdelamo pod imenom Fakultete za farmacijo v Ljubljani po določilih v 14. poglavju.

Prva svetovna vojna v dokumentih Zgodovinskega arhiva Celje / [avtor kataloga Bojan Himmelreich]

Gre za prikaz zbirke Zgodovinskega arhiva Celje. Glavni vpis izdelamo pod imenom Zgodovinskega arhiva Celje po določilih v 14. poglavju, za B. Himmelreicha izdelamo dodatni vpis. Prim. primer pri točki 12.5.3.1, kjer gre za obširno študijo predmetov iz muzejske zbirke.

12.5.2 Eno delo dveh ali več primarnih avtorjev

PPIAK 11

Če enota vsebuje eno delo dveh ali več primarnih avtorjev in je njihov prispevek pri nastanku dela enake vrste (npr. vsi so pisci besedila), upoštevamo naslednja določila:

- PPIAK 11/1** 12.5.2.1 Če sta (so) za delo odgovorna(-ni) dva ali trije primarni avtorji, za značnico glavnega vpisa izberemo prvega navedenega avtorja, drugi in tretji avtor dobita dodatna vpisa.

Primeri:

Kako najbolje tržim sebe : priročnik za uspešno prodajo / Joe Girard in Robert Casemore ; [prevedel Boštjan Kuljič]

Glavni vpis izdelamo pod imenom J. Girarda, dodatni vpis pa pod imenom R. Casemora.

Protieksplzijska zaščita električnih naprav / avtorji Franc Zupan, Ivan Šribar, Jože Pavliha

Glavni vpis izdelamo pod imenom F. Zupana, dodatna vpisa pa pod imenoma I. Šribarja in J. Pavlihe.

Nuba [Videoposnetek] : čisti ljudje : dokumentarni film po knjigi Toma Križnarja / scenarij in režija Maja Weiss, Tomo Križnar ; kamera Tomo Križnar

Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Weiss, dodatna vpisa pod imenom T. Križnarja in pod stvarnim naslovom.

- PPIAK 12/1** 12.5.2.2 Če so za delo odgovorni štirje primarni avtorji ali več, izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico (gl. poglavje 15), prvi navedeni avtor obvezno dobi dodatni vpis, za ostale pa izdelamo dodatne vpise, če je glede na uporabnike kataloga to potrebno.

Primeri:

Z mopedom v promet : priročnik za voznike koles z motorjem / [avtorji teksta Dragomil Bole ... [et al.] ; ....

Gre za delo petih primarnih avtorjev. Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, pod imenom prvega avtorja obvezno izdelamo dodatni vpis.

- PPIAK 11/2; 12/2** 12.5.2.3 Če je za delo odgovornih več primarnih avtorjev, eden, dva ali trije od njih pa so imenovani kot glavni avtorji, upoštevamo točko 12.5.2.1. Sodelavci v takem primeru veljajo za sekundarne avtorje in zanje izdelamo dodatne vpise, če je glede na uporabnike kataloga to potrebno.

Primeri:

Psoriza – luskavica : knjižica o bolezni / Jože Arzenšek in sodelavci

Glavni vpis izdelamo pod imenom J. Arzenška.

Za uspešnejši začetek študija / Barica Marentič Požarnik, Bogomir Mihevc in sodelavci

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Marentič Požarnik, dodatni vpis pa pod imenom drugega imenovanega avtorja.

Slabo ravnanje z otroki v Sloveniji : opažanje in obravnavanje / Zoran Pavlović in sodelavci Damjan Korošec ... [et al.]

Glavni vpis izdelamo pod imenom Z. Pavlovića. Dodatni vpisi za imenovane sodelavce niso obvezni.

- 12.5.3 Eno delo dveh ali več primarnih avtorjev z različnimi vrstami prispevka

Če enota vsebuje **eno delo** dveh ali več primarnih avtorjev in je njihov prispevek pri nastanku dela različne vrste (npr. avtor besedila in likovni umetnik, katerega dela so reproducirana; skladatelj in izvajalec), upoštevamo naslednja določila:

- 12.5.3.1 Za značnico glavnega vpisa izberemo tistega primarnega avtorja, katerega delež v enoti prevladuje; za drugega primarnega avtorja (alternativnega avtorja) izdelamo dodatni vpis. **PPIAK 25/1**

Primeri:

Sehnsucht nach Capri / [Fotos] Helge Classen ; Text von Claretta Cerio

Publikacija vsebuje fotografije s spremnim besedilom. Glavni vpis izdelamo pod imenom H. Classen, dodatni vpis pa pod imenom C. Cerie.

Ig : najdba antoninijanov tretjega stoletja = a hoard of third century antoniniani / Peter Kos ; ...

Delo obravnava del zbirke Numizmatičnega kabineta Narodnega muzeja v Ljubljani. Gre za analitično študijo, zato glavni vpis izdelamo za P. Kosa, za Numizmatični kabinet Narodnega muzeja pa dodatni vpis po določilih v poglavju 14.

Zakon o prevzemih : (Zpre) : s komentarjem / [avtorji komentarja Marijan Kocbek, Nina Plavšak, Peter Premk ; ...

Komentarja je več kot samega besedila zakona. Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Kocbeka, dodatna vpisa pod imenoma N. Plavšak, P. Premka in še dodatni vpis za Slovenijo v obliki formalne značnice (gl. določila v poglavju 14).

Varuhi sanj s prstom na miški : vzgojitelji v dobi informatike ; intervju z vrhovnim predstojnikom don Boskovih salezijancev Juanom E. Vecchijem / Carlo di Cicco ; ...

Glavni vpis za publikacijo izdelamo za C. di Cicca, dodatni vpis pa pod imenom J. E. Vecchija.

Polde Bibič : intervju / spraševal France Vurnik

Pri intervjuju v obliki članka glavni vpis izdelamo pod imenom intervjuvanca P. Bibiča, dodatni vpis pa pod imenom spraševalca F. Vurnika.

- 12.5.3.2 Če primarnega avtorja po določilih v točki 12.5.3.1 ne moremo določiti, za značnico glavnega vpisa izberemo prvega navedenega primarnega avtorja ali avtorja, ki je grafično poudarjen, za drugega (alternativnega) avtorja pa izdelamo dodatni vpis. **PPIAK 25/2**

Primeri:

Svit / [pesmi] Ivo Svetina ; [likovne priloge] Vladimir Makuc ; ...

Publikacija vsebuje pesmi in reprodukcije likovnih del v izenačenem obsegu. Glavni vpis izdelamo pod imenom I. Svetine, dodatni vpis pa pod imenom V. Makuca.

- 12.5.3.3 Če je v taki enoti istovrstni prispevek delo več avtorjev, upoštevamo določila v točki 12.5.2. **PPIAK 25/4**

Primeri:

Pet slovenskih grafikov = Five Slovene graphic artists / [katalog uredila Milojka Žalik Huzjan ; teksti Črtomir Frelih, Zoran Kržišnik, Breda Škrjanec ; ...

Opomba v 7. območju: Razstavljajo Črtomir Frelih, Zdenko Huzjan, Bojan Kovačič, Boris Jesih, Ivo Mršnik

V publikaciji prevladujejo reprodukcije likovnih del. Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatna vpisa pa pod imenoma prvega umetnika in urednice kataloga.

- 12.5.3.4 Pri igranih filmih na filmskem in video traku praviloma izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico. Pri izbiri stvarne značnice upoštevamo podatke z enote: tako pri filmih s podnapisi za značnico praviloma izberemo izvirni naslov, pri

sinhroniziranih filmih naslov v jeziku sinhronizacije. Za variantne naslove izdelamo dodatne vpise. Analitični dodatni vpis (avtor: naslov) izdelamo za avtorja literarne predloge, po kateri je bil film posnet. Ostale dodatne vpise izdelamo glede na potrebe uporabnikov kataloga (praviloma za režiserja in scenarista, lahko tudi za avtorja glasbe, igralce itn.).

Primeri:

Rdeči boogie ali Kaj ti je deklica [Videoposnetek] / scenarist Branko Šömen ; fotografija Vilko Filač, Karpo Godina ; komponist in dirigent Janez Gregorc ; režiser Karpo Godina

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatne vpise pa pod imeni režiserja in scenarista itn.

Devil's advocate [Videoposnetek] = Hudičev odvetnik / directed by Taylor Hackford ; screenplay by Jonathan Lemkin and Tony Gilroy ; based on the novel by Andrew Neiderman ; director of photography Andrzej Bartkowiak

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatne vpise pa pod vzporednim naslovom, imeni režiserja in scenarista itn. Za avtorja literarne predloge izdelamo analitični dodatni vpis.

12.5.3.5 Pri kartografskem gradivu, ki ga je izdelala kartografska ustanova, praviloma izdelamo glavni vpis pod stvarnim naslovom, za kartografsko ustanovo in imenovane kartografe pa izdelamo dodatne vpise.

Primeri:

Atlas slovenskih mest [Kartografsko gradivo] / izdelava mestnih kart Geodetski zavod Slovenije, Ljubljana ; karta Slovenije Geodetska uprava Republike Slovenije, Ljubljana ; urednik fotografij in besedilo k fotografijam Miha Pavček

Glavni vpis izdelamo pod stvarnim naslovom, dodatni vpis pa pod imenom kartografske ustanove.

South America [Kartografsko gradivo] / compiled and drawn in the Cartographic Section of the National Geographic Society for the National Geographic magazine ; Albert H. Bumstead, chief cartographer

Glavni vpis izdelamo pod stvarnim naslovom, za kartografa in kartografsko ustanovo izdelamo dodatna vpisa.

12.5.4 Delo neznanega avtorja

PPIAK
6; 7; 29/3

Če enota vsebuje delo neznanega avtorja ali če v publikaciji navedeni avtor ni pravi avtor in ga ne moremo ugotoviti, izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico. Dodatni vpis izdelamo za zapisovalca (ljudsko blago) in/ali urednika. Če obstaja domnevni avtor, zanj izdelamo dodatni vpis.

Primeri:

Mojca Pokrajculja : [koroška pripovedka] / [zapisal Vinko Möderndorfer ;

...

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatni vpis pa pod imenom zapisovalca.

Sveto pismo stare in nove zaveze : slovenski standardni prevod iz izvirnih jezikov

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatni vpis pa pod enotnim naslovom.

Bog, univerzalije in užitek ...

Podpis: Oddelek za čisto in praktično filozofijo pri NSK. Domnevni avtor Peter Mlakar

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico, dodatni vpis pa pod imenom P. Mlakarja.

12.6 Enota vsebuje več del

12.6.1 Več del enega primarnega avtorja

Če enota vsebuje **več del** enega primarnega avtorja, za značnico glavnega vpisa izberemo ime tega avtorja. Pri tem ni pomembno, ali ima enota zbirni naslov ali ne.

Primeri:

A hundred and one uses of a dead cat ; A hundred and one more uses of a dead cat ; Uses of a dead cat in history / Simon Bond

Glavni vpis izdelamo pod imenom S. Bonda.

Kljub vsemu rečem življenju da / Viktor E. Frankl ...

Vsebina na nasl. str.: Psiholog doživi taborišče smrti / prevedel Janko Bohak ; Temeljna načela logoterapije / prevedel Jože Stabej

Glavni vpis izdelamo pod imenom V. E. Frankla, za obe deli izdelamo analitična dodatna vpisa.

Musiche corali [Glasbeni tisk] / Vito Levi ; a cura di Giuseppe Radole

Glavni vpis izdelamo pod imenom V. Levija.

Concierto de Aranjuez [Zvočni posnetek] ; Fantasía para un gentilhombre / Rodrigo ; [Ernesto Bitetti, kitara ; Orquesta de Conciertos Mardid ; José Buenagu (1), Enrique García Asensio (2), dirigenta]

PPIAK 49

Glavni vpis izdelamo pod imenom J. Rodriga, dodatne vpise po potrebi za izvajalce in dirigenta.

Če je na zvočnem posnetku poudarjena vloga izvajalca (praviloma pri zabavni glasbi) ali dirigenta, izdelamo glavni vpis za izvajalca, dirigenta itn.

Primeri:

Thompson plays Jackson [Zvočni posnetek] / Butch Thompson plays works of Scott Joplin

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Thompsona, dodatni vpis pod imenom S. Joplina.

12.6.2 Več del več primarnih avtorjev

Če enota vsebuje več del različnih primarnih avtorjev, ravnamo po naslednjih določilih:

12.6.2.1 Če enota vsebuje dela različnih avtorjev, nima pa zbirnega naslova, za značnico glavnega vpisa izberemo avtorja prvega navedenega dela. Za ostale avtorje in njihova dela izdelamo analitične dodatne vpise. Število dodatnih vpisov določi katalogizacijska ustanova glede na potrebe svojih uporabikov. Če so primarni avtorji prvega dela več kot trije ali če avtorja ne moremo določiti, glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico.

PPIAK 51

Primeri:

Pogib in počas : premene podob Wima Wendersa / Stojan Pelko. »Utrujen od podobe svojega pogleda« / Andrej Šprah

Glavni vpis izdelamo pod imenom S. Pelka. Za A. Špraha in njegovo delo izdelamo analitični dodatni vpis.

Evolucija človeka / Marija Štefančič. Okolje in kulture v pleistocenu / Vida Pohar

Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Štefančič. Za V. Pohar in njeno delo izdelamo analitični dodatni vpis.

Dracula / Bram Stoker. Frankenstein / Mary Shelley

Glavni vpis izdelamo pod imenom B. Stokerja. Za M. Shelley in njeno delo izdelamo analitični dodatni vpis.

Okno duše [Zvočni posnetek] = The window of the soul / Alojz Ajdič. Simfonija št. 8 v F-duru, op. 93 = Symphony no. 8 in F major, op. 93 / Ludwig van Beethoven. Žar ptica : suite 1919 = The firebird : suite [1919] / Igor Stravinsky ....

Glavni vpis izdelamo pod imenom A. Ajdiča. Analitična dodatna vpisa izdelamo za L. van Beethovna in I. Stravinskega in njuni deli.

PPIAK 12.6.2.2 Dela različnih avtorjev z zbirnim naslovom
50; 54; 57

- a) Če enota vsebuje dela različnih avtorjev in ima zbirni naslov, glavni vpis praviloma izdelamo pod tem zbirnim naslovom, torej kot anonimno delo pod stvarno značnico. Za posamezne avtorje in njihova dela izdelamo analitične dodatne vpise (avtor: naslov). Število dodatnih vpisov določi katalogizacijska ustanova glede na potrebe svojih uporabnikov. Pri zbornikih s posvetovanj, za katere ne moremo določiti korporativne značnice in zanje izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico, posamezne prispevke lahko obdelamo kot članke oz. sestavne dele (gl. 10. poglavje).

Primeri:

Cmok : z nadevom treh enodejank

Vsebina na nasl. str.: Odiseja / Danila Žorž. Manipulator / Gorazd Novak.

Ojejevo zaslišanje / Iztok Stražar Vrhovec

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico. Za posamezna dela in njihove avtorje izdelamo analitične dodatne vpise.

Blodnjak znanstvene fantastike : izbor slovenske znanstveno-fantastične in fantastične proze / [zbrala in uredila Bojan Meserko in Marjan Skvarča]

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico. Pod imenom prvega sestavljalca in urednika izdelamo dodatna vpisa.

Verzi z nosilcev zvoka : antologija slovenske rokavske poezije / [izbor] Goran Gluvić ; ...

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico. Pod imenom sestavljalca izdelamo dodatni vpis.

Ljudske in ponarodele pesmi s klavirjem [Glasbeni tisk] / zbral in uredil Mitja Gobec

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico. Pod imenom sestavljalca izdelamo dodatni vpis.

Classics for cats [Zvočni posnetek] : classical music for cats and cat lovers ...

Vsebina: Cat royale / Handel. Cat at play / Mendelssohn. Cat loving / Liszt.

Cat concerto / Vivaldi. Cat hunting / Dvorak ...

Glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico. Za posamezne skladbe in njihove avtorje lahko izdelamo analitične dodatne vpise ali jih obdelamo kot sestavne dele (gl. 10. poglavje).

Mikrobiološka analiza kužnin : zbornik strokovnega srečanja, Nova Gorica, 22. in 23. oktobra 1999 ...

Strokovno srečanje nima imena, zato izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico.

Ljubim, torej sem : [zbornik predavanj] / [odgovorni urednik Milan Knep]

V publikaciji ni podatkov, ki bi služili za izdelavo korporativne značnice, zato izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico. Pod imenom urednika izdelamo dodatni vpis.

- b) Izjema so enote, ki vsebujejo prvič objavljena dela oz. dela, ki so bila napisana za skupno objavo in pri katerih je v predpisanem viru podatkov naveden samo zbirni naslov in imena avtorjev, naslovi njihovih del pa ne. V takem primeru ravnamo po določitih v točki 12.5.2.

Primeri:

Gora in človek / Frankl, Trstenjak, Ramovš ; ...

Vsebina: Doživetje gora in izkušnje smisla / Viktor E. Frankl ; [prevedel Jože Stabej]. Človek in gora / Anton Trstenjak, Jože Ramovš

Glavni vpis izdelamo pod imenom V. E. Frankla, dodatna vpisa pa pod imenoma A. Trstenjaka in J. Ramovša.

- c) Pri zvočnih posnetkih s skladbami različnih avtorjev, na katerih je poudarjena vloga izvajalca (praviloma pri zabavni glasbi) ali dirigenta, glavni vpis izdelamo za izvajalca, dirigenta itn.

Primeri:

It's just luck [Zvočni posnetek] / Mia

Na zvočnem posnetku je več skladb z zbirnim naslovom It's just luck. Glavni vpis izdelamo pod imenom M. Žnidarič. Po potrebi za skladatelje in naslove njihovih skladb, naštete v opombi o vsebini, izdelamo analitične dodatne vpise ali jih obdelamo kot sestavne dele (gl. 10. poglavje).

Ivo Pogorelich plays Chopin, Haydn, Mozart [Videoposnetek]

Na zvočnem posnetku je več skladb z zbirnim naslovom Ivo Pogorelich plays Chopin, Haydn, Mozart. Glavni vpis izdelamo pod imenom I. Pogoreliča. Po potrebi za skladatelje in naslove njihovih skladb, naštete v opombi o vsebini, izdelamo analitične dodatne vpise ali jih obdelamo kot sestavne dele (gl. 10. poglavje).

Dobra tička [Zvočni posnetek] / [avtor pesmi A. Klinar ... et al.] ; [izvaja] Agropop

Na zvočnem posnetku je več skladb z zbirnim naslovom Dobra tička. Glavni vpis izdelamo pod imenom ansambla Agropop.

Dober večer, Bog daj! [Zvočni posnetek] / Mešani pevski zbor Mačkolje ; [zbiorovodja Ivo Lešnik]

Pevski zbor izvaja pesmi različnih avtorjev, poudarek je na izvajalcu. Glavni vpis izdelamo pod imenom Mešanega pevskega zbora Mačkolje, dodatni vpis za zbiorovodjo.

Herbert von Karajan conducts orchestral favourites [Zvočni posnetek]

Na zvočnem posnetku je več skladb z zbirnim naslovom Herbert von Karajan conducts orchestral favourites. Glavni vpis izdelamo pod imenom H. von Karajana. Po potrebi za skladatelje in naslove njihovih skladb, naštete v opombi o vsebini, izdelamo analitične dodatne vpise ali jih obdelamo kot sestavne dele (gl. 10. poglavje).

- č) Kongresne zbornike, ki jim lahko določimo korporativno značnico, obravnavamo kot delo enega avtorja (gl. točko 12.5).

12.7 Dodatni vpisi

Dodatne vpise izdelamo:

PPIAK 11/1 PPIAK 25	a) za drugega in tretjega avtorja pri delu dveh ali treh primarnih avtorjev z istovrstnim ali različnim prispevkom (gl. 12.5.2.1 in 12.5.3);
PPIAK 12/1	b) za prvega navedenega avtorja pri delu več kot treh primarnih avtorjev z istovrstnim prispevkom (gl. 12.5.2.2);
PPIAK 33/2-5	c) za sestavljalca oz. urednika antologije ali zbornika, za katerega izdelamo glavni vpis pod stvarnim naslovom (gl. 12.4) ali pod korporativno značnico;
PPIAK 7; 29/3	č) <u>za zapisovalca ljudskega blaga</u> in za domnevnega avtorja dela, za katerega izdelamo glavni vpis pod stvarno značnico (gl. 12.5.4);
PPIAK 5/3-6; 10/2-3	d) za stvarni naslov enote, za katero izdelamo glavni vpis pod primarnim avtorjem: • kadar primarni avtor ni naveden v predpisanem viru podatkov; • kadar glavni vpis izdelamo pod imenom korporacije, enota pa ima izrazit stvarni naslov; • kadar je tak dodatni vpis v pomoč uporabnikom kataloga (<u>predvsem pri neknjižnem gradivu</u>);
PPIAK 31/2, 4	e) za avtorja priredbe, če za enoto izdelamo glavni vpis pod imenom prvotnega avtorja (gl. 12.3.2);
PPIAK 31/1, 3, 5, 6	f) za prvotnega avtorja dela, če glavni vpis izdelamo pod imenom predelovalca (gl. 12.3.3);
PPIAK 17	g) za korporacijo, ki je sicer nosilka odgovornosti za vsebino dela, vendar ne ustreza kriterijem iz točke 12.1.2 in glavni vpis izdelamo pod stvarno značnico;
PPIAK 24/3, 4	h) za enotni naslov klasičnih anonimnih del, svetih knjig in obrednikov (gl. 12.5.4);
	i) za ime osebe ali korporacije, ki je del stvarnega naslova pri anonimnih delih;
	j) <u>za druge primarne ali sekundarne avtorje, kadar je to pomembno za uporabnike kataloga.</u>

III. ZNAČNICE

Uvodna opomba

Značnica je dostopni element vpisa, ki služi kot glavni element za razvrščanje, če so vpisi urejeni po abecedi.

Glede na pariška načela je potrebno za vsakega individualnega/korporativnega avtorja oblikovati enotno značnico, ki omogoča, da na enem mestu najdemo vsa dela istega avtorja.

Pravilnik P. Kalana *Abecedni imenski katalog* iz leta 1967 (AIK67) opredeljuje značnico kot »eno ali več besed, po katerih so katalogni vpisi razvrščeni«, *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga* E. Verone (PPIAK) kot »besede, ki v abecednem katalogu določajo mesto kataložnega vpisa«, anglo-ameriški pravilnik (AACR2R) pa kot »ime, besedo ali besedno zvezo na začetku kataložnega vpisa, ki služi kot dostopni element«.

Pravilniki in priročniki za oblikovanje značnic

V Sloveniji smo uporabljali doslej v ta namen v smiselni kombinaciji ustrezna določila iz dveh priročnikov, ki temeljita na pariških načelih:

- E. Verona: *Pravilnik i priručnik za izradbu abecednih kataloga*. Dio 1, *Odrednice i redalice*. Zagreb : HBD, 1986
- P. Kalan: *Abecedni imenski katalog*. Nova izd. Ljubljana : DBS : NUK, 1967

Splošnega priročnika za katalogizacijo s formalno mednarodno veljavo ni. Zaradi široke uporabe v svetu so pomembna še angloameriška pravila:

- *Anglo-American cataloguing rules*. 2nd ed., 1998 revision. Chicago : ALA, 1998

V okviru IFLE so nastali specializirani priročniki, ki povzemajo pariška načela in ustaljeno prakso pri izbiri in določanju značnic:

- *Anonymous classics : a list of uniform headings for European literatures*. London : IFLA, 1978
- *Form and structure of corporate headings*. London : IFLA, 1980 (Slov. prevod: *Oblika in struktura korporativnih značnic*. Ljubljana : NUK, 1998)
- *List of uniform headings for higher legislative and ministerial bodies in European countries*. London : IFLA, 1979
- *List of uniform titles for liturgical works of the Latin rites of the Catholic Church*. London : IFLA, 1975
- *Names of persons : national usages for entry in catalogues*. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996

Poleg že omenjenih pravilnikov in specializiranih priročnikov so za oblikovanje enotnih značnic priporočljivi med drugim še naslednji viri:

- *Slovenska bibliografija*. Ljubljana : NUK, 1947-
- *Slovenski biografski leksikon*. Ljubljana : Zadržna gospodarska banka : SAZU, 1925-1991
- *Primorski slovenski biografski leksikon*. Gorica : Goriška Mohorjeva družba, 1974-1994
- *Enciklopedija Slovenije*. Ljubljana : Mladinska knjiga, 1987-
- *PIRS : poslovni imenik Republike Slovenije*. Ljubljana : Slovenska knjiga, 1992-
- *Yearbook of international organizations*. München : Saur, 1948-
- *Zakon o državni upravi, vladi in ministrstvih*. Ljubljana : Uradni list Republike Slovenije, 1995
- *Names of states*. London : IFLA International Office for UBC, 1981
- *Šematizem ljubljanske nadškofije v letu mednarodnega priznanja samostojne Slovenije*. Ljubljana : Nadškofijski ordinariat, 1993
- *Norme per il catalogo degli stampati*. Città del Vaticano : Biblioteca apostolica Vaticana, 1930 (2a ed. 1939; 3a ed. 1949)

13 OSEBNA ZNAČNICA

13.0 Uvod

13.0.1 Slovenski avtorji

PPIAK
85/1; 86/1

Za slovenske avtorje velja, da je enotna značnica za določeno osebo lahko načeloma samo ena, tudi če avtor uporablja različna imena, npr. za različne vrste avtorstva in/ali različna področja ustvarjanja. Za variantne oblike izdelamo kazalke. Pri določanju enotne značnice uporabljamo podatke v nacionalni bibliografiji in drugih splošnih priročnikih (enciklopedije, biografski leksikoni itn.).

Ne velja
PPIAK
85/1; 96/4
Velja
AACR2R
22.2B2/2B3
ZBDS-AIK

Izjemoma dopuščamo več enotnih značnic za eno osebo le, če avtor ne dovoli, da za katalog ali bibliografijo uporabimo pravo ime. V takih primerih ne uporabljamo PPIAK, temveč AACR2R, torej oblikujemo enotno značnico iz imena, navedenega na publikaciji oz. v viru podatkov.

13.0.2 Tuji avtorji

AACR2R
22.2B2

Pri oblikovanju enotnih značnic za tuje avtorje upoštevamo podatke v ustreznih normativnih zbirkah in nacionalnih bibliografijah, uporabljamo pa tudi druge splošne priročnike (enciklopedije, biografske in biobibliografske leksikone itn.). Za tuje avtorje, ki za različna področja ustvarjanja uporabljajo različna imena, lahko izdelamo enotno značnico za vsako ime.

PPIAK 111-129

Pri imenih neevropskega izvora najpogosteje upoštevamo člene PPIAK in *Names of persons : national usages for entry in catalogues. 4th revised and enlarged ed. München : Saur, 1996.*

13.1 Izbor imena za enotno osebno značnico

Michael Gorman v skrajšani izdaji angloameriških katalogizacijskih pravil (AACR2C) priporoča izbor in oblikovanje enotne osebne značnice v treh korakih:

1. izberemo ime, ki naj bo osnova za značnico (nekateri avtorji uporabljajo več imen oz. več oblik imena);
2. določimo tisti del imena, ki bo v značnici na prvem mestu (iztočnico);
3. izdelamo napotilne vpise (kazalke in vodilke).

13.1.1 Splošno navodilo

PPIAK 85/2
AACR2R 22.1

Za enotno značnico izberemo obliko imena, po kateri je avtor najbolj znan oz. jo največkrat uporablja pri izdajah svojih del v izvornem jeziku. To je lahko pravo ime, psevdonim, vzdevek, kriptonim, kratice itn. Predvsem pri starejših avtorjih zaradi različnih načinov pisave pri izbiri upoštevamo tudi obliko v ustreznih priročnikih (biografski leksikoni, enciklopedije itn.). Za oblike imena, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke. Značnice za kazalke oblikujemo po načelih za osebne značnice (gl.13.2).

13.1.2 Variantne oblike imena

13.1.2.1 Kratice in izpisano ime

Če avtor uporablja začetnice oz. krajšave imena in izpisano obliko imena, damo prednost izpisani obliki.

Primeri:

Stane Repše
ne S. Repše

13.1.2.2 Prevedeno ime

Če je ime avtorja na publikaciji napisano v prevedeni obliki, za enotno značnico izberemo njegovo pravo (izvirno) ime, za prevedeno obliko imena pa izdelamo kazalko.

Primeri:

Ivan Cankar
ne Ivanas Cankaras

France Stele
ne François Stele

13.1.2.3 Psevdonim

a) En psevdonim

Če avtor pri objavah svojih del praviloma vedno uporablja isti psevdonim, tega izberemo za enotno značnico. V opombi navedemo pravo avtorjevo ime in izdelamo kazalko. Če avtor pravega imena ne želi razkriti ali ga ne moremo ugotoviti, za značnico uporabimo psevdonim in to povemo v opombi.

Primeri:

Matej Bor
(psevdonim)
ne Vladimir Pavšič
(pravo ime)

Risto Savin
(psevdonim)
ne Friderik Širca
(pravo ime)

b) Več psevdonimov

- Psevdonimi slovenskih avtorjev

Če slovenski avtor pri objavah svojih del uporablja pravo ime in enega ali več psevdonimov, za enotno značnico izberemo pravo ime. Če pravega imena ne uporablja, ampak samo več psevdonimov, izberemo najpogosteje rabljeni psevdonim. Če tega kriterija ne moremo uporabiti, upoštevamo določila naslednjega odstavka, ki velja za tuje avtorje.

Primeri:

France Bevk
(pravo ime)
ne Tone Čemažar
ne Jože Jeram

ne Ivan Lesjak
ne Pavle Sedmak
ne Franc Seljak
 (psevdonim)

Pavle Zidar
 (najpogosteje rabljeni psevdonim)
ne Zdravko Slamnik
 (pravo ime)
ne Timotej Noč
 (psevdonim)

- Psevdonimi tujih avtorjev

AACR2R
22.2B2-3

Če tuji avtor uporablja za različna področja ustvarjanja različne psevdonime oz. pravo ime in enega ali več psevdonimov, upoštevamo ustrezno normativno zbirko ali nacionalno bibliografijo, kar pomeni, da lahko izdelamo več enotnih značnic.

Primeri:

Victoria Holt
 Jean Plaidy
 Philippa Carr
ne Eleanor Burford Hibbert

13.1.2.4 Spremembe imena

PPIAK 93/2; 95

Če avtor med svojim ustvarjalnim delom spreminja priimek (npr. zaradi poroke) ali osebno ime, za enotno značnico določimo tisto obliko, ki se največkrat pojavlja. V primeru dvoma je to najnovejša oblika. Za vse oblike, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke.

Primeri:

Brina Jež-Brezavšček
prej Brina Jež

Tončka Kobilica
prej Tončka Krašček

Mira Mihelič
prej Mira Puc

Bojc Jermanj
prej Bojan Jerman

Anej Sam
prej Spaso Čanković

Julian Schutting
prej Jutta Schutting

13.1.2.5 Druge variantne oblike imena

Primeri:

Saša A. Glažar
 (najpogosteje rabljeno)
ne Saša Glažar
ne Saša Aleksej Glažar
ne Saša Aleksij Glažar

Dolfe Rajtmajer
(najpogosteje rabljeno)
ne Adolf Rajtmajer
(uradno ime, redko rabljeno)

13.2 Struktura in oblika osebne značnice

13.2.1 Splošno navodilo

Pravo ali psevdonimno ime osebe lahko vsebuje naslednje elemente (po SNNV)⁶:

- priimek (eden ali več)
- osebno ime (eno ali več)
- patronimik
- vzdevek
- apelativ, začetnice, kratice, akronim
- dinastično ime
- druge dodatke (plemiški naslovi, častni nazivi, pridevki, zaporedne številke itn.)

Pri oblikovanju značnice lahko upoštevamo vse našteje elemente, po potrebi lahko dodamo še identifikacijske oznake (letnico rojstva/smrti, poklic itn.) – gl. 13.3.

Avtorjevo ime zapišemo v enotni značnici v imenovalniku, ne glede na sklon, v katerem je navedeno na publikaciji. Če je ime sestavljeno iz dveh ali več delov, izberemo enega od njih za iztočnico (praviloma priimek). Ker pri tem obrnemo naravni vrstni red elementov v imenu, z vejico označimo konec inverzije. Če za iztočnico vzamemo prvi del imena, ostane vrstni red nespremenjen. Iztočnico na izpisih grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).

PPIAK 84

Primeri:

PREŽIHOV Voranc
 JANČAR, Drago
 STUPICA, Marija Lucija
 PLESNIČAR-Gec, Ljudmila

13.2.2 Iztočnica je priimek

PPIAK 88

13.2.2.1 Enodelni priimek

a) Moška oblika

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>
Drago Jančar	JANČAR, Drago
Svetlana Makarovič	MAKAROVIC, Svetlana
Umberto Eco	ECO, Umberto

b) Ženska oblika

Žensko obliko priimka ohranimo pri značnicah za avtorice iz vzhodno- in zahodnoslovanske skupine, od južnoslovanskih pa za Makedonke in Bolgarke.

⁶ Smernice za normativne in napolilne vpise. Ljubljana : NUK, 1998

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Kristina Brenkova	BRENK, Kristina	BRENKOVA, Kristina
Zofka Kvedrova	KVEDER, Zofka	KVEDROVA, Zofka
Božena Němcová	NĚMCOVÁ, Božena	

13.2.2.2 Večdelni priimek

a) Dvojni priimek

Delno velja
PPIAK 92
ZBDS-AIK

Dvojni priimek je lahko sestavljen iz dveh priimkov, ki ju avtor lahko uporablja z vezajem ali brez. To upoštevamo tudi pri oblikovanju značnice. Če avtor pri rabi ni dosleden, damo prednost obliki z vezajem. Za iztočnico praviloma vzamemo prvi priimek.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Mirjam Milharčič-Hladnik	MILHARČIČ-Hladnik, Mirjam	HLADNIK, Mirjam Milharčič-
Mitja Hafner-Fink	HAFNER-Fink, Mitja	FINK, Mitja Hafner-
Charlotte Birch-Pfeiffer	BIRCH-Pfeiffer, Charlotte	PFEIFFER, Charlotte Birch-
Louis Joseph Gay-Lussac	GAY-Lussac, Louis Joseph	LUSSAC, Louis Joseph Gay-
Robert Storm Petersen	STORM Petersen, Robert	PETERSEN, Robert Storm
Justus von Schmidt-Phiseldeck	SCHMIDT-Phiseldeck, Justus von	PHISELDECK, Justus von Schmidt-
Gerold Meyer von Knonau	MEYER von Knonau, Gerold	KNONAU, Gerold Meyer von

PPIAK 93/2a

Pri dvojnem priimku poročene avtorice, sestavljenem iz deklinškega in moževega priimka, včasih vzamemo za iztočnico možev priimek (npr. pri Američankah).

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Harriet Beecher Stowe	STOWE, Harriet Beecher	BEECHER Stowe, Harriet

Avtor lahko uporablja oba priimka v različnem vrstnem redu ali pa samo prvi ali drugi priimek. V takem primeru za značnico določimo tisto obliko, s katero se avtor največkrat pojavlja. Če tega kriterija ne moremo uporabiti, določi vrstni red priimkov nacionalna bibliografska ustanova.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Anica Mikuš Kos	MIKUŠ Kos, Anica	KOS, Anica Mikuš
Anica Kos Mikuš		KOS Mikuš, Anica
Anica Kos		KOS, Anica

Dvojni priimek je lahko sestavljen tudi iz priimka in imena po kraju, od koder avtor prihaja.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Josip Godina-Verdélški	GODINA-Verdélški, Josip	VERDÉLSKI, Josip Godina-

b) Predpona in priimek

Če pred priimkom stoji predpona (člen, predlog ali kombinacija obeh), moramo pri odločanju, ali je predpona neločljivi del priimka ali ne, upoštevati običaje države, iz katere avtor izvira.

Pri slovenskih avtorjih obravnavamo predpono kot neločljiv del priimka.

Primeri:

PPIAK 90

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Blaž De Gleria	DE GLERIA, Blaž	GLERIA, Blaž De
Alenka Majcen Le Maréchal	MAJCEN Le Maréchal, Alenka	LE MARÉCHAL, Alenka Majcen

Pri tujih avtorjih se ravnamo po običajih države, iz katere je avtor, oz. upoštevamo običaje jezika, ki ga avtor uporablja. Za oblike, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalke.

*Primeri:***BELGIJA**

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Antoine De La Faille	DE LA FAILLE, Antoine	LA FAILLE, Antoine de
Louis Van den Eede	VAN DEN EEDE, Louis	DEN EEDE, Louis Van

BRAZILIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Isa Maria dos Santos Estevão de Santo Angelo	SANTOS, Isa Maria dos SANTO ANGELO, Estevão de	DOS SANTOS, Isa Maria DE SANTO ANGELO, Estevão

ČEŠKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Jiří z Lobkowicz	LOBKOWICZ, Jiří z	Z LOBKOWICZ, Jiří

DANSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vilhelm La Cour Ernest von der Recke	LA COUR, Vilhelm RECKE, Ernest von der	COUR, Vilhelm La DER RECKE, Ernest von VON DER RECKE, Ernest

FRANCIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Henri La Fontaine Alfred de Vigny Jean de La Bruyère	LA FONTAINE, Henri VIGNY, Alfred de LA BRUYÈRE, Jean de	FONTAINE, Henri La DE VIGNY, Alfred DE LA BRUYÈRE, Jean

IRSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Tomás De Róiste	DE RÓISTE, Tomás	RÓISTE, Tomás De

ITALIJA in italijanski del Švice

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Andrea Della Corte Francesca Von Metz	DELLA CORTE, Andrea VON METZ, Francesca	CORTE, Andrea Della METZ, Francesca Von

JUŽNA AFRIKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Michiel Hendrik De Kock Louis Petrus Van Wyk	DE KOCK, Michiel Hendrik VAN WYK, Louis Petrus	KOCK, Michiel Hendrik De WYK, Louis Petrus Van

NEMČIJA, AVSTRIJA in nemška dela Švice in Luksemburga

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Paul Am Ende Ludwig van Beethoven Gertrud von Le Fort	AM ENDE, Paul BEETHOVEN, Ludwig van LE FORT, Gertrud von	ENDE, Paul Am VAN BEETHOVEN, Ludwig VON LE FORT, Gertrud

NIZOZEMSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vincent van Gogh Carel Johan Ver Huell	GOGH, Vincent van VER HUELL, Carel Johan	VAN GOGH, Vincent HUELL, Carel Johan Ver

NORVEŠKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Per De Besche Ole von der Lippe	DE BESCHE, Per LIPPE, Ole von der	BESCHE, Per De DER LIPPE, Ole von VON DER LIPPE, Ole

PORTUGALSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
João dos Santos	SANTOS, João dos	DOS SANTOS, João

ROMUNIJA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vasile A Mariei Emil de Pușcariu	A MARIEI, Vasile PUȘCARIU, Emil de	MARIEI, Vasile A DE PUȘCARIU, Emil

ŠPANIJA in druge špansko govoreče države

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
José La Huerta Vicente de la Fuente Antonio del Río	LA HUERTA, José FUENTE, Vicente de la RÍO, Antonio del	HUERTA, José La LA FUENTE, Vicente de DE LA FUENTE, Vicente DEL RÍO, Antonio

ŠVEDSKA

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Gustaf af Geijerstam Georg von Rosen Magnus Gabriel De La Gardie	GEIJERSTAM, Gustaf af ROSEN, Georg von DE LA GARDIE, Magnus Gabriel	AF GEIJERSTAM, Gustaf VON ROSEN, Georg LA GARDIE, Magnus Gabriel De

ŠVICA, retoromanski del

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Luca a Marca	MARCA, Luca a	A MARCA, Luca

VELIKA BRITANIJA, ZDA, Avstralija, Nova Zelandija, Irska, Kanada
(angl. del)

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>	
Paul De Kruiif	DE KRUIIF, Paul	KRUIIF, Paul De	
John Dos Passos	DOS PASSOS, John	PASSOS, John Dos	
Robert Van Bergen	VAN BERGEN, Robert	BERGEN, Robert Van	
Jack McDevitt	MCDEVITT, Jack		<i>Ne velja</i>
Angus MacDonald	MACDONALD, Angus		PPIAK 91
Alexander Mac Donald	MAC DONALD, Alexander		ZBDS-AIK

c) Priimek in vzdevek

Če je priimek povezan z vzdevkom, tega v značnico praviloma ne vključimo. Za vzdevek izdelamo kazalko.

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Miroslav Slana-Miros	SLANA, Miroslav	MIROS

č) Patronimik

Primeri:

<i>naravni vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>
Lev Nikolaevič Tolstoj	TOLSTOJ, Lev Nikolaevič

13.2.3 Vladarji, cerkveni dostojanstveniki, redovniki itn.

PPIAK 130-133

a) Vladarji

Značnica je osebno ime vladarja v izvorni obliki, ki mu dodamo poimenovanje (zemljepisno oznako in vladarski naslov) v slovenščini, po potrebi dodamo zaporedno številko (rimsko).

PPIAK 130*Primeri:*

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
ELISABETH II, britanska kraljica	ELIZABETA II, britanska kraljica
FRIEDRICH II, pruski kralj	FRIEDRICH der Große, pruski kralj
	FRIDERIK Veliki, pruski kralj
	FRIDERIK II, pruski kralj

b) Papeži

Latinskemu imenu dodamo zaporedno številko (rimsko) in izraz *papež*:

PPIAK 131*Primeri:*

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
JOANNES Paulus II, papež	JANEZ Pavel II, papež
PIUS II, papež	PIJ II, papež

Ne upoštevamo
PPIAK 81/7
– prepis
latinščine

c) Redovniki

PPIAK 132

Veljajo enaka pravila kot pri ostalih avtorjih starega, srednjega ali novega veka, le da v značnici namesto osebnega imena uporabimo redovno ime. Za pravo ime izdelamo kazalko.

Primeri:

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
JANEZ Svetokriški	LIONELLI, Tobija
ILC, Vendelina	ILC, Marija
ROP, Nikolina	

č) Svetniki

**Delno velja
PPIAK 133
ZBDS-AIK**

Značnice za svetnike oblikujemo po PPIAK 133, razen pri obliki in uporabi identifikacijske oznake. Vsem svetnikom dodajamo identifikacijsko oznako v slovenščini (*svetnik, svetnica*).

Primeri:

<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
THOMAS Aquinas, svetnik	TOMAŽ Akvinski, svetnik
STEIN, Edith, svetnica	

13.2.4 Staroveški in srednjeveški avtorji

PPIAK 102-104 13.2.4.1 Stari vek

a) Starogrški avtorji

PPIAK 103

Iztočnica je večinoma osebno ime v polatinjeni obliki. Za obliko, navedeno na publikaciji, izdelamo kazalko.

Primeri:

<i>na publikaciji</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Homer	HOMERUS	HOMER
Platon	PLATO	PLATON

Pri večdelnih imenih za iztočnico izberemo najbolj znani del imena. To je lahko osebno ime ali pa družinsko ime v funkciji priimka.

b) Starorimski avtorji

PPIAK 104

Ime je lahko sestavljeno iz več delov (praenomen – osebno ime, nomen – plemensko ime, cognomen – družinsko ime, agnomen – vzdevek). Za iztočnico izberemo najbolj znani del celotnega imena.

Primeri:

<i>na publikaciji/nar. vrstni red</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Vergil/ Publius Vergilius Maro	VERGILIUS Maro, Publius	VERGIL
Cicero/Marcus Tullius Cicero	CICERO, Marcus Tullius	CICERO

PPIAK 105-110 13.2.4.2 Srednji vek

a) Iztočnica je osebno ime

Primeri:

<i>na publikaciji</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Walther von der Vogelweide	WALTHER von der Vogelweide	VOGELWEIDE, Walther von der
Leonardo da Vinci	LEONARDO da Vinci	VINCI, Leonardo da
Michelangelo Buonarroti	MICHELANGELO Buonarroti	BUONARROTI, Michelangelo

b) Iztočnica je priimek

Primeri:

<i>na publikaciji</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
Dante Alighieri	ALIGHIERI, Dante	DANTE Alighieri

13.2.5 Apelativ, začetnice, krajšave, kriptonim

Če avtor pri objavah svojih del dosledno uporablja apelativ, kriptonim, kratice ali krajšave imena, jih lahko določimo za enotno značnico. Če pa avtor uporablja tudi razrešeno ime, mu damo prednost.

Primeri:

<i>apelativ</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>
Gospa	Breda Smolnikar	GOSPA

<i>kratice</i>	<i>pravo ime</i>	<i>enotna značnica</i>	<i>kazalka</i>
B. R.	Bruno Ravnikar	RAVNIKAR, Bruno	B. R.

Ne velja
PPIAK 5/5; 98

Velja
AACR2R 22.1
oz.
AIK67 183,
2. stavek (za
apelative)

13.3 Identifikacijske oznake

Za identifikacijske oznake štejemo:

- letnico rojstva/smrti;
- oznako st./ml. (npr. za očeta in sina, mater in hčer) ali rimsko številko;
- izraz za naziv, poklic ali izobrazbo (v slovenščini).

Identifikacijske oznake značnici po potrebi dodajamo po zgornjem vrstnem redu in jih od prejšnjih elementov značnice ločimo z vejico.

- a) Če ima več avtorjev enako ime in priimek, v značnici potrebujemo identifikacijsko oznako kot dodatek, po katerem jih razlikujemo.

Primeri:

TOMŠIČ, Marjan, 1930-
TOMŠIČ, Marjan, 1939-

KOROŠEC, Ladko, 1920-1995
KOROŠEC, Ladko, 1946-

- b) Če avtor sam redno uporablja določeno identifikacijsko oznako (npr. ml./st., rimsko številko), je ta del značnice.

Primeri:

CERAR, Miro, ml.
ŠTEFANČIČ, Marcel, jr.
DUMAS, Alexandre, fils

PPIAK 101

Ne velja
PPIAK 101
ZBDS-AIK

14 KORPORATIVNA ZNAČNICA

14.0 Uvod

Korporacija je katerakoli organizacija ali skupina ljudi in/ali organizacij, ki jo identificira določeno ime. Korporacije so npr.: gospodarske družbe, trgovska podjetja, vlade (lokalne in državne), vladne ustanove (lokalne in državne), cerkve in redovi, združenja (klubi, društva), ustanove (muzeji, knjižnice), mednarodne ustanove, poimenovani sestanki, konference, posvetovanja, razstave, odprave, festivali, sejmi, izvajalske skupine itn.

Pri oblikovanju enotnih korporativnih značnic upoštevamo podatke v ustreznih normativnih zbirkah, nacionalnih bibliografijah in drugih splošnih priročnikih, navedenih v uvodni opombi III. poglavja (Značnice). Za variantne oblike izdelamo kazalke.

14.1 Splošno navodilo

Michael Gorman v skrajšani izdaji angloameriških katalogizacijskih pravil (AACR2C) priporoča izbor in oblikovanje enotne korporativne značnice v petih korakih:

1. izberemo ime, ki bo osnova za značnico;
2. presodimo, če je treba imenu dodati kvalifikatorje za razlikovanje od drugih imen;
3. če je korporacija sestanek, kongres, srečanje, razstava, sejem, festival ipd., oblikujemo značnico z dodatki in opustitvami;
4. če je neka korporacija del druge korporacije ali organ političnoteritorialne enote, presodimo, ali jo obravnavamo samostojno ali podrejeno;
5. izdelamo napotilne vpise (kazalke in vodilke).

PPIAK 134;
135/1
OSKZ 0.2; 5. a

Za enotno korporativno značnico, ki mora biti v vseh bibliografskih zapisih navedena v enaki obliki, izberemo obliko imena, pod katero je korporacija najbolj znana oz. jo največkrat uporablja na publikacijah/ enotah v izvirnem jeziku. Ime korporacije zapišemo v enotni značnici v imenovalniku, ne glede na sklon, v katerem je navedeno na izbranem viru podatkov. Iztočnica je ponavadi prva beseda korporativne značnice (izjema so določni in nedoločni člani pri nekaterih jezikih), z njo določimo mesto bibliografskega zapisa v katalogu in jo grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).

Primeri:

DEUTSCHER Verein für Orientforschung
V viru podatkov: Bericht des Deutschen Vereins für Orientforschung
DOLENJSKI muzej
V viru podatkov: Iz depojev Dolenjskega muzeja

Pri izbiri enotne korporativne značnice upoštevamo obliko in zaporedje, v kakršnem se pojavlja v izbranem viru podatkov, izpuščamo pa člen na začetku (razen kadar ga zahtevajo slovnična pravila) ter izraze, ki opredeljujejo pravni status korporacije (razen kadar brez njih ne bi bilo jasno, da gre za korporacijo).

OSKZ 5.b, c

Primeri:

ZALOŽBA Mladinska knjiga
ne Mladinska knjiga

BRITISH Library
ne The BRITISH Library

toda

Der BAYERISCHE Rundfunk
ne BAYERISCHER Rundfunk
 ISKRA servis
ne ISKRA servis d.o.o.

toda

PISKAR d.o.o.

Številko, ki je del korporativnega imena, v enotni korporativni značnici izpišemo v jeziku značnice, ne glede na obliko v izvirnem imenu. **PPIAK 148**

Primeri:

PETNAJSTI september (Anhovo)
(ime: 15. september)
 PRVA gimnazija (Celje)
(ime: I. gimnazija)

14.2 Variantne oblike imena

14.2.1 Jezik

- a) Ime korporacije zapišemo v jeziku, ki ga običajno uporablja sama. Kadar je ime korporacije na publikacijah/enotah navedeno v prevedeni obliki, značnico zapišemo v izvirnem jeziku. Za prevedeno ime izdelamo kazalko. Nelatinične pisave transliteriramo v latinico (gl. Dodatek Č). **PPIAK 149/1,2**
OSKZ 3.1

Primeri:

GALLERIA degli Uffizi
ne UFFIZI Gallery
ne ГАЛЕРЕЯ Уффици
 NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NATIONAL and University Library

- b) Kadar uradno ime mednarodnih korporacij obstaja v več jezikih, za enotno značnico izberemo ime v enem izmed njih po naslednjem vrstnem redu: angleščina, francoščina, ruščina in nemščina. **PPIAK 153/1(19/2)**
OSKZ 3.2

Primeri:

UNITED Nations
ne NATIONS Unies
ne NACIONES Unidas

- c) Pri korporacijah iz držav, kjer je uradnih jezikov več, značnico zapišemo v jeziku, ki ga korporacija največkrat uporablja. Če tega ne moremo ugotoviti, upoštevamo vrstni red iz točke b). **PPIAK 152/3**

Primeri:

SCHWEIZERISCHE Landesbibliothek (Bern)
ne BIBLIOTHÈQUE nationale suisse (Bern)
ne BIBLIOTECA nazionale svizzera (Bern)

14.2.2 Druge variantne oblike imena

- a) Kadar korporacije uporabljajo variantne oblike imena ali kadar nismo prepričani, da je na publikacijah res najpogosteje uporabljana oblika, izberemo ime, ki ga najdemo v uveljavljenem referenčnem viru. Za tiste oblike imena, ki niso bile izbrane za enotno značnico, izdelamo kazalko. **PPIAK 135/2;**
136/1; 144/2
OSKZ 4.1

- Primeri:*
 STANFORD University
ne LELAND Stanford University
 GRADIS
ne GRADBENO podjetje Gradis
- PPIAK 143/1** b) Kadar je med variantnimi imeni okrajšava ali kratica, uporabimo ime v polni obliki, razen kadar je kratica ali okrajšava pogosteje uporabljena in bolj znana.
- Primeri:*
 VEREIN Deutscher Ingenieure
ne VDI
 SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
ne SAZU
 NARODNA in univerzitetna knjižnica
ne NUK
 toda
 UNESCO
ne UNITED Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization
- Do 1991 velja*
PPIAK 145/8
Po 1991 ne velja
PPIAK 145/8
ZBDS-AIK
- c) Pri imenih organov ali institucij v Sloveniji po letu 1991 izraz »republika« upoštevamo, kadar je naveden. Kratici »R« in »RS« izpišemo v polni obliki. Za izraze, ki so veljali v družbeni ureditvi Jugoslavije v obdobju 1942-1991, kot so npr. FLR, FNR, SFR, LR, NR, SR itn. v skrajšani ali izpisani obliki, upoštevamo PPIAK 145/8.
- Primeri:*
 ARHIV Republike Slovenije
 ZAVOD Republike Slovenije za šolstvo
 URBANISTIČNI inštitut Republike Slovenije
 ANDRAGOŠKI center Republike Slovenije
- primerjaj z imeni drugih korporacij:*
 TELEKOM Slovenije
 ZDRUŽENJE bank Slovenije
 ANDRAGOŠKO društvo Slovenije
 ZVEZA zgodovinskih društev Slovenije
- PPIAK 150**
OSKZ 6
- č) Kadar korporacija spremeni svoje ime, ne glede na to, ali gre tudi za hkratne organizacijske in ustanovne spremembe, uporabimo za značnico novo ime. S prejšnjo obliko značnice jo povežemo z vodilko.
- Primeri:*
 DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
 (ime od leta 1947 do 1983)
 Gl. tudi:
 ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
 (ime od 1983 naprej)
- ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije
 (ime od 1983 naprej)
 Gl. tudi:
 DRUŠTVO bibliotekarjev Slovenije
 (ime od leta 1947 do 1983)

14.3 Političnoteritorialne enote

Političnoteritorialne enote so korporacije, ki na določenem območju dejansko ali formalno opravljajo uradne funkcije (v polnem ali delnem obsegu). To so

med drugim države, članice skupnosti držav in zvezne enote ter njihove regionalne ali lokalne upravne enote (npr. province, departmaji, grofije, okrožja, 'oblasti', občine itn.)

14.3.1 Države

Enotna značnica za državo je zemljepisno ime za območje države v samostalniški obliki, razen kadar zemljepisno ime za območje ne obstaja. Enotno značnico zapišemo v izvirnem jeziku in izvirnem zaporedju.

Ne velja
PPIAK
157/1, 3, 4
Velja
OSKZ 9, 10
ZBDS-AIK

Primeri:

FRANCE
ne RÉPUBLIQUE française
AUSTRALIA
ne COMMONWEALTH of Australia
SLOVENIJA
ne REPUBLIKA Slovenija

Kadar ime države vključuje zemljepisno ime v pridevniški obliki, v samostalniški obliki pa ne obstaja, uporabimo uradno ime v izvirnem jeziku in zaporedju.

PPIAK 157/2
OSKZ 10.2

Primeri:

REPÚBLICA Dominicana
ČESKÁ republika

Pri variantnih oblikah imen političnoteritorialnih enot je postopek naslednji: če domnevamo ali ugotovimo, da oblika imena na publikacijah ni vedno enaka, izberemo za enotno značnico tisto, ki jo najdemo v uveljavljenem priročniku. Če je med variantnimi oblikami imena tudi kratica ali akronim, izberemo popolno obliko, razen če je akronim bolj znan.

Ne velja
PPIAK 157/3
Velja
OSKZ 9

Primeri:

UNITED States
ne USA
ne ZDA

14.3.2 Sekundarne političnoteritorialne enote

Pri oblikovanju enotne značnice za sekundarne političnoteritorialne enote, okrožja ali kake druge upravne enote širše političnoteritorialne enote iz imena izpustimo generični izraz (občina, kanton, departement itn.).

PPIAK 157/9
OSKZ 11.1

Primeri:

EURE-et-Loir
ne DÉPARTEMENT d'Eure-et-Loir
ROMA
ne COMUNE di Roma
WALLIS *ali* VALAIS
ne KANTON Wallis *ali* CANTON du Valais
KRANJ
ne OBČINA Kranj

Vsem političnoteritorialnim enotam pod ravnijo države, zvezne enote ali pokrajine dodamo ime zemljepisnega območja.

Ne velja
PPIAK 157/15
Velja
OSKZ 13;
KZPE.
Spremembe in
dopolnitve 2.2

Primeri:

KRŠKO (Slovenija ; občina)

ne OBČINA Krško

LJUBLJANA (Slovenija ; mestna občina)

KRKAVČE (Slovenija ; vaška skupnost)

CELJE (Slovenija ; upravna enota)

Ur. op.: Izrazi, kot so občina, mestna občina, upravna enota, krajevna, vaška ali četrtina skupnost, pokrajina ipd., niso del imena organov in jih v enotni značnici pišemo kot kvalifikator.

14.3.3 Formalna značnica

Delno velja
PPIAK 172-175
Upoštevaj
AIK 67/218; 220

Za zakonske in podzakonske akte političnoteritorialnih enot kot so npr. *ustava, zakoni, predpisi* itn., uporabimo značnico, ki sestoji iz imena političnoteritorialne enote in formalne podznačnice, ki označuje vrsto zakonskega akta. Formalno podznačnico zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove po predpisih AIK67, leto sprejema ustave je navedeno v okroglem oklepaju.

Primeri:

SLOVENIJA. Ustava (1991)

SLOVENIJA. Zakoni itd.

SLOVENIJA (1941-1991). Zakoni itd.

14.4 Kvalifikatorji

PPIAK
139; 157/13,14
OSKZ 7

Kvalifikatorji, ki jih dodajamo imenom korporacij, vsebujejo dodatne podatke, potrebne za pojasnjevanje in/ali razlikovanje. Kvalifikator je lahko zemljepisno ime (npr. sedež korporacije), letnica(-e), pojasnilo o zvrsti korporacije ali kakšna druga značilna beseda ali besedna zveza. Kvalifikator pišemo v okroglem oklepaju (( )) in praviloma v jeziku katalogizacijske ustanove.

Kadar en kvalifikator sestavlja več elementov, jih med seboj ločimo z vejico in presledkom (,), dva ali več kvalifikatorjev na enaki ravni ločimo s presledkom, poševno črto, presledkom (/), kvalifikatorje različnih zvrsti pa ločimo med seboj s presledkom, podpičjem, presledkom (;).

Primeri:

(Springfield, Ill.)

(Duisburg / Düsseldorf)

(Slovenija ; občina)

14.4.1 Zemljepisno ime

PPIAK
139/1, 2, 3, 6
OSKZ 7.1

Zemljepisno ime enotni značnici dodamo vselej, kadar je le mogoče in primerno in ne le takrat, kadar je to potrebno za razlikovanje med enakimi imeni (ponavadi je to sedež korporacije). Lahko uporabimo tudi okrajšave. Na splošno velja, da zemljepisnih kvalifikatorjev ne dodajamo imenom mednarodnih organizacij in kadar je ime zemljepisnega območja ali kraja že vključeno v ime korporacije (tudi kadar je ime kraja na koncu imena korporacije, ga zapišemo kot kvalifikator in ne kot del imena).

Primeri:

LOYOLA University (Chicago)

FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana)

SCUOLA normale superiore (Pisa)

ne SCUOLA normale superiore di Pisa

UNIVERZA (Ljubljana)
ne UNIVERZA v Ljubljani
 LOVSKA družina (Bled)
ne LOVSKA družina Bled

toda

SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti
 LONDON School of Dietetics
 MARIBORSKA knjižnica

Kadar korporacija deluje na širšem območju, za kvalifikator uporabimo ustrezno zemljepisno ime, npr. pokrajine ali države.

PPIAK 139/8
OSKZ 7.2

Primeri:

LIBERAL Party (United Kingdom)
 NATIONAL Research Council (Canada)
 ZDRUŽENA lista socialnih demokratov (Slovenija)

14.4.2 Pojasnjevalni kvalifikatorji

Kadar nobeden od kvalifikatorjev ne identificira korporacije v zadostni meri, dodamo ustrezno besedo, besedno zvezo ali letnico. Pojasnjevalne kvalifikatorje zapišemo v jeziku katalogizacijske ustanove in so navedeni v Dodatku C.2.

PPIAK 139/6, 10
OSKZ 7.4

Primeri:

SCIENTIFIC Society of San Antonio (1892-1894)
 SCIENTIFIC Society of San Antonio (1904-)
 CHURCH of God (adventistična)
 CHURCH of God (apostolska)
 NEUE slowenische Kunst (umetniška skupina)
 PANKRTI (glasbena skupina)
 CARMINA Slovenica (pevski zbor)

14.5 Sestanki

14.5.1 Poimenovani sestanki

Z izrazom sestanek na splošno označujemo poimenovane priložnostne skupine ali prireditve, kot so kongresi, simpoziji, srečanja, diplomatski sestanki, festivali, sejmi, razstave, odprave itn.

PPIAK 155; 156

Primeri:

INTERNATIONAL Conference on Texture
Ur. op.: Na publikaciji: Proceedings of the 4th International Conference on Texture, Cambridge, on 2-4 July 1975.
 MEDNARODNA konferenca o tribologiji
Ur. op.: Na publikaciji: Zbornik mednarodne konference o tribologiji, 13.-14. november 1996, Gozd Martuljek.

Za značnico izberemo obliko imena po določilih iz točke 14.2.

Iz imena sestanka izpustimo zaporedno številko, leto sklica (razen kadar je neločljivi del imena sestanka) in ime kraja, kjer je bil sestanek (kadar je naveden na koncu imena kot nepovezan element), ter jih dodamo enotni značnici kot kvalifikatorje. Zaporedno številko zapišemo v obliki glavnega števnikar z arabsko številko, nato dodamo leto in nazadnje kraj, kjer je sestanek potekal.

PPIAK 155/1, 2
OSKZ 25, 26

Primeri:

CONGRESSO Europeo di cardiologia (3 ; 1960 ; Roma)
 AUSSTELLUNG Eric Heckel (1966 ; München etc.)
 MEDNARODNO posvetovanje Ravnanje z odpadki v Sloveniji (2 ; 1996 ;
 Ljubljana)

toda

ARDEN House Conference on Medicine and Anthropology (1961)

PPIAK 155/5
OSKZ 28

Če ime sestanka ne zadostuje za identifikacijo, ga zapišemo kot podznačnico nadrejene korporacije.

Primeri:

VEREIN Deutscher Eisenhüttenleute. Tagung (42 ; 1970 ; Essen)
 DRUŠTVO za vrednotenje dela, organizacijski in kadrovski razvoj. Posvetovanje (11 ; 1996 ; Portorož)
 ZVEZA bibliotekarskih društev Slovenije. Sekcija za specialne knjižnice. Posvetovanje (7 ; 1998 ; Ljubljana)

14.5.2 Sestanki brez imena

PPIAK 8/3
OSKZ 1.2

Za sestanke in prireditve pravimo, da so brez imena:

- a) kadar jih označuje le beseda ali besedna zveza, ki s splošnim izrazom poimenuje zvrst priložnostne skupine, dodano je lahko še ime kraja ali ustanove, kjer se je skupina zbrala (kraj ni bistveni, neločljivi del naziva);

Primeri:

Na publikaciji:

Strokovno posvetovanje

Na publikaciji:

Mednarodni simpozij v Ljubljani

Na publikaciji:

Symposium held in Chicago, June 6, 1969

- b) kadar beseda ali besedna zveza, ki na splošno poimenuje zvrst priložnostne skupine, ni slovnično povezana s temo ali z osebnim oz. zemljepisnim imenom;

Primeri:

Na publikaciji:

Education in the United States. Proceedings of a congress

Na publikaciji:

Informacijska dejavnost v gozdarstvu in lesarstvu. Posvetovanje v Ribnici, 8. junija 1984

V takih primerih **ne** oblikujemo korporativne značnice.

14.6 Podrejene korporacije

14.6.1 Ime podrejene korporacije zadostuje za identifikacijo

PPIAK 151/1
OSKZ 15.1

V enotni značnici podrejeno korporacijo navajamo z njenim lastnim imenom, če to zadošča za identifikacijo.

Primeri:

PEDAGOŠKA fakulteta (Maribor)

Ur. op.: Fakulteta je del Univerze v Mariboru.

14.6.2 Ime podrejene korporacije kot podznačnica

Kadar ime korporacije samo po sebi izraža podrejenost ali pa bi bila kljub zemljepisnemu kvalifikatorju identifikacija korporacije nemogoča, ime navedemo kot podznačnico nadrejene korporacije. Nadrejeno korporacijo od podrejene ločimo s piko in presledkom (.).

PPIAK 151/3
OSKZ 15.1, 15.2

Primeri:

BRITISH Computer Society. Nottingham Branch
SPERRY Rand Corporation. UNIVAC Division
FILOZOFSKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za bibliotekarstvo
VEREIN Deutscher Ingenieure. Bibliothek
KØBENHAVNS Universitet. Geografisk Institut

Ur. op.: V Kopenhagnu je več ustanov z imenom *Geografisk Institut*.
SLOVENSKA akademija znanosti in umetnosti. Biblioteka

Kadar podrejena korporacija deluje v drugem kraju kot nadrejena, podznačnici dodamo zemljepisni kvalifikator.

PPIAK 151/4
OSKZ 15.1

Primeri:

KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Reichenbach)
KULTURBUND der DDR. Kreisleitung (Salzwedel)
BIOTEHNIŠKA fakulteta (Ljubljana). Oddelek za zootehniko (Rodica)
ZGODOVINSKI arhiv (Ljubljana). Enota za Dolenjsko in Belo krajino (Novo mesto)

14.6.3 Korporacije, podrejene političnoteritorialnim enotam

Korporacijo, ki jo ustanovi ali nadzoruje političnoteritorialna enota, navedemo pod njenim lastnim imenom, razen kadar je korporacija organ političnoteritorialne enote. V tem primeru jo navedemo pod imenom političnoteritorialne enote.

PPIAK 158
OSKZ/KZPE.
Spremembe in dopolnitve 3.2

a) Za organe veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo zakonodajne, sodne, upravne, informativne, vojaške in diplomatske dejavnosti. To so parlamenti, ministrstva, sodišča, informativni uradi, enote oboroženih sil, diplomatska predstavništva itn.

Primeri:

UNITED States. President
FRANCE. Ambassade (U.S.)
NORTHERN Ireland. Ministry of Commerce
SLOVENIJA. Vlada
SLOVENIJA. Ministrstvo za kulturo
KRŠKO (Slovenija ; občina). Občinski odbor

b) Za institucije veljajo predvsem korporacije, ki opravljajo izobraževalne, znanstvene, tehnične, kulturne, zdravstvene, verske, socialne, trgovske in gospodarske dejavnosti. To so šole, univerze, knjižnice, gledališča, muzeji, bolnišnice, cerkve in banke. Korporacije, ki opravljajo administrativne funkcije v zvezi s temi dejavnostmi, obravnavamo kot organe.

PPIAK
158/10, 11

Primeri:

HESSISCHES Hauptstaatsarchiv (Wiesbaden)
HISTORIC Buildings Council for Wales
BRITISH Museum
TRGOVSKA akademija (Ljubljana)

toda

ILLINOIS. Board of Higher Education
 ITALIA. Direzione generale dell'istruzione universitaria
 SLOVENIJA. Urad za šolstvo

*Začasna
 priporočila po
 OSKZ*

14.7 Cerkvene ustanove

Enotne značnice za cerkvene ustanove oblikujemo po splošnih priporočilih, ki veljajo za korporacije; posebna priporočila so navedena v točkah tega poglavja.

14.7.1 Katoliška cerkev

*Ne velja
 PPIAK 159/1*

Ime katoliške cerkve v enotni značnici pišemo v latinski obliki.

*Velja
 OSKZ 29.1*

Primeri:
 ECCLESIA catholica

14.7.2 Nacionalne in regionalne cerkve in verske skuposti

PPIAK 159/2

14.7.2.1 Imena nacionalnih verskih skupnosti pišemo v izvornem jeziku.

Primeri:
 MAKEDONSKA pravoslavna crkva
 CHURCH of Scotland

**PPIAK 159/6
 OSKZ 30**

14.7.2.2 Regionalne enote cerkvenih ustanov navedemo kot podznačnico le-teh v jeziku regionalne enote.

Primeri:
 CHURCH of England. Diocese of Ripon
 ECCLESIA catholica. Ljubljanska nadškofija
 EVANGELIČANSKA cerkev. Župnija (Križevci)

14.7.3 Lokalne enote cerkvenih ustanov

**PPIAK
 159/12, 13
 OSKZ 31**

Lokalne enote cerkvenih ustanov in cerkva (cerkve, župnije, cerkvene občine, verska društva, samostani) navedemo z njihovimi lastnimi imeni v jeziku teh enot.

Primeri:
 FIRST Presbyterian Church (Denton, Tex.)
 CERKEV sv. Jakoba (Ljubljana)
 CISTERCIJANSKA opatija (Stična)
 MONTE Cassino (benediktinska opatija)

14.7.4 Verski redovi in združenja

**PPIAK 159/5
 OSKZ 34.1**

Imena verskih redov in združenj navedemo z njihovimi lastnimi imeni.

Primeri:
 FRANZISKANERINNEN von der Heiligen Jungfrau Maria von den Engeln
 DRUŽBA Marijinih sester Čudodelne svetinje
 ŠOLSKE sestre sv. Frančiška Kristusa kralja

Kadar ima verski red v različnih državah različna imena, ga navedemo z OSKZ 34.2 uradnim imenom.

Primeri:

ORDO fratrum minorum

TERTIUS ordo regularis S. Francisci

15 STVARNA ZNAČNICA

- PPIAK 160 15.1** Vlogo stvarne značnice prevzame stvarni naslov. Za iztočnico praviloma vzamemo prvo besedo in jo grafično poudarimo (npr. VELIKE ČRKE).
- Primeri:*
 KDO se skriva v ogledalu?
 DOBER dan, življenje
 DRUŽINA, otrok, vrtec
- PPIAK 161/1, 2 15.2** Če je prva beseda v stvarnem naslovu določni ali nedoločni člen, kot iztočnico grafično poudarimo besedo, ki sledi členu. Če stoji na prvem mestu zaimek ali števnik, ki ima enako obliko kot člen, grafično poudarimo prvo besedo.
- Primeri:*
 The **FUTURE** of classification
 A **HISTORY** of the family
 Das **GEMEINSAME** Leben
 Ein **GEMEINSAMES** Haus
toda
EIN Land – zwei Sprachen
DAS ist Österreich
- PPIAK 161/3 15.3** Če je prva beseda v stvarnem naslovu sestavljena iz člena in predloga, jo grafično poudarimo kot iztočnico.
- Primeri:*
SULLE tracce del fronte sull’Isonzo dal Rombon al Krn
ZUR Geschichte des österreichischen Bildungswesens
- PPIAK 164; 165/1 15.4** Če je prva beseda v stvarnem naslovu okrajšava, kratica, začetnica ali akronim, jo grafično poudarimo kot iztočnico.
- Primeri:*
 F. Scott Fitzgerald
 D. B. Franklins Leben
 P. H. Brans’ radio tube vade-mecum
 DR. Janez Bleiweis in njegov čas
 PROF. Egon Kunej
 SV. Franjo svojim kčerima
 FID review
 ABC masaže
 MER : revija za management in razvoj
- Delno velja PPIAK 169/1, 2 15.5** Če stoji na prvem mestu v stvarnem naslovu številka, jo izpišemo z besedo v jeziku publikacije nad bibliografskim opisom.
- Primeri:*
STO
 100 let kolesarstva na Dolenjskem
FIFTY
 50 years of American automobiles
ACHTHUNDERT
 800 Jahre Klagenfurt

STO dvajset
120 let združništva na Slovenskem

TWENTY-first
The 21st century Webster's family encyclopedia

EINS plus eins ist drei
1 + 1 = 3 und andere Geschichten

16 ENOTNI NASLOV

- PPIAK 17/1 16.1** Enotni naslov pri delih, ki so izšla v novem veku, je naslov, pod katerim je izšla prva izdaja izvirnega dela.

Primeri:

Na publikaciji:

Besi

Bjesovi

Zli dusi

Demoni

Enotni naslov:

Besy

Na publikaciji:

Hlapec Jernej in njegova pravica

Hlapec Jernej

Drängen Jernej

Der Knecht Jernej

Il servo Jernej e il suo diritto

The bailiff Yerney and his rights

Sluga Jernej i njegovo pravo

Sluha Jernej a jeho právo

Slugata Jernej i negovoto pravo

Slugata Jernej in negovata pravda

Batrak Erneji ego pravo

Shërbëtori Jernej dhe e drejta e tij

Enotni naslov:

Hlapec Jernej in njegova pravica

Ur. op.: 1. izd. izšla pod naslovom Hlapec Jernej in njegova pravica.

- PPIAK 17/4 16.2.** Pri delih, ki so nastala v starem in srednjem veku, uporabljamo konvencionalni naslov (predvsem pri anonimnih klasičnih delih). Konvencionalni naslov je naslov, pod katerim je delo splošno znano, ni pa izvirni naslov, in ga najdemo v bibliografskih priročnikih. Praviloma dajemo prednost enotnemu naslovu v izvirnem jeziku.⁷

Primeri:

Na publikaciji:

Der Nibelungen Lied

Das Lied der Nibelunge

Nibelungen

Enotni naslov:

Nibelungenlied

Na publikaciji:

Comincia la Comedia di Dante Alleghieri

Le Terze rime di Dante. (Lo 'nferno e 'l Purgatorio e 'l Paradiso)

Commedia di Dante ...

Comedia di Dante Alighieri ...

La diuina comedia di Dante di nuouo alla sua vera lettione ridotta ...

La divine comédie

Božanska komedija

Enotni naslov:

La divina commedia

⁷ Pri določanju enotnih naslovov anonimnih klasičnih del si pomagamo s priročnikom: Anonymous classics : a list of uniform headings for European literatures. London : IFLA, 1978.

- 16.3** Starogrška, bizantinska in stara orientalska dela so splošno znana pod latinskimi stvarnimi naslovi, ki jih vzamemo za enotni naslov. Pri orientalskih delih, ki so v posameznih deželah znana pod naslovi v domačem jeziku, pa je enotni naslov lahko tudi v jeziku bibliografske ustanove. **PPIAK 17/5, 6**

Primeri:

Tisoč in ena noč

in

Alf' laila wa laila

- 16.4** Pri izdajah svetega pisma in njegovih sestavnih delov je enotni (oz. konvencionalni) naslov v latinskem jeziku.⁸ **Delno velja PPIAK 17/10**

**AIK67/
primer 168a**

Primeri:

Na publikaciji:

Sveto pismo Stare in Nove zaveze

Moje prvo sveto pismo

Enotni naslov:

Biblia

Na publikaciji:

Sveto pismo Nove zaveze

Enotni naslov:

Biblia. N. T.

Na publikaciji:

Sveto pismo Stare zaveze

Enotni naslov:

Biblia. V. T.

Na publikaciji:

Knjiga psalmov

Enotni naslov:

Biblia. V. T. Psalmi

Na publikaciji:

Evangelij po Marku

Enotni naslov:

Biblia. N. T. Evang. sec. Marcum

⁸ Pri določanju enotnih naslovov Svetega pisma in njegovih sestavnih delov si pomagamo s priročnikom: Norme per il catalogo degli stampati. Città del Vaticano : Biblioteca apostolica Vaticana, 1930 (2a ed. 1939; 3a ed. 1949).

IV. DODATKI

A DEFINICIJE

(izbor in priredba iz ISBD-jev, Smernic za normativne in napoltilne vpise, Oblike in strukture korporativnih značnic, Pravidnika i priručnika za izradbu abecednih kataloga Eve Verone in delovnega gradiva za Bibliotekarski terminološki slovar)

Akronim

Beseda, sestavljena iz začetnih črk ali zlogov ene ali več besed.

Alternativni avtor

Drugi in/ali naslednji primarni avtor pri delu več primarnih avtorjev.

Alternativni naslov

Drugi del stvarnega naslova, ki je sestavljen iz dveh delov; vsak ima obliko naslova, povezuje pa ju beseda »ali« oz. njen ustreznik v drugem jeziku.

Analitični vpis

Kataložni vpis s podatki o posameznem samostojnem delu, ki je v opisovani enoti objavljeno skupaj z drugim(i) samostojnim(i) delom(-i) (gl. tudi Dodatni vpis, Glavni vpis).

Apelativ

Obče ime, uporabljeno kot psevdonim.

Avtor

Oseba ali korporacija, ki je odgovorna za intelektualno ali umetniško vsebino dela oz. publikacije ali je pri tem sodelovala.

Bibliografski opis

Skupina bibliografskih podatkov, ki opisujejo in identificirajo enoto.

Čelni naslov

Naslov publikacije, ki je natisnjen na začetku prve strani besedila.

Dinastično ime

Skupno poimenovanje pripadnikov iste vladarske družine.

Dodatek k naslovu

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki se pojavljajo v zvezi s stvarnim naslovom enote in so mu podrejeni. Dodatek k naslovu je lahko povezan tudi z drugimi vrstami naslovov ali jim je podrejen (npr. vzporednim naslovom, naslovom samostojnih del v eni enoti, naslovom v navedbah zbirk/podzbirk). Dodatek k naslovu opredeljuje, razlaga in dopolnjuje naslov; pojasnjuje značaj, vsebino enote oz. del v njej; nakazuje vzrok in okoliščine za nastanek enote. Obsega tudi podnaslove in nadnaslove, ne vključuje pa variantnih naslovov (npr. hrbtnih naslovov pri knjigah).

Dodatni vpis

Kataložni vpis, na katerem se ponovijo vsi podatki ali le nekateri z glavnega vpisa, obenem pa kaže na značnico glavnega vpisa (gl. tudi Analitični vpis, Glavni vpis).

Elektronski vir

Gradivo (podatki in/ali program(i)), kodirano za obdelavo z računalnikom. Vključuje gradiva, ki zahtevajo uporabo na računalnik priključenih perifernih naprav (npr. predvajalnik za CD-ROM) in onlajn servisov (npr. stenčasi, diskusijske skupine/liste, spletna mesta).

Element

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki predstavljajo določen bibliografski podatek in tvorijo del območja bibliografskega zapisa.

Enota

Dokument, skupina dokumentov ali del dokumenta v kakršnikoli fizični obliki, ki predstavlja neko celoto in je osnova za izdelavo posameznega bibliografskega opisa.

Enotna korporativna značnica

Oblika korporativne značnice, ki je določena po katalogizacijskih pravilih in mora biti v vseh bibliografskih zapisih zapisana v enaki obliki.

Enotna osebna značnica

Oblika osebne značnice, ki je določena po katalogizacijskih pravilih in mora biti v vseh bibliografskih zapisih zapisana v enaki obliki.

Enotna značnica

Oblika značnice, ki je določena po katalogizacijskih pravilih in mora biti v vseh bibliografskih zapisih zapisana v enaki obliki.

Enotni naslov

Naslov, s pomočjo katerega identificiramo delo, ki se pojavlja pod različnimi naslovi.

Faksimilirani ponatis

Publikacija, katere glavno besedilo je natančno posneto po neki prejšnji izdaji.

Glasbeni tisk

Glasbena publikacija v čitljivi obliki, razmnožena s tiskarskimi postopki, s fotokopiranjem, s posebnimi načini razmnoževanja itn. H glasbenim tiskom sodijo izvedbi namenjene muzikalije, šole, etude, vaje in faksimilirane izdaje rokopisnih muzikalij.

Glava (serijske publikacije)

Navedba naslova, lastnika, urednikov itn. časnika ali periodične publikacije; čeprav njena lokacija ni določena, je pri časnikih običajno na uredniški strani ali na vrhu prednje strani, pri periodičnih tiskih pa na strani z vsebino.

Glavna zbirka

Zbirka, ki vsebuje eno ali več podzbirk.

Glavni vpis

Popolni bibliografski zapis, ki vsebuje vse podatke, ki so potrebni za identifikacijo enote (gl. tudi Analitični vpis, Dodatni vpis, Enota).

Identifikacijska oznaka

Izraz, ki ga v značnici dodamo imenu osebe in ki vsebuje podatke, potrebne za identifikacijo (gl. tudi Kvalifikator).

Ilustracija

Diagram, slika ali drugačna grafična upodobitev v publikaciji.

Ime individualnega avtorja

Avtorjevo ime in priimek; pred pojavom priimka v Evropi avtorjevo osebno ime.

Institucija

Korporacija, ki jo ustanovi ali nadzoruje političnoteritorialna enota in opravlja izobraževalne, znanstvene, tehnične, kulturne, zdravstvene, verske, socialne, komercialne ali gospodarske dejavno-

sti. To so šole, univerze, knjižnice, gledališča, muzeji, bolnišnice, cerkve ali banke, ki so ustanovljene ali upravljane na takšen način.

ISBN – Mednarodna standardna knjižna številka

Desetmestna številka, vključno s kontrolno številko, pred katero je črkovna predpona. ISBN identificira izdajo nekega naslova pri določenem založniku in je za to izdajo enkraten. Dodeljuje ga nacionalni center za ISBN in temelji na standardu ISO 2108-1978.

ISMN – Mednarodna standardna številka glasbenega tiska

ISMN sestavljajo črka M in devet števil, vključno s kontrolno številko, pred katero je črkovna predpona. ISMN identificira izdajo glasbenega tiska pri določenem založniku in je za to izdajo enkraten. Dodeljuje ga nacionalni center za ISMN in temelji na standardu ISO 10957.

ISSN – Mednarodna standardna številka serijske publikacije

Osemestna številka, vključno s kontrolno številko, pred katero je črkovna predpona. ISSN skupaj s ključnim naslovom enkratno določa naslov serijske publikacije (gl. ISDS Manual, Part 1). ISSN dodeljuje Mednarodni center za podatkovni sistem serijskih publikacij (ISDS) (zdaj ISSN, op. prev.), temelji pa na standardu ISO 3297-1986.

Izdaja

Vsi izvodi enote ali vira, ki so nastali na podlagi iste predloge pri določeni ustanovi ali skupini ustanov. Pri tiskanih monografskih publikacijah (M), kartografskem gradivu (CM), glasbenih tiskih (PM) in serijskih publikacijah (S) so to vsi izvodi, nastali na podlagi iste predloge pri istem izdajatelju s klasično, fotografsko ali drugo tehniko (gl. tudi Faksimilirani ponatis). Pri elektronskih virih (ER) so to vsi izvodi vira, ki so nastali na podlagi iste predloge, matrice in so bili izdani in objavljeni pri določeni ustanovi ali skupini ustanov (gl. tudi Verzija). Pri neknjižnem gradivu (NBM) so to vsi izvodi enote, ki so nastali z isto matrico. Pri zvočnih posnetkih to velja za vse izvode enote z isto studijsko nastavitvijo snemanja. Pri starejših monografskih publikacijah (A) pa so to vsi izvodi publikacije, tiskani z enega tiskarskega stavka, ne glede na spremembe, ki nastanejo med tiskarskim procesom (gl. tudi Faksimilirani ponatis, Natis).

Iztočnica

Začetni element, ponavadi prva beseda značnice.

Kazalka

Napotilni vpis, ki v katalogu opozarja uporabnika, naj želeni podatek išče na mestu, ki se navaja z »Glej«.

Ključni naslov

Enkratno ime, ki ga določi serijski publikaciji ISSN Network in je neločljivo povezano s svojo Mednarodno standardno številko serijske publikacije (ISSN).

Kolofon

Navedba, ponavadi na koncu publikacije, ki prinaša podatke o založniku ali tiskarju in druge bibliografske podatke, vključno z naslovom.

Konvencionalni naslov

Dogovorjeni naslov, pod katerim uvrščamo v katalog predvsem anonimna klasična dela. Gre za dela iz starega in srednjega veka, ki so v zgodovini književnosti bolj znana po svojem konvencionalnem naslovu kot po izvirnem stvarnem naslovu.

Korporacija

Katerakoli organizacija ali skupina ljudi in/ali organizacij, ki ima svoje ime. Oznaka vključuje poimenovane priložnostne skupine ali dogodke, kot so srečanja, sestanki, kongresi, odprave, razstave, festivali in sejmi.

Korporativna značnica

Značnica, ki je sestavljena iz imena/delov imena korporacije in je skupni izraz za vse sestavne dele poimenovanja, s katerim določeno korporacijo identificiramo.

Kriptonim

Psevdonim, ki nima oblike imena in je običajno zapisan z začetnicami ali drugimi znaki.

Kvalifikator

Izraz, ki ga v značnici dodamo korporativnemu imenu kot dodatni podatek, ki pomaga pri identifikaciji. Vsebuje lahko geografska imena, datume, vrsto korporacije ali druge značilne besede oz. besedne zveze (gl. tudi Identifikacijska oznaka).

Matična enota

Publikacija (knjiga, serijska publikacija, zvočni posnetek itn.), ki vsebuje sestavni del.

Monografska publikacija

Publikacija, zaključena v enem zvezku/kosu oz. z vnaprej določenim številom fizično ločenih zvezkov/kosov.

Nadnaslov

Dodatek k naslovu, ki uvaja stvarni naslov in se pojavlja nad stvarnim naslovom na naslovni strani ali nadomestilu zanjo.

Nadomestilo naslovne strani

Stran, del strani ali kak drug del publikacije (npr. ovoj, zaglavje, kolofon), ki vsebuje podatke, običajno natisnjene na naslovni strani in ki prevzame vlogo manjkajoče naslovne strani.

Naslov

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ponavadi navedenih na enoti, ki poimenujejo samo enoto ali delo (ali pa katerokoli izmed posameznih del, ki jih vsebuje). Na enoti je pogosto več naslovov (npr. na sami enoti, na ovoju ali hrbtu embalaže), ki so lahko enaki ali različni.

Naslov razdelka

Naslov, značilen za posamezen razdelek, ki omogoča razlikovanje enega dela skupine sorodnih serijskih publikacij, ki imajo skupni naslov. Naslov razdelka je zaradi identifikacije serijske publikacije podrejen skupnemu naslovu, ne glede na to, ali je značilen ali ne.

Naslovna stran

Stran, ki je običajno na začetku publikacije in vsebuje najpopolnejše podatke o publikaciji in delu(-ih) v njej. Običajno prinaša najpopolnejše podatke o naslovu, navedbo odgovornosti in celotno ali delno navedbo impresuma. Kadar so elementi, ki so običajno na naslovni strani, razporejeni brez ponavljanja na obeh nasprotnih straneh, obravnavamo obe strani kot naslovno stran.

Naslovni zaslon

Naslovna informacija, ki se prikaže na zaslonu, običajno na prvem oz. začetnem prikazu elektronskega vira.

Natis

Vsi izvodi določene izdaje, izdelani hkrati ali v enem postopku.

Navedba izdaje

Beseda, besedna zveza ali skupina znakov, ki označujejo, da enota pripada določeni izdaji.

Navedba odgovornosti

Ime(na), besedna zveza (besedne zveze) ali skupina(-e) znakov, ki se nanašajo na identifikacijo in/ali vlogo oseb ali korporacij, ki so prispevale k stvaritvi intelektualne in/ali umetniške vsebine dela ali so odgovorne za njen nastanek. Navedba odgovornosti se lahko pojavlja v zvezi z naslovi (npr. stvarnim naslovom, vzporednim naslovom, naslovi posameznih del v enoti, naslovi v navedbi zbirke oz. podzbirke) ali v zvezi z navedbami izdaje.

Območje

Del bibliografskega opisa, ki vsebuje podatke določene kategorije ali več kategorij.

Organ

Korporacija, ki jo ustanovi ali upravlja političnoteritorialna enota in ki opravlja zakonodajno, sodno, upravno, informacijsko, vojaško ali diplomatsko dejavnost. To so skupščine (parlamenti), ministrstva, sodišča, informativni uradi, enote oboroženih sil in diplomatska predstavništva.

Osebna značnica

Značnica, ki je sestavljena iz imena/delov imena fizične osebe in je skupni izraz za vse sestavne dele poimenovanja, s katerim določeno fizično osebo identificiramo.

Osebno ime

Lastno (rojstno) ime človeka.

Ovojni naslov

Naslov, natisnjen na (izvirnem) ovoju publikacije.

Oznaka podrejenega naslova

Beseda, črke, številke ali njihova kombinacija, ki sama ali v povezavi s podrejenim naslovom omogoča razlikovanje dveh ali več sorodnih publikacij s skupnim naslovom.

Podnaslov

Dodatek k naslovu, ki je na naslovni strani ali nadomestilu naslovne strani pod stvarnim naslovom (gl. Dodatek k naslovu).

Podrejena korporacija

Korporacija, ki jo ustanovi, upravlja ali nadzoruje druga korporacija.

Podrejeni naslov

Naslov, ki sam zase ne zadošča za identifikacijo enote in je zato potreben še skupni naslov, naslov glavne enote ali naslov glavne zbirke. Primeri za podrejeni naslov so naslovi razdelkov, nekateri naslovi suplementov in nekateri naslovi podzbirk.

Podzbirka

Zbirka, ki izhaja kot del glavne zbirke. Podzbirka ima lahko naslov, ki je podrejen naslovu glavne zbirke, ali pa tudi ne (gl. tudi Skupni naslov, Podrejeni naslov).

Podznačnica

Del korporativne značnice, v katerem je navedena podrejena korporacija.

Političnoteritorialna enota

Korporacija, ki na določenem ozemlju (v celoti ali delno) opravlja vladne funkcije (ali se za tako izdaja). Vključuje samostojne države, države članice skupnosti držav, zvezne enote ter njihove regionalne in lokalne enote.

Ponatis

Z besedo ali kako drugače označena serija izvodov enote, ki so nastali iz istega originalnega izvoda kot prejšnja izdaja, v isti fizični obliki kot prejšnja izdaja ter pri istem založniku ali producentnem podjetju (gl. tudi Izdaja).

Predhodni naslov (serijske publikacije)

Prejšnji naslov serijske publikacije, ki se nadaljuje z novim naslovom (v celoti ali deloma) ali se je združila z drugo serijsko publikacijo in ima nov(e) naslov(e) ali pa jo je prevzela druga serijska publikacija (v celoti ali deloma), ki ima drugačen naslov.

Predpisana raba ločil

Simboli, ki jih uporablja bibliografska ustanova in ki uvajajo ali oklepajo podatke vsakega elementa (razen prvega elementa prvega območja) ali območja bibliografskega opisa.

Predpisani vir podatkov

Vir ali viri, iz katerih črpamo podatke za posamezni element ali območje bibliografskega opisa.

Priimek

Ime, ki velja za več članov neke družine ali rodbine (družinsko ime, rodbinsko ime).

Priloga

List z ilustracijami, ki ni sestavni del začetnega ali glavnega zaporedja strani ali listov in ima dodatno besedilo ali je brez njega.

Priloga (serijske publikacije)

Serijska publikacija, ki redno ali občasno izhaja skupaj z drugo serijsko publikacijo in je vanjo uvezana ali ne (gl. tudi Spremenno gradivo, Skupni naslov, Podrejeni naslov).

Primarni avtor

Avtor, ki je nosilec odgovornosti za glavno vsebino dela, dokumenta, publikacije.

Projicirno gradivo

Dvodimenzionalna podoba (ali komplet podob), izdelana v izvorni obliki s tehnikami, kot so risanje, slikanje ali fotografija, namenjena predvajanju s projektorjem ali povečevalno napravo, kot sta npr. diaskop ali mikroskop.

Prstni odtis

Skupina znakov, vzetih iz publikacije z namenom, da jo enoznačno identificira.

Pseudonim

Nepravo, skrivno ime, ki ga uporablja avtor, da prikrije svoje pravo ime.

Publikacija

Fizična oblika dela ali skupine del v kakršnikoli obliki, ki velja za celoto in je predmet enega samega bibliografskega opisa.

Razdelek (serijske publikacije)

Ena iz skupine povezanih serijskih publikacij, ki imajo skupni naslov. Razdelek je običajno publikacija, ki pokriva posebno strokovno področje in ga prepoznamo po skupnem naslovu, ki velja za celotno skupino publikacij, skupaj z naslovom razdelka in/ali oznako razdelka. Obstaja lahko več hierarhičnih stopenj razdelkov (podrazdelki).

Samostojni naslov

Naslov, ki sam po sebi zadošča za identifikacijo publikacije.

Sekundarni avtor

Avtor, ki je sodeloval pri nastanku dela, dokumenta, publikacije, a ni primarni avtor.

Serijska publikacija

Publikacija v tiskani ali drugačni obliki, ki izhaja v zaporednih zvezkih, običajno s številčnimi ali časovnimi oznakami, in se nadaljuje brez predvidenega konca. K serijskim publikacijam štejemo periodične publikacije, časnike, letne publikacije (poročila, letopise, imenike), časopise, spomenice, zbornike, razprave itn. raznih združenj in knjižne zbirke. Ta definicija ne vključuje publikacij v več delih s predvidenim zaključkom izhajanja po določenem času (gl. ISO 3297-1986 International Standard Serial Numbering (ISSN)).

Sestanek

Generični izraz za priložnostno skupino; z izrazom označujemo kongrese, simpozije, srečanja, diplomatske sestanke, festivale, sejme, razstave, odprave itn.

Sestavni del

Del publikacije/enote (poglavje v knjigi, članek v serijski publikaciji, skladba na zvočnem posnetku itn.), ki je za potrebe bibliografske identifikacije ali dostopa odvisen od identifikacije publikacije, v kateri je.

Signatura

Pri starejših (antikvarnih) monografskih publikacijah črka(-e) in/ali simbol(i) in/ali številka(-e), ponavadi natisnjeni ob spodnjem robu prve in nekaj naslednjih recto (desnih od obeh vzporednih) strani vsake tiskarske pole publikacije, ki omogoča pravilno tiskanje, zgibanje in zlaganje enote.

Skupni naslov

Del naslova, ki povezuje skupino povezanih publikacij z lastnimi naslovi. Skupni naslov ponazarja to povezanost in skupaj s posameznim naslovom identificira določeno enoto. Skupni naslov je lahko skupen tudi glavni enoti in suplementu(-om) in glavni zbirki in podzbirki(-am), kadar imajo suplementi in podzbirke svoje podrejene naslove.

Slikovno gradivo

Dvodimenzionalna podoba (ali komplet podob), izdelana v originalni obliki s tehnikami, kot so risanje, slikanje ali fotografija. Slike so običajno namenjene gledanju s prostim očesom, le v primeru stereografske slike je za uporabo potrebna posebna oprema.

Splošna oznaka gradiva

Izraz, ki na splošno označuje vrsto gradiva, ki mu enota pripada.

Spremno gradivo

Katerokoli gradivo, ki spremlja glavni del (glavne dele) opisovane publikacije in se skupaj z njo tudi uporablja.

Stopenjski opis

Postopek bibliografskega opisa, ki temelji na delitvi opisnih podatkov na dve ali več stopenj. Prva stopnja opisa vsebuje podatke o celotni ali glavni publikaciji. Druga in naslednje stopnje vsebujejo podatke posameznih podenot.

Stvarna značnica

Stvarni naslov v vlogi značnice (gl. tudi Značnica, Osebna značnica, Korporativna značnica).

Stvarni naslov

Glavni naslov celote, tj. naslov enote v obliki, ki se pojavlja v predpisanem viru podatkov za območje naslova in navedbe odgovornosti. Stvarni naslov vključuje alternativni naslov, izključuje pa vzporedne naslove in dodatke k naslovu. Za enote, ki vsebujejo več samostojnih del, je stvarni naslov istočasno tudi zbirni naslov. Za enote, ki vsebujejo več samostojnih del brez zbirnega naslova, velja, da nimajo stvarnega naslova. Tudi zbirka ali podzbirka imata svoj lastni stvarni naslov. Nekateri stvarni naslovi so sestavljeni iz več naslovov, ki se imenujejo skupni naslov in podrejeni naslov.

Suplement (serijske publikacije)

Publikacija, ki običajno izhaja ločeno, a dopolnjuje glavno publikacijo tako, da prinaša novosti ali jo kako drugače nadaljuje oz. vsebuje posebnosti, ki niso vključene v glavno publikacijo. Suplement ima lahko naslov, podrejen naslovu glavne publikacije, ali pa tudi ne (gl. tudi Skupni naslov, Podrejeni naslov).

Številčenje

Označevanje vsake od zaporednih enot v serijski publikaciji. Oznaka lahko vključuje številko, črko ali katerikoli znak ali kombinacijo le-teh ter pripadajoče poimenovanje (zvezek, številka) in/ali datum.

Verzija

Sorodni pojem za izdajo. Verzije lahko vsebujejo večje ali manjše spremembe in zato niso zanesljivo vodilo za prepoznavanje nove izdaje (gl. tudi Izdaja).

Videoposnetek

Posnetek vizualnih podob, ki se ponavadi gibljejo in jih spremlja zvok in so namenjene predvajanju prek televizijskega sprejemnika.

Vodilka

Napotilni vpis, ki v katalogu opozori uporabnika, naj išče dodatne informacije na mestih, ki se navajajo z »Glej tudi«.

Vzporedni naslov

Stvarni naslov (ali stvarni naslov posameznega dela v enoti brez zbirnega naslova) v drugem jeziku in/ali pisavi; ali naslov v drugem jeziku in/ali pisavi, ki se pojavlja kot ustreznik stvarnega naslova. Vzporedni naslovi se lahko pojavljajo tudi v zvezi s stvarnimi naslovi v navedbah zbirk ali podzbirk.

Začetne strani

Naslovna stran (naslovne strani) publikacije skupaj s hrbtno stranjo vsake naslovne strani in vse naslovne strani pred naslovno stranjo (naslovnimi stranmi). Če služi ovoj kot nadomestilo naslovne strani, je tudi hrbtna stran ovoja začetna stran.

Založniška številka

Številka, ki jo večinoma uporabljajo založniki glasbenih tiskov ter zvočnih in videoposnetkov in je z njo mogoče identificirati publikacijo, jo lažje naročiti ali distribuirati. Lahko ji je dodano tudi ime založnika.

Zbirka

Skupina posameznih enot, ki imajo poleg svojih lastnih naslovov še skupni naslov, ki velja za celotno skupino, tj. stvarni naslov zbirke. Posamezne enote so lahko oštevilčene ali pa ne.

Značnica

Dostopni element vpisa, ki služi kot glavni element za razvrščanje, če so vpisi urejeni po abecedi (gl. tudi Osebna značnica, Korporativna značnica, Enotna značnica, Enotna osebna značnica, Enotna korporativna značnica, Stvarna značnica).

Zvočni posnetek

Posnetek zvoka, ki ga ne spremljajo vizualne podobe.

B KRATICE

<i>Beseda/besedna zveza</i>	<i>kratica</i>	<i>območje/ISBD uporabe</i>
albanski	alb.	7
alternativni stvarni naslov	altern. stv. nasl.	7
angleški	angl.	7
arabska pisava	arab. pisava	7
arabski	arab.	7
avtorjeva slika	avtorj. sl.	5, 7
beloruski	belorus.	7
brez imena = sine nomine	s. n.	4, 7
brez kraja = sine loco	s. l.	4, 7
broširan	broš.	8
centimeter	cm	5, 7
centimeter v sekundi	cm/s	5NBM, 7NBM
circa	ca.	4, 5, 7
cirilica	cir.	7
copyright	cop.	4, 7
češki	češ.	7
črno-bel	č-b	5NBM, 7NBM
danski	dan.	7
doktorska disertacija	dokt. disert.	7
elektronski	el.	3ER, 5ER, 7ER
esperanto	esp.	7
et alii = in drugi	et al.	1, 2, 6, 7
et cetera = in tako dalje	etc.	4, 7
faksimile	faks.	7
fakulteta	fak.	7
folij	f.	5, 7
fotografija	fotogr.	5NBM, 7NBM
francoski	franc.	7
geološka karta	geol. karta	5, 7
glavni stvarni naslov	gl. stv. nasl.	7
glej	gl.	kazalke
grafični prikazi	graf. prikazi	5, 7
gramofonska plošča	gramof. plošča	5NBM, 7NBM
hrbtni stvarni naslov	hrbtni stv. nasl.	7
hrvatski	hrv.	7
id est = to je	i. e.	1, 2, 3S, 4, 5, 6, 7
ilustracija	ilustr.	5, 7
in drugi = et alii	et al.	1, 2, 6, 7
italijanski	it.	7
izboljššan	izboljš.	7
izdaja	izd.	1, 2, 7
izpopolnjen	izpop.	7
izvirna izdaja	izv. izd.	7
izvirni stvarni naslov	izv. stv. nasl.	7
kartonirano	kart.	8
knjiga	knj.	3S, 6, 7, 8
kompaktna plošča	CD	5ER, 5NBM, 7ER, 7NBM
konvencionalni naslov	konvenc. nasl.	7
kvadrofoničen	kvadr.	5NBM
latinica	lat.	7
letnica posnetja	p	4NBM
letnik	letn.	3S, 6
ločena foliacija	loč. fol.	5
ločena paginacija	loč. pag.	5

<i>Beseda/besedna zveza</i>	<i>kratica</i>	<i>območje/ISBD uporabe</i>
madžarski	madž.	7
magistrsko delo	mag. delo	7
magnetofonski trak	magnetof. trak	5NBM, 7NBM
makedonski	mak.	7
manuskript	ms.	7
metri na sekundo	m/s	5NBM, 7NBM
milimeter	mm	5NBM, 7NBM
minuta	min.	5NBM, 7NBM
monofoničen	mono	5NBM, 7NBM
nadnaslov	nadnasl.	7
naslov	nasl.	7
naslovna stran	nasl. str.	7
naslovni list	nasl. list	7
nemški	nem.	7
notranja stran ovojnega lista	notr. str. ov. lista	7
nova serija	n. s.	3S, 6
nova vrsta	n. v.	3S, 6
obrati v minuti	o/min	5NBM, 7NBM
ovojni naslov	ov. nasl.	7
platno	pl.	8
podnaslov	podnasl.	7
polplatno	polpl.	8
popravljen	popr.	7
posebni odtis	p. o.	7
preliminarna stran	prelim. str.	7
priloga	pril.	5, 7
projekcija	proj.	3CM
psevdonim	ps.	7
rokopis	rkp.	5
ruski	rus.	7
samozaložba	samozal.	4, 7
sekunda	sek.	5NBM, 7NBM
serija	ser.	3S, 6
sešitek	seš.	3S, 6
signatura tiskovne pole	sign.	5A, 7A
sine loco = brez kraja	s. l.	4
sine nomine = brez imena	s. n.	4
slika, sličica	sl.	5NBM, 7NBM
slovaški	slovaš.	7
slovenski	slov.	7
snopič	sn.	3S, 6, 7
sprednji naslov	sprednji nasl.	7
srbski	srb.	7
stereofoničen	stereo	5NBM, 7NBM
stolpec	stolp.	5, 7
stran	str.	5, 7
stvarni naslov	stv. nasl.	7
španski	špan.	7
številka	št.	3S, 6, 7
univerza	univ.	7
vzporedna naslovna stran	vzpor. nasl. str.	7
vzporedni stvarni naslov	vzpor. stv. nasl.	7
zemljevid	zvd.	5, 7
zvezek	zv.	3S, 5, 6, 7, 8

Kratice niso predpisane, priporočamo pa uporabo standarda ISO 832-1975 (Documentation – Bibliographical References – Abbreviations of Typical Words).

C VRSTNI RED KVALIFIKATORJEV IN PRIPOROČENI IZRAZI ZA POJASNJEVALNE KVALIFIKATORJE

C.1 *Priporočeno zaporedje kvalifikatorjev*

OSKZ 14

- a) ime zemljepisnega območja
- b) vrsta političnoteritorialne enote
- c) drugi podatki za identifikacijo v obliki besede, besedne zveze ali letnic(e)

Pri sestankih je vrstni red (gl. 14.5.1):

- a) zaporedna številka sestanka
- b) leto/datum sestanka
- c) kraj sestanka

C.2 *Priporočeni izrazi za pojasnjevalne kvalifikatorje*

Kadar nobeden od kvalifikatorjev ne identificira korporacije v zadostni meri, uporabimo pojasnjevalne kvalifikatorje, ki pojasnijo, za kakšno zvrst korporacije gre (gl. 14.4.2). Navajamo odprt seznam priporočenih splošnih izrazov za pojasnjevalne kvalifikatorjev. Pred njimi lahko stoji še podrobnejše določilo.

društvo, klub, skupina, center, prireditev, razstava

Primeri:

- (plesna skupina)
- (umetniška skupina)

Pri *glasbenih skupinah* priporočamo naslednje izraze:

- pevski zbor** (ne glede na zasedbo: moški, mešani ipd.)
- orkester** (ne glede na zasedbo, torej tudi za pihalne, godalne, komorne, jazz ipd.)
- glasbena skupina** (za jazz, popularne in narodnozabavne ansamble)
- komorna zasedba** (za ansamble resne glasbe od dua do noneta)
- pevska skupina** (za skupine nekaj ljudskih pevcev).

Č TRANSLITERACIJSKE TABELE

Č.1 *Cirilske pisave*⁹

Belorusko, bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko, ukrajinsko	Velja samo za nekatere črke posameznih pisav	Latinična transliteracija
А, а		a
Б, б		b
В, в		v
Г, г		g
Д, д		d
	Ѓ, ѓ (<i>makedonsko</i>)	ǵ
	Ђ, ђ (<i>srbsko</i>)	đ
Е, е	Ё, ё (<i>belorusko, rusko</i>)	e
	Є, є (<i>ukrajinsko</i>)	ë
Ж, ж		ž
З, з		z
	С, с (<i>makedonsko</i>)	dz
	И, и (<i>bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko</i>)	i
	И, и (<i>ukrajinsko</i>)	y
	І, і (<i>belorusko, ukrajinsko</i>)	i
	Ј, ј (<i>makedonsko, srbsko</i>)	j
	Й, й (<i>belorusko, rusko, bolgarsko, ukrajinsko</i>)	j
К, к		k
Л, л		l
	Љ, љ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	lj
М, м		m
Н, н		n
	Њ, њ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	nj
О, о		o
П, п		p
Р, р		r
С, с		s
Т, т		t
	Ќ, ќ (<i>makedonsko</i>)	ќ
	Ѓ, ѓ (<i>srbsko</i>)	ć
У, у	Ў, ў (<i>belorusko</i>)	u
Ф, ф		f
Х, х		h
Ц, ц		c
Ч, ч		č

⁹ Prirejeno po PPIAK.

Belorusko, bolgarsko, makedonsko, rusko, srbsko, ukrajinsko	Velja samo za nekatere črke posameznih pisav	Latinična transliteracija
Ш, ш	Џ, џ (<i>makedonsko, srbsko</i>)	dž
	Щ, щ (<i>bolgarsko</i>)	š
	Щ, щ (<i>rusko, ukrajinsko</i>)	št
	Ђ, ђ (<i>bolgarsko, rusko</i>)	šč
	Ы, ы (<i>belorusko, rusko</i>)	” (sredi besede z razmikom)
	Ь, ь (<i>belorusko, bolgarsko, rusko</i>)	y
	Э, э (<i>belorusko, rusko</i>)	’ (sredi besede z razmikom)
	Ю, ю (<i>belorusko, bolgarsko, rusko, ukrajinsko</i>)	è
	Я, я (<i>belorusko, bolgarsko, rusko, ukrajinsko</i>)	ju
	Ь, ь (<i>ukrajinsko</i>)	ja
’ (<i>belorusko, makedonsko</i>)	’ (sredi besede z razmikom)	
	” (sredi besede z razmikom)	

Č.2 Grška pisava

Α, α	a
Β, β	b
Γ, γ	g
Δ, δ	d
Ε, ε	e
Ζ, ζ	z
Η, η	ē
Θ, θ	th
Ι, ι	i
Κ, κ	k
Λ, λ	l
Μ, μ	m
Ν, ν	n
Ξ, ξ	x
Ο, ο	o
Π, π	p
Ρ, ρ	r
Σ, σ, ς	s
Τ, τ	t
Υ, υ	y
Φ, φ	ph
Χ, χ	ch
Ψ, ψ	ps
Ω, ω	ō

Naglasni se pri transliteraciji prevzamejo natančno po predlogi.

Č.3 Metelčica

€	€	è
H	h	h
Ɔ	z	z*
L	l	lj
N	n	nj
Ø	o	o
W	w	š
Ƴ	Ƴ	šč
X	x	ž
ŋ	ŋ	c
Ƴ	Ƴ	č

* V kodni tabeli, ki je trenutno v rabi v slovenskem vzajemnem katalogu COBIB, znak ne obstaja, zato do nadaljnega vnašamo osnovno črko.

Č.4 Dajščica

N	ŋ	nj
8	s	š
X	x	ž
Y	y	ü
Ƴ	Ƴ	č

Č.5 *Gotica*

A	a	a
Ä	ä	ä
B	b	b
C	c	c
D	d	d
E	e	e
F	f	f
G	g	g
H	h	h
I	i	i
J	j	j
K	k	k
L	l	l
M	m	m
N	n	n
O	o	o
Ö	ö	ö
P	p	p
Q	q	q
R	r	r
S	s	s
	ś	
	ß	ss
T	t	t
U	u	u
Ü	ü	ü
V	v	v
W	w	w
X	x	x
Y	y	y
Z	z	z

A	a	a
Ä	ä	ä
B	b	b
C	c	c
D	d	d
E	e	e
F	f	f
G	g	g
H	h	h
I	i	i
J	j	j
K	k	k
L	l	l
M	m	m
N	n	n
O	o	o
Ö	ö	ö
P	p	p
Q	q	q
R	r	r
S	s	s
	ś	
	ß	ss
T	t	t
U	u	u
Ü	ü	ü
V	v	v
W	w	w
X	x	x
Y	y	y
Z	z	z

D RAZVRŠČANJE V KATALOGU

D.1 Abecediranje

Pri razvrščanju v katalogu upoštevamo določila AIK67, čl. 271-275 in 277-278. Pri razvrščanju publikacij istega avtorja pa ne velja več čl. 276, ampak upoštevamo abecedo enotnega in/ali stvarnega naslova.

D.2 Abecediranje kratic

Upoštevamo določila v naslednjem vrstnem redu.

D.2.1 Male črke pred velikimi črkami: a A

D.2.2 Ločila na desni strani:

– pika	a.
– črtica	a-
– ostalo	*

D.2.3 Ločila na levi strani:

– pika	.a
– črtica	-a
– okrogli oklepaj	(a
– ostalo	*a

D.2.4 Ločila na levi in desni strani:

– pika/pika	.a.
– pika/črtica	.a-
– pika/ostalo	.a*
– črtica/pika	-a.
– črtica/črtica	-a-
– črtica/ostalo	-a*
– okrogli oklepaj/pika	(a.
– okrogli oklepaj/črtica	(a-
– okrogli oklepaj/okrogli zaklepaj	(a)

Ostale znake razvrščamo po vrednosti v uporabljeni kodni tabeli.

Primeri:

a
A
a.
A.
a-
A-
a*
A*
-a
-A-
(A)
A. B
a.b.
A.B.

A. B-
-a. b.
(a. b.)
a. b. h.
a. br.
A. Br.

-az- kot bi bila beseda
M. Š.
M. Š. ml.
M. Šv. ml.

STVARNO KAZALO

- akronim Dodatek A
  - v imenu države 14.3.1
  - v imenu založnika 4.2.1.4
  - v stvarnem naslovu 1.1.1.3
  - v stvarni značnici 15.4
- alternativni avtor 12.5.3.1; 12.5.3.2; Dodatek A
- alternativni naslov 1.0; 1.1.1.5; Dodatek A
- analitični vpis 12.0; 12.3; 12.3.1; 12.3.3.1 b); 12.5.3.4; 12.6.2; Dodatek A
- anonimno delo 12.4
- anonimno klasično delo 12.3.3.3; 12.7; 16.2
- apelativ 13.2.5; Dodatek A
- avtor 12; Dodatek A
  - alternativni avtor 12.5.3.1; 12.5.3.2; Dodatek A
  - anonimna dela 12.4
  - določanje avtorstva 12
  - individualni avtor 12.1.1
  - korporativni avtor 12.1.2
  - neznani avtor 12.4; 12.5.4
  - primarni avtor 12.1; Dodatek A
  - sekundarni avtor 12.2; Dodatek A

- biblija *gl.* sveto pismo
- bibliografija kot dodatek k vsebini 7.7.2 b)
- bibliografska preteklost 0.1; 7.2
- bibliografski citat (A) 7.0.2.1
- bibliografski opis Dodatek A
  - enostopenjski opis 9.1.1
  - jezik 0.6.1
  - kratice 0.6.2; Dodatek B
  - nivo bibliografskega opisa 0.1.1
  - obvezne in priporočljive opombe 01.2
  - pisava 0.6.1
  - predpisani viri podatkov 0.5.2
  - raba ločil 0.4; Dodatek A
  - sestavni del 10
  - shema ISBD(G) 0.3
  - simboli 0.6.4
  - tiskarske napake 0.6.3
  - večstopenjski opis 9.1.2
  - velike začetnice 0.6.2
  - viri podatkov 0.5

- cerkvene ustanove 14.7
- CIP kot vir podatkov 0.5.3

- čelni naslov Dodatek A
- članek *gl.* sestavni del

- dinastično ime 13.2.1; Dodatek A
- distributer 4.2
  - funkcija distributerja 4.3
- dodatek k naslovu 1.4; Dodatek A
- dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke 6.3
- datna navedba izdaje 2.4
- datna navedba odgovornosti 1.5.4.3
- datna navedba odgovornosti v navedbi izdaje 2.3

dodatni podatki h kraju izida/distribucije 4.1.4
 dodatni vpisi 0.1; 12; Dodatek A
 druge fizične podrobnosti 5.2
   elektronski viri (ER) 5.2.3
   glasbeni tiski (PM) 5.2.1
   kartografsko gradivo (CM) 5.2.4
   monografske publikacije (M) 5.2.1
   neknjižno gradivo (NBM) 5.2.2
   serijske publikacije (S) 5.2.1
   starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) 5.2.1
 države 14.3.1
 dvojni priimek 13.2.2.2 a)

element Dodatek A
 enodelni priimek 13.2.2.1
 enostopenjski opis 9.1.1
 enota Dodatek A
 enotna značnica 13; 14; Dodatek A
   korporativna 14; Dodatek A
   osebna 13; Dodatek A
 enotni naslov 16; Dodatek A

faksimile 5.1.1.1
 faksimilirani ponatis Dodatek A
 fizični opis 5
   elektronski viri (ER) 5.1.3
   glasbeni tiski (PM) 5.1.5
   kartografsko gradivo (CM) 5.1.4
   monografske publikacije (M) v enem zvezku 5.1.1.1
   monografske publikacije (M) v več zvezkih 5.1.1.2
   neknjižno gradivo (NBM) 5.1.2
   posebna oznaka gradiva in obseg 5.1
   serijske publikacije (S) 5.1.7
   sestavni del 10.1.3
   starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) 5.1.6
 formalna značnica 14.3.3

glava serijske publikacije Dodatek A
 glavna zbirka Dodatek A
 glavni vpis 12; Dodatek A
 govori 12.1.1

idejna zasnova 12.1.1
 identifikacija matične publikacije/enote 10.3
 identifikacijske oznake 13.3; Dodatek A
 ilustracije 5.1.1.1; 5.2; Dodatek A
 ime tiskarja/izdelovalca 4.6
 ime založnika in/ali distributerja 4.2
   prepis 4.2.1.1
   samozaložnik 4.2.1.2
   več založnikov 4.2.2
   vzporedne oblike 4.2.3
   založnik ni naveden 4.2.4
 individualni založnik 4.2.1.2
 institucije 14.6.3; Dodatek A
 intervju 12.1.1
 ISBN 8.1; Dodatek A
 ISMN 8.1; Dodatek A
 ISSN 8.1; Dodatek A

izdaja 2.0; Dodatek A
   brez navedbe izdaje 2.1.3
   dodatna navedba izdaje 2.4
   izrazi za navedbo izdaje 2.1.1
   navedba odgovornosti za izdajo 2.3
   prepis 2.1.2
   v drugih območjih 2.1.4
   vzporedna dodatna navedba izdaje 2.4
   vzporedna navedba izdaje 2.2
 iztočnica 13.1; 13.2.1; 13.2.2; 13.2.2.2; 13.2.4.1; 13.2.4.2; 14.1; 15; Dodatek A

jezik opisa 0.6.1

kartograf 12.1.1; 12.5.3.5
 katalog Uvod; 12.0; 12.5.2.2; 12.5.2.3; 12.5.3.4; 12.6.2.1; 12.7; 14.1; Dodatek D
 kazalka 13.0.1; 13.1; 13.2; 14.0; 14.1; 14.2; Dodatek A
 kazalo kot dodatek k vsebini 7.7.2 b)
 ključni naslov (S) 8.2; Dodatek A
 kolofon 0.5; 7.1; Dodatek A
 komentarji 12.1.1
 kongresi *gl.* sestanki
 konvencionalni naslov 16.2; 16.4; Dodatek A
 koordinate (*pri kartografskem gradivu (CM)*) 3.1.3
 korporacije 14.0; Dodatek A
   cerkvene ustanove 14.7
   države 14.3.1
   institucije 14.6.3; Dodatek A
   kvalifikatorji 14.4; Dodatek A
   podrejene korporacije 14.6
   podrejene političnoteritorialnim enotam 14.6.3
   političnoteritorialne enote 14.3; Dodatek A
   sekundarne političnoteritorialne enote 14.3.2
   sestanki 14.5
 korporativna značnica 14; Dodatek A
 kraj izida/distribucije 4.1.1
   dodatni podatki 4.1.4
   nepravi kraj 4.1.2
   ni naveden 4.1.6
   več krajev izida/distribucije 4.1.3
   vzporedna navedba 4.1.5
 kraj tiska/izdelave 4.5; 4.6
 kratice 0.6.2; Dodatek B
   ime države 14.3.1
   ime samozaložnika 4.2.12
   ime založnika 4.2.11
   korporativno ime 14.2.2 b)
   navedba drugih fizičnih podrobnosti 5.2
   navedba odgovornosti 1.5.5.4
   navedba standardnih (ali drugih) števil 8.1
   navedba številčenja 3.4.1
   območje izdaje 2.0
   opis sestavnega dela 10.0.5
   osebno ime 13.1.2.1; 13.2.5
   stvarna značnica 15.4
 kriptonim 13.1.1; 13.2.5; Dodatek A
 kvalifikatorji 14.4; Dodatek A; Dodatek C
   pojasnjevalni kvalifikatorji 14.4.2; Dodatek C
   zemljepisno ime 14.4.1

leksikoni 12.1.1
leto copyrighta 4.4.3
leto izida/distribucije 4.4.1
    napačna letnica 4.4.2
    negotova letnica 4.4.3
    ni podatka 4.4.3
    več letnic izida 4.4.2
leto kot identifikacijska oznaka 13.3
leto obstoja političnoteritorialne enote 14.3.3
leto sestanka 14.5.1; Dodatek C
leto tiska/izdelave 4.7
likovni umetnik 12.1.1; 12.5.3
ločila 0.4
lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti 10.4

matična publikacija/enota 10.3; Dodatek A
    identifikacija matične publikacije/enote 10.3
    lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti 10.4
    povezovalni element med sestavnim delom in matično publikacijo/enoto 10.2
mednarodna standardna knjižna številka 8.1
mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke 6.5
mednarodna standardna številka glasbenega tiska 8.1
mednarodna standardna številka serijske publikacije 8.1
mere 5.3
    elektronski viri (ER) 5.3.3
    glasbeni tiski (PM) 5.3.1
    kartografsko gradivo (CM) 5.3.4
    monografske publikacije (M) 5.3.1
    neknjižno gradivo (NBM) 5.3.2
    serijske publikacije (S) 5.3.1
    starejše (antikvarne) monografske publikacije (A) 5.3.5
merilo (*pri kartografskem gradivu (CM)*) 3.1.1
monografske publikacije v enem zvezku 5.1.1.1
monografske publikacije v več zvezkih 5.1.1.2; 9

nadaljevanje dela 12.3.1
nadaljevanje serijske publikacije 7.2.1
nadnaslov 1.4.1; Dodatek A
nadomestilo naslovne strani 0.5; Dodatek A
naslov Dodatek A
    alternativni naslov 1.0; 1.1.1.5; Dodatek A
    čelni naslov Dodatek A
    dodatek k naslovu 1.4; Dodatek A
    enotni naslov 16; Dodatek A
    ključni naslov 8.2; Dodatek A
    konvencionalni naslov 16.2; 16.4; Dodatek A
    naslov podrejene zbirke 6.1.2
    naslov suplementa, razdelka, zvezka itn. 1.1.4
    naslov zbirke ali podzbirke 6.1
    oznaka podrejenega dela 1.1.3
    podrejeni naslov 1.1.3; 1.4.4; 1.5.8; Dodatek A
    prepis 1.1.7
    skupni naslov 1.1.3; 1.1.4; 1.4.4; 1.5.8
    stvarni naslov 1.0; 1.1; 10.1.1.1; 10.3.1.1; Dodatek A
    variantni naslov 1.1.6
    vzporedni naslov 1.3; 1.4.3; 1.5.6; Dodatek A
    zbirni naslov 1.1.2; 1.1.5; 12.6.2.2
naslovna stran Dodatek A

- navedba odgovornosti 1.5.1; Dodatek A
  - dodatna navedba odgovornosti 1.5.4.3
  - ena navedba odgovornosti 1.5.6.1
  - pri skupnem in podrejenem naslovu 1.5.8
  - različne navedbe odgovornosti 1.5.7.2
  - v dodatni navedbi izdaje 2.5
  - v navedbi izdaje 2.3
  - v navedbi zbirke ali podzbirke 6.4
  - več navedb odgovornosti 1.5.4.2
  - vzporedna navedba odgovornosti v navedbi izdaje 2.3.3
  - vzporedna navedba odgovornosti v navedbi zbirke 6.4
  - vzporedni naslovi in navedbe odgovornosti 1.5.6
- nepravi kraj izida/distribucije 4.1.2
- nezaključene publikacije 5.1.1.2; 5.1.5.2 (S); 9.1.2.2
- nosilec projekta 12.1.1

- obseg 5.1
- obseg elektronskega vira (ER) 3.3.2
- oklepaji
  - koničasti, splošno 0.4
    - nezaključene monografske publikacije 9.1.2.2
  - oglati, splošno 0.4; 0.5; 0.6
    - dodatek k naslovu 1.4.2; 1.4.4
    - funkcija distributerja 4.3
    - ime tiskarja/izdelovalca 4.6
    - ime založnika/distributerja 4.2.1.3; 4.2.1.7; 4.2.2; 4.2.4
    - kraj izida in/ali distribucije 4.1.2; 4.1.3; 4.1.4; 4.1.6
    - leto izida/distribucije 4.4.1; 4.4.1.1; 4.4.2; 4.4.3
    - navedba izdaje 2.0; 2.1.2; 2.1.3
    - navedba merila (CM) 3.1.1
    - navedba odgovornosti 1.5.2.6; 1.5.4; 1.5.5.1; 1.5.5.3; 1.5.5.6; 15.5.7; 1.5.7.2
    - navedba odgovornosti, ki se nanašajo na izdajo 2.3.1
    - območje založništva, distribucije itn. 4.0.1
    - opombe o dodatkih k vsebini 7.7.2
    - posebna oznaka gradiva in obseg 5.1.1.1; 5.1.6
    - sestavni del 10.1.1.2
  - okrogli, splošno 0.4
    - fizični opis 5.1; 9.1.1; 9.1.2.1
    - ime tiskarja/izdelovalca 4.6
    - kraj izida in/ali distribucije 4.1.4
    - kvalifikatorji 14.4
    - mere 5.3.2(NBM); 5.3.4 (CM); 5.3.5(A)
    - območje zbirke 6.0.1
    - političnoteritorialne enote 14.3.3
    - posebna oznaka gradiva in obseg 5.1.1.1; 5.1.3 (ER)
- opis sestavnega dela 10.1
- opombe 7
  - k fizičnemu opisu in trajanju 7.5
  - k navedbi odgovornosti 7.1.5
  - k območju izdaje in bibliografski preteklosti 7.2
  - k območju posebnih podatkov o gradivu ali zvrsti publikacije 7.3
  - k območju založništva, distribucije 7.4
  - k območju zbirke 7.6
  - o izvodu 7.9
  - o naravi, namenu, obliki, povodu za nastanek, jeziku in pisavi 7.1.4
  - o prevodih in predelavah 7.1.1
  - o uporabnikih 7.11
  - o variantnih in vzporednih naslovih ter dodatkih k naslovu 7.1.3
  - o vezavi, standardni (ali drugi) številki in dostopnosti 7.8

o viru naslova in dodatka k naslovu 7.1.2
o vsebini in dodatkih k vsebini
povzetek 7.10
zaporedje opomb 7.0.2
organ političnoteritorialne enote 14.1; 14.2.2. b); 14.3.2; 14.6.3; Dodatek A
osebna značnica 13; Dodatek A
oznaka podrejenega naslova 1.1.3; 9.2

papeži 13.2.3. b)
patronimik 13.2.2.2 č)
pisava opisa 0.6.1
pisma 12.1.1
podnaslov *gl.* dodatek k naslovu
podrejena zbirka *gl.* podzbirka
podrejene korporacije 14.6; Dodatek A
podrejeni naslov 1.1.3; 1.4.4; 1.5.8; Dodatek A
podzbirka 6.1.2; Dodatek A
podznačnica 14.6.2; Dodatek A
političnoteritorialne enote 14.3; Dodatek A
ponatis Dodatek A
posebna oznaka gradiva in obseg 5.1
posebni podatki o gradivu 3.0
    elektronski viri 3.3 (ER)
    glasbeni tiski 3.2 (PM)
    kartografsko gradivo 3.1 (CM)
    serijske publikacije 3.4 (S)
posvetovanja *gl.* sestanki
povezovalni element med sestavnim delom in matično publikacijo/enoto 10.2
povzetek kot dodatek k vsebini 7.7.2. b)
predavanja 12.1.1
predelava 12.3.3
predhodni naslov (*pri serijskih publikacijah (S)*) Dodatek A
predpisani viri podatkov 0.5.2
predpona in priimek 13.2.2.2 b)
prevedeno ime 13.1.2.2
prevodi 12.3.2.2
priimek Dodatek A
    enodelni 13.2.2.1
    večdelni 13.2.2.2
        dvojni priimek 13.2.2.2 a)
        patronimik 13.2.2.2 č)
        predpona in priimek 13.2.2.2 b)
        priimek in vzdevek 13.2.2.2 c)
priloga 5.1.1.1; 5.1.5.1; Dodatek A
primarni avtor 12.1; Dodatek A
priredbne 12.3.2
projekcija (*pri kartografskem gradivu (CM)*) 3.1.2
prstni odtis 8.1; Dodatek A
psevdonimi 13.1.2.3; Dodatek A
    slovenski avtorji 13.1.2.3
    tuji avtorji 13.1.2.3

razdelek 1.1.4; 6.1; 6.1.2; Dodatek A
razstave 14.5
redovniki 13.2.3 c)

samozaložniki 4.2.1.2
scenariji 12.1.1
sekundarne političnoteritorialne enote 14.3.2

sekundarni avtor 12.2; Dodatek A
 seminarji *gl.* sestanki
 sestanki 14.5; Dodatek A
 sestavni del 10; Dodatek A
     lokacija sestavnega dela v matični publikaciji/enoti 10.4
     opis sestavnega dela 10.1
     povezovalni element med sestavnim delom in matično publikacijo/enoto 10.2
 shema ISBD(G) 0.3
 simboli 0.6.4
 simpoziji *gl.* sestanki
 skladbe 12.1.1
 skupni naslov 1.0; 1.1; Dodatek A
 skupni naslov zbirke 6.1.2
 slovarji 12.1.1
 slovenski avtorji 13.0.1
 snemalne knjige 12.1.1
 splošna oznaka gradiva 1.2; Dodatek A
 sprememba imena
     korporacija 14.2.2 č)
     osebno ime 13.1.2.4
 spremno gradivo 5.4; Dodatek A
 srečanja *gl.* sestanki
 srednjeveški avtorji 13.2.4.2; 14.2.2 č)
 starogrški avtorji 13.4.1 a)
 starorimski avtorji 13.4.1 b)
 statistični pregledi 12.1.1
 stopenjski opis Dodatek A
     enostopenjski opis 9.1.1
     večstopenjski opis 9.1.2
 stvarna značnica 15; Dodatek A
 stvarni naslov 1.0; 1.1; 10.1.1.1; 10.3.1.1; Dodatek A
 suplement 1.1.3; 1.1.4; 2.3.1; 7.2.1 (S); Dodatek A
 svetniki 13.2.3 č)
 sveto pismo 16.4

številčenje (*pri serijskih publikacijah (S)*) 3.4.1
     novo zaporedje 3.4.3
     vzporedna navedba 3.4.2
 številčenje v zbirki ali podzbirki 6.6

tiskar 4.2.1.7; 4.2.4; 4.6
 tiskarske napake 0.6.3
 tuji avtorji 13.0.2

uvod
     spremno besedilo 7.7.2
     vir podatkov 2.1.3

variantne oblike imena
     korporacija 14.2
     osebno ime 13.1.2
 variantni naslov 1.1.6
 več krajev izida/distribucije 4.1.3
 več letnic izida 4.4.2
 več založnikov 4.2.2
 več zbirk 6.1.3
 večdelni priimek 13.2.2.2
 večstopenjski opis 9.1.2
 večvrstni kompleti 5.5

velike začetnice 0.6; 0.6.2; 1.1.1.5; 13.1; 14.1; 6.1.1
vir podatkov 0.5
vladarji 13.2.3 a)
vodilka 14.1; 14.2.2 č); Dodatek A
vrsta elektronskega vira (ER) 3.3.1
vzdevek 13.2.2.2 a)
vzporedna navedba
  dodatka k naslovu 1.4.3
  dodatne navedbe izdaje 2.4
  izdaje 2.2
  kraja izida in/ali distribucije 4.1.5
  naslova 1.3; 1.4.3; 1.5.6; Dodatek A
  naslova zbirke ali podzbirke 6.2
  odgovornosti 1.5.6
    v navedbi izdaje 2.3.3
    v navedbi zbirke 6.4
  številčenja (*pri serijskih publikacijah (S)*) 3.4.2

zaključene publikacije 5.1.7.1(S); 5.1.7.2(S); 9.1.1; 9.1.2.1; 9.2
založništvo 4.0
  funkcija distributerja 4.3
  ime tiskarja/izdelovalca 4.6
  ime založnika in/ali distributerja 4.2
  kraj izida in/ali distribucije 4.1
  kraj tiska/izdelave 4.5
  leto izida in/ali distribucije 4.4
  leto tiska/izdelave 4.7
zaporedje opomb 7.0.2
zbirka 6; Dodatek A
  dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke 6.3
  mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke 6.5
  naslov podrejene zbirke 6.1.2
  naslov razdelka 6.1.2
  navedba odgovornosti v navedbi zbirke ali podzbirke 6.4
  podzbirka 6.1.2; Dodatek A
  skupni naslov 6.1.2
  stvarni naslov zbirke ali podzbirke 6.1
  številčenje v zbirki ali podzbirki 6.6
  več zbirk 6.1.3
  vzporedna navedba odgovornosti v navedbi zbirke 6.4
  vzporedni naslov zbirke ali podzbirke 6.2
zbirni naslov 1.1.2; 1.1.5; 12.6.2.2
zbirni zapisi 11
značnica Dodatek A
  enotna osebna značnica 13.1; Dodatek A
  formalna značnica 14.3.3
  korporativna značnica 14; Dodatek A
  osebna značnica 13; Dodatek A
  stvarna značnica 15; Dodatek A
znak za izpuščanje 0.4; 1.1.7.2; 1.5.5.4; 4.2.1.7; 4.4.1.1